

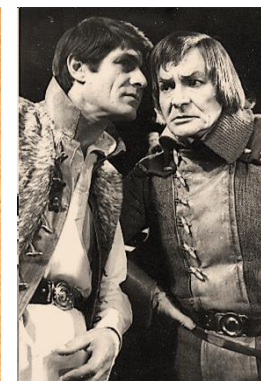
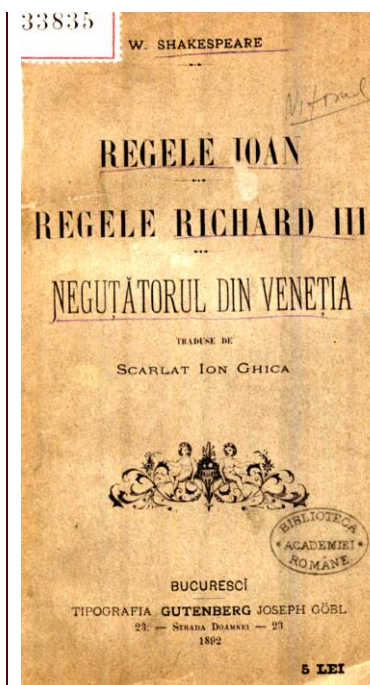
William Shakespeare

Richard III

Viața și moartea regelui Richard III

Parallel Texts

Translated into Romanian by
Scarlat Ion Ghica, 1892

Edited by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016
Editura online a Universității București pentru
studiul limbii engleze prin literatură

BRITISH COUNCIL GREAT BRITAIN

SHAKESPEARE LIVES IN
2016
Literature is news that stays news.
Ezra Pound

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

Editura online a Universității București pentru
studiul limbii engleze prin literatură

**SHAKESPEARE
LIVES IN**

2016

Literature is news that stays news.
Ezra Pound

Press Release

Monday 4 April 2016

Shakespeare's Plays in Romanian, 1840-1920

Parallel Texts

Edited by C. George Sandulescu and Lidia Vianu.

In April 2016, *Contemporary Literature Press* will publish as *Parallel Texts* over 30 volumes of plays by William Shakespeare. Every play will appear in more than one Romanian version. The translations sometimes use older spellings, and even

Editura *Contemporary Literature Press* publică, sub formă de texte paralele, peste 30 de volume cuprinzând piese de teatru de William Shakespeare, fiecare dintre ele în mai multe versiuni, toate traduse într-o limbă românească pe care pe vremuri o scriam altfel, uneori chiar cu alte caractere tipografice, și care dă textelor lui

older typographic characters. This confers special Romanian local colour to Shakespeare's plays: it is a reminder of an old poetic quality that Romanian possessed in the early 19th century, and which we have lost since then.

We will publish these translations "in instalments". Our volumes are meant to support the British Council project "Shakespeare lives in 2016!" The series published by us will continue for quite a while.

Last but not least, let us remember that, four hundred years ago, Shakespeare died almost at the same time as Cervantes. The only playwright of our world and the only novelist of our world shared the same historical age.

Shakespeare o culoare specială, dispărută în zilele noastre, când exprimarea este prozaică, lipsită de poezie.

Având în vedere că numărul volumelor este mare, le vom publica „în rate”, ca să folosim o expresie care dovedește limpede cât de lipsită de poezie este vorbirea de astăzi.

Această publicare este legată de aniversarea a celor 400 de ani care au trecut de când l-am avut pe Shakespeare printre noi. *Contemporary Literature Press* sprijină în acest fel celebrarea dramaturgului de către British Council sub deviza „Shakespeare Lives in 2016!” Seria de traduceri vechi ale pieselor lui la editura noastră va continua.

Last but not least, să nu uităm că Shakespeare a murit aproape la aceeași dată cu Cervantes. Singurul dramaturg al lumii și singurul romancier al lumii au trăit și au murit în același timp.

C. George Sandulescu and Lidia Vianu

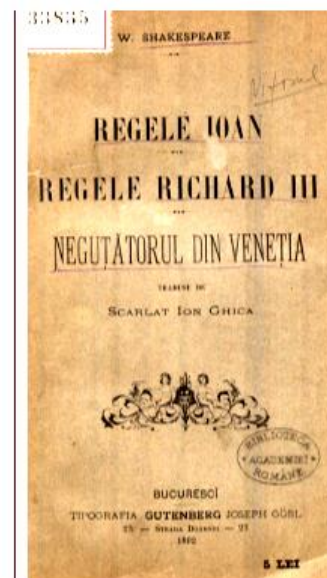
William Shakespeare

Richard III

Viața și moartea regelui Richard III

Parallel Texts

Translated into Romanian by
Scarlat Ion Ghica, 1892

Edited by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest, 2016

Editura online a Universității București pentru
studiul limbii engleze prin literatură

Literature is news that stays news.
Ezra Pound

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest, 2016

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

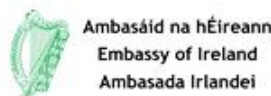
The online Publishing House of the University of Bucharest

Lidia Vianu
Director

C. George Sandulescu
Executive Advisor

Editura pentru studiul limbii engleze prin literatură

ISBN 978-606-760-071-1

© The University of Bucharest

Editing, Cover Design and overall Layout by
Lidia Vianu

Subediting: Laura-Alice Berescu

Typing: Laura-Alice Berescu

Proofreading: Laura-Alice Berescu, Teodor Duțu

IT Expertise: Cristian Vîjea, Simona Sămulescu

PR Manager: Violeta Baroană

Cover: Radu Beligan in *Richard III*.

Acknowledgements

William Shakespeare: *Richard III*. Traducere în limba română de Scarlat Ion Ghica, Tipografia Gutenberf Joseph Göbl, București, 1892.

Contemporary Literature Press

Bucharest University
The Online Literature Publishing House
of the University of Bucharest

**A Manual for the Advanced Study
of *Finnegans Wake*
in One Hundred and Twenty-Three Volumes**

Totalling 35,000 pages

by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

<http://editura.mttlc.ro>

You can download our books for free,
including the full text of
Finnegans Wake line-numbered, at
<http://editura.mttlc.ro/>,
<http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Holograph
list of the
40 languages
used by
James Joyce
in writing
*Finnegans
Wake*

Director
Lidia Vianu

Executive Advisor
C. George Sandulescu

William Shakespeare

Richard III

Viața și moartea regelui Richard III

Parallel Texts

Translated into Romanian by

Scarlat Ion Ghica, 1892

Edited by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

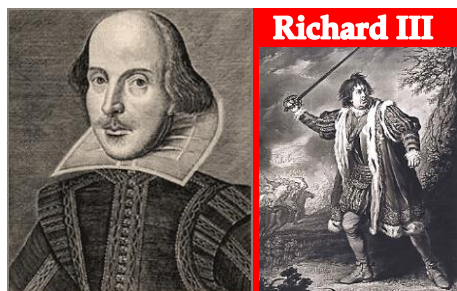
C O N T E M P O R A R Y

L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
 Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

1

DRAMATIS PERSONAE.

KING EDWARD THE FOURTH

EDWARD, *Prince of Wales; afterwards King Edward the Fifth* *Sons to the King*

RICHARD, *Duke of York*

GEORGE, *Duke of Clarence*

RICHARD, *Duke of Gloucester, afterwards King Richard III* *Brothers to the King*

A young Son of Clarence

HENRY, *Earl of Richmond; afterwards King Henry the Seventh*

CARDINAL BOURCHIER, *Archbishop of Canterbury*

THOMAS ROTHERHAM, *Archbishop of York*

JOHN MORTON, *Bishop of Ely*

DUKE OF BUCKINGHAM

DUKE OF NORFOLK

PERSOANELE REPEREZENTATE

REGELE EDUARD IV

EDUARD, PRINCIPELE DE GALLIA, *în urmă* *Fii*
Regele Eduard V *Regelui*

RICHARD DUCELE DE YORK

GEORGE DUCELE DE CLARENCE *Frații*

RICHARD DUCELE DE GLOSTER, *în urmă* *Regeleui*
Regele Richard III

Un fiu al lui Clarence

HENRIC COMITE DE RICHMOND, *în urmă* *Regele Henric VII*

CARDINALUL BOURCHIER, *arhiepiscopul de Canterbury*

THOMAS ROTHERSHAM, *arhiepiscopul de York*

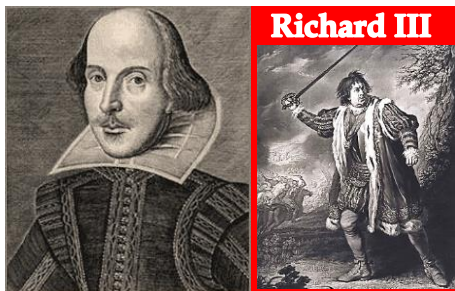
JOHN MORTON, *Episcopul de Ely*

DUCELE DE BUCKINGHAM

DUCELE DE NORFOLK

<http://editura.mttlc.ro>
 The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

2

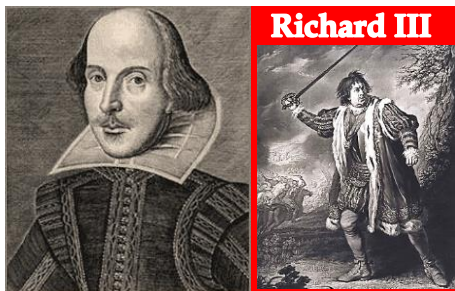
Earl of Surrey, his son
 Earl Rivers, *brother to Elizabeth*
 MARQUESS OF DORSET
 LORD GREY
 EARL OF OXFORD
 LORD HASTINGS
 LORD STANLEY, called also EARL OF DERBY
 LORD LOVEL
 SIR THOMAS VAUGHAN
 SIR RICHARD RATCLIFF
 SIR WILLIAM CATESBY
 SIR JAMES TYRREL
 SIR JAMES BLUNT
 SIR WALTER HERBERT
 SIR ROBERT BRAKENBURY, *Lieutenant of the Tower.*
 SIR WILLIAM BRANDON
 CHRISTOPHER URSWICK, *a Priest. Another Priest*
 TRESSEL and BERKELEY, *Gentlemen attending on Lady Anne*

*Sons to
 Elizabeth*

COMITELE DE SURREY, *fiul său*
 COMITELE RIVERS, *fratele Reginei Elizabetha*
 MARQUISUL DE DORSET
 LORD GREY
 COMITELE DE OXFORD
 LORDUL HASTINGS
 LORDUL HASTINGS, *numit și CONTELE DE DERBY*
 LORDUL LOVEL
 SIR THOMAS VAUGHAN
 SIR RICHARD RATCLIFF
 SIR WILLIAM CATESBY
 SIR JAMES TYRREL
 SIR JAMES BLUNT
 SIR WALTER HERBERT
 SIR ROBERT BRAKENBURY, *Locotenentul Turnului*
 SIR WILLIAM BRANDON
 CHRISTOPHER URSWICK, *un preot, alt preot*
 TRESSEL și BERKELEY, *aghiotanți pe lângă Lady Anna*

*Fii Reginei
 Elisabetha*

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

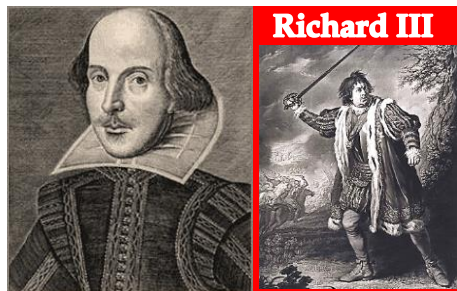
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

3

Lord Mayor of London, *Sheriff of Wiltshire*
ELIZABETH, *Queen of King Edward the Fourth*
MARGARET, *Widow of King Henry the Sixth*
DUCHESS OF YORK, *Mother to King Edward the Fourth,*
Clarence, and Gloucester
LADY ANNE, *Widow of Edward, Prince of Wales, Son to King*
Henry VI; afterwards married to Richard
A young Daughter of Clarence
(LADY MARGARET PLANTAGENET)
Ghosts of those murdered by Richard III, Lords and other
Attendants, a Pursuivant. Scrivener, Citizens, Murderers,
Messengers, Soldiers, etc.

Lordul primar al Londrei, *șeriful de Wiltshire*
REGINA ELISABETA, *soția regelui Edward al IV-lea*
MARGARETA, *văduva regelui Henric al VI-lea*
DUCESA DE YORK, *mama regelui Eduard al IV-lea, a lui*
Clarence și a lui Gloster
ANNA, *văduva lui Eduard, prinț de Wales, fiul regelui Henric*
al VI-lea, în urmă soția lui Gloster
Tînara fiica a lui Clarence
(LADY MARGARET PLANTAGENET)
Umbrele celor ucisi de Richard al III-lea, Lorzi, Gentlemenii,
Un poursouivant, Un grefier, Cetățeni, Omorători,
Vestitori, soldați, etc.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

4

ACT FIRST.

Scene I.

London. A street.

Enter Richard, Duke of Gloucester, solus.

GLOUCESTER: Now is the winter of our discontent
Made glorious summer by this sun of York;
And all the clouds that lour'd upon our house
In the deep bosom of the ocean buried.
Now are our brows bound with victorious wreaths;
Our bruised arms hung up for monuments;
Our stern alarums chang'd to merry meetings,
Our dreadful marches to delightful measures.
Grim-visaged war hath smooth'd his wrinkled front;
And now, instead of mounting barbed steeds
To fright the souls of fearful adversaries,

ACTUL ÎNTÂI.

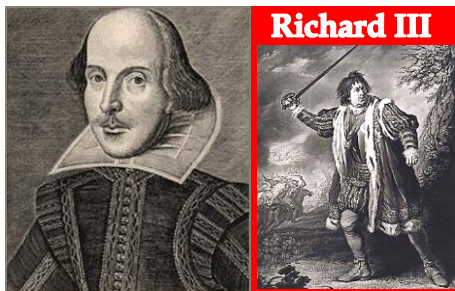
SCENA I.

Londra. – O stradă.

GLOSTER: Întunecoasa iarna de cruntă dezbinare
S-a prefăcut în vară, căci soarele unirii
Din York răsare mândru: asupritorul nor
Lăsat pe neamul nostru e înmormântat adânc
Sub apele uitării adâncului ocean.
Acum fruntea noastră e încinsă cu coroana
Victoriei glorioase, și armele ciuntite
Atârnă ca trofee; iar larma bătăliei
S-a prefăcut în cânturi de veseli sărbători,
În cântece de danțuri războinica fanfară.
Posomorâtul Marte începe a zâmbi;

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

5

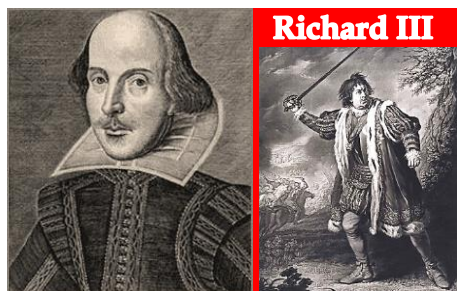
He capers nimbly in a lady's chamber
To the lascivious pleasing of a lute.
But I, that am not shaped for sportive tricks,
Nor made to court an amorous looking-glass;
I, that am rudely stamp'd, and want love's majesty
To strut before a wanton ambling nymph;
I, that am curtail'd of this fair proportion,
Cheated of feature by dissembling nature,
Deform'd, unfinish'd, sent before my time
Into this breathing world scarce half made up,
And that so lamely and unfashionable
That dogs bark at me as I halt by them;
Why, I, in this weak piping time of peace,
Have no delight to pass away the time,
Unless to spy my shadow in the sun
And descant on mine own deformity:
And therefore, since I cannot prove a lover,
To entertain these fair well-spoken days,

Zbura-ncruntat înainte pe calul său de fier
Zvârlind o groază mare în suflet de dușmani;
Acum se plimbă vesel cu doamne prin iatace,
Duoasa melodiei a lirei ascultând.
Pe mine nu mă-ncântă aceste seci plăceri,
Nici doar în oglindă am gând să mă privesc.
Cioplit pocit, din fire, eu, de amor n-am parte,
Nu-mi place să petrec cu nimfe desfrânate.
Natură maiestoașă a celorlalți bărbați
Natura înșelătoare să-mi dea nu a voit,
Neisprăvit și gârbov, născut sunt fără vreme,
Pe jumătate gata în astă lume aspră,
Sunt groaznic la vedere, șchiop, cocoșat, beteag
Și câinii chiar mă latră, când trec pe lângă ei.
Nu, mie nu-mi convine această viețuire
De cântece, de jocuri, plăcută celor slabi;
Să stau lungit la soare, privind la urma mea,
Și să admir de-aproape a mea diformitate.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

6

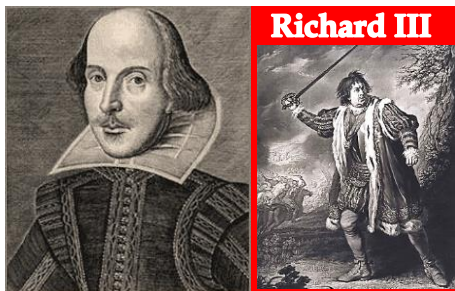
I am determined to prove a villain,
And hate the idle pleasures of these days.
Plots have I laid, inductions dangerous,
By drunken prophecies, libels, and dreams,
To set my brother Clarence and the king
In deadly hate the one against the other:
And if King Edward be as true and just
As I am subtle, false, and treacherous,
This day should Clarence closely be mew'd up,
About a prophecy which says that G
Of Edward's heirs the murderer shall be.
Dive, thoughts, down to my soul: here Clarence comes.
[Enter Clarence, guarded, and Brakenbury]
Brother, good day: what means this armed guard
That waits upon your grace?

Luat-am hotărâre, nu pot fi curtezan.
Și cum să fac să treacă un veac atât de pașnic?
Mai bine aș comite o crimă, o mișelie,
Căci mult imi sunt urâte aceste vremuri line,
Făcut-am planuri negre și pregătiri viclene,
Vreau ca prin calomnie, prin visuri, prorociri,
Discordia, ura, certuri, urzind cu dibăcie,
Prin ațâțări și certuri pe Rege să-ntărât,
Și pentru Clarence ură de moarte să prepar.
De-ar fi Regele Eduard precum e just și sincer,
Fals, trădător ca mine și plin de viclenie,
Ar fi acum Clarence închis în siguranță,
Din cauza prorocirii ce zice că cu G.
Începe să se scrie cel nume ce îl poartă
Acel ce pe erezii lui Eduard va ucide...
În inima-mi adâncă te-ascunde gândul meu
Căci pe Clarence încoace acum îl văd venind.
(Intră Clarence păzit și Brakenbury)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

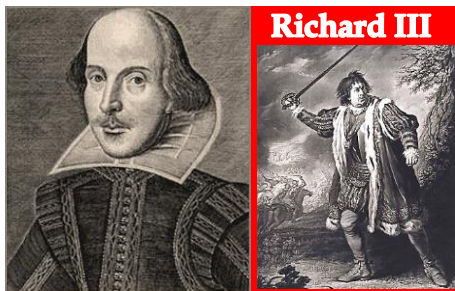
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

7

CLARENCE: His majesty,
Tendering my person's safety, hath appointed
This conduct to convey me to the Tower.
GLOUCESTER: Upon what cause?
CLARENCE: Because my name is George.
GLOUCESTER: Alack! my lord, that fault is none of yours;
He should, for that, commit your godfathers:
O, belike his majesty hath some intent
That you should be new-christen'd in the Tower.
But what's the matter, Clarence? may I know?
CLARENCE: Yea, Richard, when I know; for I protest
As yet I do not: but, as I can learn,
He hearkens after prophecies and dreams;
And from the cross-row plucks the letter G,
And says a wizard told him that by G
His issue disinherited should be;

Scumpe frate, bună ziua: — dar ce însemnează aceasta?
Un paznic însoțește pe Ducele de Clarence.
CLARENCE: Stăpânul nostru Eduard, căutând să fiu ferit
De orice întâmplare, gărzi a orânduit
La Turn să mă conducă.
GLOSTER: Și pentru ce aceasta?
CLARENCE: Căci „George” e-al meu nume.
GLOSTER: Aș, domnule, ce vorbă! Nu este vina ta;
Aceasta e greșeala a nașilor tăi numai:
Se poate ca monarhul să aibă intențiunea
Să te boteze astăzi din nou în turnul Londrei?
Dar spune-mi ce e, Clarence; de mine te ascunzi?
CLARENCE: Aflând îți voi spune, Richard, dar fii asigurat,
Că nu știu pentru acuma: din ce aflai, eu, însă
S-a speriat de visuri și prorociri nefaste:
Arată proorocul o slovă mare G.
Și spune că prezice acest prooroc că un G.
Va stinge dinastia de regi a sa cea veche:

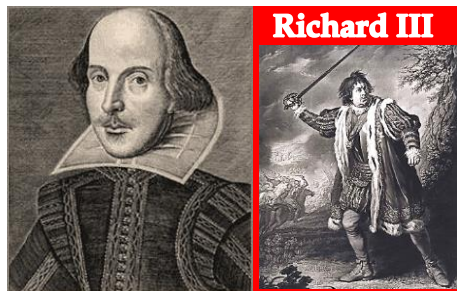
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

8

And, for my name of George begins with G,
It follows in his thought that I am he.
These, as I learn, and such like toys as these,
Have mov'd his highness to commit me now.
GLOUCESTER: Why, this it is, when men are rul'd by women:
'Tis not the king that sends you to the Tower;
My Lady Grey, his wife, Clarence, 'tis she
That tempers him to this extremity.
Was it not she and that good man of worship,
Antony Woodville, her brother there,
That made him send Lord Hastings to the Tower,
From whence this present day he is deliver'd?
We are not safe, Clarence; we are not safe.
CLARENCE: By heaven, I think there is no man secure
But the queen's kindred and night-walking heralds,
That trudge betwixt the king and Mistress Shore.
Heard you not what a humble suppliant
Lord Hastings was to her for his delivery?

De orice începe cu G. și al meu nume
El bănuiește tocmai că eu sunt ucigașul.
Din câte știu aceasta și multe de-al de-acestea
Împing pe-al nostru Rege închis să mă păstreze.
GLOSTER: Așa e când bărbatul ascultă pe femeie
Tu nu ești azi de Rege trimis la Turnul Londrei
Se face și aceasta de Lady Grey, Regina,
Regina, scumpe Clarence, fii sigur, te închide;
N-a fost tot ea, deunăzi, cu blestematu-i frate
Cel Anthony de Woodville, ce l-au făcut să meargă
La temniță pe Hastings, încât abia de ieri,
S-a pus în libertate; amenințați suntem,
Stăm în pericol, Clarence.
CLARENCE: Pe legea mea, aș crede că nimeni nu e sigur,
Doar rudele Reginei și câțiva soli de noapte,
Ce vin la Mistress Shore cu vorbe de la Rege.
Cum n-ai băgat de seamă, cum se ruga de dânsa
Cu umilință mare Lord Hastings ca să scape.

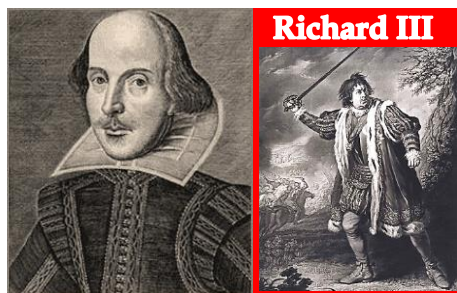
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

9

GLOUCESTER: Humbly complaining to her deity
Got my lord chamberlain his liberty.
I'll tell you what; I think it is our way,
If we will keep in favour with the king,
To be her men and wear her livery:
The jealous o'erworn widow and herself,
Since that our brother dubb'd them gentlewomen,
Are mighty gossips in our monarchy.
BRAKENBURY: I beseech your Graces both to pardon me;
His majesty hath straitly given in charge
That no man shall have private conference,
Of what degree soever, with your brother.
GLOUCESTER: Even so; an please your worship, Brakenbury,
You may partake of anything we say:
We speak no treason, man: we say the king
Is wise and virtuous, and his noble queen
Well struck in years, fair, and not jealous;
We say that Shore's wife hath a pretty foot,

GLOSTER: Ca de la o zeiță își câștigă libertatea
Cu umilință mare un mare chambellan;
Și dar a mea părere e că ne trebuiește,
Ca să fim în favoare pe lângă Regele
Să fim slugi înaintea-i purtându-i chiar livrea
Căci văduva geloasă, (ce-acuma s-a învechit),
Și acea vestită Doamnă, de Rege înobilată,
În ăst regat al nostru putere au prea mare.
BRAKENBURY: De la Măria Voastră, supus iertare cer,
Dar din porunca strictă a Maiestății Sale
Nu are voie nimeni, de-acum să mai vorbească
Cu Ducele de Clarence, de orice grad va fi.
GLOSTER: Permite, Brakenbury, Domnia ta ai voie
Să iei de-aproape parte la ceea ce vorbim.
Vorbeam nu de trădare, ziceam c-al nostru Rege
E înțelept și mare, și că a sa Regina
Frumoasă-i deși-n vârstă, și nicidecum geloasă;
Shore are nevastă c-un prea frumos picior

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

10

A cherry lip, a bonny eye, a passing pleasing tongue;
And that the queen's kindred are made gentle-folks:
How say you, sir? can you deny all this?

BRAKENBURY: With this, my lord, myself have nought to do.

GLOUCESTER: Naught to do with Mistress Shore! I tell thee,
fellow,
He that doth naught with her, excepting one,
Were best to do it secretly, alone.

BRAKENBURY: What one, my lord?

GLOUCESTER: Her husband, knave. Wouldst thou betray me?

BRAKENBURY: I beseech your Grace to pardon me; and withal
Forbear your conference with the noble duke.

CLARENCE: We know thy charge, Brakenbury, and will obey.

GLOUCESTER: We are the queen's objects, and must obey.
Brother, farewell: I will unto the king;
And whatsoe'er you will employ me in,

Cu buza ca cireaşa.

Ea farmecă cu ochiul, la vorbă e plăcută;

Că rudele Reginei sunt înălţaţi la grad,

Ei, Domnule, răspunde. Ce, zici că nu-i aşa?

BRAKENBURY: Mylord, acestea toate nu mă privesc pe
mine.

GLOSTER: Nu te priveşte dânsa? Ascultă omule,
Acel ce o priveşte, afară doar de unul,
Ascuns să o privească, fiind singur şi secret.

BRAKENBURY: Mylord, şi care unul?

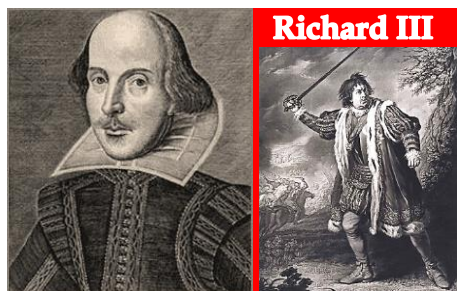
GLOSTER: Nerodule, bărbatu-i; — ce, vrei să mă trădezi?

BRAKENBURY: Rog pe Măria Voastră să mă iertaţi, şi apoi
Să încetaţi din vorbă cu Ducele de Clarence.

CLARENCE: Cunosc porunca dată şi noi ne vom supune.

GLOSTER: Suntem robii Reginei să ne supunem cată,
Adio, frăţioare, la Regele mă duc;
În ce privinţă, spune-mi, te pot servi şi ce fel?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

11

Were it to call King Edward's widow sister,
I will perform it to enfranchise you.
Meantime, this deep disgrace in brotherhood
Touches me deeper than you can imagine.
CLARENCE: I know it pleaseth neither of us well.

GLOUCESTER: Well, your imprisonment shall not be long;
I will deliver you, or else lie for you:
Meantime, have patience.
CLARENCE: I must perforce: farewell.
[*Exeunt Clarence, Brakenbury, and Guard.*]
GLOUCESTER: Go tread the path that thou shalt ne'er return,
Simple, plain Clarence! I do love thee so
That I will shortly send thy soul to heaven,
If heaven will take the present at our hands.
But who comes here? the new-deliver'd Hastings!

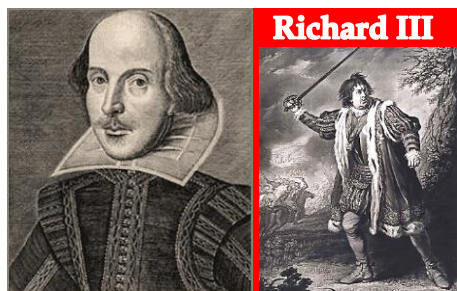
Enter Lord HASTINGS.

Voi zice „surioară” chiar văduvei lui Eduard.
Or ce-ți spun că voi face ca să te eliberez:
Dar drept să-ți spun, scump frate, când văd așa lipsind
Iubirea cea frățească, amar mă întristez.
CLARENCE: Dar cred că la niciunul din noi n-o place
aceasta.
GLOSTER: Osânda-ți n-o să țină mult timp și-o promit.
Am să mă pun în locu-ți de nu pot să te scap,
Dar până atunci mai rabdă.
CLARENCE: răbdarea-mi e impusă chiar fără să vreau, —
adio. (*iese Clarence, Brakenbury și paznicul*)
GLOSTER: Pe drumul ce calci astăzi nu te vei mai întoarce.
Nenorocite Clarence, așa mult te iubesc,
Că fără întâziere la cer te voi porni,
De vrea ca să primească un dar ca ăsta cerul.
Dar cine vine încoace? — Din închisoare, Hastings
Cel eliberat de astăzi.
(*Intră Hastings*)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

12

HASTINGS: Good time of day unto my gracious lord!

GLOUCESTER: As much unto my good lord chamberlain!

Well are you welcome to this open air.

How hath your lordship brook'd imprisonment?

HASTINGS: With patience, noble lord, as prisoners must:

But I shall live, my lord, to give them thanks

That were the cause of my imprisonment.

GLOUCESTER: No doubt, no doubt; and so shall Clarence too;

For they that were your enemies are his,

And have prevail'd as much on him as you.

HASTINGS: More pity that the eagles should be mew'd,

While kites and buzzards prey at liberty.

GLOUCESTER: What news abroad?

HASTINGS: No news so bad abroad as this at home;

The king is sickly, weak, and melancholy,

And his physicians fear him mightily.

GLOUCESTER: Now by Saint Paul, this news is bad indeed.

O! he hath kept an evil diet long,

HASTINGS: Urez venire bună înaltului meu Lord.

GLOSTER: Asemenea și dânsul Lordului Chambellan

Te văd cu bucurie pus iar în libertate,

Mylord cum ai mai dus-o, — plăcutu-ți-a închisoarea?

HASTINGS: Răbdam, cum se cuvine să rabde cei închiși

Sper însă să am zile să pot să mulțumesc

La toți ce ajutară să merg la închisoare.

GLOSTER; Dar fără îndoială; asemenea și Clarence,

De dușmani ca ai voștri și el se plânge acum;

Îl asupresc pe dânsul precum te asupriră.

HASTINGS: Păcat e ca acvila, să fie-n colivie,

Căci uliul și vulturii prădează unde vor!

GLOSTER: Ce veste e pe-afară?

HASTINGS: O veste foarte tristă

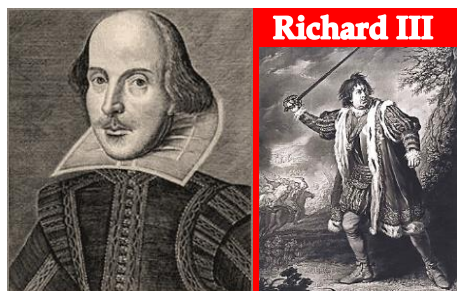
Bolnav e al nostru Rege, e slab și întristat,

Și doctorii ce-l caută au foarte mare grijă.

GLOSTER: Dar jur pe sfântul Paul, e rea de tot acea veste

O foarte rea viață ducea de mai mult timp,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

13

And over-much consum'd his royal person:

'Tis very grievous to be thought upon.

What, is he in his bed?

HASTINGS: He is.

GLOUCESTER: Go you before, and I will follow you.

[Exit HASTINGS.]

He cannot live, I hope; and must not die

Till George be pack'd with post-horse up to heaven.

I'll in, to urge his hatred more to Clarence,

With lies well steel'd with weighty arguments;

And, if I fail not in my deep intent,

Clarence hath not another day to live:

Which done, God take King Edward to his mercy,

And leave the world for me to bustle in!

For then I'll marry Warwick's youngest GIRL:

What though I kill'd her husband and her father?

The readiest way to make the wench amends

Is to become her husband and her father:

Persoana sa regală prea mult a ostenit-o;

Mă întristează groaznic, gândindu-mă la asta.

În pat acum se află?

HASTINGS: El de mai mult timp zace.

GLOSTER: Așa! Te du înainte, te voi urma în grabă.

(iese Hastings)

Nu poate să trăiască, și sper că n-o să moară,

Pân' mai întâi în poștă pe George n-oi trimite

La cer. Mă duc de-aicea să întărât pe Rege

Și cu minciuni viclene pe Clarence să-l mai sap;

Amar de nu mă-nșeală tot ce am calculat,

Nici înc-o zi nu poate să mai trăiască el

Pe urmă Dumnezeu, să iei când vei voi

În sânul tău pe Eduard...

Și mie lasă-mi lumea să fac ce vreau cu ea;

Pe fata cea mai mică a lui Werwick voi lua-o,

Deși tatăl și soțul au fost uciși de mine;

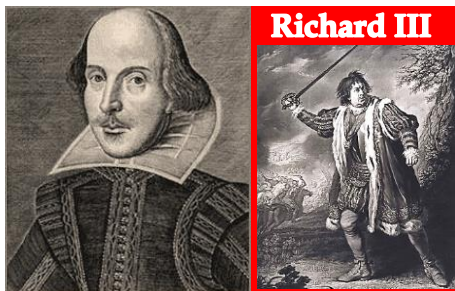
E mijlocul mai lesne să mă împac cu fiica

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

14

The which will I; not all so much for love,
As for another secret close intent,
By marrying her, which I must reach unto.
But yet I run before my horse to market:
Clarence still breathes; Edward still lives and reigns:
When they are gone, then must I count my gains.

[Exit.

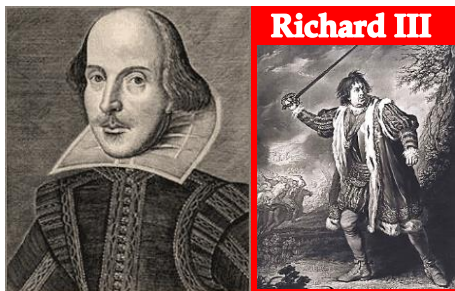
Voi fi eu pentru dânsa și tată și bărbat.
Aceasta o voi face nu de amor împins
Ci pentru o dorință ce am urzit, secretă,
La care voi ajunge luând-o de nevestă; —
Văd însă că la asta prea mă gândesc de-acuma;
Trăiește încă Clarence, domnește încă Eduard;
Când oi scăpa de dânșii atunci să mai vorbim!

(iese.)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

15

Scene II.

The same. Another street.

Enter the corpse of King Henry the Sixth, Gentlemen with halberds to guard it; Lady Anne being the mourner.

ANNE: Set down, set down your honourable load —
If honour may be shrouded in a hearse —
Whilst I a while obsequiously lament
The untimely fall of virtuous Lancaster.
Poor key-cold figure of a holy king!
Pale ashes of the house of Lancaster!
Thou bloodless remnant of that royal blood!
Be it lawful that I invoke thy ghost,
To hear the lamentations of poor Anne,
Wife to thy Edward, to thy slaughtered son,
Stabb'd by the self-same hand that made these wounds!
Lo, in these windows that let forth thy life

SCENA II.

Londra. — o altă stradă

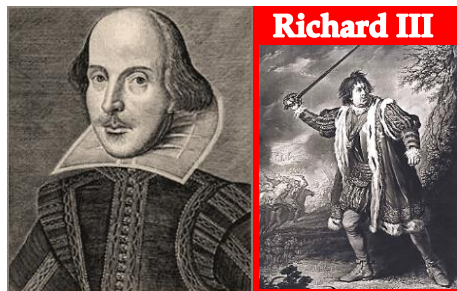
Se aduce pe scenă corpul Regelui Henric VI într-un coșciug deschis, păzit de cavaleri cu halbarde, — Lady Anna plânge.

LADY ANNA: Jos, așezați aicea cea sarcină mărită, —
De mai trăiește încă într-un coșciug mărima, —
Vor zăbovi o oră și plânge-voi cu dor
Sfârșitul fără vreme al Lancasterilor. —
Ești nemișcat și rece și fost-ai un sfânt Rege!
Din casa de Lancaster oh! Palidă cenușă.
Sărmana rămășiță a spiței vechi de Domni!
Dar, se cuvine oare să evocăm cel duh,
S-asculte plânsul Annei, nenorocită soață
A fiului tău Eduard, ucis chiar de acela
Ce inima-ți străpunse!
În ușile acestea pe unde viața ta

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

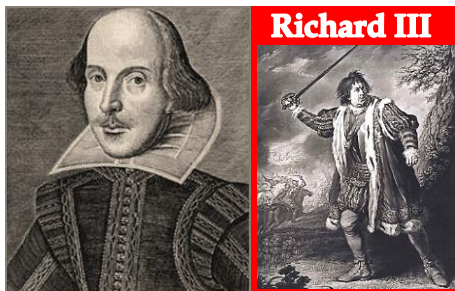
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

16

I pour the helpless balm of my poor eyes.
Cursed be the hand that made these holes!
Cursed the heart that had the heart to do it!
Cursed the blood that let this blood from hence!
More direful hap betide that hated wretch,
That makes us wretched by the death of thee,
Than I can wish to adders, spiders, toads,
Or any creeping venom'd thing that lives!
If ever he have child, abortive be it,
Prodigious, and untimely brought to light,
Whose ugly and unnatural aspect
May fright the hopeful mother at the view;
And that be heir to his unhappiness!
If ever he have wife, let her be made
More miserable by the death of him
Than I am made by my young lord and thee!
Come, now toward Chertsey with your holy load,
Taken from Paul's to be interred there;

Ieșea, ochi imi reversă zadarnicul lor balsam.
Mă voi ruga la Domnul să fie blestemată
Și mâna ce izbise și sufletul cumplit,
Ce sânge vărsase, în sânge să sfârșească.
Ființă blestemată ce m-a nenorocit,
Să ducă-n veci o viață de grea amărăciune,
Să moară ca șopârla, ca broasca, ca vipera,
Lighioane otrăvite ce crap târându-se,
Copii betegi să aibă și la vedere strâmbi,
Născuți ei fără vreme, să fie fără viață;
Chiar muma lor născându-i să fugă îngrozită,
Ca să perpetueze urmașii săi blestemul.
Și de-or avea soție să fie și aceea
Mult mai nenorocită decât am fost chiar eu
Ce v-am pierdut pe tine și pe un soț iubit.
Veniți acum la Chertsey cu sarcina cea sfântă
De v-osteniți pe urmă de-atâta cale lungă
Veniți odihniți, și voi plânge eu pe Henric.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

17

And still, as you are weary of the weight,
Rest you, whiles I lament King Henry's corse.

Enter Gloucester.

GLOUCESTER: Stay, you that bear the corse, and set it down.

ANNE: What black magician conjures up this fiend,
To stop devoted charitable deeds?

GLOUCESTER: Villains! set down the corse; or, by Saint Paul,
I'll make a corse of him that disobeys.

First Gent.: My lord, stand back, and let the coffin pass.

GLOUCESTER: Unmanner'd dog! stand thou when I
command:

Advance thy halberd higher than my breast,
Or, by Saint Paul, I'll strike thee to my foot,
And spurn upon thee, beggar, for thy boldness.

ANNE: What! do you tremble? are you all afraid?
Alas! I blame you not; for you are mortal,
And mortal eyes cannot endure the devil.
Avaunt, thou dreadful minister of hell!

(purtătorii ridică corpul și încep a înainta)

(Intră Gloster)

GLOSTER; Voi ce purtați cadavrul, îl așezați aicea.

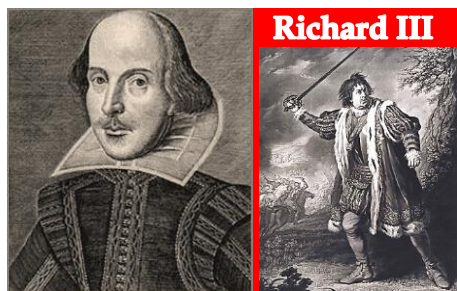
LADY ANNA: Ființă întunecoasă, de Diavol ești trimis,
Acuma să împiedici un fapt de pietate?

GLOSTER: Puneți-l jos, mișelilor, căci jur pe sfântul Paul
Pe cel ce nu ascultă pe loc am să-l ucid.

PAZNICUL: Mylord, stai la o parte, și las' să treacă mortul.

GLOSTER; Mișel fără purtare, să stai când poruncesc,
Si nu-ți mai ține arma spre mine îndreptată,
(purtătorii așează jos coșciugul)

LADY ANNA: Ce tremurați acuma? V-a speriat el oare?
Da, tremurați, se vede. Căci muritori sunteți;
Nu poate muritorul pe Diavol să-l privească. —
Te trage la o parte, tu cel trimis din iad,

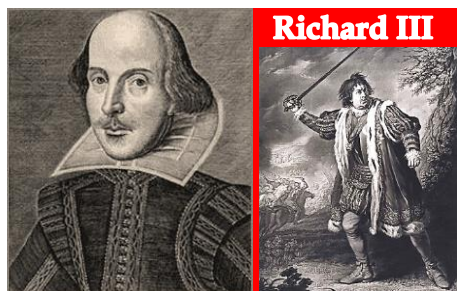
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

18

Thou hadst but power over his mortal body,
His soul thou canst not have: therefore, be gone.
GLOUCESTER: Sweet saint, for charity, be not so curst.
ANNE: Foul devil, for God's sake hence, and trouble us not;
For thou hast made the happy earth thy hell,
Fill'd it with cursing cries and deep exclaims.
If thou delight to view thy heinous deeds,
Behold this pattern of thy butcheries.
O! gentlemen; see, see! dead Henry's wounds
Open their congeal'd mouths and bleed afresh.
Blush, blush, thou lump of foul deformity;
For 'tis thy presence that exhales this blood
From cold and empty veins, where no blood dwells:
Thy deed, inhuman and unnatural,
Provokes this deluge most unnatural.
O God, which this blood madest, revenge his death!
O earth, which this blood drink'st, revenge his death!
Either heaven with lightning strike the murderer dead.

Căci ai avut pe trupu-i putere, a murit
Putere n-ai pe suflet – te du, – ce mai aștepți?
GLOSTER: Cu milă, dulce, sfântă, și nu grăbi blestemuri.
LADY ANNA: O, demone teribil, de ce ne superi veșnic;
În iad tu prefăcut-ai această lume bună,
Cu lacrimi de mâhnire, cu plânsuri ai umplut-o
Te-apropie și privește victima ta, tâlhare! –
Priviți voi, tu privește cum rana sângeroasă
Gura înghețată și cască și iar începe-a curge.
Dar tremură, roșească și carnea-ți deformată,
Căci chiar a ta prezență atrage sângele
Din venele deșerte a mortului regesc!
Neomenos e faptul că l-ai comis, sălbatic
Și nefiresc e lucrul ca sângele să curgă
Oh! Doamne atotputernic, răzbună această moarte!
Răzbun-o, răzbun-o tu țărână ce bei curatu-i sânge!
Și cerul să-l trăznească pe crudul ucigaș.
Cufundă-se pământul ca să-l înghită iute,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

19

Or earth, gape open wide, and eat him quick,
As thou dost swallow up this good king's blood,
Which his hell-govern'd arm hath butchered!

GLOUCESTER: Lady, you know no rules of charity,
Which renders good for bad, blessings for curses.

ANNE: Villain, thou know'st no law of God nor man:
No beast so fierce but knows some touch of pity.

GLOUCESTER: But I know none, and therefore am no beast.

ANNE: O wonderful, when devils tell the truth!

GLOUCESTER: More wonderful, when angels are so angry!

Vouchsafe, divine perfection of a woman,
Of these supposed evils, to give me leave,
By circumstance, but to acquit myself.

ANNE: Vouchsafe, diffused infection of a man,
For these known evils, but to give me leave,
By circumstance, to curse thy cursed self.

Precum înghite astăzi un sânge de martir,
Izbit de cruda mână ce-n iad e cârmuită!

GLOSTER: Urmezi puțin, Oh! Doamne, acele legi creștine
Ce zi, că drept rău bine, și binecuvântare
Să dai cui blestemă.

LADY ANNA: Tu nu cunoști, tâlhare; — ascuți tu de vreo
lege?

Nici fiară nu există ce nu cunoaște mila!

GLOSTER: Deci eu neștiind de milă nu pot să fiu o fiară.

LADY ANNA: E lucru de mirare când Dracu nu mai minte.

GLOSTER: E și mai de mirare un înger mâniat.

Permite, oh muiere, divină și perfectă

Ca urma să arate cât sunt de inocent

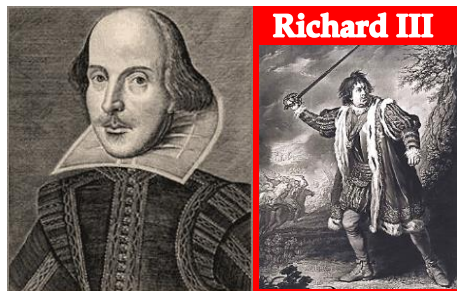
Eu, de aceste rele ce crezi că am comis.

LADY ANNA: Permite, stârpitură infectă de bărbat

Să te blesteme urma precum ești blestemat

În urma acestor rele ce știu că ai comis.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

20

GLOUCESTER: Fairer than tongue can name thee, let me have
Some patient leisure to excuse myself.

ANNE: Fouler than heart can think thee, thou canst make
No excuse current, but to hang thyself.

GLOUCESTER: By such despair I should accuse myself.

ANNE: And by despairing shouldst thou stand excused
For doing worthy vengeance on thyself,
Which didst unworthy slaughter upon others.

GLOUCESTER: Say that I slew them not?

ANNE: Why, then they are not dead:
But dead they are, and devilish slave, by thee.

GLOUCESTER: I did not kill your husband.

ANNE: Why, then he is alive.

GLOUCESTER: Nay, he is dead; and slain by Edward's hand.

ANNE: In thy foul throat thou liest: Queen Margaret saw
Thy murderous falchion smoking in his blood;

GLOSTER: Ființă mai frumoasă decât orice cuvinte,
Așteaptă cu răbdare ca să te pot convinge.

LADY ANNA: Ființă mai scârboasă decât orice credință
Spânzurătoare numai te poate răsplăti.

GLOSTER: M-aș acuza chiar singur de-aș face și aceasta.

LADY ANNA: Un act de disperare ți-e singura speranță
Căci vei primi desigur răsplata cuvenită
Din ceruri pentru moartea ființelor iubite
Ce zac aicea.

GLOSTER: Doamnă, de-ai recunoaște numai
Că nu-s uciși de mine!

LADY ANNA: Ei n-ar fi morți atunci...

Dar vai! Sunt morți sărmanii, măcelăriți de tine!

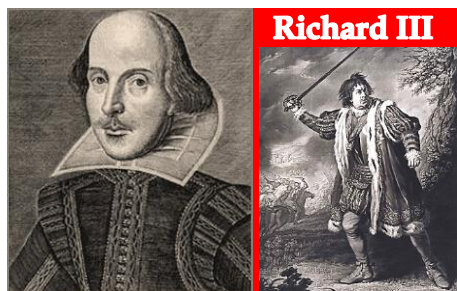
GLOSTER: Nu ți-am ucis bărbatul.

LADY ANNA: Atuncea el trăiește.

GLOSTER: E mort fără îndoială și e ucis de Eduard.

LADY ANNA: Minți, minți, căci Margareta văzut-a chiar cu
ochii

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

21

The which thou once didst bend against her breast,
But that thy brothers beat aside the point.

GLOUCESTER: I was provoked by her sland'rous tongue,
That laid their guilt upon my guiltless shoulders.

ANNE: Thou wast provoked by thy bloody mind,
That never dreamt on aught but butcheries.

Didst thou not kill this king?

GLOUCESTER: I grant ye.

ANNE: Dost grant me, hedge-hog? Then, God grant me too
Thou mayst be damned for that wicked deed!

O, he was gentle, mild, and virtuous!

GLOUCESTER: The fitter for the King of heaven, that hath him.

ANNE: He is in heaven, where thou shalt never come.

GLOUCESTER: Let him thank me, that help to send him
thither;

For he was fitter for that place than earth.

ANNE: And thou unfit for any place but hell.

Când spada-ți ucigașă cu sângele-i fuma.

Când ai voit în sânul-i să-nfigi aceeași spadă

De nu întorcea tăișul s-o scape frații tăi.

GLOSTER: Am fost împins de vorba-i calomnioasă, care
Tot aruncă pe mine vinovăția lor.

LADY ANNA: Ba sufletul tău barbar e care te împinse,
Un suflet ce visează numai măcelării.

Ucis-ai pe-acest Rege?

GLOSTER: Da, recunosc de-ți place.

LADY ANNA: O recunoști, iazmă.

Era om bland și dulce, era plin de virtuți.

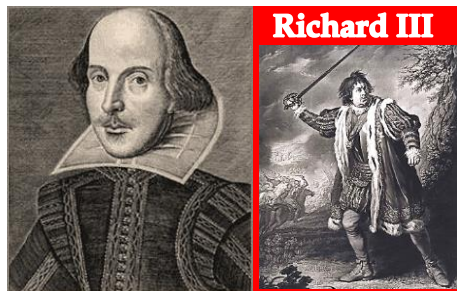
GLOSTER: Atâta de-i mai gata e pentru nemurire.

LADY ANNA: Ah! Unde e acum tu n-o să-l întâlnești.

GLOSTER: să-mi mulțumească mie ce l-am trimis acolo;
Mai mult e pentru ceruri decât pentru pământ.

LADY ANNA: Un loc e pentru tine, în iad ți-e locuința.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

22

GLOUCESTER: Yes, one place else, if you will hear me name it.

ANNE: Some dungeon.

GLOUCESTER: Your bed-chamber.

ANNE: I'll rest betide the chamber where thou liest!

GLOUCESTER: So will it, madam, till I lie with you.

ANNE: I hope so.

GLOUCESTER: I know so, But, gentle Lady Anne,

To leave this keen encounter of our wits,

And fall somewhat into a slower method,

Is not the causer of the timeless deaths

Of these Plantagenets, Henry and Edward,

As blameful as the executioner?

ANNE: Thou wast the cause, and most accursed effect.

GLOUCESTER: Your beauty was the cause of that effect;

Your beauty, that did haunt me in my sleep

To undertake the death of all the world,

GLOSTER: Mai este încă unu de lași să ți-l numesc.

LADY ANNA: O fi vreo închisoare?

GLOSTER: Odaia-ți de culcare.

LADY ANNA: Să fie fără odihnă odaia unde dormi.

GLOSTER: Nu voi avea odihnă până nu mă culc cu tine.

LADY ANNA: Dea Dumnezeu!

GLOSTER: Sunt sigur de aceasta, — dar, dulce Lady
Anna, —

Să încetăm acum cu astfel de cuvinte;

Vorbi-vom împreună cu ton mai liniștit

Nu e acela oare ce cauzează moartea

Lui Henric și lui Eduard (urmașii cei din urmă

Ai Plantagenetilor) cu mult mai vinovat

Decât acel cu mâna-i ce a comis omorul?

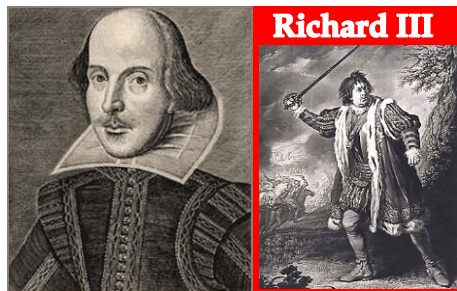
LADY ANNA: Și cauza și brațul, tu singur, tu ai fost.

GLOSTER: Nu, cauza directă a fost frumusețea ta;

Cea frumusețe noaptea ce o vedeam în somnu-mi

Putea să mă împlingă o lume să răpui.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

23

So might I live one hour in your sweet bosom.

ANNE: If I thought that, I tell thee, homicide,
These nails should rend that beauty from my cheeks.

GLOUCESTER: These eyes could not endure that beauty's
wreck;

You should not blemish it, if I stood by:
As all the world is cheered by the sun,
So I by that; it is my day, my life.

ANNE: Black night o'ershade thy day, and death thy life!

GLOUCESTER: Curse not thyself, fair creature; thou art both.

ANNE: I would I were, to be revenged on thee.

GLOUCESTER: It is a quarrel most unnatural,
To be reveng'd on him that loveth you.

ANNE: It is a quarrel just and reasonable,
To be reveng'd on him that kill'd my husband.

GLOUCESTER: He that bereft thee, lady, of thy husband,
Did it to help thee to a better husband.

LADY ANNA: De voiam să cred aceasta, fii sigur, asasine
Cu unghiile din chipu-mi mi-aș rupe frăgezimea.

GLOSTER: Aceasta n-aș răbda-o, ar fi curat o crimă;
Nu-ți vei atinge chipul cât voi fi lângă tine;
Precum întreaga lume se bucură de soare,
Când te privesc mă bucur, — ești ziua, vița mea!

LADY ANNA: Ca noaptea fie-ți ziua, și viața ca o moarte!

GLOSTER: Te blestei însuți astfel, oh! Gîngașă ființă.

LADY ANNA: O fac în contra-ți astfel să capăt răzbunare.

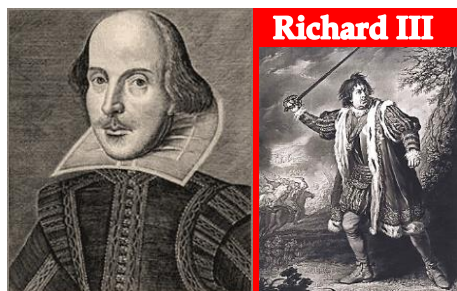
GLOSTER: O stranie dorință mai este și aceasta,
Să cauți răzbunare pe cel ce te iubește.

LADY ANNA: E o dorință dreaptă și bine raționată,
Să mă răzbun pe omul ce mi-a ucis bărbatul.

GLOSTER: Cel ce-ți luă bărbatul, oh! Doamna mea, mă
crede,

Un scop avea în minte, să-ți dea pe-un alt mai bun.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

24

ANNE: His better doth not breathe upon the earth.

GLOUCESTER: He lives that loves thee better than he could.

ANNE: Name him.

GLOUCESTER: Plantagenet.

ANNE: Why, that was he.

GLOUCESTER: The self-same name, but one of better nature.

ANNE: Where is he?

GLOUCESTER: Here. [*She spitteth at him.*] Why dost thou spit at me?

ANNE: Would it were mortal poison, for thy sake!

GLOUCESTER: Never came poison from so sweet a place.

ANNE: Never hung poison on a fouler toad.

Out of my sight! thou dost infect mine eyes.

GLOUCESTER: Thine eyes, sweet lady, have infected mine.

ANNE: Would they were basilisks, to strike thee dead!

GLOUCESTER: I would they were, that I might die at once;

LADY ANNA: Numele lui?

GLOSTER: Plantagenet.

LADY ANNA: Așa se numea dânsul.

GLOSTER: E numele același, bărbatul e mai bun.

LADY ANNA: Și unde e?

GLOSTER: Aici, chiar el vorbește... (*Lady Anna scuipă pe el*)
De ce scuipași pe mine?

LADY ANNA: Ah! De-ar putea să fie în gura mea otravă!

GLOSTER: Nu poate fi otravă venind din a ta gură.

LADY ANNA: Otrava pentru tine ar fi chiar mult prea bună,

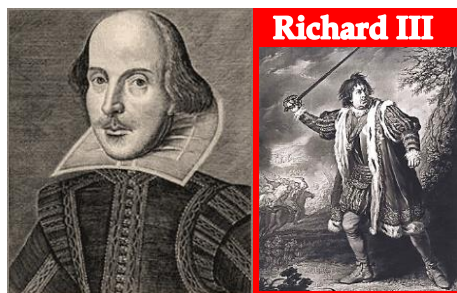
Să nu te mai văd pleacă! – vederea mea o superi!

GLOSTER: Ah! Doamnă, cu privirea-ți pe mine m-ai rănit!

LADY ANNA: De așa putea cu ochi-mi să te trăsnesc, așa face-o!

GLOSTER: Mi-ar fi mai dulce moartea, – m-aș odihni

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

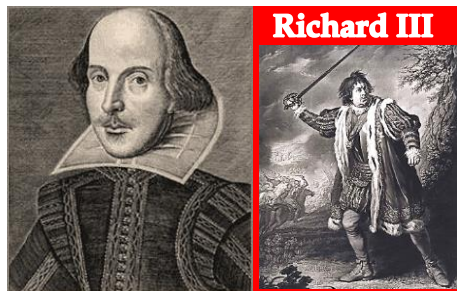
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

25

For now they kill me with a living death.
Those eyes of thine from mine have drawn salt tears,
Sham'd their aspects with store of childish drops;
These eyes, which never shed remorseful tear;
No, when my father York and Edward wept,
To hear the piteous moan that Rutland made
When black-fac'd Clifford shook his sword at him;
Nor when thy war-like father like a child,
Told the sad story of my father's death,
And twenty times made pause to sob and weep,
That all the standers-by had wet their cheeks,
Like trees bedash'd with rain: in that sad time,
My manly eyes did scorn an humble tear;
And what these sorrows could not thence exhale,
Thy beauty hath, and made them blind with weeping.
I never su'd to friend, nor enemy;
My tongue could never learn sweet smoothing words;
But, now thy beauty is proposed my fee,

atuncea;
Mă chinuiești acuma c-o moarte îndoită;
Cu ochii tăi din ochi-mi ai tras mare de lacrimi,
M-ai rușinat, căci astăzi am plâns ca un copil;
Din ochi-mi pân' acuma nici semn n-am dat de milă –
Când York al meu părinte plângea, nu m-am mișcat;
Când Eduard al meu frate gemea, n-am suferit;
Când auzii pe Rutland murind în suferințe
De Clifford sângerosul lovit cu crunta-i spadă:
Când tatăl vostru Warwick războinicul bărbat,
Se îneca cu lacrimi ca un copil, sărmanul
Istorisindu-mi moartea a bietului meu tată,
Și de înduioșare la trista-i povestire
Acei ce erau față, sta toți cu ochii umezi
Ca pomii după ploaie; în timp cei de-atuncea
De-o lacrimă vărsată mi-ar fi fost rușine.
Ce n-au putut să facă acele mari dureri,
Făcut-a frumusețea; – privește-mă cum plâng.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

26

My proud heart sues, and prompts my tongue to speak.

[She looks scornfully at him.]

Teach not thy lip such scorn, for it was made

For kissing, lady, not for such contempt.

If thy revengeful heart cannot forgive,

Lo! here I lend thee this sharpe-pointed sword;

Which if thou please to hide in this true bosom,

And let the soul forth that adoreth thee,

I lay it open to the deadly stroke,

And humbly beg the death upon my knee.

[He lays his breast open: she offers at it with his sword.]

Nay, do not pause; for I did kill King Henry;

But 'twas thy beauty that provoked me.

Nay, now dispatch; 'twas I that stabb'd young Edward,

But 'twas thy heavenly face that set me on.

[Here she lets fall the sword.]

Take up the sword again, or take up me.

N-am mângâiat vreodată pe-amic sau pe dușman,

Și limba-mi nu cunoaște nici vorbă de iubire;

Spre a putea ajunge la fața ta divină

Inima-mi mândră cere, — mă face să vorbesc.

(Lady Anna se uită la dânsul cu dispreț)

Disprețul nu stă bine pe buza ta cerească, —

O buză ce poștește la dulce sărutare.

De ești setoasă încă să te răzbuni asupra-mi

Ia-n mână astă spadă, tăișu-i ascuțit

Și poți s-o-nfigi întreagă în pieptu-mi credincios, —

De vrei să zboare-n fine un suflet ce te-adoră,

Te uită, gol e pieptu-mi, sunt fără apărare

Cerând cu umilință ingenunchiat, să mor.

(se desface la piept iar dânsa întoarce spada spre el)

Ce te oprești? — Pe Henric cu mâna-mi l-am ucis;

Mă provocase însă frumusețea ta divină.

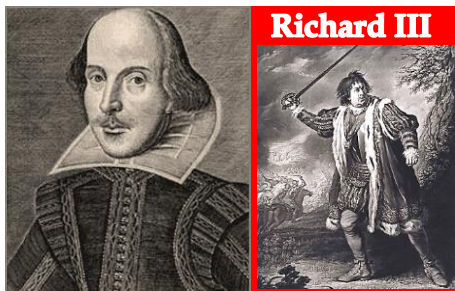
Ce mai aștepți? — Și Eduard e înjunghiat de mine.

(Lady Anna iar întoarce spada spre el).

C O N T E M P O R A R Y
 L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
 The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

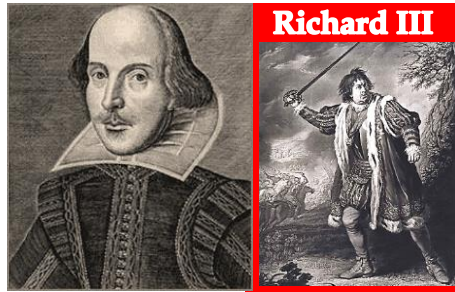
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

27

ANNE: Arise, dissembler: though I wish thy death,
I will not be thy executioner.
GLOUCESTER: Then bid me kill myself, and I will do it.

ANNE: I have already.
GLOUCESTER: Tush, That was in thy rage:
Speak it again, and, even with the word,
This hand, which for thy love did kill thy love,
Shall, for thy love, kill a far truer love:
To both their deaths shalt thou be accessory.
ANNE: I would I knew thy heart.
GLOUCESTER: 'Tis figur'd in my tongue.
ANNE: I fear me both are false.
GLOUCESTER: Then never man was true.
ANNE: Well, well, put up your sword.

Cereasca ta figură la crimă m-a împins.
(*Lady Anna lasă să-i cadă spada*)
De jos ridică spada, sau vorba mea ascult-o.
LADY ANNA: Te scoală ipocrite, cu toate că-ți voi moartea
Nu vreau să fiu călăul.
GLOSTER: Să mor atuncea spune-mi
Și singur m-oi ucide.
LADY ANNA: De câte ori ți-am spus-o.
GLOSTER: Da, când erai mâniată, —
Mai spune doar cuvântul și îndată mâna mea
Mișcată de amorul ce-ți omorî iubitul
Ucide-va acuma o dragoste mai mare,
La două omoruri astfel va fi împins această mână
LADY ANNA: Aș vrea să știu ce gând ai.
GLOSTER: De graiu-mi se cunoaște.
LADY ANNA: E fals și unul și altul,
GLOSTER: Atunci tot omul minte.
LADY ANNA: În teacă bagă spada.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

28

GLOUCESTER: Say, then, my peace is made.

ANNE: That shalt thou know hereafter.

GLOUCESTER: But shall I live in hope?

ANNE: All men, I hope, live so.

GLOUCESTER: Vouchsafe to wear this ring.

ANNE: To take is not to give.

GLOUCESTER: Look, how my ring encompasseth thy finger,
Even so thy breast encloseth my poor heart;
Wear both of them, for both of them are thine.

And if thy poor devoted servant may
But beg one favour at thy gracious hand,
Thou dost confirm his happiness for ever.

ANNE: What is it?

GLOUCESTER: That it may please you leave these sad designs
To him that hath most cause to be a mourner,
And presently repair to Crosby Place;

GLOSTER: Ah! Zi-mi că sunt iertat.

LADY ANNA: Afla-vei altă dată.

GLOSTER: Voiești să-mi dai speranță?

LADY ANNA: Trăim sperând cu toții!

GLOSTER: Ia doar acest inel.

Ca semn de împăcare.

LADY ANNA: Primind nu dau nimica.

(Lady Anna pune inelul în deget)

GLOSTER: Precum inelul ăsta-ți îmbrățișează mâna,

Așa eu părăsitul te-aș îmbrățișa;

Ia-l, inima-mi a ta e, și robului smerit

Ce pentru tine moare, permite-i să obție

O singură favoare ce cere; acordând-o,

Aspura lui vărsă-vei nespusă fericire.

LADY ANNA: Și care?

GLOSTER: Să părăsești aceste prea triste datorii,

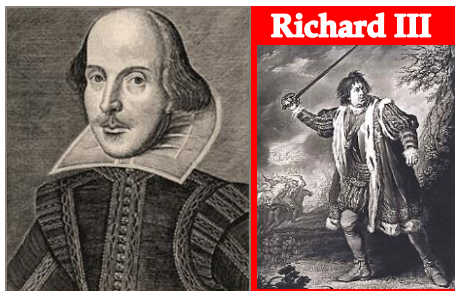
Lăsându-le acelui ce caută să le-observe;

Să vii fără întârziere la piața de la Crosby;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

29

Where, after I have solemnly interr'd
At Chertsey monastery this noble king,
And wet his grave with my repentant tears,
I will with all expedient duty see you:
For divers unknown reasons, I beseech you,
Grant me this boon.

ANNE: With all my heart; and much it joys me too
To see you are become so penitent.
Tressel and Berkeley, go along with me.

GLOUCESTER: Bid me farewell.

ANNE: 'Tis more than you deserve;
But since you teach me how to flatter you,
Imagine I have said farewell already.

[Exeunt Lady Anne, Tressel, and Berkeley.]

GLOUCESTER: Sirs, take up the corpse.

Gent.: Toward Chertsey, noble lord?

GLOUCESTER: No, to White-Friars; there attend my coming.
[Exeunt all but GLOUCESTER.]

Acolo după ce întâi voi îngropa cu pompă,
La mănăstirea Chertsey pe Regele acesta,
Și îi voi stropi țărâna cu lacrimile mele,
E mare trebuința să ne vedem mai iute,
În multe mari afaceri; mă rog din suflet doar
Să nu-mi refuzi aceasta.

LADY ANNA: Cu inima voioasă, — într-adevăr mă-ncântă
Această pocăință. Veniți acum cu mine
Voi, Berkeley și Tressel.

GLOSTER: Dă-mi cel puțin adio.

LADY ANNA: Cu toate că n-o meriți. —
Dar fiindcă cu silă vrei mângâiere, iacă
Consolează-te cu gândul că ți-am zis adio

(ies Lady Anna, Tressel și Berkeley)

GLOSTER: Porniți acum cu mortul.

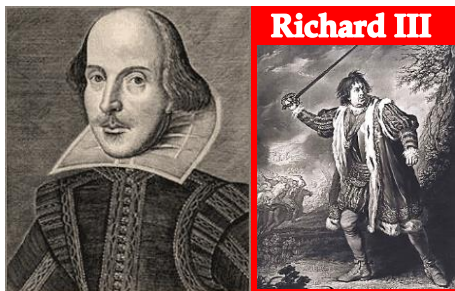
GENTLEMEN: Ați poruncit spre Cherstey?

GLOSTER: La White Friars duceți-l, acolo m-așteptați
(ies ceilalți cu mortul)

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

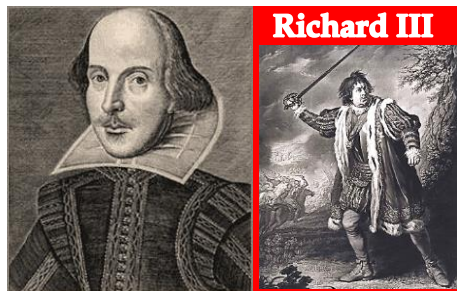
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

30

Was ever woman in this humour woo'd?
Was ever woman in this humour won?
I'll have her; but I will not keep her long.
What! I, that kill'd her husband and his father,
To take her in her heart's extremest hate,
With curses in her mouth, tears in her eyes,
The bleeding witness of her hatred by;
Having God, her conscience, and these bars against me,
And nothing I to back my suit at all,
But the plain devil and dissembling looks,
And yet to win her, all the world to nothing!
Ha!
Hath she forgot already that brave prince,
Edward, her lord, whom I, some three months since,
Stabb'd in my angry mood at Tewksbury?
A sweeter and a lovelier gentleman,
Framed in the prodigality of nature,
Young, valiant, wise, and, no doubt, right royal,

Curtatu-s-a vreodată-n împrejurări ca astea?
Și cu așa pornire femeie să se câștige?
O voi lua de soață, nu însă pe mult timp.
Cum, eu ce omorât-am pe tată-i și pe soț,
Să pot trăi cu Anna ce m-a primit cu ură,
Cu gemete și plânsuri și cu blestem în gură?
Victimă sângărândă fiind de față, martor;
Având în contra-mi astăzi muștrarea conștiinței,
Pe Dumnezeu, pe dânsa, și tot ce-i sfânt în lume,
Și neavând prieten pe care să mă rezem
Decât ipocrizia și Diavolul viclean,
Toți contra, nimeni pentru, și tot am biruit-o...
Ah!
Să fi uitat ea oare pe tânărul ei mire;
Pe Eduard, cel pe care abia trei luni trecut-au
De când în neagra-mi ură la Twekesbury l-am izbit?
Bărbatul cel mai dulce și demn de-a fi iubit
Cu toate-l înzestrare o darnică natură;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

31

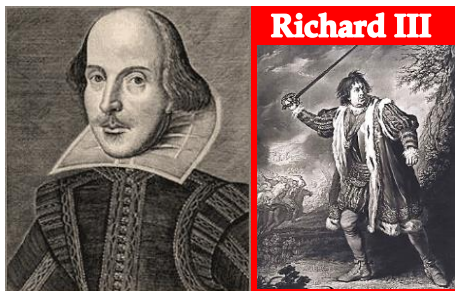
The spacious world cannot again afford:
And will she yet abase her eyes on me,
That cropp'd the golden prime of this sweet prince,
And made her widow to a woeful bed?
On me, whose all not equals Edward's moiety?
On me, that halt and am misshapen thus?
My dukedom to a beggarly denier
I do mistake my person all this while:
Upon my life, she finds, although I cannot,
Myself to be a marvellous proper man.
I'll be at charges for a looking-glass,
And entertain a score or two of tailors,
To study fashions to adorn my body:
Since I am crept in favour with myself,
I will maintain it with some little cost.
But first I'll turn you fellow in his grave;
And then return lamenting to my love.
Shine out, fair sun, till I have bought a glass,

Viteaz, cu minte, tânăr, loial și credincios,
Ca dânsul lumea asta nu face mulți bărbați
S-ar înjosi ea oare la mine să se uite,
Ce viitoarul mândru lui Eduard am zdrobit,
În patu-i singuratic o văduvă lăsând-o?
La mine ce-s departe de-a prețuit cât dânsul,
Un șchiop ghebos cu trupul urât și gârbovit.
Ducatul meu l-aș pune pe un dinariu numai,
Că nu mă judec singur la justa mea valoare!
Și ea găsește, poate (am încercat și nu pot)
Că-s minunat de gingaș, că fața-mi e frumoasă, —
Voi face cheltuială să cumpăr o oglindă;
Să întrețin cu luna zecimi de croitori
Să studieze moda, împodobindu-mi corpul;
Și apoi când voi începe să mă găsesc frumos,
Am să-mi susțin ideea eu mare cheltuială
Întâi s-azvârl în groapă această mortăciune,
Și apoi la amareză plângând mă voi întoarce. —

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

32

That I may see my shadow as I pass.

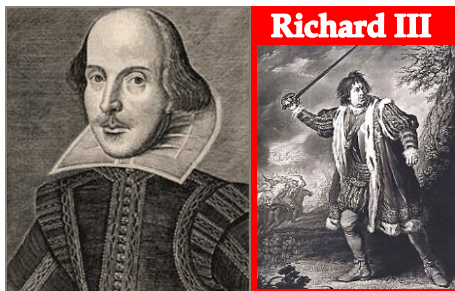
[Exit.

Până cumpăr o oglinda, te rog lucește, soare,
S-admir frumoasa umbra ce fac pe zid când trec.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

33

Scene III.

The palace

Enter Queen Elizabeth, Lord Rivers, and Lord GREY:

RIVERS: Have patience, madam; there's no doubt his majesty
Will soon recover his accustom'd health.

GREY: In that you brook it in, it makes him worse:
Therefore, for God's sake, entertain good comfort,
And cheer his grace with quick and merry words.

QUEEN ELIZABETH: If he were dead, what would betide of
me?

GREY: No other harm but loss of such a lord.

QUEEN ELIZABETH: The loss of such a lord includes all harm.

GREY: The heavens have bless'd you with a goodly son,
To be your comforter when he is gone.

QUEEN ELIZABETH: Ah, he is young; and his minority

SCENA III.

Londra, – o cameră în palat.

Regina Elisabetha, Lord Rivers și Lord Grey

RIVERS: Fii cu răbdare, Doamnă, căci fără îndoială
Augustul nostru Rege se va-nsănătoși.

GREY: Prin faptul că ai grijă, el tot mai rău va merge;
Te rog cu insistență speranța să n-o pierzi,
Și înveselește-ți soțul cu vorbe de tărie.

REGINA ELISABETHA: De ar muri sărmanul, oh! Doamne,
ce m-aș face?

GREY: Alt lucru ce ai pierde decât un bun bărbat?

REGINA ELISABETHA: Pierzând un soț ca dânsul aș
pierde tot în lume.

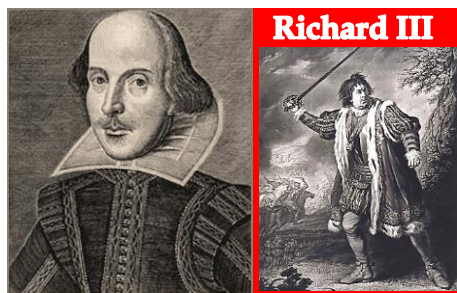
GREY: Ești binecuvântată de ceruri c-un băiat
Ca să te consoleze de soțul când l-ai pierde.

REGINA ELISABETHA: Ah! dânsul este tânăr, minoritatea

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

34

Is put unto the trust of Richard Gloucester,
A man that loves not me, nor none of you.

RIVERS: Is it concluded he shall be protector?

QUEEN ELIZABETH: It is determined, not concluded yet;
But so it must be, if the King miscarry.

Enter Buckingham and Derby.

GREY: Here come the Lords of Buckingham and Derby.

BUCKINGHAM: Good time of day unto your royal grace!

DERBY: God make your Majesty joyful as you have been!

QUEEN ELIZABETH: The Countess Richmond, good my Lord
of Derby,

To your good prayer will scarcely say amen.

Yet, Derby, notwithstanding she's your wife,

And loves not me, be you, good lord, assured

lui

Cumnatului meu Gloster va fi încredințată: —

Nu mă iubește Richard mai mult decât pe voi.

GLOSTER: S-a hotărât atunci să fie el regentul?

REGINA ELISABETHA: Nu s-a sfârșit nimica dar lucrul
este sigur,

Că astfel o să fie la moartea Regelui.

(Intră Buckingham și Stanley).

GREY: Dar uite că sosește Lord Buckingham și Stanley.

BUCKINGHAM: Ne întâlnim cu bine, stăpânii mei și,
Doamnă.

STANLEY: Și eu, grațioasă doamnă, în viitor doresc
Să ai ca până acum un suflet mulțumit.

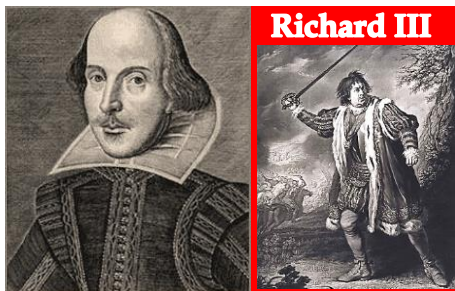
REGINA ELISABETHA: Cred că Contesa Richmond,
mylors și bun amic,

Urările acestea nu le împărtășește

Cu toate astea, Stanley, cu toate că-ți e soață

Și nu prea mă iubește, te rog, fii foarte sigur

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

35

I hate not you for her proud arrogance.

DERBY: I do beseech you, either not believe

The envious slanders of her false accusers;

Or, if she be accus'd on true report,

Bear with her weakness, which I think, proceeds

From wayward sickness and no grounded malice.

QUEEN ELIZABETH: Saw you the King to-day, my Lord of Derby?

DERBY: But now the Duke of Buckingham and I
Are come from visiting his majesty.

QUEEN ELIZABETH: What likelihood of his amendment,
lords?

BUCKINGHAM: Madam, good hope; his Grace speaks
cheerfully.

QUEEN ELIZABETH: God grant him health! Did you confer
with him?

BUCKINGHAM: Madam, we did: he desires to make
atonement

Că nu-ți păstrez vreo ură pentru mândria ei.

STANLEY: Vă rog. Stăpână dulce, să nu vă-ncredeți astfel

În calomnii scornite de cei ce o urăsc;

De e pârâtă dânsa, chiar cu dreptate fie,

Îi iartă slăbiciunea, ce crede-mă provine

Din starea ei bolnavă nu din răutăție.

REGINA ELISABETHA: Văzut-ai azi pe Rege, mylord de
Stanley, spune?

STANLEY: Chiar în momentul ăsta Lord Buckingham și eu
Venim chiar de acolo.

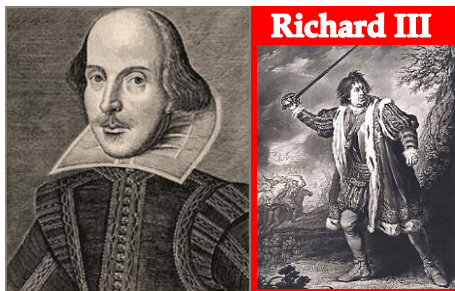
REGINA ELISABETHA: Și starea sănătății, mă rog, cum ați
găsit-o?

BUCKINGHAM: Avem speranță bună, ne pare mult mai
vie.

REGINA ELISABETHA: Să ni-l păstreze Domnul! Ați
conversat cu el?

BUCINGHAM: Îndelung vorbirăm, dorește să împace
Pe Ducele de Gloster cu-ai voștri frați, Domniță,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

36

Betwixt the Duke of Gloucester and your brothers,
And betwixt them and my lord chamberlain;
And sent to warn them to his royal presence.

QUEEN ELIZABETH: Would all were well! But that will
never be:

I fear our happiness is at the height.

Enter Gloucester, Hasting, and Dorset.

GLOUCESTER: They do me wrong, and I will not endure it:

Who is it that complains unto the king

That I, forsooth, am stern and love them not?

By holy Paul, they love his grace but lightly

That fill his ears with such dissentious rumours.

Because I cannot flatter and look fair,

Smile in men's faces, smooth, deceive, and cog,

Duck with French nods and apish courtesy,

I must be held a rancorous enemy.

Cannot a plain man live and think no harm

But thus his simple truth must be abused

Și pe acești din urmă cu Lordul Chambellan; —
Trimis-a după dânsi: voința-i e să-i vadă.

REGINA ELISABETHA: De-ar fi o îndreptare! Dar asta nu
se poate.

(Intră Gloster, — Hastings și Dorset)

GLOSTER: Dar e o nedreptate ce n-o voi tolera!

Aș vrea să-i scriu pe-acea ce Regelui se plâng

Că sunt pizmaș și aspru și că nu țin la dânsul

Mă jur pe sfântul Paul c-acela nu-l iubește

Ce-i otrăvește mintea c-o sută de minciuni.

Fiindcă nu-s de fire un fals lingușitor,

Nu-mi plac lingușitorii cu zâmbet trădător.

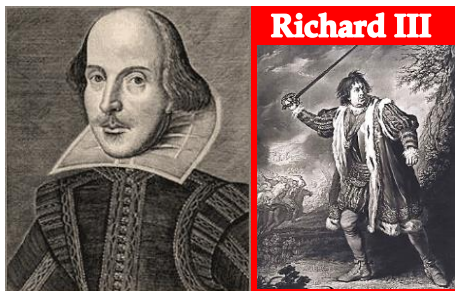
Căci nu știu cum se-nchină Francezi, ce prin casă

Se zvârcolesc de-ai crede că sunt maimuțe tocmai.

Acesta vrea să zică că-s un dușman pizmaș?

Nu poate duce omul o viață bună, simplă,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

37

With silken, sly, insinuating Jacks?

GREY: To who in all this presence speaks your grace?

GLOUCESTER: To thee, that hast nor honesty nor grace.

When have I injured thee? when done thee wrong?

Or thee, or thee, or any of your faction?

A plague upon you all! His royal person —

Whom God preserve better than you would wish! —

Cannot be quiet scarce a breathing-while,

But you must trouble him with lewd complaints.

QUEEN ELIZABETH: Brother of Gloucester, you mistake the matter.

The King, on his own royal disposition

And not provok'd by any suitor else;

Aiming, belike, at your interior hatred,

That in your outward action shows itself

Against my children, brothers, and myself,

Makes him to send; that thereby he may gather

Făr' ca pe loc s-apeşe pe dânsul bănuiei

De şarlatani scornite din gândul lor viclean?

GREY: Din cei ce suntem faţă, mylor cui te-adresezi?

GLOSTER: Mă adresez chiar ție ce ești lipsit de cinste!

Rău ți-am făcut vreodată? — Te-am supărat vreodată?

Sau ție? — Sau pe tine? — Sau pe vreunul din voi?

Pe toți lovi-v-ar ciuma! — Precum nu o doriți

Dea Domnul să trăiască iubitul nostru Rege

Nici un moment sărmanul nu este liniștit

Căci tulburat e veșnic cu false denunțări.

REGINA ELISABETHA: Cumnate, scumpe Gloster, mă crede, te înșeli,

Voința sa regală pe Regele-l împinge,

Și nicidecum îndemnul vreunui curtezan;

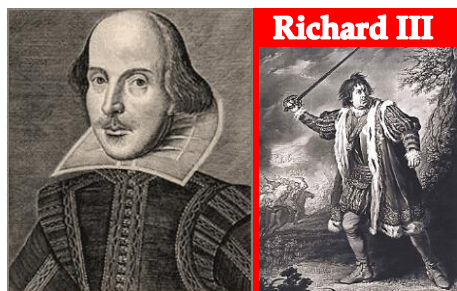
Dar deșteptat el poate de ura ta ascunsă,

Ce din purtarea-ți toată învederat reiese

În contra mea și-n contra întregului meu neam

Trimite după tine, doar de-o putea să afle

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

38

The ground of ill-will, and to remove it.

GLOUCESTER: I cannot tell: the world is grown so bad
That wrens make prey where eagles dare not perch:

Since every Jack became a gentleman,
There's many a gentle person made a Jack.

QUEEN ELIZABETH: Come, come, we know your meaning,
brother Gloucester:

You envy my advancement and my friends':
God grant we never may have need of you!

GLOUCESTER: Meantime, God grants that I have need of you:

Our brother is imprison'd by your means,
Myself disgraced, and the nobility
Held in contempt; whilst many fair promotions
Are daily given to ennoble those

That scarce, some two days since, were worth a noble.

QUEEN ELIZABETH: By Him that rais'd me to this careful
height

From that contented hap which I enjoy'd,

De unde vine ura dorind să vă împace.

GLOSTER: Zău nu pot înțelege nici mai e de trăit,
Căci vrabia prădează când acvila nu poate,

Sunt oameni de nimica ajunși azi la noblețe
Vedea-vom mâine nobili ajunși oameni de rând.

REGINA ELISABETHA: Ah! Lasă, frate Gloster, te înțeleg
prea bine,

Tu-mi pizmuiești norocul și-a neamului suire;
Dea Dumnezeu de tine să n-avem trebuință.

GLOSTER: A dat acumă însă ca noi s-avem de voi

Căci după urma voastră și Clarence e închis,
Sunt rău văzut de Rege și întreaga nobilime
Disprețuită este, pe când înaintări

Se dă pe toată ziua, iar cei ce s-au înălțat

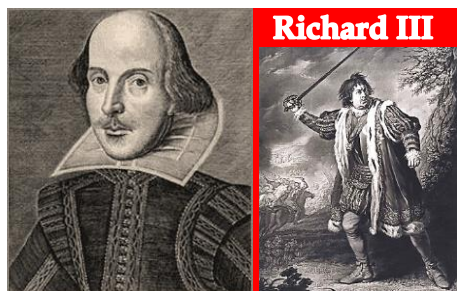
Zău fără de acesta n-ar prețui un ban.

REGINA ELISABETHA: În numele celui de care-s înălțată

La grijile măriei, din liniștea ferice

În care odinioară trăiam cu mulțumire,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

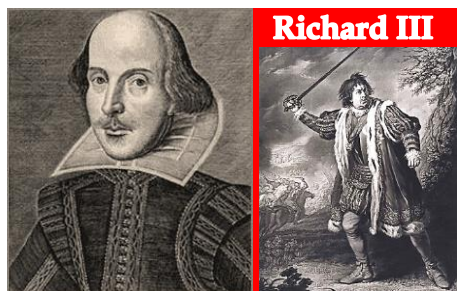
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

39

I never did incense his majesty
Against the Duke of Clarence, but have been
An earnest advocate to plead for him.
My lord, you do me shameful injury
Falsely to draw me in these vile suspects.
GLOUCESTER: You may deny that you were not the cause
Of my Lord Hastings' late imprisonment.
RIVERS: She may, my lord; for –
GLOUCESTER: She may, Lord Rivers? Why, who knows not
so?
She may do more, sir, than denying that:
She may help you to many fair preferments;
And then deny her aiding hand therein,
And lay those honours on your high deserts.
What may she not? She may, yea, marry, may she, –
RIVERS: What, marry, may she?

GLOUCESTER: What, marry, may she? marry with a king,

Mă jur că niciodată n-am atârnat pe Rege,
Pe frate-său să-l urască, – din contra, totdeauna
Cât am putut de sincer l-am susținut pe el.
Mylord, cu bănuiala c-aș fi amestecată
În astă mișelie, îmi faci o grea insultă.
GLOSTER: Tăgădui-vei oare c-ai fost unica cauză
Că contele de Hastings a fost la închisoare?
RIVERS: Mylord de poate, pentru...
GLOSTER: Da, poate, mylord Rivers?
Aceasta cin' n-o știe; ea poate și mai mult
Decât nega aceasta. La slujbe mari s-ajungi
Ea poate să-ți ajute, și apoi tăgăduiește
Amestecu-i, și spune că meritu-ți cel mare
Te-a înălțat. Puterea-i mărită dintr-o zi
Într-alta; – da, se vede; mărită încă.
RIVERS: Și
Ce lucruri sunt mărite încă, mylord, ne spune?
GLOSTER: Ce lucruri sunt mărite? – Ea chiar să se mărite

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

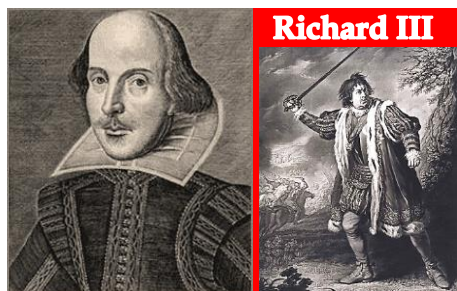
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

40

A bachelor, and a handsome stripling too:
I wis your grandam had a worser match.
QUEEN ELIZABETH: My Lord of Gloucester, I have too long
borne
Your blunt upbraidings and your bitter scoffs:
By heaven, I will acquaint his majesty
With those gross taunts that often have endured.
I had rather be a country servant-maid
Than a great queen with this condition,
To be thus taunted, scorn'd, and baited at:
[Enter Queen Margret, behind.]
Small joy have I in being England's queen.
QUEEN MARGARET: And lessen'd be that small, God, I
beseech thee!
Thy honour, state, and seat is due to me.
GLOUCESTER: What! Threat you me with telling of the king?
Tell him and spare not. Look what I have said
I will avouch't in presence of the king.

A izbutit c-un Rege flăcău, bărbat frumos;
Cred că bunica voastră n-o fi avut mai vrednic.
REGINA ELISABETHA: Cumnate, Lord de Gloster, prea
multe suferințe,
Batjocori și insulte din partea Domniei tale.
M-am săturat, la Rege decis-am să mă plâng.
O slujnică la țară mai bine zău să fiu,
Decât Regina mare în aste condițiuni –
Certată, supărată, disprețuită astfel;
(Intră Regina Margareta în fund)
Puțină mulțumire am pentru o Regină.

MARGARETA: *(aparte)* Și mai puțină încă, oh! Doamne, fă
să aibă
Mărirea ta și tronul răpit-ai de la mine!
GLOSTER: Așa dar mă ameninți c-o să mă spui la Rege?
Dar nu cruța pe nimeni, și spune-i tot ce-am spus.
Eu însămi repeta-voi tot în a sa prezență;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

41

I dare adventure to be sent to the Tower.

'Tis time to speak; my pains are quite forgot.

QUEEN MARGARET: Out, devil! I remember them to well:

Thou slowest my husband Henry in the Tower,

And Edward, my poor son, at Tewksbury.

GLOUCESTER: Ere you were queen, yea, or your husband king,

I was a pack-horse in his great affairs;

A weeder out of his proud adversaries,

A liberal rewarder of his friends:

To royalize his blood I spent mine own.

QUEEN MARGARET: Yea,, and much better blood than his or thine.

GLOUCESTER: In all which time you and your husband Grey Were factious for the house of Lancaster;

And, Rivers, so were you. Was not your husband

In Margaret's battle at Saint Alban's slain?

Chiar dac-aș ști de-a dreptul că-n Turn mă va trimite,

E vreme să-mi vărs focul, durerea mea vorbește!

MARGARETA: (*aparte*) Taci, demone, în minte-mi tot proaspăt a rămas,

Că soțul meu, sărmanul, a fost ucis de tine

În Turnul, împreună cu Eduard fiul său.

GLOSTER: Pân' nu erai Regina nici Eduard încă Rege,

În treburile voastre eram ca un hamal;

Plivind prin omenire la inamicii voștri.

Și iar pe de-altă parte, pe amici răsplătindu-i:

Să-nalț al vostru sânge, vărsat-am pe al meu.

MARGARETA: (*aparte*) Vărsat-ai și alt sânge cu mult mai prețios.

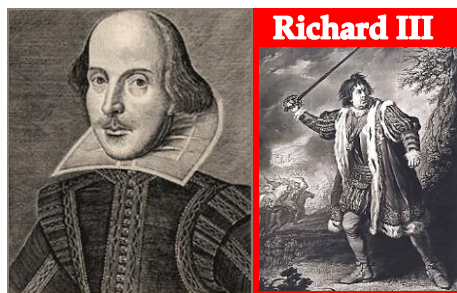
GLOSTER: În toată vremea asta bărbatul tău cu tine

Și fratele tău Rivers lucrați pentru partidă

De Lancaster, dușmană. N-a fost chiar soțul tău

În tabăra reginei la Saint Albans ucis?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

42

Let me put in your minds, if you forget,
What you have been ere now, and what you are;
Withal, what I have been, and what I am.

QUEEN MARGARET: A murderous villain, and so still thou art.

GLOUCESTER: Poor Clarence did forsake his father, Warwick;
Yea, and forswore himself, — which Jesu pardon! —

QUEEN MARGARET: Which God revenge!

GLOUCESTER: To fight on Edward's party for the crown;
And for his meed, poor lord, he is mew'd up.

I would to God my heart were flint, like Edward's,
Or Edward's soft and pitiful, like mine:

I am too childish-foolish for this world.

QUEEN MARGARET: Hie thee to hell for shame, and leave the world,

Thou cacodemon! there thy kingdom is.

RIVERS: My Lord of Gloucester, in those busy days
Which here you urge to prove us enemies,

Vă amintesc acestea de sunt de voi uitate,
Ce fură-ți altă dată și ce sunteți acum;

Ce am fost până acum și unde am ajuns.

MARGARETA: (*aparte*) Un ucigaș sălbatic și astfel ai rămas!

GLOSTER: Sărmanul frate Clarence pe Warwick părăsește
Și așa sperjur devine, — Isus Christos să-l ierte!

MARGARETA: (*aparte*) Să-l pedepsească Domnul!

GLOSTER: Să lupte pentru Eduard să-i capete coroana;
Și cum se răsplătește? Închis în Turnul Londrei!

Aș vrea să-mi fie duhul hain ca al lui Eduard,
Sau el să aibă duhul milos ca duhul meu

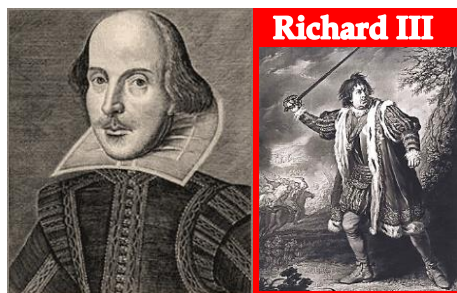
Dar pentru astă lume urâtă sunt prea bun!

MARGARETA: (*aparte*) Te du la Iad cu Dracu, tu duh de răutate!

În Iad îți e Domnia, deci lasă astă lume!

RIVERS: Mylord de Gloster știe că-n asprul timp de-atuncea,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

43

We follow'd then our lord, our sovereign king:
So should we you, if you should be our king.

GLOUCESTER: If I should be! I had rather be a pedlar:
Far be it from my heart, the thought of it!

QUEEN ELIZABETH: As little joy, my lord, as you suppose
You should enjoy were you this country's king,
As little joy you may suppose in me,
That I enjoy, being the queen thereof.

QUEEN MARGARET: As little joy enjoys the Queen thereof;
For I am she, and altogether joyless.

I can no longer hold me patient. *[Advancing]*
Hear me, you wrangling pirates, that fall out
In sharing that which you have pill'd from me!
Which of you trembles not that looks on me?
If not, that, I being queen, you bow like subjects,
Yet that, by you deposed, you quake like rebels?

Când îi părea dușmană întreaga noastră casă,
Urmam cu toții pe Domnul adevărat al nostru,
Te-am urma tot astfel de ne erai azi Rege.

GLOSTER: De-aș fi al vostru Rege! – Mai bine un tobaș.
Acesta nici nu poate în gândul meu să intre.

REGINA ELISABETHA: Mylord, cât ți se pare de mică
bucuria,

De-a fi pe-această țară stăpân și Domn suprem;
E tot așa de mică plăcerea ce o simt
Eu care sunt Regină.

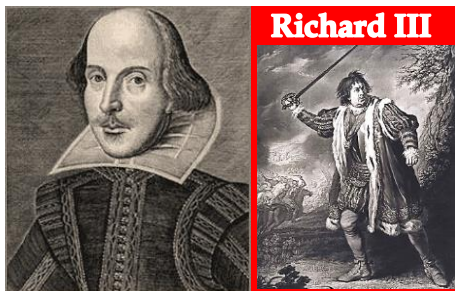
MARGARETA: *(aparte)* Da, mică e plăcerea
Ce simte o Regină, căci eu fiind Regină
N-am nicio bucurie! Nu pot răbda aceasta!
(înnaintând, tare) Voi m-ascultați, nemernici pirați, ce vă
certați

Când împărțiți onoruri furate de la mine:
Uitați-vă la mine în față de puteți!
Sau vă plecați înaintea-mi știind că sunt Regină,

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

44

O gentle villain, do not turn away!

GLOUCESTER: Foul wrinkled witch, what makest thou in my sight?

QUEEN MARGARET: But repetition of what thou hast marr'd;
That will I make before I let thee go.

GLOUCESTER: Wert thou not banished on pain of death?

QUEEN MARGARET: I was; but I do find more pain in banishment,

Than death can yield me here by my abode.

A husband and a son thou owest to me;

And thou a kingdom; all of you allegiance:

This sorrow that I have, by right is yours,

And all the pleasures you usurp are mine.

GLOUCESTER: The curse my noble father laid on thee,

When thou didst crown his warlike brows with paper

And with thy scorns drew'st rivers from his eyes,

De voi sunt jefuită și tot v-am spintecat;

Nu vă uitați încolo, ah! blânzilor mișei!

GLOSTER: Scârboasă vrăjitoare, de ce-mi ești înaintea?

MARGARETA: Redobândi-voi iarăși tot ce mi-ai furat,

Căci până atuncea, Gloster, nu vei scăpa de mine.

GLOSTER: N-ai fost tu exilată? — venirea ta aici

La moarte te expune.

MARGARETA: Mai aprigă durere simțeam stând în exil,

Decât o moarte dulce ce aș găsi aicea.

Tu mi-ai luat domnia, — toți îmi sunteți datori

Și suferința de-astăzi de drept era a voastră

Iar bucuria voastră e mie cuvenită.

GLOSTER: Blestemul cel teribil al bietului meu tată,

Când îi puneai pe frunte coroana de hârtie

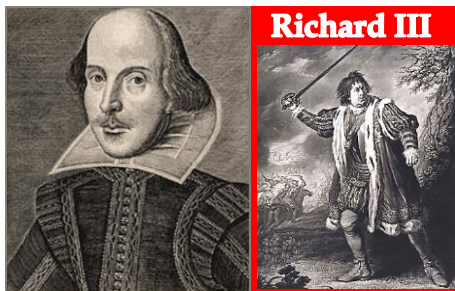
Și când ștergeai cu mâna-ți roșită, încă udă

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

45

And then to dry them gavest the duke a clout,
Steep'd in the faultless blood of pretty Rutland, —
His curses then from bitterness of soul
Denounced against thee, are all fallen upon thee;
And God, not we, hath plagued thy bloody deed.
QUEEN ELIZABETH: So just is God, to right the innocent.

HASTINGS: O, 'twas the foulest deed to slay that babe,
And the most merciless that e'er was heard of!
RIVERS: Tyrants themselves wept when it was reported.
DORSET: No man but prophesied revenge for it.
BUCKINGHAM: Northumberland, then present, wept to see it.

QUEEN MARGARET: What! were you snarling all before I
came,
Ready to catch each other by the throat,
And turn you all your hatred now on me?
Did York's dread curse prevail so much with heaven

Cu sângele lui Rutland, acele lacrimi calde
Vărsate în necazul disprețului tău mândru.
Blestemul lui te-apasă, povara lui o duci;
Ești chinuită astăzi de Domnul, nu de noi.

REGINA ELISABETHA: Putere are cerul să-ndreptățească
toate.

HASTINGS: A fost grozav omorul acestui biet copil,
O faptă de cruzime neauzită încă.

RIVERS: Tiranii chiar plânseră când zvonul a venit.

DORSET: Toți au prezis atuncea o aspră răzbunare.

BUCKINGHAM: Northumberland voinicul! A plâns când l-
a văzut.

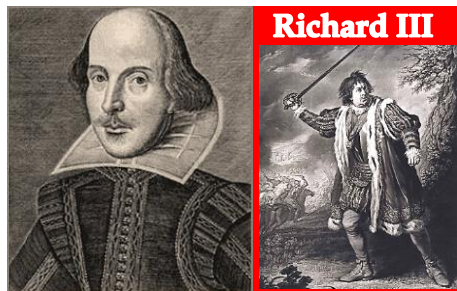
MARGARETA: Când am venit aicea găsit-am o gâlceavă
Încinsă, erați gata să vă luați de păr.

În contra mea acum vărsați a voastră ură?

Atât de tare oare de York sunt blestemată,

Că pierderea lui Henric, pe urmă a lui Eduard,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

46

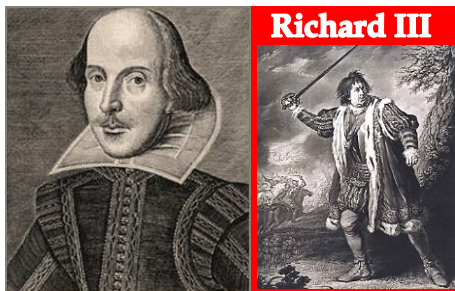
That Henry's death, my lovely Edward's death,
 Their kingdom's loss, my woeful banishment,
 Could all but answer for that peevish brat?
 Can curses pierce the clouds and enter heaven?
 Why then, give way, dull clouds, to my quick curses!
 If not by war, by surfeit die your king,
 As ours by murder, to make him a king!
 Edward thy son, which now is Prince of Wales,
 For Edward my son, which was Prince of Wales,
 Die in his youth by like untimely violence!
 Thyself a queen, for me that was a queen,
 Outlive thy glory, like my wretched self!
 Long mayst thou live to wail thy children's loss;
 And see another, as I see thee now,
 Deck'd in thy rights, as thou art stall'd in mine!
 Long die thy happy days before thy death;
 And, after many lengthened hours of grief,
 Die neither mother, wife, nor England's queen!

Coroana mea răpită și lungul meu exil,
 N-au compensat omorul acestui biet copil?
 Ajuns-a-n cer blestemul prin norii străbătând?
 Vă dați dar la o parte, la cer ea să pătrundă
 Blestemul meu cel groaznic; – nu în război să moară
 Acel cui ziceți rege, ci chiar a lui mărire
 Viața să-i scurteze, c-o asasină mână,
 Căci mâna asasină, la tron l-a ridicat.
 De „Principele de Gallia” chiar titlul mincinos
 Ce-l poartă azi copilul uzurpatorului
 Îi va găsi mormântul; ca să fiu răzbunată
 De fiul meu ce doarme în giulgiu-i putrezit.
 Și tu, ce ești Regină, ce locul meu ai prins,
 Trăiește mult ca mine să-ți vezi sfârșitul cinstei. –
 Trăiește să poți plânge pe toți copii tăi;
 Să vezi Regină pe-alta precum te văd pe tine
 Purtând cu nedreptate onorurile mele;
 O moarte târătoare să-ți curme o viață amară,

C O N T E M P O R A R Y
 L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
 The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

47

Rivers and Dorset, you were standers by,
And so wast thou, Lord Hastings, when my son
Was stabb'd with bloody daggers: God, I pray him,
That none of you may live his natural age,
But by some unlook'd accident cut off!

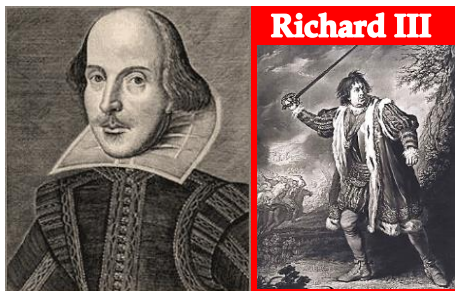
GLOUCESTER: Have done thy charm, thou hateful withered
hag!

QUEEN MARGARET: And leave out thee? stay, dog, for thou
shalt hear me.

If heaven have any grievous plague in store
Exceeding those that I can wish upon thee,
O, let them keep it till thy sins be ripe,
And then hurl down their indignation
On thee, the troubler of the poor world's peace!
The worm of conscience still begnaw thy soul!

Și după ceasuri multe de lacrimi și mâhnire,
Să mori nefiind Regină, nici mamă, nici soție. —
Lord Rivers și Lord Dorset, voi, stați chiar privați
Asemenea Lord Hasting, când copilașul meu
Ucis cu barbarie căzu-naintea voastră.
Oh! Doamne atotputernic, să nu ajungă vreunul
La bătrânețea vieții, întâmpinând pieirea
În întâmplări fatale, un sângeros mormânt!
GLOSTER: Sfârșește descântarea, bătrână vrăjitoare!

MARGARETA: Uitându-te pe tine? Stai, câine și ascultă:
De se găsesc în ceruri pedepse și mai aspre
Și mai înfiorătoare, de care nici nu știm;
Ah! Mai trăiește încă, ca șirul de păcate
Să-l isprăvești, și atuncea va azvârli și Domnul
Pe tine răzbunarea sa plină de mânie; —
Pe tine care tulburi o lume-n pacea sa.
Să fii de conștiință mâncat ca de un vierme,

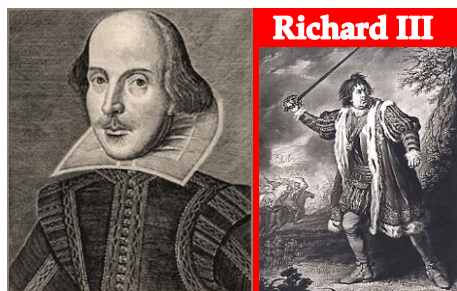
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

48

Thy friends suspect for traitors while thou livest,
 And take deep traitors for thy dearest friends!
 No sleep close up that deadly eye of thine,
 Unless it be while some tormenting dream
 Affrights thee with a hell of ugly devils!
 Thou elvish-mark'd, abortive, rooting hog!
 Thou that wast seal'd in thy nativity
 The slave of nature and the son of hell!
 Thou slander of thy heavy mother's womb!
 Thou loathed issue of thy father's loins!
 Thou rag of honour, thou detested —
 GLOUCESTER: Margaret.
 QUEEN MARGARET: Richard.
 GLOUCESTER: Ha?
 QUEEN MARGARET: I call thee not.
 GLOUCESTER: I cry thee mercy then, for I had thought
 That thou hadst call'd me all these bitter names.
 QUEEN MARGARET: Why, so I did, but look'd for no reply.

Prietenii să-ți pară ca niște trădători
 Să iei drept un prieten pe trădătorul tău.
 Să nu te răcorească nici somnul mult dorit,
 Zăcând în grozăvia și spaima unui vis
 Înfiorător, cu chipuri de draci veniți din iad.
 Lepădătură strâmbă, mistrețule scârbos!
 Ființă, ce aleasă din naștere ai fost
 Să fii sclav al naturii și-al iadului copil!
 Chiar pântecul mă-tei roșiră pentru tine
 S-a îngrozit chiar tat-tău când te văzu născând,
 Ești pentru omenirea întreagă, o rușine!
 GLOSTER: Margareta!
 MARGARETA: Richard!
 GLOSTER: Ce?
 MARGARETA: Eu nu te chem.
 GLOSTER: Atuncea cer iertare, mi se păruse însă,
 Că mie adresate erau acele vorbe.
 MARGARETA: Așa e pentru tine, dar n-așteptam

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

49

O, let me make the period to my curse!

GLOUCESTER: 'Tis done by me, and ends in 'Margaret.'

QUEEN ELIZABETH: Thus have you breathed your curse
against yourself.

QUEEN MARGARET: Poor painted queen, vain flourish of my
fortune!

Why strew'st thou sugar on that bottled spider,

Whose deadly web ensnareth thee about?

Fool, fool! thou whet'st a knife to kill thyself.

The time will come that thou shalt wish for me

To help thee curse this poisonous bunch-back'd toad.

HASTINGS: False-boding woman, end thy frantic curse,

Lest to thy harm thou move our patience.

QUEEN MARGARET: Foul shame upon you! you have all
moved mine.

RIVERS: Were you well served, you would be taught your

răspuns. —

M-ai întrerupt cu vorba-ți pân' n-am sfârșit blestemul.

GLOSTER: Sfârșesc eu pentru tine: urările acestea

Sunt pentru Margareta.

REGINA ELISABETHA: Tot ce spuseși e astfel întors în
contra ta.

MARGARETA: Regină mincinoasă, a marelui trecut

Prefacere vopsită. De ce mai lingusești

Cu vorbe măglisite pe fiara blestemată

Ce lanțul își prepară, în care te va pierde?

Nebuno, ascuți cuțitul prin care ai să mori!

O să sosescă vremea când vei dori din suflet

Să viu și eu aproape ca să-l blestem cu tine!

HASTINGS: Afurisită babă, sfârșește, e destul

Ca nu cumva răbdarea s-o pierdem și s-o pați.

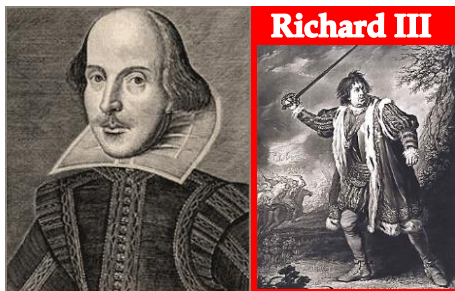
MARGARETA: Mă scoateți din răbdare cu mișelia voastră!

RIVERS: Te-om învăța răbdare dacă nu-ți vezi de treabă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

50

duty.

QUEEN MARGARET: To serve me well you all should do me
duty,

Teach me to be your queen and you my subjects:

O, serve me well, and teach yourselves that duty!

DORSET: Dispute not with her; she is lunatic.

QUEEN MARGARET: Peace, Master Marquis, you are
malapert:

Your fire-new stamp of honour is scarce current.

O, that your young nobility could judge

What 'twere to lose it and be miserable!

They that stand high have many blasts to shake them;

And if they fall they dash themselves to pieces.

GLOUCESTER: Good counsel, marry: learn it, learn it,
marquess.

DORSET: It toucheth you, my lord, as much as me.

GLOUCESTER: Yea, and much more: but I was born so high,
Our aery buildeth in the cedar's top,

MARGARETA: De v-ați vedea de treabă toți v-ați supune
mie,

Căci eu vă sunt Regină și voi supușii mei.

E prima datorie ce vi s-a învățat.

DORSET: Nu vă certați cu dânsa căci este o nebună.

MARGARETA: Taci, Domnul Marquise, să nu uiți cine ești;

De-abia e cunoscută noblețea ta cea nouă.

Aș vreau s-o pierzi odată, să poți și tu să vezi

Căderea, cât ne costă pe noi ce suntem mari;

Cu cât mai sus stă omul e mai bătut de vânt,

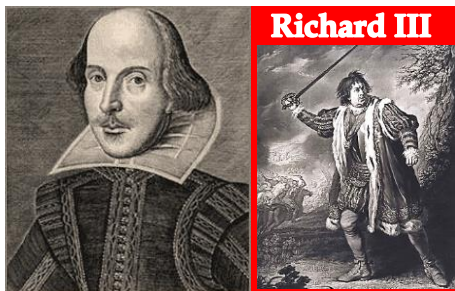
Acel de sus ce cade mai rău se va răni.

GLOSTER: E sfat bun, Marquise, ascultă și profită.

DORSET: Poți profita ca mine, Mylord, de ce auzi.

GLOSTER: Da și mai mult chiar poate, dar m-am născut
prea sus,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

51

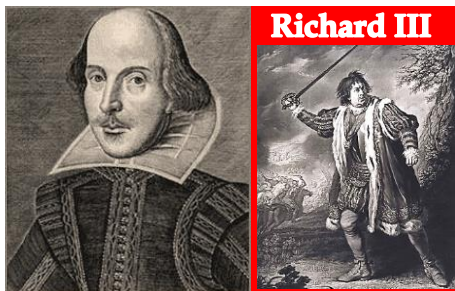
And dallies with the wind, and scorns the sun.

QUEEN MARGARET: And turns the sun to shade; alas! alas!
Witness my son, now in the shade of death;
Whose bright out-shining beams thy cloudy wrath
Hath in eternal darkness folded up.
Your aery buildeth in our aery's nest.
O God, that seest it, do not suffer it;
As it is won with blood, lost be it so!

BUCKINGHAM: Have done! for shame, if not for charity.

QUEEN MARGARET: Urge neither charity nor shame to me:
Uncharitably with me have you dealt,
And shamefully my hopes by you are butcher'd.

Clădit fu cuibul nostru în arbori seculari,
De vânturi n-are grijă, cu soarele se joacă.
MARGARETA: Îl chiar întunechează. Vai! Vezi copilul
meu!
Era el al meu soare. — Zăcând în noaptea morții!
Ca raza strălucind pornea din tinerețe,
O viață în speranțe de glorie bogată:
Mânia ta drăcoasă a stins această rază
Întinzând întunecimea mormântului pe dânsul. —
Clădit e cuibul vostru în locul altui cuib
Un loc ce voi prin sânge răpita-ți de la noi.
Oh! Doamne atotputernic, nu suferi aceasta;
L-ați câștigat prin sânge, să-l dați iarăși prin sânge.
BUCKINGHAM: De nu te poate face rușinea ca să taci,
Taci cel puțin de milă.
MARGARETA: Nici de rușine mie să nu-mi spui, nici de
milă;
În făptuirea voastră ați fost lipsiți de milă;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

52

My charity is outrage, life my shame;
And in that shame still live my sorrow's rage!

BUCKINGHAM: Have done, have done.

QUEEN MARGARET: O princely Buckingham, I'll kiss thy
hand,

In sign of league and amity with thee:

Now fair befall thee and thy noble house!

Thy garments are not spotted with our blood,

Nor thou within the compass of my curse.

BUCKINGHAM: Nor no one here; for curses never pass
The lips of those that breathe them in the air.

QUEEN MARGARET: I will not think but they ascend the sky,
And there awake God's gentle-sleeping peace.

O Buckingham, take heed of yonder dog!

Look when he fawns, he bites; and when he bites,

Speranța mi-ai zdrobit-o și milă n-ați avut;
În răzbunare milă căta voi pentru mine
Și rușinoasa-mi viața va ațâța mai tare
O flacără de ură.

BUCKINGHAM: Ci ispăvește-odată...

MARGARETA: O sărutare dulce de dragoste eternă

Dau ție, strălucite fecior de Buckingham,

În semn de alianță, de amicie mare:

Să-ți meargă bine ție și întregului tău neam.

Nu ți-e pătată mâna de sânge de al nostru,

Cuprins nu vei fi dară în ast al meu blestem.

BUCKINGHAM: Din cei prezenți nici unu căci numai rău
va face,

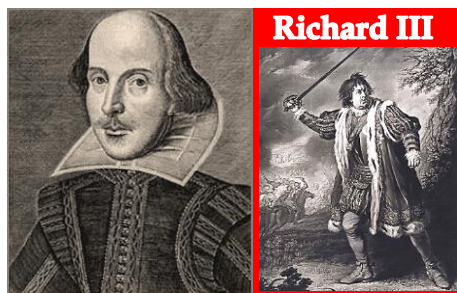
Aceluia, din gura cui el a fost zvârlit.

MARGARETA: Te-nșeli, la cer se urcă, ca fumul dus de
vânt,

Să tulbure acolo acea pace liniștită

În care doarme Domnul cu cei aleși ai săi;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

53

His venom tooth will rankle to the death:
Have not to do with him, beware of him;
Sin, death, and hell have set their marks on him,
And all their ministers attend on him.

GLOUCESTER: What doth she say, my Lord of Buckingham?

BUCKINGHAM: Nothing that I respect, my gracious lord.

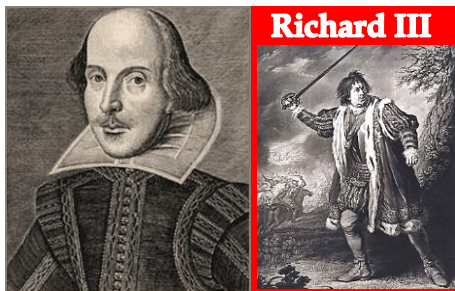
QUEEN MARGARET: What, dost thou scorn me for my gentle
counsel,
And soothe the devil that I warn thee from?
O, but remember this another day,
When he shall split thy very heart with sorrow,
And say poor Margaret was a prophetess!
Live each of you the subjects to his hate,
And he to yours, and all of you to God's! [Exit

Ah! Buckingham, ascultă: ferește-te de Richard,
Atuncea mușcă tocmai mai jos când te țărăște,
Și-otrava mușcăturii rămâne pân' la moarte;
Cu dânsul n-ai a face, ferește-te mai bine,
Căci crima, moartea, iadul l-au însemnat al lor,
Lor credincios slujește.

GLOSTER: Dar ce-ți tot povestește, Mylord de
Buckingham?

BUCKINGHAM: Mici n-am băgat de seamă Mylord, de ce
vorbește.

MARGARETA: Disprețui-vei oare cuvântul meu de pace?
Să lingusești pe-acela de care te feresc?
Vei ține minte-odată de ceea ce am spus,
Când cu durere aspră chiar inima-ți va frânge.
Vei zice „Margareta, prea drept ai prorocit”. —
Obiectul urii sale în viață să trăiți,
Și el al urii voastre, iar voi ce ascultați
Victime fiți mâniei lui Dumnezeu în veci. (*iese Margareta*)

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

54

BUCKINGHAM: My hair doth stand an end to hear her curses.

RIVERS: And so doth mine. I muse why she's at liberty.

GLOUCESTER: I cannot blame her; by God's holy mother,
She hath had too much wrong; and I repent
My part thereof that I have done to her.

QUEEN ELIZABETH: I never did her any, to my knowledge.

GLOUCESTER: But you have all the vantage of her wrong.
I was too hot to do somebody good,
That is too cold in thinking of it now.
Marry, as for Clarence, he is well repaid;
He is frank'd up to fattening for his pains:
God pardon them that are the cause of it!

RIVERS: A virtuous and a Christian-like conclusion,
To pray for them that have done scathe to us!

GLOUCESTER: So do I ever: *[Aside]* being well advised;

HASTINGS: Mi se scârbește părul, uitându-mă la dânsa.

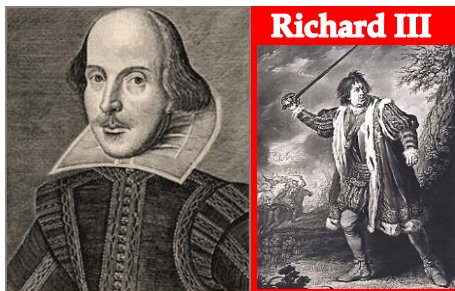
RIVERS: Cu mine tot așa e, mă mir cu nu-i închisă...

GLOSTER: Pe Maica preacurată a Domnului, eu unul
N-o judec așa aspru, căci mult a suferit.
Și de-am luat vreo parte în suferința ei
Destul de rău îmi pare.

REGINA ELISABETHA: Eu nu-mi aduc aminte să-i fi făcut
vreun rău.

GLOSTER: Cu toate astea însă pe domnia ta-și răzbună.
Prea m-am gândit în viață să fac acelor bine
Ce s-au grăbit îndată să uite tot, ingrații!
Cât pentru bietul Clarence, e bine răsplătit,
Iar pentru osteneala-i el stă în închisoare,
Și Dumnezeu să ierte pe cei ce l-au închis.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

55

For had I curs'd now, I had curs'd myself.

Enter Catesby

CATESBY: Madam, his majesty doth can for you;
And for your Grace, and you, my noble lords.

QUEEN ELIZABETH: Catesby, we come. Lords, will you go
with us?

RIVERS: Madam, we will attend your grace.

[Exeunt all but GLOUCESTER.]

GLOUCESTER: I do the wrong, and first begin to brawl.
The secret mischiefs that I set abroad
I lay unto the grievous charge of others.
Clarence, who I indeed have cast in darkness,
I do beweepe to many simple gulls;
Namely to Derby, Hastings, Buckingham;
And say it is the queen and her allies
That stir the king against the duke my brother.
Now, they believe it; and withal whet me

(Intră Catesby)

CATESBY: Am fost trimis de Rege ca să poftesc pe
Doamna,

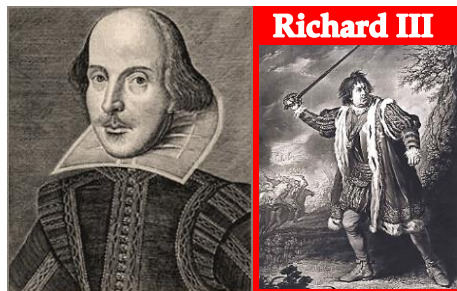
Pe Ducele de Gloster și Lorzii toți cu dânsul.

REGINA ELISABETHA: Bun, Catesby, sunt gata: —
Mylords, veniți cu mine?

RIVERS: Noi ascultăm porunca Maiestății Voastre.
(ies toți în afară de Gloster)

GLOSTER: Făcut-am însumi răul, și tot eu strig mai tare,
În fața lor mă lepăd de planurile negre
Urzite chiar de mine, pârând pe inocenți,
Pe Clarence, care mie căderea-și datorează;
Cu lacrimi de frăție plângându-l înșel lumea,
Ca Buckingham și Stanley și amicul nostru Hastings,
Convins-am pe aceștia că Doamna cu ai săi,
Pe Eduard ca să-l piardă pe Clarence îl împing;
Ca niște proști ei singuri încep să mă-ntărâte,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

56

To be revenged on Rivers, Vaughan, Grey:
But then I sigh; and, with a piece of Scripture,
Tell them that God bids us do good for evil:
And thus I clothe my naked villainy
With odd old ends stolen forth of holy writ,
And seem a saint when most I play the devil.

Enter two murderers

But, soft, here come my executioners.
How now, my hardy stout resolved mates!
Are you now going to dispatch this deed?

FIRST MURDERER: We are, my lord, and come to have the
warrant,

That we may be admitted where he is.

GLOUCESTER: Well thought upon; I have it here about me.

[Gives the warrant]

When you have done, repair to Crosby Place.

But, sirs, be sudden in the execution,

Atunci încep a geme, spuind și din Scripturi
Cum Domnul poruncește să răsplătim cu bine
Pe acel ce ne-aspuprește.
Pe nuda-mi mișelie pun astfel un veșmânt
Făcut din peticuțe furate prin canoane; —
O sfântă arătare atunci înfățișând
Când tocmai lui Satana sunt mai plecat cu gândul.

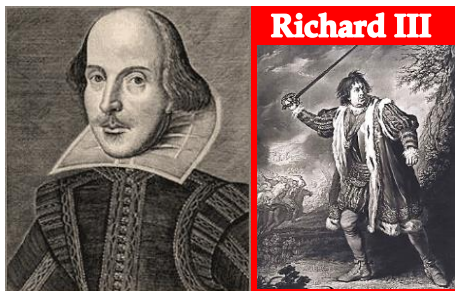
(Intră doi omorători)

Dar văd venind încoace călăii mei, tăcere, —
Spuneți-mi, buni prieteni, cu brațul de aramă,
Vreți să sfârșiți acumă acea treabă ce v-am spus?
1-iul OMOR.: Măria Ta, acumă; — ne trebuie mandatul
Ca să putem pătrunde la locul unde este.

GLOSTER: Da, bine că mi-ați spus-o; îl am asupra mea.
(le dă mandatul)

Afacerea sfârșită veniți la Crosby iute,
Cătați executarea deodată să se facă,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

57

Withal obdurate, do not hear him plead;
For Clarence is well-spoken, and perhaps
May move your hearts to pity, if you mark him.
FIRST MURDERER: Tush!

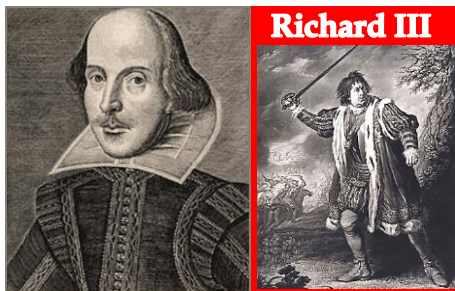
Fear not, my lord, we will not stand to prate;
Talkers are no good doers: be assured
We go to use our hands and not our tongues.
GLOUCESTER: Your eyes drop millstones, when fools' eyes
drop tears.
I like you, lads; about your business straight;
Go, go, dispatch.
FIRST MURDERER: We will, my noble lord.

[Exeunt

Rămâneți fără milă chiar dacă s-o ruga;
E bun de gură Clarence, și lesne s-ar putea
Să fiți mișcați de milă, de-l ascultați vorbind.
1-iul OMOR.: Fiți liniștit, Stăpâne, nu mergem să vorbim,
Căci cel ce mult vorbește puțină treabă face;
Noi facem ceea ce facem cu mâna, nu cu gura.

GLOSTER: Pe când alți proști ar plânge, rămâneți tari ca
piatra,
E tot voinic voinicul, sunt mulțumit de voi: —
Acum plecați la treabă și iute isprăviți-o.
1-iul OMOR.: Mylord, plecăm îndată.
(ies)

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

58

Scene IV.

London. The tower.

Enter Clarence and Brakenbury.

BRAKENBURY: Why looks your Grace so heavily today?

CLARENCE: O, I have pass'd a miserable night,
So full of ugly sights, of ghastly dreams,
That, as I am a Christian faithful man,
I would not spend another such a night,
plough 'twere to buy a world of happy days,
So full of dismal terror was the time!

BRAKENBURY: What was your dream? I long to hear you tell
it.

CLARENCE: Methoughts that I had broken from the Tower,
And was embark'd to cross to Burgundy;
And, in my company, my brother Gloucester;

SCENA IV.

Londra – o odaie în Turn

Clarence și Brakenbury

BRAKENBURY: Mylord, ce oboseală pătrunde duhul
Vostru?

CLARENCE: Am petrecut, amice, o noapte înrăzătoare,
Înspăimântat de visuri, și groaznice vedenii:
O noapte ca aceasta n-aș vrea să mai petrec,
Măcar să cumpăr astfel un veac de fericire: —
Atât văzut-am moartea pe toate răspândită.

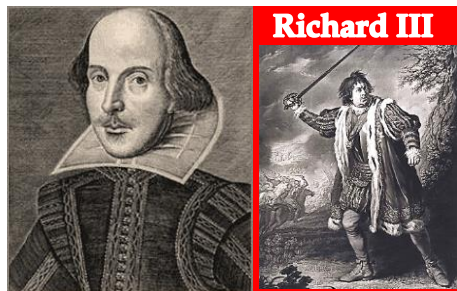
BRAKENBURY: Ce vis era acela, Mylord, spune-mi și mie?

CLARENCE: Dormind, crezui odată din Turn c-am ieșit,
Spre țărmuri depărtate corabia plutea,
Și însoțit de Gloster mergeam spre Burgundia:

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

59

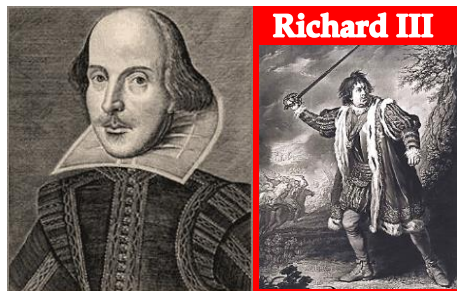
Who from my cabin tempted me to walk
Upon the hatches: thence we looked toward England,
And cited up a thousand fearful times,
During the wars of York and Lancaster
That had befallen us. As we paced along
Upon the giddy footing of the hatches,
Methought that Gloucester stumbled; and, in falling,
Struck me, that thought to stay him, overboard,
Into the tumbling billows of the main.
Lord, Lord! methought, what pain it was to drown!
What dreadful noise of waters in mine ears!
What ugly sights of death within mine eyes!
Methought I saw a thousand fearful wrecks;
Ten thousand men that fishes gnaw'd upon;
Wedges of gold, great anchors, heaps of pearl,
Inestimable stones, unvalued jewels,
All scatter'd in the bottom of the sea:
Some lay in dead men's skulls; and, in those holes

Înduplecat de-acesta ieşeam ca să mă plimb
Pe pod, şi cu suspinuri la ţara mea priveam;
Ne aduceam aminte de vremurile grele, –
Războaiele trecute de York şi Lancaster.
De-a noastre suferinţe; – plimbându-mă încet
Pe scândurile ude din podul cel îngust,
Alunecă deodată, precum mi-s-a părut:
Sării în ajutoru-i, el în căderea sa
M-a îmbrâncit nevolnic şi ameţit căzui
De valurile negre, spumânde înghiţit
Simţii, ah! Doamne sfinte, durerea de-a muri,
Cu zgomotul teribil de apă în urechi;
Simţeam cum mă răpeşte o moarte nemiloasă,
Vedeam în fundul mării în şiruri putrezite
Cadavre mâncate de peştele spurcat;
Grămezi de aur strânse, mărgăritari, ancore,
Nepreţuite pietre şi scumpe giuvaiere;
Vedeam tot fundul mării des semănat cu resturi

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

60

Where eyes did once inhabit, there were crept,
As 'twere in scorn of eyes, reflecting gems,
Which woo'd the slimy bottom of the deep,
And mock'd the dead bones that lay scatter'd by.

BRAKENBURY: Had you such leisure in the time of death
To gaze upon the secrets of the deep?

CLARENCE: Methought I had; and often did I strive
To yield the ghost, but still the envious flood
Stopp'd in my soul and would not let it forth
To find the empty, vast, and wand'ring air;
But smother'd it within my panting bulk,
Who almost burst to belch it in the sea.

BRAKENBURY: Awaked you with this sore agony?

CLARENCE: O no, my dream was lengthened after life;

Ascunse printre cranii, în găurile goale
Ce fuseră odată ochi, pietre colorate
Intraseră în glumă, și strălucind ca ochi
Râzând de întunecimea ce înconjura adâncul;
Iar oasele albite erau ca facle stinse
Și tot puțea a moarte!

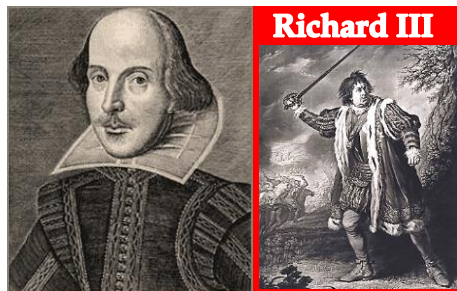
BRAKENBURY: Avut-ai oare vreme
În asuprea morții s-observi acele taine
Ce-ascunde Oceanul în sânul-i distractor?

CLARENCE: Da, căci făceam adese zadarnice cercări
Să-mi dau sfârșitul însă întârâtata undă
Ca un lan, pe suflet greu apăsa, oprindu-l
De a lua în pace un zbor odihnitor
Pe liniștitul aer pe spațiul nesfârșit;
Înăbușit cu frică, din pieptu-mi palpitând
Plesneam să zvârl în mare o viață de tortură.

BRAKENBURY: Atâta agonie nu te-a deșteptat?

CLARENCE: Conduș chiar de luntrașul de care spun

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

61

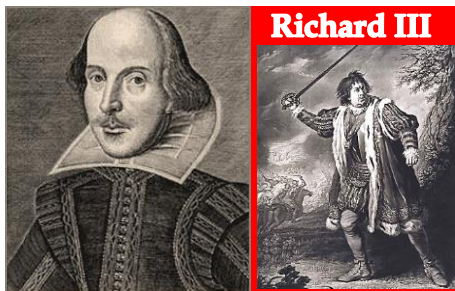
O, then began the tempest to my soul,
 Who pass'd, methought, the melancholy flood
 With that grim ferryman which poets write of,
 Unto the kingdom of perpetual night.
 The first that there did greet my stranger soul
 Was my great father-in-law, renowned Warwick,
 Who spake aloud 'What scourge for perjury
 Can this dark monarchy afford false Clarence?'
 And so he vanish'd. Then came wandering by
 A shadow like an angel, with bright hair
 Dabbled in blood, and he shriek'd out aloud
 'Clarence is come; false, fleeting, perjured Clarence,
 That stabb'd me in the field by Tewksbury.
 Seize on him, Furies, take him unto torments!'
 With that, methoughts, a legion of foul fiends
 Environ'd me, and howled in mine ears
 Such hideous cries that, with the very noise,
 I trembling wak'd, and for a season after

poetii, —
 La veșnica domnie a morții am ajuns
 Întâi de tot acolo intrând am întâlnit
 Pe marele meu socru puternicul Warwick.
 M-a întrebat el tare cu ce pedeasă oare
 Regiunile acestea de negură eternă,
 Vor ști să pedepsească pe cei sperjuri ca Clarence.
 Puțin după aceasta văzui în depărtare,
 O umbră ca un înger cu părul auriu,
 Mânjit cu sânge însă, — văzându-mă a zis:
 „Acesta este Clarence cel fals, cel schimbător,
 Sperjurul, pe câmpia de Twekesbury m-a ucis; —
 Luați-l fără milă și-l chinuiți cumplit.”
 Atunci o legiune de draci s-a repezit,
 M-a înconjurat cu hohot urlând pe capul meu
 C-un țipăt așa groaznic, că strigătul lor chiar
 M-a deșteptat cu frică, și pentru câțva timp
 Trezitu-m-am cu gândul că sunt în iad ajuns. —

C O N T E M P O R A R Y
 L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
 The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

62

Could not believe but that I was in hell,
Such terrible impression made my dream.

BRAKENBURY: No marvel, lord, though it affrighted you;
I am afraid, methinks, to hear you tell it.

CLARENCE: O Brakenbury, I have done those things,
Which now bear evidence against my soul,
For Edward's sake; and see how he requites me!
O God! if my deep prayers cannot appease thee,
But thou wilt be avenged on my misdeeds,
Yet execute thy wrath in me alone,
O, spare my guiltless wife and my poor children!
I pray thee, gentle keeper, stay by me;
My soul is heavy, and I fain would sleep.

BRAKENBURY

I will, my lord: God give your grace good rest!
[CLARENCE sleeps]

Aşa de rea însemnare vedeam în visul meu.

BRAKENBURY: Nici nu e de mirare. — Mă simt cuprins de
fiori

La simpla povestire a visului acesta.

CLARENCE: Ah! Brakenbury, toate aceste fapte rele,
Ce azi vin să-şi depună în contra-mi mărturie,
Le-am comis eu; însă nu pentru mine, vream
Să-naintez pe Eduard, şi vezi cum mulţumeşte.

De nu te mişcă, Doamne, o sfântă pocăinţă

De ceri răsplată dreaptă a marelui păcat,

Pe vinovatul numai mânia ta revarsă,

Dar cruţă pe soţie, pe bieţii copilaşi?

Prietene iubite, stai încă lângă mine,

Simt o tristeţe mare şi vreau să m-odihnesc.

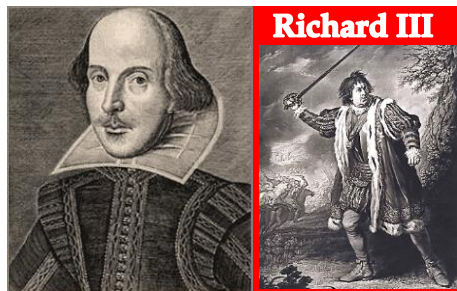
BRAKENBURY: Cum porunceşti voi face şi Domnul să-ţi
procure

Uitare şi odihnă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

63

Sorrow breaks seasons and reposing hours,
Makes the night morning, and the noon-tide night.
Princes have but their tides for their glories,
An outward honour for an inward toil;
And, for unfelt imagination,
They often feel a world of restless cares:
So that, betwixt their tides and low names,
There's nothing differs but the outward fame.

Enter the two Murderers

FIRST MURDERER: Ho! who's here?

BRAKENBURY. In God's name what are you, and how came you hither?

FIRST MURDERER: I would speak with Clarence, and I came hither on my legs.

BRAKENBURY. Yea, are you so brief?

SECOND MURDERER: O sir, it's better to be brief than tedious. Show his our commission; talk no more.

(Clarence se odihnește pe un scaun)

Durerea schimbă toate și ceasul de odihnă
E bun și dimineața, când noaptea a trecut.
Afară de-al lor titlu ce fală mai au Domnii?
Un semn ce dovedește o muncă neîncetată;
Ei, pentru bucuria ce-i numai închipuită
Adesea duc o viață de griji, de greutate
Pe Domnitorul astfel nu-l mai deosebește
Decât icoana cinstii de cel ce n-are nume.

(Intră cei doi omorători)

1-lea OMOR.: Ei, cine e acolo?

BRAKENBURY: Tu omule, ce cauți? Cum ai venit aicea?

1-lea OMOR.: Vreau să vorbesc cu Clarence și am venit pe jos.

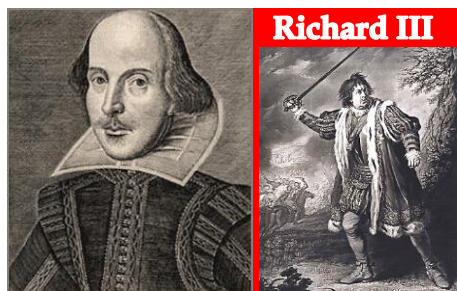
BRAKENBURY: De ce mă iei repede?

1-lea OMOR.: Să fiu scurt e mai bine decât supărător, Arată-i mă mandatul și nu mai sta de vorbă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

64

[BRAKENBURY reads it

BRAKENBURY: I am, in this, commanded to deliver
 The noble Duke of Clarence to your hands.

I will not reason what is meant hereby,
 Because I will be guiltless from the meaning.
 Here are the keys, there sits the Duke asleep;
 I'll to the King; and signify to him
 That thus I have resign'd my charge to you.

FIRST MURDERER: Do so, it is a point of wisdom. Fare
 you well. *[Exit BRAKENBURY*

SECOND MURDERER: What, shall I stab him as he sleeps?

FIRST MURDERER: No; he'll say 'twas done cowardly, when
 he wakes.

SECOND MURDERER: When he wakes! why, fool, he shall
 never wake until the great judgment-day.

FIRST MURDERER: Why, then he'll say we stabb'd him
 sleeping.

(se dă lui Brakenbury o hârtie pe care o citește)

BRAKENBURY: Da, mi se poruncește prin asta să predau
 Pe Ducele de Clarence în ale voastre mâini;

Nu vreau să știu în ordine ce scopuri sunt ascunse;
 Prefer în cunoștință să nu cunosc cuvântul.

Luați, aici e cheia; acolo doarme Clarence;
 La regele voi merge acum să-i anunț
 Că v-am predat pe Duce precum a poruncit.

1-lea OMOR.: Ai face foarte bine să-i spui ce vrei, jupâne –
 Adio. *(iese Brakenbury)*

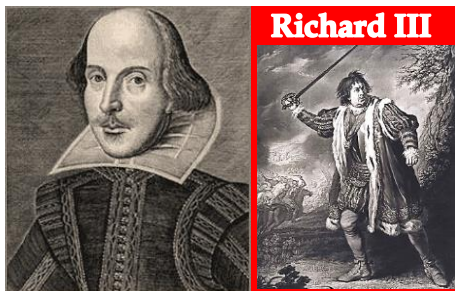
2-lea OMOR.: Ce dracu, să-l înjunghiam acolo, pe când
 doarme?

1-lea OMOR.: Nu, căci atunci când s-o deștepta o să zică
 că am fost lași.

2-lea OMOR.: Când s-o deștepta! Bine, dobitocule, nu se
 mai deșteaptă până la marea înviere a morților.

1-lea OMOR.: Ei bine, atunci o să spuie că l-am înjunghiat
 pe când dormea.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

65

SECOND MURDERER: The urging of that word judgment
Hath bred a kind of remorse in me.

FIRST MURDERER: What, art thou afraid?

SECOND MURDERER: Not to kill him, having a warrant for it;
but to be damn'd for killing him, from which no warrant can
defend me.

FIRST MURDERER: I thought thou hadst been resolute.

SECOND MURDERER: So I am, to let him live.

FIRST MURDERER: Back to the Duke of Gloucester, tell him so.

SECOND MURDERER: I pray thee, stay a little. I hope my
holy humour will change; it was wont to hold me
but while one tells twenty.

FIRST MURDERER: How dost thou feel thyself now?

SECOND MURDERER: Faith, some certain dregs of conscience
are yet within me.

FIRST MURDERER: Remember our reward, when the deed's
done.

2-lea OMOR.: Vorba asta de înviere a morților îmi produce
un fel de remușcare.

1-lea OMOR.: Ce, oare ți-e frică?

2-lea OMOR.: Nu mi-e frică să-l omor, căci am mandat
pentru acesta, dar mi-e frică să nu fiu afurisit pentru faptă,
lucru de care niciun mandat nu mă poate scăpa.

1-lea OMOR.: Te credeam om decis.

2-lea OMOR.: Aș fi decis... să-l las să trăiască.

1-lea OMOR.: Mă întorc dar la Ducele de Gloster să i-o
spun.

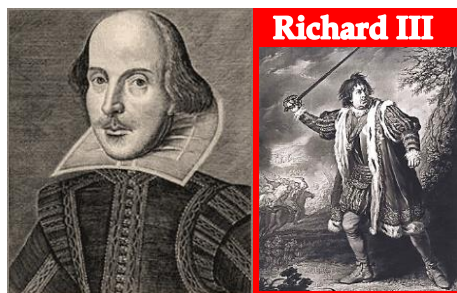
2-lea OMOR.: Te rog, mai adastă puțin, sper că acest acces
de bunătate-mi va trece, niciodată nu țin ele mai mult timp,
decât atât cât ți-ar trebui să numeri douăzeci.

1-lea OMOR.: Cum te simți acum?

2-lea OMOR.: Să mă crezi, în fundul inimii tot mai e o
rămășiță de conștiință.

1-lea OMOR.: Adu-ți aminte de răsplata care ni s-a promis
după săvârșirea faptului.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

66

SECOND MURDERER: Zounds, he dies; I had forgot the reward.

FIRST MURDERER: Where's thy conscience now?

SECOND MURDERER: O, in the Duke of Gloucester's purse.

FIRST MURDERER: So when he opens his purse to give us our reward, thy conscience flies out.

SECOND MURDERER: Let it go; there's few or none will entertain it.

FIRST MURDERER: What if it come to thee again?

SECOND MURDERER: I'll not meddle with it; it is a dangerous thing; it makes a man a coward: a man cannot steal, but it accuseth him; he cannot swear, but it checks him; he cannot lie with his neighbour's wife, but it detects him; it is a blushing shame- fast spirit that mutinies in a man's bosom; it fills a man full of obstacles: it made me once restore a purse of gold, that I found; it beggars any man that keeps it; it is turned out of towns and cities for a dangerous thing; and every man that means to live well endeavours to trust to himself and live

2-lea OMOR.: Așa e, va muri, uitasem răsplata.

1-lea OMOR.: Dar acum unde ți-e conștiința?

2-lea OMOR.: În punga ducelui de Gloster.

1-lea OMOR.: Astfel pe când dânsul își deschide punga să ne dea răsplata, conștiința ta parcă zboară dintr-însa.

2-lea OMOR.: Lasă mai bine să zboare încolo; nu sunt multe lucruri care ar putea să o țină în loc.

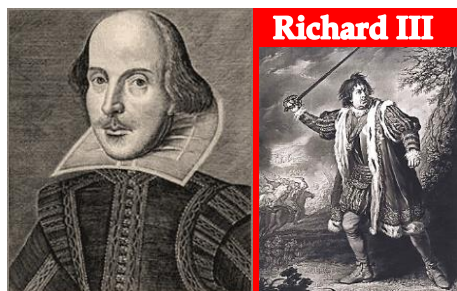
1-lea OMOR.: Dar dacă se întoarce?

2-lea OMOR.: Nici nu vreau să am a face cu un astfel de lucru. E un ce primejdios. Face pe om să fie fricos, nu apucă să fure și-l acuză, nu apucă să injure și-l arestează, nu apucă să se culce cu nevasta vecinului și-l trădează; e o iasmă palidă și rușinoasă care se răscălbăie contra-i; nu face decât a băga bețe în roate; m-a făcut odată să dau înapoi o pungă cu aur pe care am găsit-o din întâmplare; ea este ruina celui ce o posedă, e gonită din orașe și din târguri ca un ce primejdios; și acela ce vrea să trăiască în liniște caută să aibă

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

67

without it.

FIRST MURDERER: Zounds, it is even now at my elbow,
persuading me not to kill the duke.

SECOND MURDERER: Take the devil in thy mind and believe
him not; he would insinuate with thee but to make thee sigh.

FIRST MURDERER: Tut, I am strong-framed; he cannot prevail
with me, I warrant thee.

SECOND MURDERER: Spoke like a tall man that respects his
reputation. Come, shall we to this gear?

FIRST MURDERER: Take him on the costard with the hilts of
thy sword, and then we will chop him in the malmsey-butt in
the next room.

SECOND MURDERER: O excellent device! make a sop of him.

FIRST MURDERER: Hark! He stirs: shall I strike?

FIRST MURDERER: No, first let's reason with him.

CLARENCE: Where art thou, keeper? Give me a cup of wine.

SECOND MURDERER: You shall have wine enough, my lord,

confiență în sine-și să nu mai asculte de dânsa.

1-lea OMOR.: Christoase! Ea stă lângă mine, îndemnându-
mă să omor pe Ducele.

2-lea OMOR.: Gândește-te la Dracu și n-o mai asculta: vrea
să te încurce, să te facă milos.

1-lea OMOR.: Sunt tare, nu mă poate asupra.

2-lea OMOR.: Ai vorbit ca un bărbat viteaz ce ține la
reputația sa; haide să ne apucăm de lucru.

1-lea OMOR.: Croiește-l peste cap cu mânerul săbiei, și pe
urmă aruncă-l în butia cu Malvoisie ce e dincolo.

2-lea OMOR.: Planul e minunat, să-l facem saramură.

1-lea OMOR.: Încet se deșteaptă.

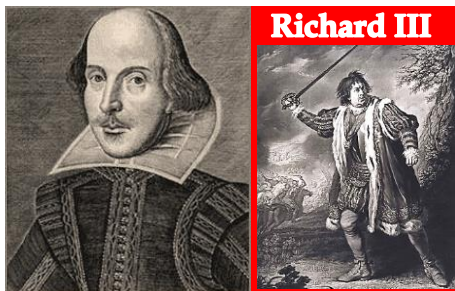
2-lea OMOR.: Lovește.

1-lea OMOR.: Nu, să discutăm cu dânsul.

CLARENCE: Unde ești, paznice? Dă-mi un pahar de vin.

1-lea OMOR.: Îți voi da vin destul, Mylord, numaidecât.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

68

anon.

CLARENCE: In God's name, what art thou?

FIRST MURDERER: A man, as you are.

CLARENCE: But not as I am, royal.

SECOND MURDERER: Nor you as we are, loyal.

CLARENCE: Thy voice is thunder, but thy looks are humble.

FIRST MURDERER: My voice is now the King's, my looks
mine own.

CLARENCE: How darkly and how deadly dost thou speak!

Your eyes do menace me. Why look you pale?

Who sent you hither? Wherefore do you come?

SECOND MURDERER: To, to, to-

CLARENCE: To murder me?

BOTH MURDERERS. Ay, ay.

CLARENCE: You scarcely have the hearts to tell me so,

And therefore cannot have the hearts to do it.

Wherein, my friends, have I offended you?

CLARENCE: Pentru numele lui Dumnezeu, cine ești?

1-lea OMOR.: Un om ca Măria Ta.

CLARENCE: Dar nu ca mine de sânge regal.

1-lea OMOR.: Suntem ce nu ești, loiali.

CLARENCE: Glasul tău e ca un trăsnet, pe când aparența-ți
e de om umil.

1-lea OMOR.: Glasul meu e glasul Regelui, pe când
aparența e a mea.

CLARENCE: Întunecoase vorbe s-aud în gura ta.

M-ameninți cu privirea, iar fața ți-e speriată?

Sunteți trimiși de cine? Și ce vreți să faceți?

AMBII OMOR.: Să, să, să...

CLARENCE: Să m-omorâți?

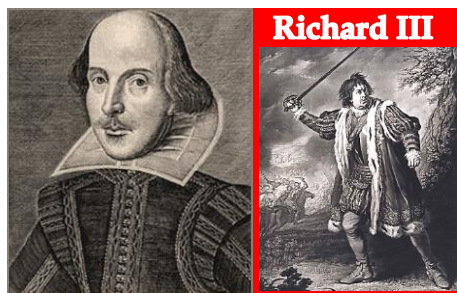
AMBII OMOR.: Da, da.

CLARENCE: De-abia aveți curajul să pronunțați cuvântul,

Și săvârși-veți faptul ce nu îndrăzniți să-l spuneți?

În ce, prieteni, oare v-am supărat pe voi?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

69

FIRST MURDERER: Offended us you have not, but the king.

CLARENCE: I shall be reconcil'd to him again.

SECOND MURDERER: Never, my lord; therefore prepare to die.

CLARENCE: Are you called forth among a world of men
To slay the innocent? What is my offence?

Where is the evidence that doth accuse me?

What lawful quest have given their verdict up
Unto the frowning judge, or who pronounced
The bitter sentence of poor Clarence' death?

Before I be convict by course of law,
To threaten me with death is most unlawful.

I charge you, as you hope to have redemption
By Christ's dear blood shed for our grievous sins,
That you depart and lay no hands on me:
The deed you undertake is damnable.

FIRST MURDERER: What we will do, we do upon command.

SECOND MURDERER: And he that hath commanded is our

1-lea OMOR.: L-ai supărat pe Rege, nicidecum pe noi.

CLARENCE: O să mă-npac cu dânsul.

1-lea OMOR.: În viață nu, de-aceea prepară-te să mori.

CLARENCE: Din lumea asta mare pe voi căzut-a soarta
Să ucideți cu cruzime pe cel nevinovat?

Dar unde-i mărturia ce-n contra mea apasă,

Și unde-i juriul ce și-a predat verdictul

În mâna unui jude cu drept de-a pronunța
Sentința cea de moarte în contra lui Clarence?

Până nu pronunță legea în contra mea pedeapsă,

De-a-mi pomeni de moarte e fapt nelegiuit.

Vă recomand de-aceea de așteptați salvare,

Prin sângele lui Isus ce pentru voi a curs,

Duceți-vă în pace, și fără a mă atinge;

Afurisit e faptul ce vreți să-l împliniți.

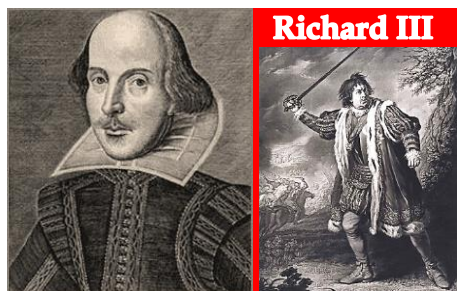
1-lea OMOR.: Oricum ar fi, un ordin avem să facem astfel.

2-lea OMOR: Și cel ce poruncește e chiar al nostru Rege.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

70

King.

CLARENCE: Erroneous vassals! the great King of kings
Hath in the tables of his law commanded
That thou shalt do no murder: and wilt thou then
Spurn at his edict and fulfil a man's?
Take heed; for he holds vengeance in his hands,
To hurl upon their heads that break his law.

SECOND MURDERER: And that same vengeance doth he hurl
on thee

For false forswearing, and for murder too;
Thou didst receive the holy sacrament
To fight on quarrel of the house of Lancaster.

FIRST MURDERER: And, like a traitor to the name of God
Didst break that vow; and with thy treacherous blade
Unripp'dst the bowels of thy sovereign's boy.

SECOND MURDERER: Whom thou wast sworn to cherish and
defend.

FIRST MURDERER: How canst thou urge God's dreadful law

CLARENCE: Greșită ascultare? Al Regilor stăpân,
În cartea Sa cea sfântă de legi a poruncit:
„Omor nu vei comite”! Disprețui-vei oare
Pe un Rege-atotputernic ca s-ascultați pe-un om?
Băgați de seamă bine, în mâna-i e un trăsnet
Ce-azvârle cu mânie pe cel ce-i frânge legea.

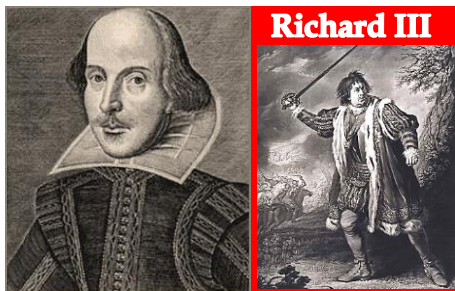
2-lea OMOR: Cădea-va chiar pe tine această răzbunare
Ce ai comis omoruri, sperjuri, jefuiri.
Pe Darul Sfânt jurat-ai că vei susține sincer
Pe Lancaster în luptă, cu toți urmașii tăi.

1-lea OMOR.: Călcându-ți jurământul ca un pungaș vulgar,
Tăiei cu spada-ți vilă pe un copil regesc.

2-lea OMOR: Pe care te jurași să-l aperi, să-l iubești.

1-lea OMOR.: În contra noastră astăzi invocă această lege,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

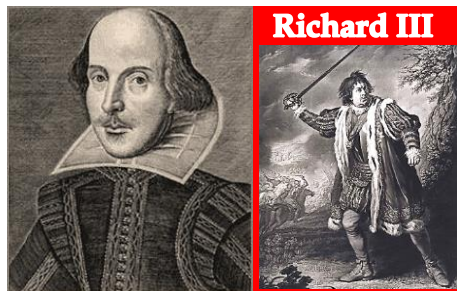
71

to us,
 When thou hast broke it in so dear degree?
 CLARENCE: Alas! for whose sake did I that ill deed?
 For Edward, for my brother, for his sake.
 Why, sirs,
 He sends you not to murder me for this;
 For in that sin he is as deep as I.
 If God will be avenged for the deed,
 O, know you yet, he doth it publicly;
 Take not the quarrel from His pow'rful arm;
 He needs no indirect or lawless course
 To cut off those that have offended him.
 FIRST MURDERER: Who made thee then a bloody minister
 When gallant-springing brave Plantagenet,
 That princely novice, was struck dead by thee?
 CLARENCE: My brother's love, the devil, and my rage.
 FIRST MURDERER: Thy brother's love, our duty, and thy fault,
 Provoke us hither now to slaughter thee.

Ce ai călcat-o singur în întregimea ei.

CLARENCE: Vai! Vai! Dar pentru cine făcut-am toate
 astea?
 Am fost împins de Eduard, ca frate mi-a cerut;
 Mai vinovat e dânsul decât noi toți îmi pare.
 Iar răzbunarea dreaptă de cere Dumnezeu
 Veți ști că-n fața lumii el va executa-o.
 Din brațul său puternic să nu-i răpiți aceasta,
 Căci nu prin căi ascunse și indirecte Dânsul
 Va nimici pe-acea ce nu l-au cunoscut.

1-lea OMOR.: Prin ce orânduire putut-ai fi agentul
 Cel sângeros, când bravul Plantagenet, copilul
 Din spița cea domnească, căzu, lovit de moarte.
 CLARENCE: Iubirea unui frate, mânia mea și dracu.
 1-lea OMOR.: Iubirea celui frate și datoria noastră
 Acuma ne obligă să te măcelărim.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

72

CLARENCE: If you do love my brother, hate not me;
I am his brother, and I love him well.

If you are hired for meed, go back again,
And I will send you to my brother Gloucester,
Who shall reward you better for my life
Than Edward will for tidings of my death.

SECOND MURDERER: You are deceived: your brother
Gloucester hates you.

CLARENCE: O, no, he loves me, and he holds me dear;
Go you to him from me.

FIRST MURDERER: Ay, so we will.

CLARENCE: Tell him when that our princely father York
Bless'd his three sons with his victorious arm
And charg'd us from his soul to love each other,
He little thought of this divided friendship.
Bid Gloucester think of this, and he will weep.

CLARENCE: Iubiți voi pe-acel frate? Atunci nu mă urăți,
Căci eu îi sunt bun frate și sincer îl iubesc.

De faceți pentru plată, ah! Mergeți înapoi,
Și eu vă voi trimite la Gloster celălat frate
Ce viața mea mai scumpă vă va plăti-o dânsul,
Decât plăti-va Eduard, aflând că am murit.

2-lea OMOR: Ești înșelat amarnic căci Gloster te urăște.

CLARENCE: Nu, stiu că mă iubește, mă prețuiește scump,
Mergeți la el din partea-mi.

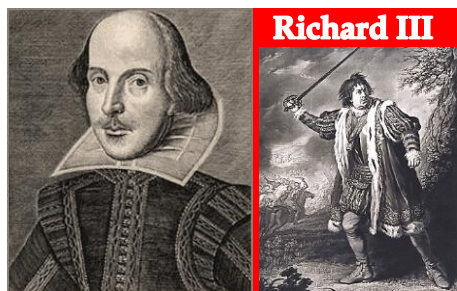
AMBII OMOR.: Fii sigur de aceasta.

CLARENCE: Aduceți-i aminte în tinerețea noastră
Când tata, York, cel falnic, războinicul bărbat,
Da binecuvântare la cei trei fii ai săi,
Punând pe capul nostru puternica sa mână.
Recomanda din suflet ca toți să ne iubim;
Nu, se gândea atuncea că va pieri iubirea.
Lui Gloster spuneți asta, – va plânge cum plâng eu.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

73

FIRST MURDERER: Ay, millstones; as he lesson'd us to weep.

CLARENCE: O, do not slander him, for he is kind.

FIRST MURDERER: Right,

As snow in harvest. Thou deceive yourself:

'Tis he that sends us hither now to slaughter thee.

CLARENCE: It cannot be; for when I parted with him

He hugg'd me in his arms, and swore with sobs

That he would labour my delivery.

FIRST MURDERER: Why, so he doth, when he delivers thee

From this earth's thralldom to the joys of heaven.

SECOND MURDERER: Make peace with God, for you must
die, my lord.

CLARENCE: Have you that holy feeling in your souls

To counsel me to make my peace with God,

And are you yet to your own souls so blind

That you will war with God by murdering me?

2-lea OMOR: Din ochii noștri pietre să pice iar nu lacrimi
Ne învăța, milosul.

CLARENCE: Nu spuneți adevărul, căci Richard este bun.

1-lea OMOR.: La seceră ca gerul. Să știi că te înșeli,

Căci dânsul ne trimite ca să te omorâm.

CLARENCE: Aceasta nu se poate, plângea ieri pentru mine;
Strângându-mă în brațe cu lacrimi îmi jura

Ca-mi va lucra scăparea.

1-lea OMOR.: Așa chiar tocmai face, scăpându-te de lume

Și de necazuri multe, și trimițându-te

La bucurii eterne.

2-lea OMOR: Vei cere iertăciune păcatelor comise,

Căci moartea te așteaptă.

CLARENCE: Tot ți-a rămas în suflet puțină omenie,

Căci salutare sfaturi dai sufletului meu

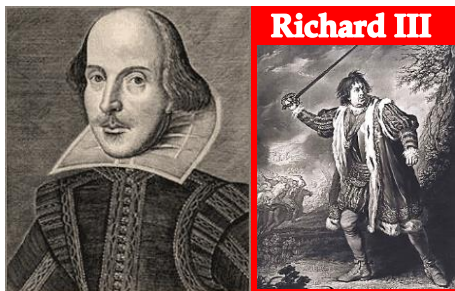
Puțină îngrijire ai însă pentru tine

Și pentru al tău suflet, împotrivindu-te

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

74

Ah, sirs, consider: they that set you on
To do this deed will hate you for the deed.

SECOND MURDERER: What shall we do?

CLARENCE: Relent, and save your souls.

FIRST MURDERER: Relent! 'tis cowardly and womanish.

CLARENCE: Not to relent is beastly, savage, devilish.

Which of you, if you were a prince's son,

Being pent from liberty as I am now,

If two such murderers as yourselves came to you,

Would not entreat for life?

My friend, I spy some pity in thy looks;

O, if thine eye be not a flatterer,

Come thou on my side and entreat for me,

As you would beg were you in my distress;

A begging prince what beggar pities not?

Poruncii cele scrise, când vrei să mă ucizi.

Gândiți-vă, prieteni, acel ce vă trimite

Ca să comiteți faptul, chiar pentru că-l veți face

Vă va muștra fiți siguri.

2-lea OMOR: Și ce să facem dară?

CLARENCE: Nu pedepsește Domnul pe cel ce se căiește.

1-lea OMOR.: Femeile și lașii sunt cei ce se căiesc.

CLARENCE: Cei ce nu simt, sunt barbari sau bestii
îndrăcite.

Născut din sânge nobil e oare cineva

Închis în închisoare precum sunt eu acum,

Ce n-ar cerși viața-i, precum o cerșesc eu,

De ar veni la dânsul doi ucigași ca voi?

Amice, în privirea-ți văd parcă-ți este milă

De nu mă-nșeală ochiul tău când te uiți la mine;

Ah! Vino, pentru mine, să-l rogi și tu pe dânsul.

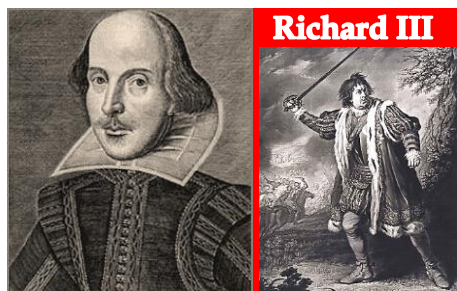
Precum eu pentru tine aş stărui să-l moi;

Chiar cerșetori ar plânge văzându-mă cerșind.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

75

SECOND MURDERER: Look behind you, my lord.

FIRST MURDERER: Take that, and that. If all this will not do,

[Stabs him]

I'll drown you in the malmsey-butt within.

Exit with the body

SECOND MURDERER: A bloody deed, and desperately
dispatch'd!

How fain, like Pilate, would I wash my hands
Of this most grievous guilty murder done!

Re-enter FIRST MURDERER

FIRST MURDERER-How now! what mean'st thou that thou
help'st me not?

By heavens, the duke shall know how slack thou art!

SECOND MURDERER: I would he knew that I had saved his
brother!

Take thou the fee, and tell him what I say;

For I repent me that the duke is slain.

[Exit]

2-lea OMOR: Întoarce-te și uite.

1-lea OMOR.: Ia asta și asta, cu — și de nu e destul

(îl înjunghie)

În butia de-afară cu malvoisie plină

Am să te bag cu capul.

(iese cu corpul)

2-lea OMOR.: O crimă sângeroasă, comisă cu cruzime,

Și m-aș spăla pe mână de toate ca Pilat;

Căci prea cumplit e faptul sub ochi-mi săvârșit.

(reintră întâiul omorâtor)

1-lea OMOR.: Ei bine, cum se poate să nu-mi dai ajutor?

Și Ducelui voi spune cât ai lucrat de slab.

2-lea OMOR.: Aș vrea să spui lui Gloster că frat-său mai
trăiește.

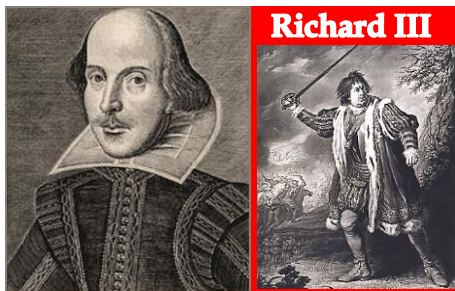
Ah, du-te, ia-ți răsplata și spune-i ce am zis, —

Căci tare rău îmi pare că Clarence a murit. *(iese)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

76

FIRST MURDERER: So do not I: go, coward as thou art.
Now must I hide the body in some hole,
Untill the duke give order for his burial;
And when I have my meed, I will away;
For this will out, and then I must not stay.

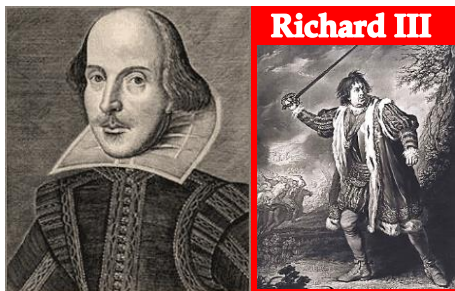
[Exit

1-lea OMOR.: Așa nu-mi pare mie; dar du-te, ești un laș,
Am să ascund cadavrul pe-aicea undeva,
Și Gloster va trimite ca să-l înmormânteze;
Mă duc să-mi iau răsplata, și am să plec de-aicea;
O să se afle lucrul, nu trebuie să stau.
(iese)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

77

ACT SECOND.

Scene I.

London. The palace.

Flourish. Enter KING EDWARD sick, QUEEN ELIZABETH, DORSET, RIVERS, HASTINGS, BUCKINGHAM, GREY, and others.

KING EDWARD: Why, so. Now have I done a good day's work:

You peers, continue this united league.

I every day expect an embassy

From my Redeemer to redeem me hence;

And more at peace my soul shall part to heaven,

Since I have made my friends at peace on earth.

Hastings and Rivers, take each other's hand;

Dissemble not your hatred, swear your love.

ACTUL AL DOILEA.

SCENA I.

Londra – o cameră în palat.

Intră regele Eduard susținut, fiind bolnav, – Regina Elisabetha, – Dorset, – Rivers, – Hastings, – Buckingham, – Grey și alții.

REGELE EDUARD: În fine-mi pare bine de cele azi făcute

Unirea începută, mylords, voi s-o urmați:

Aștept o prevestire de la cerescul Rege,

La dânsul să mă cheme din zi în zi aștept,

În liniște mai mare mă voi apropia,

Lăsând împăcaciune prin toți amicii mei.

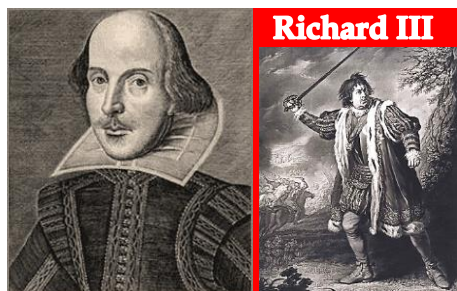
Luați-vă de mână, Lord Hastings și Lord Rivers,

Jurați-vă iubire, n-ascundeți nicio ură.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

78

RIVERS: By heaven, my soul is purged from grudging hate;
And with my hand I seal my true heart's love.

HASTINGS: So thrive I, as I truly swear the like!

KING EDWARD: Take heed you dally not before your king;
Lest He that is the supreme King of kings
Confound your hidden falsehood, and award
Either of you to be the other's end.

HASTINGS: So prosper I, as I swear perfect love!

RIVERS: And I, as I love Hastings with my heart!

KING EDWARD: Madam, yourself is not exempt from this;
Nor you, son Dorset; Buckingham, nor you:
You have been factious one against the other.
Wife, love Lord Hastings, let him kiss your hand;
And what you do, do it unfeignedly.

QUEEN ELIZABETH: There, Hastings; I will never more

RIVERS: De ură și pizmă mi-e sufletul curat,
Și spre credință dreaptă întind această mână.

HASTINGS: Asemenea dovadă cu mâna-mi iscălesc.

REGELE EDUARD: Cătați cu-a voastre vorbe să nu-nșelați
pe Rege,

Ca nu cumva un Rege mai mare, mai puternic,
Să nu orânduiască, spre a vă pedepsi
Să piară fiecare prin mâna celuiilalt.

HASTINGS: Să nu-mi mai meargă bine de nu păstrez
credința.

RIVERS: Nici mie de-i ascunsă trădare-n vorba mea.

REGELE EDUARD: Aceste vorbe toate și Doamnei s-
adrează,

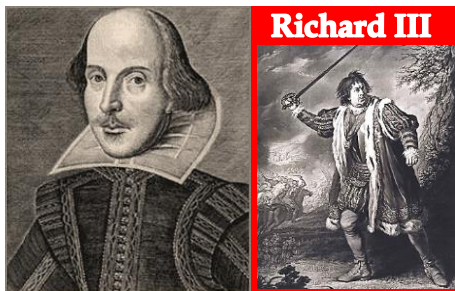
Și fiului său Dorset și ție, Buckingham,

Au fost neînțelegeri întruna între voi: —

(*Elisabethei*) Iubește-l pe Lord Hastings, dă-i mâna s-o
sărute.

REGINA ELISABETHA: Consimt cu bucurie. Da, Hastings,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

79

remember

Our former hatred, so thrive I and mine!

KING EDWARD: Dorset, embrace him; Hastings, love lord
marquess.

DORSET. This interchange of love, I here protest,
Upon my part shall be unviolable.

HASTINGS: And so swear I, my lord. *[They embrace.]*

KING EDWARD: Now, princely Buckingham, seal thou this
league

With thy embracements to my wife's allies,
And make me happy in your unity.

BUCKINGHAM: *[To the QUEEN]* Whenever Buckingham
doth turn his hate

On you or yours, but with all duteous love
Doth cherish you and yours, God punish me
With hate in those where I expect most love
When I have most need to employ a friend

vreau să uit

Trecutul tot, și astfel zic, Domnul să-mi ajute.

REGELE EDUARD: Îmbrățișează-l Dorset; tu, Hastings, pe
Marquisul

Cu dragoste, sărută-l.

DORESET: Jur înaintea voastră că legătura asta
De dragoste, e sacră.

HASTINGS: Asemenea jura-voi. *(în sărută pe Dorset)*

REGELE EDUARD: Domnescul meu Buckingham, îți cer
iscălitura: —

Sărută cu iubire pe rudele Reginei,

Să nu văd nicio pată pe fericirea mea.

BUCKINGHAM: Când s-o schimba în ură, iubirea cea
jurată

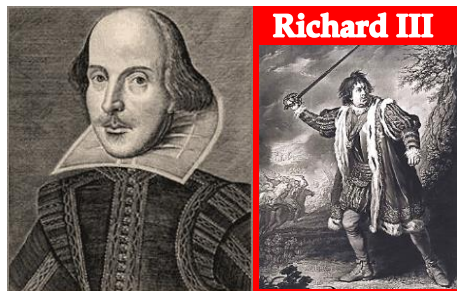
De Buckingham, Reginei și-ntregului său neam;

Să-ntâmpin numai ură unde-așteptăm iubire.

O astfel de trădare s-o pedepsească Domnul

Trădându-mă amici în care mă încred;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

80

And most assured that he is a friend,
Deep, hollow, treacherous, and full of guile,
Be he unto me! This do I beg of God
When I am cold in zeal to you or yours.

[They embrace.]

KING EDWARD: A pleasing cordial, princely Buckingham,
Is this thy vow unto my sickly heart.
There wanteth now our brother Gloucester here
To make the perfect period of this peace.

BUCKINGHAM: And, in good time, here comes the noble.

Enter GLOUCESTER.

GLOUCESTER: Good morrow to my sovereign king and queen;
And, princely peers, a happy time of day!

KING EDWARD: Happy, indeed, as we have spent the day.
Gloucester, we have done deeds of charity,
Made peace of enmity, fair love of hate,

Și plin de perfidie să fie către mine
Acel ce la nevoie îl chem în ajutor; —
Aceasta e pedeapsa ce vreau să mă lovească
Din ceruri, când iubirea, ce jur se va răci.

(Buckingham sărută pe Rivers și pe ceilalți)

REGELE EDUARD: Ah! Buckingham iubite, un balsam
răcoros

Pe inima-mi bolnavă cu vorbe-ți reverși.

Ne mai lipsește Gloster să-noroneze pacea
Ce azi am încheiat-o, cu dragoste frățească.

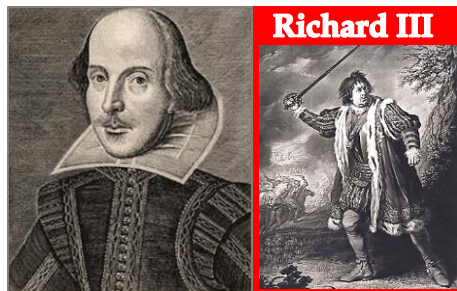
BUCKINGHAM: Precum doriți vin toate, căci Ducele
sosește.

(intră Gloster)

GLOSTER: Grațiosului meu Rege ca și Reginei mele,
Doresc ferice viață, precum, mylor și vouă.

REGELE EDUARD: Da, da, să fie bună, așa ca pân-acuma. —
Frățioare, azi făcurăm fapt mare de iubire,
Din neamici, prieteni, din ura cea mai neagră,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

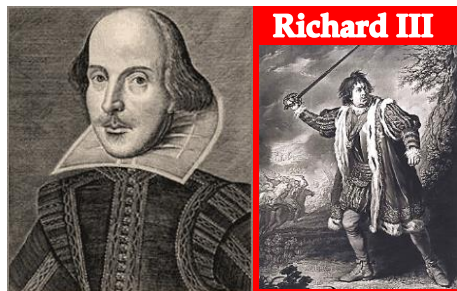
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

81

Between these swelling wrong-incensed peers.
GLOUCESTER: A blessed labour, my most sovereign liege;
Among this princely heap, if any here,
By false intelligence or wrong surmise,
Hold me a foe;
If I unwittingly, or in my rage,
Have aught committed that is hardly borne
To any in this presence, I desire
To reconcile me to his friendly peace:
'Tis death to me to be at enmity;
I hate it, and desire all good men's love.
First, madam, I entreat true peace of you,
Which I will purchase with my duteous service;
Of you, my noble cousin Buckingham,
If ever any grudge were lodged between us;
Of you, and you, Lord Rivers, and Lord Grey, of you,
That all without desert have frown'd on me;
Dukes, earls, lords, gentlemen, indeed, of all.

Am stabilit unire în curtea mea de Lorzi.
GLOSTER: Izbânda e frumoasă; — din partea mea promit,
Că dacă e vreunul din principii aceștia,
Pe care bănuiala sau zvonul mincinos
I-a supărat pe mine.
De-o fi în neștiință sau în mânia mea
Vreun fapt comis de mine, în contra orișicărui
Din cei ce sunt aicea, din suflet aş dori
Cu dânsul să fac pace cu dragoste în gând.
E moarte pentru mine gândindu-mă la vrajbă, —
Mi se zbârlește părul, — și mai presus de toate
Aș vrea să am iubirea acelor ce sunt buni.
Întâi de tot Reginei voi îndrăzni a cere,
Cu mare umilință un semn de bunătate,
Drept care, eu, în viață, îi voi sluji supus,
Asemenea și ție, Lord Buckingham, vere;
Vă cer tot astfel vouă, Lord Rivers și Lord Grey;
Voi toți, fără dreptate, ați fost certați cu mine;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

82

I do not know that Englishman alive
 With whom my soul is any jot at odds
 More than the infant that is born to-night.

I thank my God for my humility.

QUEEN ELIZABETH: A holy day shall this be kept hereafter.

I would to God all strifes were well compounded.

My sovereign liege, I do beseech your majesty

To take our brother Clarence to your grace.

GLOUCESTER: Why, madam, have I off'red love for this,

To be so flouted in this royal presence?

Who knows not that the gentle Duke is dead?

[They all start

You do him injury to scorn his corse.

KING EDWARD: Who knows not he is dead! Who knows he
 is?

QUEEN ELIZABETH: All-seeing heaven, what a world is this!

Căci în regatul nostru nici nu cunosc un om

Cu care, zău, din suflet, să nu fiu împăcat;

Sunt liniștit ca pruncul de-abia născut în lume;

Sunt mulțumit că Domnul așa blând m-a făcut.

REGINA ELISABETHA: În veci o sărbătoare această zi va
 fi: —

Aș vrea ca orice vrajbă să se aline astfel. —

Ah, Sire preaputernic, din inimă te rog

Primește în favoarea-ți pe Clarence înc-odată.

GLOSTER: A mea bunăvoință așa o răsplățiți,

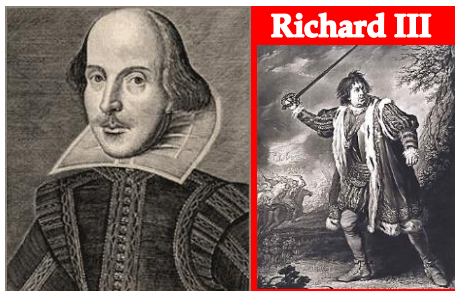
De mai glumiți cu mine chiar în prezența asta?

Nu știți ca mine oare că Clarence a murit?

REGELE EDUARD: Zici cine nu o știe? — o știe cineva?

REGINA ELISABETHA: Din cer, Tu, ce vezi toate, ce lume
 e aceasta?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

83

BUCKINGHAM: Look I so pale, Lord Dorset, as the rest?

DORSET. Ay, my good lord; and no man in the presence
But his red colour hath forsook his cheeks.

KING EDWARD: Is Clarence dead? The order was reversed.

GLOUCESTER: But he, poor man, by your first order died,
And that a winged Mercury did bear;
Some tardy cripple bare the countermand,
That came too lag to see him buried.

God grant that some, less noble and less loyal,
Nearer in bloody thoughts, an not in blood,
Deserve not worse than wretched Clarence did,
And yet go current from suspicion!

Enter DERBY

DERBY: A boon, my sovereign, for my service done!

KING EDWARD: I pray thee, peace; my soul is full of sorrow.

BUCKINGHAM: Sunt palid, eu, la față, Lord Dorset, ca
ceilalți?

DORESET: Mylord, da și mai palid; și toți se sunt aicea,
Sunt albi și trași la față, cuprinși de groază mare.

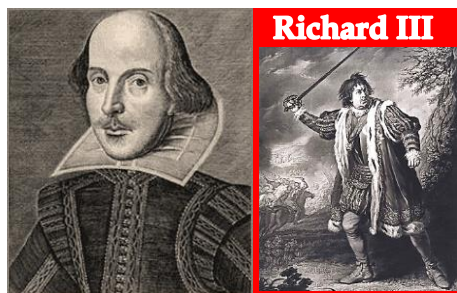
REGELE EDUARD: Cum oare muri Clarence? S-a revocat
porunca.

GLOSTER: Nenorocitul însă prin cea dintâi murea,
Mercur zbura cu dânsa pe aripe de vânt; —
Un biet beteag pe-a doua încet, încet ducea,
De-abia sosind la vreme să-l puie în mormânt: —
Sunt alții, mai puțini nobili, mai puțin credincioși,
Mai jos născuți prin sânge, iubind să-l verse însă,
Ce n-au atâta merit ca dânsul bietul om,
Cu toate astea nimeni nu-i bănuiește astăzi.

(Intră Stanley)

STANLEY: Cer o favoare, Sire, drept tot ce am făcut.
(se aruncă în genunchi)

REGELE EDUARD: Ah, lasă-mă în pace, zdrobitu-m-a

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

84

DERBY: I Will not rise unless your highness grant.

KING EDWARD: Then speak at once what is it thou demand'st.

DERBY: The forfeit, sovereign, of my servant's life;
Who slew to-day a riotous gentleman
Lately attendant on the Duke of Norfolk.

KING EDWARD: Have I a tongue to doom my brother's death,
And shall that tongue give pardon to a slave?
My brother killed no man; his fault was thought,
And yet his punishment was bitter death.
Who sued to me for him? Who, in my rage,
Kneel'd at my feet, and bid me be advised?
Who spoke of brotherhood? Who spoke of love?
Who told me how the poor soul did forsake
The mighty Warwick and did fight for me?
Who told me, in the field by Tewksbury
When Oxford had me down, he rescued me

durerea.

STANLEY: Aicea voi rămâne de nu vrei să m-ascuți.

REGELE EDUARD: Vorbește dar o dată și spune-ți
rugăciunea.

STANLEY: Cer iertăciune, Sire, pentru un om al meu: —
El a ucis în ceartă pe un tulburător,
Ce ca soldat slujește la Ducele de Norfolk.

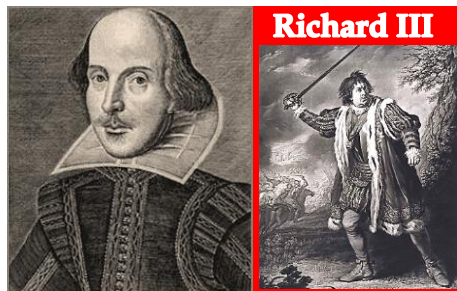
REGELE EDUARD: Pe frate meu la moarte, am glas ca să-l
condamn

Și ridică-voi glasul pe sclavul tău să-l cert?
N-a omorât pe nimeni nenorocitul Clarence,
Greșea cu gândul poate; — pedeapsa sa fu moartea.
Rugatu-s-a vreunul la mine pentru dânsul?
Căzut-a la genunchi ca să mă-nduioșească,
Mânia când stinsese iubirea mea de frate?
Adusu-mi-a aminte cum dânsul,
Când Oxford mă trântise, m-am ridicat zicând:
„Iubite frate, scoală și te vom face Rege.”

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

85

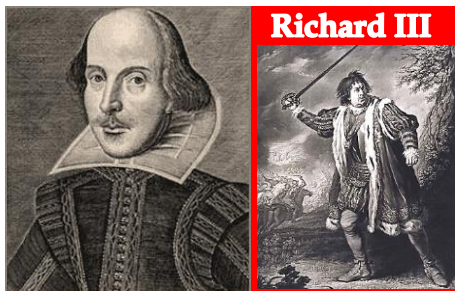
And said 'Dear Brother, live, and be a king'?
Who told me, when we both lay in the field
Frozen almost to death, how he did lap me
Even in his own garments, and gave himself,
All thin and naked, to the numb cold night?
All this from my remembrance brutish wrath
Sinfully pluck'd, and not a man of you
Had so much race to put it in my mind.
But when your carters or your waiting-vassals
Have done a drunken slaughter and defaced
The precious image of our dear Redeemer,
You straight are on your knees for pardon, pardon;
And I, unjustly too, must grant it you.
But for my brother not a man would speak;
Nor I, ungracious, speak unto myself
For him, poor soul. The proudest of you all
Have been beholding to him in his life;
Yet none of you would once beg for his life.

Cum dânsul în câmpia când amândoi zăceam
Și înghețam pe iarbă, m-a învelit sărmanul,
Cu manta de pe dânsul, el rămânând expus
La asprul vânt al nopții, gol, ostenit, bolnav.
Sălbatica mânie din glasul meu a șters
Acele fapte bune, și niciun om din voi
Nu s-a gândit să vie să mi le amintească.
Când căruțașii voștri cu ceilalți servitori,
Se ceartă în beție, distrug fără rușine
Icoana prețioasă a mântuitorului,
Sunteți jos la genunchi-mi, plângând, cerând iertare!
Și eu fără' de dreptate voi fi silit să iert?
Dar pentru bietul Clarence niciunul n-a vorbit,
Nici n-a vibrat în mine o coardă de pietate
Să lupte pentru dânsul, cel mai măreț din voi
În viață pentru multe s-a-ndatorat la dânsul;—
Dar pentru viața-aceea nu s-a rugat niciunul.
Dreptatea ta, oh, Doamne, mă tem să nu descindă

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

86

O God, I fear thy justice will take hold
On me, and you, and mine, and yours, for this!
Come, Hastings, help me to my closet. Oh, poor Clarence!
Exit some with KING and QUEEN
GLOUCESTER: This is the fruits of rashness. Mark'd you not
How that the guilty kindred of the queen
Look'd pale when they did hear of Clarence' death?
O, they did urge it still unto the King!
God will revenge it. But come, let us in,
To comfort Edward with our company?
BUCKINGHAM: We wait upon your grace.

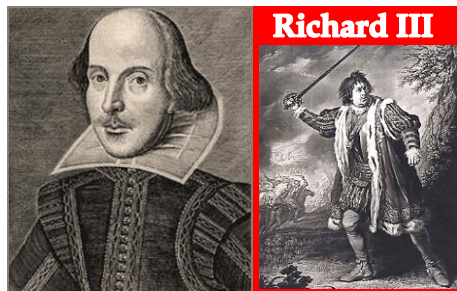
[*Exeunt.*

Pe mine, pentru crima, pe voi, pe-ai mei, pe-ai voștri.
Dă-mi brațul, scumpe Hastings, mă duc să m-odihnesc.
Nenorocite Clarence!
(ies Regele, Regina, Hastings, Rivers, Dorset, Grey)
GLOSTER: Ce e neprevăderea. Cum n-ați băgat de seamă
Cum rudele Reginei, simțind că-s vinovați
Au tresărit la știrea că Clarence a murit?
Tot dănșii să-l omoare pe Rege l-au împins,
O să-l răzbune cerul. Mylord, veniți cu mine
Să mângâiem pe Rege cu compania noastră. *(ies)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

87

Scene II.

London. The palace.

Enter the old DUCHESS OF YORK, with the SON and DAUGHTER of CLARENCE

BOY: Tell me, good grandam, tell us, is our father dead?

DUCHESS: No, boy.

BOY: Why do you wring yoe hands, and beat your breast, and cry 'O Clarence, my unhappy son!'?

GIRL: Why do you look on us, and shake your head,
And call us orphans, wretches, castaways,
If that our noble father be alive?

DUCHESS: My pretty cousins, you mistake me much;
I do lament the sickness of the king,
As loath to lose him, not your father's death;
It were lost sorrow to wail one that's lost.

BOY: Then, grandma, you conclude that he is dead.

SCENA II.

Londra. – o camera în palat.

Ducesa de York și un fiu și o fiică a lui Clarence.

FIUL: Bunico dragă, spune, e mort al nostru tată?

DUCESA: Nu, băiețele dragă.

FIICA: De ce dar plângi întruna, bătându-te pe piept;
Strigând: oh! Clarence! nenorocitul meu.

FIUL: Și ne privești cu milă, și dai din cap și gemi,
Zicându-ne: „Vai, orfani! Sărmani abandonați!”
De este încă-n viață ilustrul nostru tată?

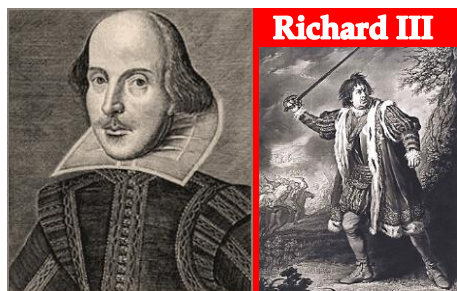
DUCESA: Vă înșelați cu totul, gingașilor nepoți;
Îndelungata boală a Regelui plâng eu;
Mâhnită sunt de-acesta și nicidecum de Clarence. —
Căci ce folos aş trage să plâng pe cel pierdut?

FIUL: Atuncea dar, bunico, ne spui că a murit.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

88

The king mine uncle is to blame for this:
 God will revenge it; whom I will importune
 With daily prayers all to that effect.

GIRL: And so will I.

DUCHESS: Peace, children, peace! the king doth love you
 well:

Incapable and shallow innocents,

You cannot guess who caused your father's death;

BOY: Grandam, we can; for my good uncle Gloucester

Told me the king, provoked to it by the queen,

Devised impeachments to imprison him.

And when my uncle told me so, he wept,

Andhugg'd me in his arm, and kindly kiss'd my cheek;

Bade me rely on him as on my father,

And he would love me dearly as his child.

DUCHESS: Oh, that deceit should steal such gentle shape,

And with a virtuous vizard hide foul guile!

He is my son; yea, and therein my shame;

E Eduard unchiul nostru culpabil de aceasta.
 Mă voi ruga la Domnul pe tata să-l răzbune.

FIICA: Asemenea voi face.

DUCESA: Copiii mei, tăcere. Căci Eduard vă iubește;

Nevinovați și fragezi, voi n-ați putea ghici

De unde vine moartea iubitului meu fiu.

FIUL: Putem ghici, bunico, căci unchiul nostru Gloster

Ne-a spus că de Regina fu Regele împins. —

Și că pârât de dânsa fu tata omorât.

Pe când spunea aceasta mă săruta, plângând

De milă pentru mine, zicându-mi tot mereu

Să mă încred într-însul ca într-un tată bun

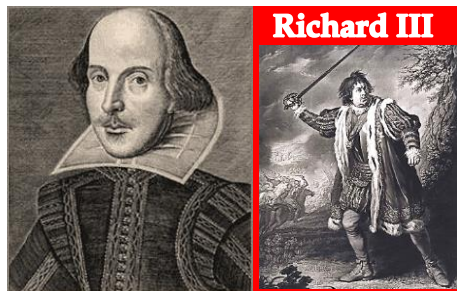
Și se uita ca la un fiu iubit.

DUCESA: Ce blândă este forma ce ia ca să înșele.

Sub a virtuții mască cât viciu se ascunde

Al meu copil el este, dar spre rușinea mea; —

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

89

Yet from my dugs he drew not this deceit.

BOY: Think you my uncle did dissemble, grandam?

DUCHESS: Ay, boy.

BOY: I cannot think it. Hark! what noise is this?

*Enter QUEEN ELIZABETH, with her hair about her ears;
Rivers and Dorset after her.*

QUEEN ELIZABETH: Oh, who shall hinder me to wail and weep,

To chide my fortune, and torment myself?

I'll join with black despair against my soul

And to myself become an enemy.

DUCHESS: What means this scene of rude impatience?

QUEEN ELIZABETH: To make an act of tragic violence:

Edward, my lord, thy son, our king, is dead.

Why grow the branches when the root withered?

Why wither not the leaves the sap being gone?

If you will live, lament; if die, be brief,

That our swift-winged souls may catch the King's,

N-a supt dintr-al meu sân el atâta viclenie.

FIUL: Atuncea crezi, bunico, că el se prefăcea?

DUCESA: Da, negreșit, copile.

FIUL: Nu pot eu crede astfel. Ce zgomot e acesta?

(Intră Regina Elisabetha nebună de durere, Rivers și Dorset)

REGINA ELISABETHA: De-a geme și de-a plânge să nu m-oprească nimeni,

De-a-mi blestema ursita și de-a mă chinui.

Cu neagra disperare mă voi uni în pizmă,

Ca să devin vrăjmașă a sufletului meu...

DUCESA: Dar ce e scena asta de deznădăjduire?

REGINA ELISABETHA: Și să comit o faptă de violență-n
contra-mi: —

Vai! Vai! Al nostru Rege, bărbatul meu iubit;

Copilul vostru, mamă, vai Eduard a murit!

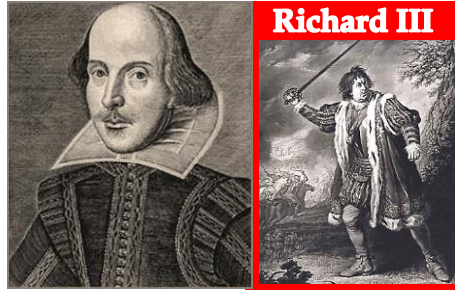
De ce mai crește craca când a pierit tulipna?

Și nu s-usucă frunza când mustul a secat?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

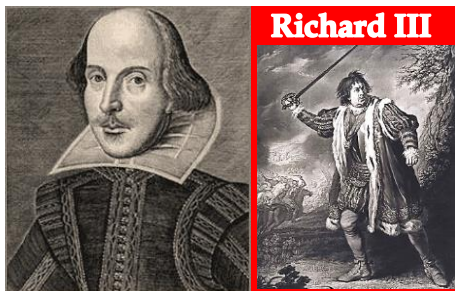
90

Or like obedient subjects follow him
To his new kingdom of perpetual rest.

DUCHESS: Ah, so much interest have I in thy sorrow
As I had title in thy noble husband!
I have bewept a worthy husband's death,
And lived with looking on his images;
But now two mirrors of his princely semblance
Are crack'd in pieces by malignant death,
And I for comfort have but one false glass,
That grieves me when I see my shame in him.
Thou art a widow, yet thou art a mother,
And hast the comfort of thy children left thee;
But death hath snatch'd my husband from mine arms,
And pluck'd two crutches from my feeble limbs,
Clarence and Edward. O, what cause have I,
Thine being but a moiety of my grief,

Vrem să trăim? – să plângem! Vrem să murim? Hai iute,
Ca sufletele noastre în zborul lor cel reped
Pe-al Regelui s-ajungă, urmându-l ca supusă
La noua sa domnie de veșnică odihnă.
DUCESA: Eu iau atâta parte azi în mâhnirea ta,
Cât parte îmi rămase în bunul tău bărbat;
Și eu am plâns la moartea a unui soț iubit,
Dar mai trăim privindu-l în cei ce-i semănau
Îi mai vedeam figura în două oglinzi iubite
Dar moartea fără milă stricata pe-amândouă,
Lăsând drept mângâiere, oglinda mincinoasă,
În care cu durere privesc rușinea mea.
Ești văduvă, așa e; dar încă ești și mamă, –
Și mângâiere astfel ai în copii tăi.
Din brațe-mi, moartea crudă pe soțul meu l-a smuls,
Din mâinile-mi slăbite răpit-a două propte
Pe Clarence și pe Eduard. Ah! Cum să n-am cuvânt,
(Deoarece tu suferi pe jumătate numai

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

91

To overgo thy woes and drown thy cries!

BOY: Good aunt, you wept not for our father's death!
 How can we aid you with our kindred tears?

GIRL: Our fatherless distress was left unmoan'd;
 Your widow-dolour likewise be unwept!

QUEEN ELIZABETH: Give me no help in lamentation;
 I am not barren to bring forth complaints.
 All springs reduce their currents to mine eyes
 That I, being govern'd by the watery moon,
 May send forth plenteous tears to drown the world.
 Ah for my husband, for my dear lord Edward!

CHILDREN. Ah for our father, for our dear Lord Clarence!
 DUCHESS: Alas for both, both mine, Edward and Clarence!

A suferinței mele) să plâng mai mult ca tine?

Cu marea mea durere întrec durerea ta.

FIUL: Tu n-ai plâns, mătușico, aflând de moartea tatei;
 Cum de amesteca-vom acum a noastre lacrimi
 Cu lacrimile tale?

FIICA: Cu noi, pe un părinte plângându-lu, n-a plâns
 nimeni.

Ești singură de astăzi pe soțul tău să-l plângi.

REGINA ELISABETHA: Ah! N-am trebuință de lacrimile
 voastre.

A lacrimilor mele isvoare n-au secăt:

A lumii apă toată în ochi-mi să s-adune; —

Precum se umflă apa oceanului de lună,

Așa curgând din ochi-mi, de lacrimi, un potop,

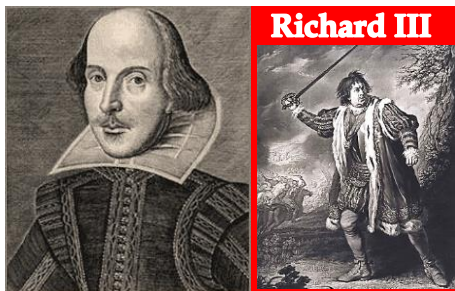
Să-nece lumea toată.

Vai! Cum se duse Eduard, sărmanul meu bărbat!

COPII: Vai! Cum se duse Clarence, sărmanul nostru tată!

DUCESA: Vai! Amândoi plecară, sărmanii mei copii!

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

92

QUEEN ELIZABETH: What stay had I but Edward? and he's gone.

CHILDREN. What stay had we but Clarence? and he's gone.

DUCHESS: What stays had I but they? and they are gone.

QUEEN ELIZABETH: Was never widow had so dear a loss.

CHILDREN. Were never orphans had so dear a loss.

DUCHESS: Was never mother had so dear a loss.

Alas, I am the mother of these moans!

Their woes are parcell'd, mine is general.

She for an Edward weeps, and so do I:

I for a Clarence weep, so doth not she.

These babes for Clarence weep, and so do I:

I for an Edward weep, so do not they.

Alas, you three on me, threefold distress'd,

Pour all your tears! I am your sorrow's nurse,

And I will pamper it with lamentation.

REGINA ELISABETHA: Aveam pe Eduard numai și dânsul nu mai este.

COPII: Aveam pe Clarence numai, și unde e acuma?

DUCESA: Aveam pe dânsii numai, și nu mai sunt pe lume.

REGINA ELISABETHA: A cunoscut soție o pierdere ca asta?

COPII: Dar copilași simțit-au o pierde ca asta?

DUCESA: Dar mama cunoscut-a o pierdere ca asta?

Sunt mama mult cercată a suferinței lor,

Căci ea e împărțită, întreagă e a mea.

Ea plânge pentru Eduard, pe care-l plâng și eu;

Dar plâng și pentru Clarence, pe care ea nu-l plânge.

Copii-l plâng pe Clarence, pe care-l plâng și eu,

Dar plâng și pentru Eduard, pe care ei nu-l plâng.

Vărsați a voastre lacrimi asupra-mi câte-și trei

Ce-s întreit mahnită cât voi, — ce sunt izbită

De zece ori mai aprig; căci eu durerea voastră

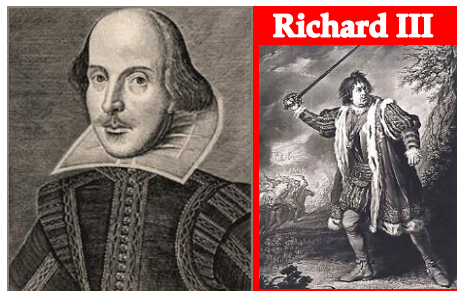
Ca doică am crescut-o, și-o voi nutri cu lacrimi.

C O N T E M P O R A R Y
 L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

93

DORSET. Comfort, dear mother: God is much displeased
That you take with unthankfulness his doing.
In common worldly things 'tis called ungrateful
With dull unwillingness to repay a debt
Which with a bounteous hand was kindly lent;
Much more to be thus opposite with heaven,
For it requires the royal debt it lent you.

RIVERS: Madam, bethink you, like a careful mother,
Of the young prince your son: send straight for him;
Let him be crown'd; in him your comfort lives.
Drown desperate sorrow in dead Edward's grave,
And plant your joys in living Edward's throne.

*Enter GLOUCESTER, BUCKINGHAM, DERBY, HASTINGS, and
RATCLIFF.*

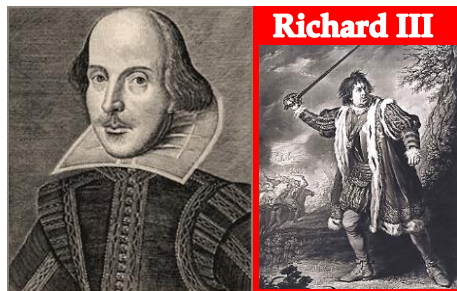
GLOUCESTER: Madam, have comfort. All of us have cause

DORSET: Te consolează, mamă, căci Domnului nu-i place
Când cu nemulțumire El vede că primim
Înaltele-i decrete, și pedepsește faptul
Acesta, ce-l numeste ingratitude;
Căci cu nemulțumire, acum înapoiezi
Cu darnica sa mână ce cerul își dăduse.

RIVERS: Acum se cuvine, ca mamă să-ngrijiți
De fiul Vostru, Doamnă, de Prințisorul tânăr;
Trimiteți după dânsul, și fără-ntârziere
Încoronat să fie; într-însul consolare
Găsiți-ți, iar mormântul lui Eduard cel mort
În neagra-i adâncime ca înghiți mahnirea,
Când viitorul mândru va arăta pe tron
Pe-un Eduard în viață.

(Intră Gloster, Buckingham, Stanley, Hastings, Ratcliffe și alții)

GLOSTER: Să nu gemi, surioară, căci toți avem cuvânt

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by Scarlat Ion Ghica, 1892

94

To wail the dimming of our shining star;
But none can help our harms by wailing them.
Madam, my mother, I do cry you mercy;
I did not see your grace. Humbly on my knee
I crave your blessing.

DUCHESS: God bless thee; and put meekness in thy breast,
Love, charity, obedience, and true duty!

GLOUCESTER: *[Aside]* Amen! And make me die a good old man!

That is the butt-end of a mother's blessing;
I marvel that her Grace did leave it out.

BUCKINGHAM: You cloudy princes and heart-sorrowing peers,

That bear this heavy mutual load of moan,
Now cheer each other in each other's love.
Though we have spent our harvest of this king,
We are to reap the harvest of his son.

Să plângem steua noastră ce astăzi a apus;
Nenorocirea însă nu are leac în lacrimi. —
Nu vă văzusem. Mamă, îngenuncheat, supus,
Cer iertăciunea Voastră, cu binecuvântare.

DUCESA: O dau cu mulțumire, rugând pe Dumnezeu
Să umple al tău suflet cu milă, cu blândețe,
Cu dulce caritate și amorul datoriei.

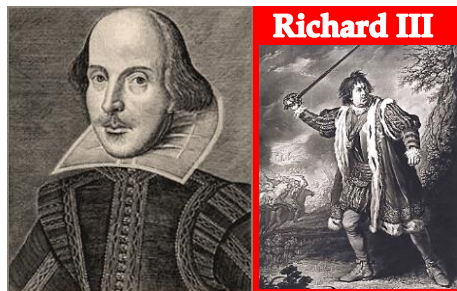
GLOSTER: Trăind până m-oi face un bun moșneag bătrân;
(aparte) Așa se isprăvește urarea unei mame
Și tare mă surprinde că ai uitat s-o spui.

BUCKINGHAM: Voi, tânguind din suflet, în lacrimi
adânciți
Domni nobili, Prinți de sânge, purtând deopotrivă
O parte, fiecare a domnului acesta,
Povara ușurați-o iubindu-vă cu toții
O seceră bogată de fapte strălucite

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

95

The broken rancour of your high-swollen hearts,
But lately splinter'd, knit, and join'd together,
Must gently be preserv'd, cherish'd, and kept:
Me seemeth good that, with some little train,
Forthwith from Ludlow the young prince be fetch'd
Hither to London, to be crown'd our king.

RIVERS: Why with some little train, my Lord of Buckingham?

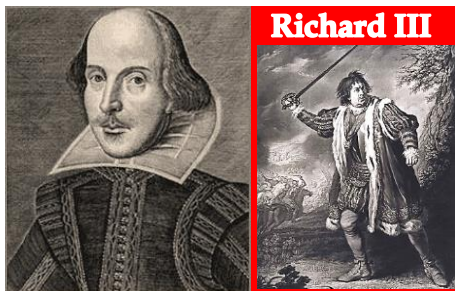
BUCKINGHAM: Marry, my lord, lest by a multitude,
The new-heal'd wound of malice should break out,
Which would be so much the more dangerous
By how much the estate is green and yet ungovern'd;
Where every horse bears his commanding rein
And may direct his course as please himself,
As well the fear of harm as harm apparent,
In my opinion, ought to be prevented.

Cules-am de la Eduard; să preparăm acum,
Și mai bogate roade în timpi ce vor veni.
Din inimile voastre mândria să dispară
Mânia să se smulgă și pacea încheiată
Abia acum, cu grijă ca trebui păstrată:
Așa de mi se pare că bine-ar fi, în grabă
Pe Principe s-aducem, dar cu paradă mică, —
Din Ludlow până în Londra, spre a-l încorona.

RIVERS: De ce paradă mică, Mylord de Buckingham?

BUCKINGHAM: Ca nu cumva mulțimea din nou să se
arate,
Și rana pizmei negre, nevindecată încă
Din nou să se deschidă, primejdia e mai mare
Cu cât e statul nostru sălbatic, fără cârmă,
De pildă cum e mânzul ce nu cunoaște frâul,
Așa alerg aicea toți orișiunde vor,
Să ne ferim de-aceea, nu numai de dușmanul
De cel ce e să vie.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

96

GLOUCESTER: I hope the King made peace with all of us;
And the compact is firm and true in me.

RIVERS: And so in me; and so, I think, in an.

Yet, since it is but green, it should be put

To no apparent likelihood of breach,

Which haply by much company might be urged;

Therefore I say with noble Buckingham

That it is meet so few should fetch the prince.

HASTINGS: And so say I.

GLOUCESTER: Then be it so; and go we to determine

Who they shall be that straight shall post to Ludlow.

Madam, and you, my sister, will you go

To give your censures in this business?

QUEEN ELISABETH and DUCHESS: With all our hearts.

[Exeunt all but BUCKINGHAM and GLOUCESTER]

BUCKINGHAM: My lord, whoever journeys to the prince,

For God sake, let not us two stay behind;

For by the way I'll sort occasion,

GLOSTER: Cu toți de-aicea Eduard se împăcase-mi pare,
Eu unu mă voi ține de-a mea făgăduială.

RIVERS: Păstra-vom cu credință promisiunea noastră;

Dar tocmai că e pacea mai fragedă și verde,

Nu trebuie să fie nici semn de dezbinare;

Sunt deja de părere, unit cu Buckingham

Că cei ce vor aduce pe Principe încoace

Nu vor fi mulți la număr.

HASTINGS: Eu tot așa gândesc.

GLOSTER: Așa să fie dară; să hotărâm acum

Cui sarcina cădea-va de-al întâlni la Ludlow.

Cumnată, Dragă mamă. Și voi mergeți cu toți

Ca să vă dați părerea în astă grea lucrare

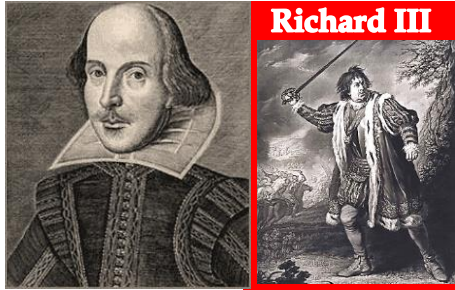
(Ies toți, afară de Gloster și Buckingham)

BUCKINGHAM: Mylord, călătoria oricare o va face,

În niciun ceas nu-i bine ca noi să stăm aicea;

Eu voi căta prilejul, venind pe drum cu dânșii

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

97

As index to the story we late talk'd of,
To part the Queen's proud kindred from the king.

GLOUCESTER: My other self, my counsel's consistory,
My oracle, my prophet! — My dear cousin,
I, as a child, will go by thy direction.
Toward Ludlow then, for we'll not stay behind. *[Exeunt*

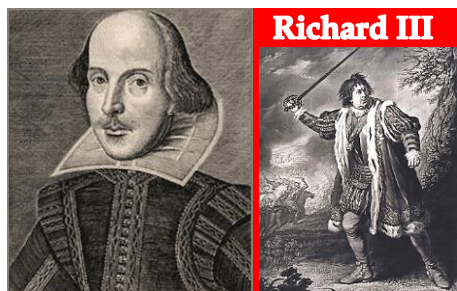
(Ca început la planul de care am vorbit,)
Pe rudele Reginei le depărtez încet
De lângă Prințul nostru.

GLOSTER: Tu ești ca mine însumi, sfătuitoarea mea,
Oracolul, prorocul și vărul meu iubit.
Ca un copil voi face precum orânduiești.
Deci vom pleca la Ludlow, să nu stăm înapoi. *(ies)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

98

Scene III.

London. A street.

Enter two Citizens, meeting.

FIRST CITIZEN: Neighbour, well met: whither away so fast?

SECOND CITIZEN: I promise you, I scarcely know myself.

Hear you the news abroad?

FIRST CITIZEN: Ay, that the King is dead.

SECOND CITIZEN: Bad news, by'r lady; seldom comes the better.

I fear, I fear 'twill prove a troublous world.

Enter another CITIZEN

THIRD CITIZEN: Neighbours, God speed!

FIRST CITIZEN: Give you good morrow, sir.

THIRD CITIZEN: Doth the news hold of good King Edward's death?

SCENA III.

Londra, – o stradă

Doi cetățeni se întâlnesc.

1-iul CET.: Vecine, bună ziua; încotro alergi, ia spune?

2-lea CET.: Nici eu nu prea știu unde, de e să spun drept lucrul –

Aflat-ai întâmplarea?

1-iul CET.: C-ar fi murit Regele.

2-lea CET.: E veste rea pe cinstea-mi; dar buna veste rară-i
Mă tem că tulburarea veni-va peste țară.

(Intră un alt cetățean)

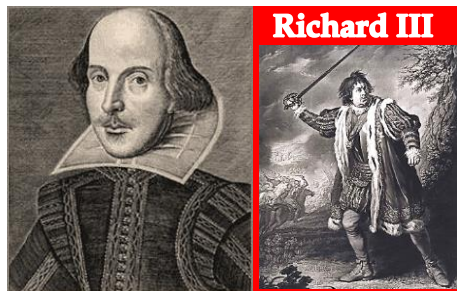
3-lea CET.: Prieteni, salutare.

1-iul CET.: Ne întâlnim cu bine.

3-lea CET.: Ei zvonul se confirmă de moarte Regelui?

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

99

SECOND CITIZEN: Ay, sir, it is too true; God help the while!

THIRD CITIZEN: Then, masters, look to see a troublous world.

FIRST CITIZEN: No, no; by God's good grace, his son shall reign.

THIRD CITIZEN: Woe to that land that's govern'd by a child.

SECOND CITIZEN: In him there is a hope of government,
Which, in his nonage, council under him,
And, in his full and ripen'd years, himself,
No doubt, shall then, and till then, govern well.

FIRST CITIZEN: So stood the state when Henry the Sixth
Was crown'd in Paris but at nine months old.

THIRD CITIZEN: Stood the state so? No, no, good friends,
God wot;

For then this land was famously enrich'd
With politic grave counsel; then the king
Had virtuous uncles to protect his grace.

FIRST CITIZEN: Why, so hath this, both by his father and

2-lea CET.: Da, chiar cu siguranță.

3-lea CET.: Neliniștite vremuri vedea-vom, Domnii mei.

1-iul CET.: Nu, căci o să domnească acum fiul lui.

3-lea CET.: Nenorocită țară când un copil domnește.

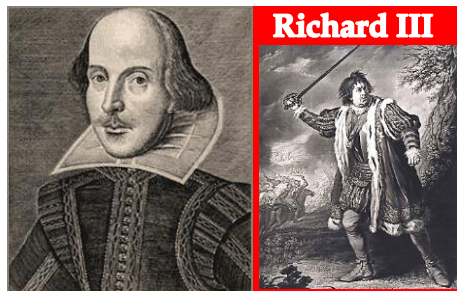
2-lea CET.: În ceasul ăsta însă avem speranță bună;
Va fi condusă bine minoritatea lui,
Când va ajunge astfel la vârsta de-a domni
Va guverna el vrednic condus drept, pân-acolo.

1-iul CET.: Așa sta tocmai statul când Henric al șaselea
Fu încoronat în Franța la vârsta de nouă luni.

3-lea CET.: Nu, nu sta astfel statul, iubiții mei amici;
În timpul cel de-atuncea avută era țara
În consilieri politici, și însuși Regele
Avea unchi toți de treabă, bărbați cu greutate.

1-iul CET.: Așa și acesta are de tată și de mamă.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

100

mother.

THIRD CITIZEN: Better it were they all came by his father,
Or by his father there were none at all;
For emulation who shall now be nearest
Will touch us all too near, if God prevent not.
O, full of danger is the Duke of Gloucester!
And the Queen's sons and brothers haught and proud;
And were they to be rul'd, and not to rule,
This sickly land might solace as before.

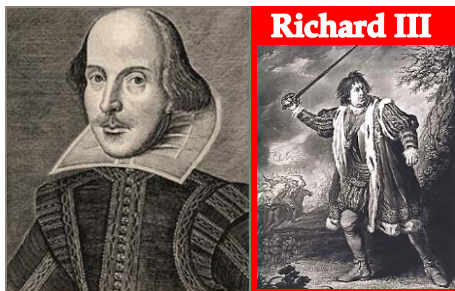
FIRST CITIZEN: Come, come, we fear the worst; all shall be well.

THIRD CITIZEN: When clouds appear, wise men put on
their cloaks;
When great leaves fall, then winter is at hand;
When the sun sets, who doth not look for night?
Untimely storms make men expect a dearth.
All may be well; but, if God sort it so,
'Tis more than we deserve, or I expect.

2-lea CET.: Să fie despre tată toți ar fi fost mai bine;
Sau rude despre tată de n-ar avea deloc:
Vor pune toți silința să fie mai aproape,
Și vom simți efectul, fereste-ne o! Doamne;
Periculos e Gloster, iar mândri și fuduli
Sunt toți fii Reginei, precum și frații ei;
Stăpâni de n-or fi dâșii, fără a fi stăpâniți
Această biată țară va fi mult încercată.

1-iul CET.: Să nu ne temem încă, vor merge toate bine.

3-lea CET.: Când cerul se-norează, se-mbracă cel cu minte,
Și frunzele când pică aproape este iarnă;
Când soarele apune nu știm că vine noapte?
Furtuna fără vreme n-aduce seceta?
O merge toate bine, dar de-o ieși așa,
Va fi cum nu arată și cum nu mă aștept.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

101

SECOND CITIZEN: Truly, the hearts of men are full of dread;
You cannot reason almost with a man
That looks not heavily and full of fear.

THIRD CITIZEN: Before the days of change, still is it so;
By a divine instinct men's minds mistrust
Ensuing danger; as by proof we see
The water swell before a boisterous storm.
But leave it all to God. Whither away?

SECOND CITIZEN: Marry, we were sent for to the justices.

THIRD CITIZEN: And so was I; I'll bear you company.

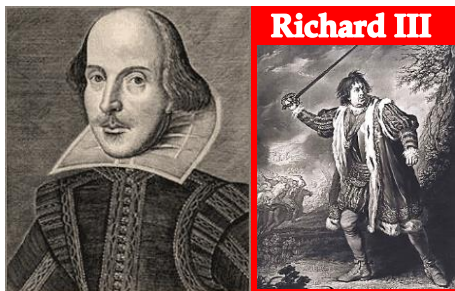
[Exeunt.]

2-lea CET.: În veci cuprins de frică e gândul omului;
De-abia poți sta la vorbă cu un creștin pe drum
Că-l vezi muncit cu pășuri, sfios și speriat,
E firea omenească să vadă cu sfială
Primejdia ce vine; precum vezi în natură
Cum apele se umflă când vine vijelia,
Dar Domnul va decide. Spre unde ai plecat?

2-lea CET.: La judecătorie, suntem chemați cu toții.

3-lea CET.: Și eu merg tot acolo; vă însoțesc, prieteni.
(ies)

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

102

Scene IV.

London. The palace.

Enter the ARCHBISHOP OF YORK, the young DUKE OF YORK, QUEEN ELIZABETH, and the DUCHESS OF YORK:

ARCHBISHOP: Last night, I hear, they lay at Northampton;
And at Stony-Stanford they do rest to-night;
To-morrow or next day they will be here.

DUCHESS: I long with all my heart to see the prince;
I hope he is much grown since last I saw him.

QUEEN ELIZABETH: But I hear no; they say my son of York
Has almost overta'en him in his growth.

YORK: Ay, mother; but I would not have it so.

DUCHESS: Why, my good cousin, it is good to grow.

YORK: Grandam, one night as we did sit at supper,

SCENA IV.

Londra – o cameră în palat

Arhiepiscopul de York, tânărul Duce de York, Regina Elisabetha și Ducesa de York

ARCHIEPISCOPUL: Am auzit că noaptea au stat la Stony
Stratford

Vor rămâne diseară să doarmă la Northampton:

Și mâine sau poimâine în Londra vor sosi.

DUCESA: Simt mare nerăbdare să-l văd pe Principe.

Sper că se face mare, – demult nu l-am văzut.

REGINA ELISABETHA: Am auzit din contra că fiul meu de
York

Aproape e cât dânsul.

YORK: N-aș vrea să fie astfel deloc, iubită mamă.

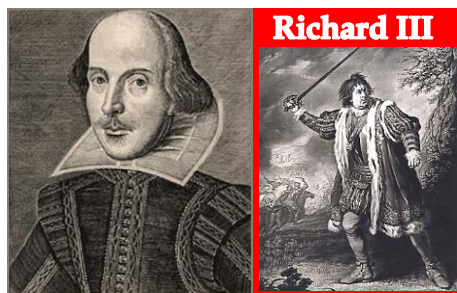
DUCESA: De ce nu, nepoțele? E bine să fii mare.

YORK: Bunico, într-o seară, pe când ședeam la masă,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

103

My uncle Rivers talk'd how I did grow
 More than my brother. 'Ay,' quoth my uncle Gloucester,
 'Small herbs have grace: great weeds do grow apace.'
 And since, methinks, I would not grow so fast,
 Because sweet flowers are slow and weeds make haste.
 DUCHESS: Good faith, good faith, the saying did not hold
 In him that did object the same to thee;
 He was the wretched'st thing when he was young,
 So long a-growing and so leisurely
 That, if his rule were true, he should be gracious.
 ARCHBISHOP: Why, madam, so no doubt, he is.

DUCHESS: I hope so too; but yet let mothers doubt.

YORK: Now, by my troth, if I had been rememb'ed,
 I could have given my uncle's grace a flout,
 To touch his growth nearer than he touch'd mine.

DUCHESS: How, my pretty York? I pray thee, let me hear it.

Speunea al meu unchiu Rivers ce mare m-am făcut; —
 Mai mare decât Eduard, „Da” zise unchiul Gloster,
 „Se înalță buruiana, îi merge ei mai bine.”
 De-atuncea numai buruiana se înalță, floarea nu.

DUCESA: Pe legea mea, proverbul cu totul mincinos,
 Ieșit-a în privința celui ce l-a spus.

În tinerețe, dansul era slab, jigărit,
 De-abia crescând la vremem încet, cu greutate;
 De-ar fi precum gândește frumos urma să fie.

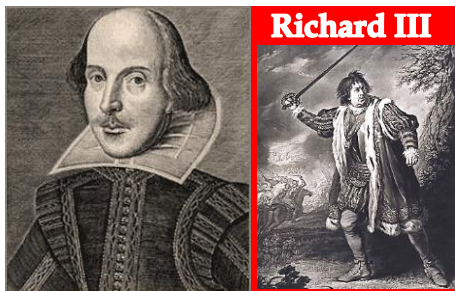
ARCHIEPISCOPUL: Frumos în fapte bune, grațioasa mea
 stăpână.

DUCESA: Da, sper și eu acesta; — deși sunt mama lui
 Tot sunt la îndoială.

YORK: Într-adevăr, bunico, de-mi da în gând atuncea
 Făceam să-i piară gustul iubitului meu Duce
 De-a critica pe alții!

DUCESA: Cum? Spune-mi nepoțele.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

104

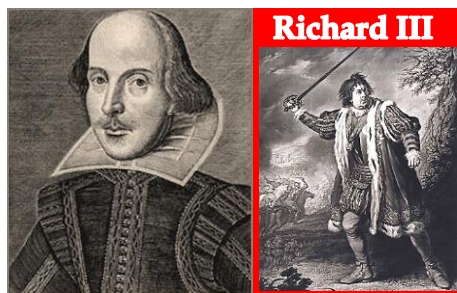
YORK: Marry, they say my uncle grew so fast
That he could gnaw a crust at two hours old;
'Twas full two years ere I could get a tooth.
Grandam, this would have been a biting jest.
DUCHESS: I pray thee, pretty York, who told thee this?
YORK: Grandam, his nurse.
DUCHESS: His nurse! Why she was dead ere thou wast
born.
YORK: If 'twere not she, I cannot tell who told me.
QUEEN ELIZABETH: A parlous boy; go to, you are too
shrewd.
ARCHBISHOP: Good madam, be not angry with the child.
QUEEN ELIZABETH: Pitchers have ears.
Enter a MESSENGER.
ARCHBISHOP: Here comes a messenger. What news?
MESSENGER: Such news, my lord, as grieves me to unfold.

QUEEN ELIZABETH: How doth the prince?

YORK: Să-ți spun atunci: se zice că Gloster, unchiul meu,
De-abia-l făcuse mă-sa și coja o rodea
Pe cînd doi ani trecură și n-avea o măsea.
Cred că această glumă ar fi fost mușcătoare.
DUCESA: Dar York, drăguțul mamei, de unde știi acestea?
YORK: Chiar doica lui mi-a spus-o.
DUCESA: Cum? Doica lui murise pîn' nici nu te născuseși.

YORK: Atuncea nu țiiu minte de cine mi s-a spus.
REGINA ELISABETHA: Prea ești limbut, băiete, mai taci,
că prea știi multe.
ARCHIEPISCOPUL: Regină grațioasă, îl iartă pe copil.

(intră un vestitor)
ARCHIEPISCOPUL: Ce veste duci, amice?
VESTITORUL: Stăpâne, veste tristă ce nu-ndrăznesc s-o
spun.
REGINA ELISABETHA: Vai! E ceva de Prințu?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

105

MESSENGER: Well, madam, and in health.

DUCHESS: What is thy news?

MESSENGER: Lord Rivers and Lord Grey are sent to Pomfret,
With them Sir Thomas Vaughan, prisoners.

DUCHESS: Who hath committed them?

MESSENGER: The mighty dukes,
Gloucester and BUCKINGHAM:

QUEEN ELISABETH: For what offence?

MESSENGER: The sum of all I can, I have disclosed;
Why or for what the nobles were committed
Is all unknown to me, my gracious lady.

QUEEN ELIZABETH: Ay me, I see the ruin of my house!
The tiger now hath seiz'd the gentle hind;
Insulting tyranny begins to jet
Upon the innocent and aweless throne;
Welcome, destruction, blood, and massacre!

VESTITORUL: E sănătos și bine.

DUCESA: Ce veste dar adus-ai?

VESTITORUL: Au fost trimiși la Pomfret Lord Rivers și
Lord Grey.

Și Thomas Vaughan cu dâșii.

DUCESA: Porunca cine-o dete?

VESTITORUL: Buckingham cel puternic
Și ducele de Gloster.

REGINA ELISAETHA: Dar pentru ce, ne spune?

VESTITORUL: Cât știu v-am spus, atâta aflai, nimic mai
mult;

Iar pentru ce greșeală închis-au pe-acești Domni
Necunoscut îmi este cu totul, Maiestate.

REGINA ELISABETHA: Ruina casei mele citesc în viitor!

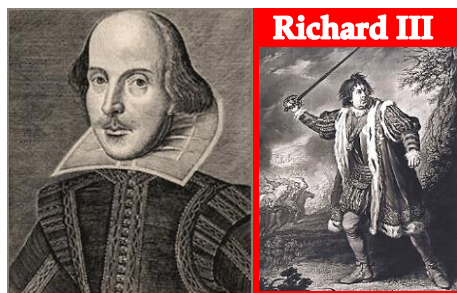
Pe căprioara blândă o asuprește tigrul;

Începe să se apese trufașa tiranie

Pe sceptrul ce-l va ține un inocent copil!

Veniți pieire, noapte și moarte sângeroasă

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

106

I see, as in a map, the end of all.

DUCHESS: Accursed and unquiet wrangling days,
How many of you have mine eyes beheld!
My husband lost his life to get the crown;
And often up and down my sons were toss'd,
For me to joy and weep their gain and loss;
And being seated, and domestic broils
Clean over-blown, themselves the conquerors
Make war upon themselves; blood against blood,
Self against self: O, preposterous
And frantic outrage, end thy damned spleen;
Or let me die, to look on death no more!

QUEEN ELIZABETH: Come, come, my boy; we will to
sanctuary.

Madam, farewell.

DUCHESS: I'll will go with you.

QUEEN ELIZABETH: You have no cause.

Pe voi ca într-o cartă întinsă vă zăresc!

DUCESA: Afurisite zile de vrajbă, de mânie.

Cât timp acest spectacol de-adâncă întunecime?

Să capete un sceptru murit-a soțul meu;

Încoace și încolo umblat-au fii mei,

Pe rând cu fiecare plângeam, mă bucuram;

Iar când se așezară și când s-au potolit

Acele certuri aspre, rămași biruitori

Ei între ei se ceartă, un frate ca un frate

Luptând, același sânge cu același

Nepomenit e faptul!

Turbată vijelie, sfârșește-a ta urgie

De nu, să mor mă lasă. Să nu mai văd tot moarte!

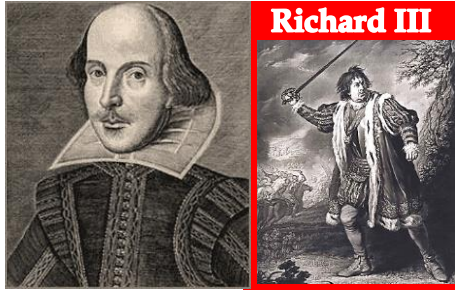
REGINA ELISABETHA: Iubite băiețele, la rugăciuni să
mergem

Deci vă lăsăm cu bine.

DUCESA: Vom merge împreună.

REGINA ELISABETHA: N-ai pentru ce ca mine.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

107

ARCHBISHOP: My gracious lady, go;
And thither bear your treasure and your goods.
For my part, I'll resign unto your grace
The seal I keep; and so betide to me
As well I tender you and all of yours!
Go, I'll conduct you to the sanctuary.

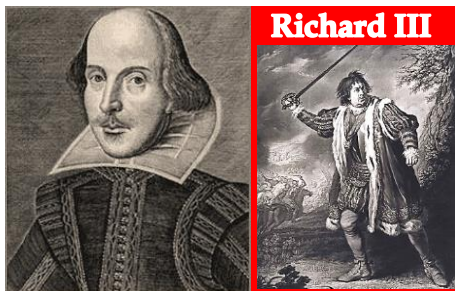
[Exeunt.]

ARCHIEPISCOPUL: Grațioasă Doamnă, du-te
Du-ți la altar comoara ce ai, ce o iubești;
Eu Maiestății Voastre, vă dau acum în mână
Al demnității mele sigil, Iar Dumnezeu
Îmi va ajuta pe-ai voștri, pe voi să vă servesc.
Vă voi conduce însumi cu mine la altar. *(ies)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

108

ACT THIRD.

Scene I.

London. A street.

The trumpets sound. Enter the young Prince, the Dukes of GLOUCESTER and BUCKINGHAM, CARDINAL BOURCHIER, CATESBY, and others

BUCKINGHAM: Welcome, sweet prince, to London, to your chamber.

GLOUCESTER: Welcome, dear cousin, my thoughts' sovereign;
The weary way hath made you melancholy.

PRINCE: No, uncle; but our crosses on the way
Have made it tedious, wearisome, and heavy.

I want more uncles here to welcome me.

GLOUCESTER: Sweet Prince, the untainted virtue of your years
Hath not yet div'd into the world's deceit;

ACTUL AL TREILEA.

SCENA I.

Londra, – o stradă.

Trompetele sună, – intră Principele de Galia Gloster, Buckingham, Cardinalul Bourchier și alții.

BUCKINGHAM: Bine-ai venit în Londra, la voi, înalte Prinț.

GLOSTER: Te odihnește-aicea, iubite verișor.

Rege al gândirii mele, ești obosit de cale.

PRINCIPELE: Nu, unchiule, acea, dar multe ocoale

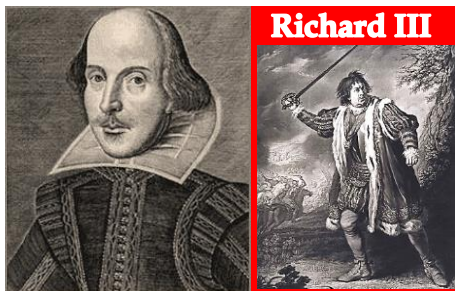
Fac lungă, greu să-mi pară a mea călătorie;

Venind aici speram să văd toți unchii mei.

GLOSTER: Virtutea neatinsă a tinereții voastre
Înșelăciunea lunii n-am măsurat-o încă

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

109

Nor more can you distinguish of a man
Than of his outward show; which, God he knows,
Seldom or never jumpeth with the heart.
Those uncles which you want were dangerous;
Your Grace attended to their sug' red words
But look'd not on the poison of their hearts.
God keep you from them and from such false friends!
PRINCE: God keep me from false friends! but they were none.

GLOUCESTER: My lord, the Mayor of London comes to greet
you.

Enter the LORD MAYOR and his train.

MAYOR: God bless your Grace with health and happy days!

PRINCE: I thank you, good my lord, and thank you all.
I thought my mother and my brother York
Would long ere this have met us on the way;
Fie, what a slug is Hastings, that he comes not

Pe dinafară judeci, și cerul numia știe
Cât de puțin vederea și inima s-aseamăn.
Cei unchi ce cauți acum sunt toți periculoși;
Măria Ta, ții seamă de dulcile cuvinte
Ce ei rosteau din gură, fără a vedea otrava
Curgând din al lor suflet; să te ferească cerul
De ei și de toți ceilalți, ce sunt ca dâșii falși.
PRINCIPELE: Să mă ferească cerul de amici falși, însă ei
Nu cred să fie astfel.

GLOSTER: Înaintea Voastră este Lordul Mayorul de
Londra.

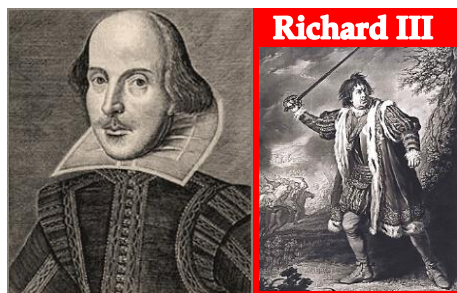
(Intră Lordul Mayor cu suita sa)

BRAKENBURY: Măria Ta, cu bine, cu sănătate, veșnic
Rog să-ți ajute cerul.

PRINCEPELE: Îți mulțumesc din suflet și vouă tuturor
(iese Lordul Mayor cu suita)

Zău, drept să spun, speram că mama mea și York
Demult era să vie ca să ne întâlnească;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

110

To tell us whether they will come or no!

Enter LORD HASTINGS.

BUCKINGHAM: And, in good time, here comes the sweating lord.

PRINCE: Welcome, my lord. What, will our mother come?

HASTINGS: On what occasion, God He knows, not I,
The queen your mother and your brother York
Have taken sanctuary: The tender prince
Would fain have come with me to meet your grace,
But by his mother was perforce withheld.

BUCKINGHAM: Fie, what an indirect and peevish course
Is this of hers! Lord Cardinal, will your grace
Persuade the Queen to send the Duke of York
Unto his princely brother presently?
If she deny, Lord Hastings, go with him
And from her jealous arms pluck him perforce.

Ce leneș este Hastings, nici dânsul să nu vie
Să-mi spui unde se-află.

(Intră Hastings)

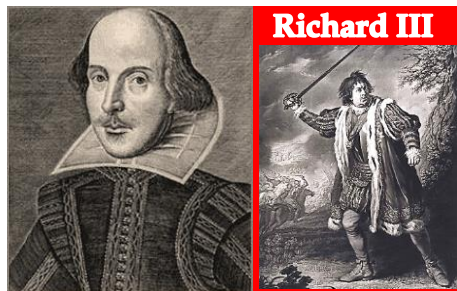
BUCKINGHAM: Vezi chiar la timp sosește, înădușind cu grabă.

PRINCIPELE: Mylord, de mama spune-mi; — sosi-va încurând?

HASTINGS: Nu văd ce a împins-o, și cerul numai știe
Din ce anume teamă Regina cu-al său fiu
Aleargă la altare; dar iubitorul Prinț
Deși voia să vie cu mine drept aici
Oprit a fost cu silă de mă-sa mai sfioasă.

BUCKINGHAM: Rușine pentru dânsa e astfel să aleagă
Mijloace indirecte și chiar răutăcioase;
La prea Sfinția Voastră venim Lord Cardinal,
Să-ndupleci pe Regina încoace să trimită
Pe York fără-ntârziere.
Răpiți-l chiar cu suita din brațele-i geloase.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

111

CARDINAL: My Lord of Buckingham, if my weak oratory
Can from his mother win the Duke of York,
Anon expect him here; but if she be obdurate
To mild entreaties, God in heaven forbid
We should infringe the holy privilege
Of blessed sanctuary! Not for all this land
Would I be guilty of so deep a sin.

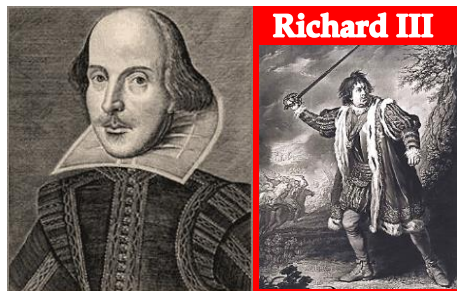
BUCKINGHAM: You are too senseless-obstinate, my lord,
Too ceremonious and traditional:
Weigh it but with the grossness of this age,
You break not sanctuary in seizing him.
The benefit thereof is always granted
To those whose dealings have deserved the place
And those who have the wit to claim the place:
This Prince hath neither claim'd it nor deserved it,
And therefore, in mine opinion, cannot have it.

CARDIANLUL: Lord Buckingham, fii sigur, cu slaba mea
vorbi

Din mâinile Reginei de voi putea lua
Pe Ducele cel tânăr, puteți să-l așteptați
Chiar în curând aicea; de-o fi nesimțitoare
La blânda-mi rugă însă, să mă ferească Domnul
De-a viola vreodată sfințita siguranță
A-altarului lui Isus. Acest păcat n-aș face
De mi s-ar da domnia acestei seri întregi.

BUCKINGHAM: Dreptate n-ai cu totul în astă hotărâre,
Și prea mult ții în seamă tradițiuni și forme,
Cu veacul concilează cel fapt ce ai comite
Vedea-vei că răpindu-l nu violezi altarul
E privilegiul vrednic acelor numai, care
Prin fapte comise au meritat azilul,
Și au ales de-aceea s-alerge la altare;
York n-a cerut azilul nici nu l-a meritat,
De-aceea în părerea-mi nu-l poate reclama;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

112

Then, taking him from thence that is not there,
You break no privilege nor charter there.
Oft have I heard of sanctuary men;
But sanctuary children never till now.

CARDINAL: My lord, you shall o'errule my mind for once.
Come on, Lord Hastings, will you go with me?

HASTINGS: I go, my lord.

PRINCE: Good lords, make all the speedy haste you may.
[Exeunt CARDINAL and HASTINGS.]

Say, uncle Gloucester, if our brother come,
Where shall we sojourn till our coronation?

GLOUCESTER: Where it seems best unto your royal self.
If I may counsel you, some day or two
Your Highness shall repose you at the Tower:
Then where you please and shall be thought most fit
For your best health and recreation.

Luându-l deci de-acolo de unde nici nu este,
Nu calci nici privilegiul, nici frângi vreo lege scrisă.
Am auzit adesea că la altar bărbații
Aleargă în pericol, dar nu știam până astăzi
Că și copiii fac astfel.

CARDINALUL: Mylord, de astă dată voința mea o
schimbi, —

Să mergem dar, Lord Hastings, de vrei să vii cu mine.

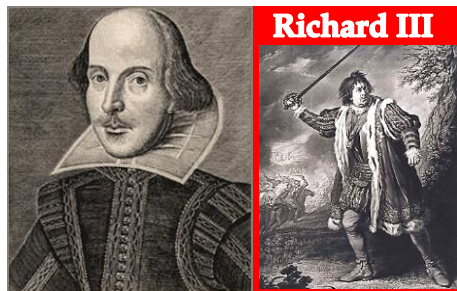
HASTINGS: Da, vin Mylord, îndată.

PRINCIPELE: Și înapoi cu grabă să vă-nturnați, vă rog.
(ies Cardinalul și Hastings)

Zi, unchiule, de vine York, frate-meu încoace
În ce loc adăsta-vom până la încoronare?

GLOSTER: Oriunde veți alege.

Un sfat de mi-aș permite să dau, o zi sau două
În Turn, Măria Voastră, veți sta să v-odihniți.
Oriunde veți vrea pe urmă și-o fi mai priincios,
Și sănătății Voastre, puteți să locuiți.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

113

PRINCE: I do not like the Tower, of any place.

Did Julius Caesar build that place, my lord?

BUCKINGHAM: He did, my gracious lord, begin that place;

Which, since, succeeding ages have re-edified.

PRINCE: Is it upon record, or else reported

Successively from age to age, he built it?

BUCKINGHAM: Upon record, my gracious lord.

PRINCE: But say, my lord, it were not regist' red,

Methinks the truth should live from age to age,

As 'twere retail'd to all posterity,

Even to the general all-ending day.

GLOUCESTER: *[Aside]* So wise so young, they say, do never
live long.

PRINCE: What say you, uncle?

GLOUCESTER: I say, without characters, fame lives long.

PRINCIPELE: Acolo-i tocmai locul ce mai puțin îmi place,

Adevărat e oare că Cezar l-a clădit?

GLOSTER: E început de dânsul dar veacuri ce urmară

Adăugat-au multe acestui vechi locaș.

PRINCIPELE: E pozitiv? Sau numai din zvon e repetat

Din veac în veac că dânsul cu mâna sa vitează

Îl puse temelia?

BUCKINGHAM: Prin scrisuri se constată.

PRINCIPELE: Mylord, închipuiește-ți că nu printr-un
înscriș

S-ar constata într-astfel ca să nu fie dubiu;

Tot cred că adevărul din an în an în veci

Nestrămutat primindu-l posteritatea, astfel,

Trăia în gândul lumii și pân' la-al ei sfârșit.

GLOSTER: Cei ce la tinerețe atâta minte au (*aparte*)

Nu pot trăi să zică.

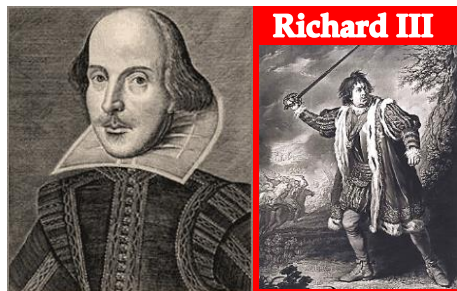
PRINCIPELE: Ce zici unchiule dragă?

GLOSTER: Ziceam că fără scrisuri în veci trăiește fama

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

114

[*Aside*] Thus, like the formal vice, Iniquity,
I moralize two meanings in one word.
PRINCE: That Julius Caesar was a famous man;
With what his valour did enrich his wit,
His wit set down to make his valour live.
Death makes no conquest of this conqueror;
For now he lives in fame, though not in life.
I'll tell you what, my cousin Buckingham, —

BUCKINGHAM: What, my gracious lord?

PRINCE: An if I live until I be a man,
I'll win our ancient right in France again,
Or die a soldier as I liv'd a king.

GLOUCESTER: [*Aside*] Short summers lightly have a forward
spring.

Enter HASTINGS, young YORK, and the CARDINAL.

(*aparte*) Poftim cum viclenia naturii mele strâmbe
M-ajutat în două feluri c-o vorbă să răspund.
PRINCIPELE: În adevăr cel Cezar era un om vestit;
Precum chiar vitejia-i împodobește știința
Tot astfel prin știință păstra el vitejia;
Biruatorul ăsta nu-i biruit de moarte,
În cinste tot trăiește, cu toate că s-a stins
Ce lumea cheamă viață, — Știi, vere Buckingham,
Să-ți spun în gând ce-mi vine.

BUCKINGHAM: Măria Ta, ce lucru?

PRINCIPELE: De-mi va da Domnul viață să mă fac și eu
om,

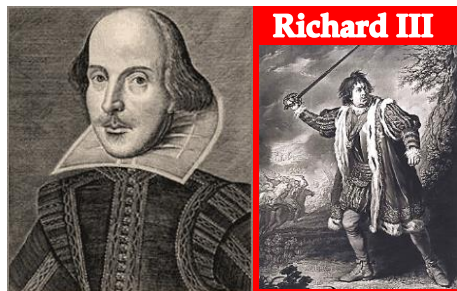
Voi cuceri cu spada drepătile din Franța,
Muri-voi ca ostașul după un trai de Rege
Aceasta mi-e dorința.

GLOSTER: (*aparte*) E scurtă totdeauna
O vară ce sosește prea iute după iarnă.
(*Intră York, Hastings și Cardinalul*)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

115

BUCKINGHAM: Now, in good time, here comes the Duke of York.

PRINCE: Richard of York, how fares our loving brother?

YORK: Well, my dread lord; so must I can you now.

PRINCE: Ay brother, to our grief, as it is yours.

Too late he died that might have kept that title,

Which by his death hath lost much majesty.

GLOUCESTER: How fares our cousin, noble Lord of York?

YORK: I thank you, gentle uncle. O, my lord,

You said that idle weeds are fast in growth.

The Prince my brother hath outgrown me far.

GLOUCESTER: He hath, my lord.

YORK: And therefore is he idle?

GLOUCESTER: O, my fair cousin, I must not say so.

YORK: Then he is more beholding to you than I.

BUCKINGHAM: Iată-n sfârșit sosește și Ducele de York.

PRINCIPELE: Richard iubite, frate prea scumpe, cum îți merge?

YORK: Stăpâne, foarte bine (căci astfel se cuvine Să-ți zic acuma, dragă).

PRINCIPELE: Așa e, frățioare, — și mie-mi pare rău

Ca ție; — căci se duse acel, ce titlul ăsta

Aș fi dorit din suflet mulți ani să-l mai păstreze.

GLOSTER: Cum merge sănătatea, iubite vere York?

YORK: Cu multă mulțumire, prea bine, unchiul meu:

Se înalță buruiana — așa-mi ziceai deunăzi

Vezi fratele meu Eduard m-a întrecut cu mult.

GLOSTER: Adevărat așa e.

YORK: Să fie buruiană.

GLOSTER: Ah! Vere prea iubite, cum vrei să zic acesta?

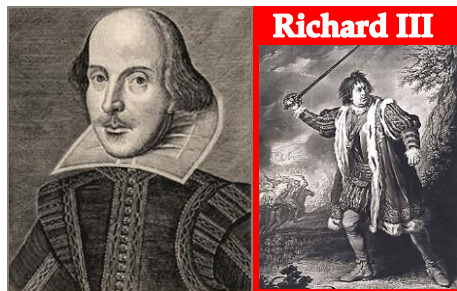
YORK: Atunci îți datorește recunoștință mare, —

Mai mare decât mine.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

116

GLOUCESTER: He may command me as my sovereign;

But you have power in me as in a kinsman.

YORK: I pray you, uncle, give me this dagger.

GLOUCESTER: My dagger, little cousin? With all my heart.

PRINCE: A beggar, brother?

YORK: Of my kind uncle, that I know will give,

And being but a toy, which is no grief to give.

GLOUCESTER: A greater gift than that I'll give my cousin.

YORK: A greater gift! O, that's the sword to it!

GLOUCESTER: Ay, gentle cousin, were it light enough.

YORK: O, then, I see you will part but with light gifts:

In weightier things you'll say a beggar nay.

GLOUCESTER: It is too heavy for your grace to wear.

YORK: I weigh it lightly, were it heavier.

GLOUCESTER: What, would you have my weapon, little lord?

YORK: I would, that I might thank you as you call me.

GLOUCESTER: How?

YORK: Little.

GLOSTER: Ca Rege, el, în toate, îmi poate porunci,

Măria Ta, ca rudă, poți cere tot la mie.

YORK: Da? Dăruiește-mi dară acest frumos pumnal.

GLOSTER: Pumnalul, verișoare, din inimă ți-l dau!

PRINCIPELE: Un cerșetor ești, frate.

YORK: De la unchiul nostru! Știam că o să-l dea.

E zău o jucărie și n-o să-i pară rău.

GLOSTER: Aș da un dar mai mare.

YORK: Ai da un dar mai mare? Dă-mi spada ta atuncea.

GLOSTER: Ți-as da-o, verișoare, de nu ți-ar fi prea grea.

YORK: Pricep, îți place numai să faci ușoare daruri;

Când sunt ceva mai grele și ți se cer, refuzi.

GLOSTER: Ar fi o greutate prea mare pentru tine.

YORK: Chiar și mai grea să fie, destul e de ușoară.

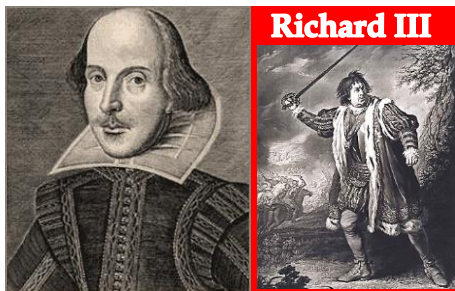
GLOSTER: Adevărat ești sincer, vrei arma mea, Mylord.

YORK: Îți voi da o mulțumire precum îmi zici că sunt.

GLOSTER: Cum?

YORK: Mică.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

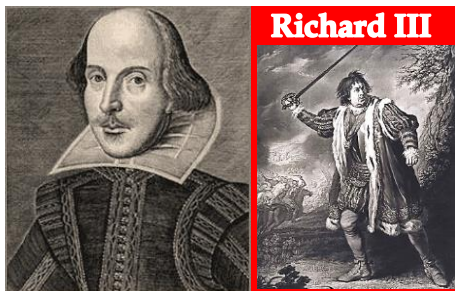
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

117

PRINCE: My Lord of York will still be cross in talk.
Uncle, your Grace knows how to bear with him.
YORK: You mean, to bear me, not to bear with me.
Uncle, my brother mocks both you and me;
Because that I am little, like an ape,
He thinks that you should bear me on your shoulders.
BUCKINGHAM: With what a sharp-provided wit he reasons!
To mitigate the scorn he gives his uncle,
He prettily and aptly taunts himself.
So cunning and so young is wonderful.

GLOUCESTER: My lord, will't please you pass along?
Myself and my good cousin Buckingham
Will to your mother, to entreat of her
To meet you at the Tower and welcome you.
YORK: What, will you go unto the Tower, my lord?
PRINCE: My Lord Protector needs will have it so.
YORK: I shall not sleep in quiet at the Tower.

PRINCIPELE: E tot posac la vorbă Lord Ducele de York,
Dar, unchiule, știi bine cum să te porți cu dânsul!
YORK: Ca mine să se poarte!
Vezi, unchiule iubite, cum de-amândoi își râde,
Fiindcă nu sunt mare, că sunt ca o maimuță
Pretinde c-ar fi bine să mă duci în spinare.
BUCKINGHAM: (*aparte*) Deșteptăciune mare în glumele-i
arată,
Spre a masca disprețul ce-l are pentru Gloster.
Ca să-l înșele face că râde chiar de sine,
Nu înțeleg cum este așa șiret, că-i tânăr.
GLOSTER: Vă rog, grațioase Doamne, să treceți înainte;
Eu în timpul acesta cu vărul Buckingham
Mă duc la mama voastră s-o rog să vină-ncoace,
Ca să vă întâlnească când veși sosi la Turn.
YORK: Mylord, la turnul Londrei adevărat că mergeți?
PRINCIPELE: Mylord Protector zice c-așa va fi mai bine.
YORK: Nu voi dormi în pace în cele ziduri negre.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

118

GLOUCESTER: Why, what should you fear?

YORK: Marry, my uncle Clarence' angry ghost.

My grandam told me he was murder'd there.

PRINCE: I fear no uncles dead.

GLOUCESTER: Nor none that live, I hope.

PRINCE: An if they live, I hope I need not fear.

But come, my lord; and with a heavy heart,

Thinking on them, go I unto the Tower.

[A sennet. Exeunt all but GLOUCESTER, BUCKINGHAM and CATESBY.]

BUCKINGHAM: Think you, my lord, this little prating York

Was not incensed by his subtle mother

To taunt and scorn you thus opprobriously?

GLOUCESTER: No doubt, no doubt. O, 'tis a perilous boy;

Bold, quick, ingenious, forward, capable:

He is all the mother's, from the top to toe.

GLOSTER: De ce să-ți fie frică?

YORK: De umbra mâniată a unchiului meu Clarence.

Bunica mea îmi spune c-acolo fu ucis.

PRINCIPELE: De unchi morți nu mi-e frică.

GLOSTER: De cei ce sunt în viață sper încă mai puțin.

PRINCIPELE: Pe când trăiesc e sigur că n-am de ce mă teme.

Să mergem de acum cu suflet întristat

Gândindu-mă la dâșii spre Turn mă îndreptez.

(Ies Principele de Galia, Ducele de York, Hastings, Cardinalul și suita)

BUCKINGHAM: Nu crezi, Mylord, că micul York,

nepoțelul vostru,

A fost împins de mă-sa viceală totdeauna

Să te batjocorească, precum făcea pe față?

GLOSTER: Da fără îndoială; — e guraliu copilul;

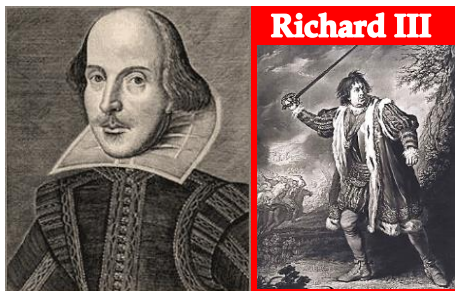
E îndrăzneț și iute, deștept și prea isteț:

E maică-sa-n picioare.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

119

BUCKINGHAM: Well, let them rest. Come hither, Catesby.
Thou art sworn as deeply to effect what we intend
As closely to conceal what we impart:
Thou know'st our reasons urged upon the way.
What think'st thou? Is it not an easy matter
To make William Lord Hastings of our mind,
For the instalment of this noble Duke
In the seat royal of this famous isle?

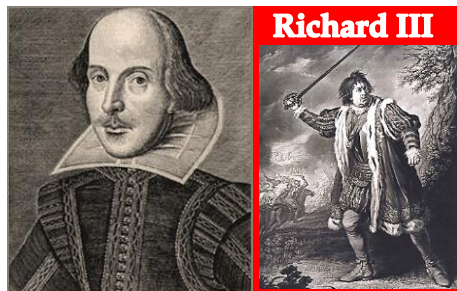
CATESBY: He for his father's sake so loves the prince
That he will not be won to aught against him.

BUCKINGHAM: What think'st thou then of Stanley? Will not
he?

CATESBY: He will do all in all as Hastings doth.

BUCKINGHAM: Well then, no more but this: go, gentle
Catesby,

BUCKINGHAM: Ei să-i lăsăm în pace.
Vin', Catesby, încoace, jurat-ai să împlinești
Voința-ne în totul, și-n gândul tău s-ascunzi
Cuvintele rostite înainte-ți în secret.
Pe drum ceva aflat-ai, pe când veniai încoace, —
Crezi oare c-ar fi lesne să-l facem pe Lord Hastings
Să fie de-o părere cu noi în planul nostru?
Să înălțăm pe Gloster la tronul lui Eduard
Făcându-l Domn puternic pe noi și țara noastră.
CATESBY: Iubește mult pe prințul, precum iubea pe
Eduard;
Cu greu se va decide, în contra lui, sunt sigur,
Ceva să făptuiască.
BUCKINGHAM: Și ce crezi tu de Stanley, acesta consimți-
va?
CATESBY: Va face el întocmai ca Hastings, e știut.
BUCKINGHAM: Atunci vei face astfel: imediat să pleci
Și să-l sondezi pe Hastings dar fără să priceapă

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

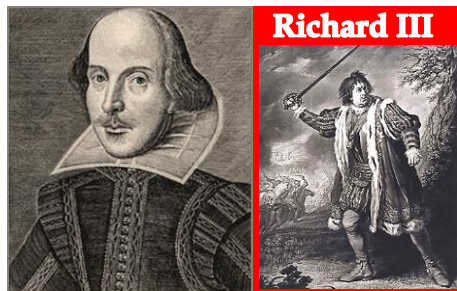
120

And, as it were far off, sound thou Lord Hastings
How he doth stand affected to our purpose;
And summon him to-morrow to the Tower,
To sit about the coronation.
If thou dost find him tractable to us,
Encourage him, and tell him all our reasons:
If he be leaden, icy-cold, unwilling,
Be thou so too, and so break off the talk,
And give us notice of his inclination;
For we to-morrow hold divided councils,
Wherein thyself shalt highly be employ'd.
GLOUCESTER: Commend me to Lord William. Tell him,
Catesby,
His ancient knot of dangerous adversaries
To-morrow are let blood at Pomfret-castle;
And bid my lord, for joy of this good news,
Give Mistress Shore one gentle kiss the more.
BUCKINGHAM: Good Catesby, go effect this business

Și dacă poți, să afli cam ce părere are.
Să vie mâine, spune-i, La Turn să mă găsească.
Aspura încoronării voind să chibzuim.
De-l simți că-i favorabil, cât de puțin chiar fie,
Atrage-l, expuindu-i a noastre argumente:
De-l vezi că-i îndărătnic, nesimțitor ca gheața,
Fii tot așa cu dânsul, și nici să-i mai vorbești,
Comunicându-mi grabnic a lui dispozițiune;
Căci, noi, în taină, mâine, vrem să ne chibzuim, —
Și acolo îți incumbă un rol de confidență.

GLOSTER: Din partea mea salută-l și spune-i daca vrei,
Că mâine o să curgă la Pomfret sânge mult
Al vechilor săi dușmani, și felicită-l sincer
Din partea-mi pentru asta; pe Mistress Shore sărut-o
Prea iubitor din partea-mi.

BUCKINGHAM: Acum te duc de grabă, sfârșește astă

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

121

soundly.

CATESBY: My good lords both, with all the heed I can.

GLOUCESTER: Shall we hear from you, Catesby, ere we sleep?

CATESBY: You shall, my lord.

GLOUCESTER: At Crosby House, there shall you find us both.

[Exit CATESBY.]

BUCKINGHAM: Now, my lord, what shall we do if we
perceive

Lord Hastings will not yield to our complots?

GLOUCESTER: Chop off his head, man; somewhat we will do:

And, look when I am King, claim thou of me

The earldom of Hereford and all the movables

Whereof the King my brother was possess'd.

BUCKINGHAM: I'll claim that promise at your grace's hand.

GLOUCESTER: And look to have it yielded with all kindness.

Come, let us sup betimes, that afterwards

We may digest our complots in some form. *[Exeunt.]*

treabă.

CATESBY: Da, Domnilor, sfârși-voi cât voi putea mai iute.

GLOSTER: Și chiar până diseară răspunsul să ni-l dai.

CATESBY: Mylord, fără îndoială.

GLOSTER: Ne vei găsi atunci în piață lângă Crosby.

(iese Catesby)

BUCKINGHAM: Acum, mylord, ce facem în caz de ne-am
convinge

Că Hastings nu voiește cu noi să se unească?

GLOSTER: Îi tăiem capul, vere, sau altceva așa.

Când mă voi face Rege vei cere de la mine

Un comitat de Hereford, cu starea mișcătoare,

Și toată stăpânirea a fratelui meu Eduard.

BUCKINGHAM: Voi reclama atunci această promisiune.

GLOSTER: Cu mare bucurie o voi îndeplini-o.

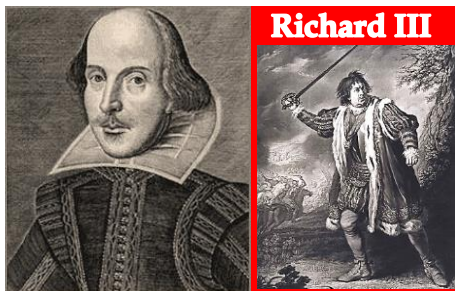
Întâi la cină mergem, astfel că dup-aceea

O să rămâie vreme de alte să vedem. *(ies)*

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

122

Scene II.

Before LORD HASTING'S house.

Enter a MESSENGER

MESSENGER: What, ho! my lord!

HASTINGS: *[Within]* Who knocks at the door?

MESSENGER: A messenger from the Lord Stanley.

Enter LORD HASTINGS

HASTINGS: What is't o'clock?

MESSENGER: Upon the stroke of four.

HASTINGS: Cannot my Lord Stanley sleep these tedious nights?

MESSENGER: So it appears by that I have to say.

First, he commends him to your noble lordship.

HASTINGS: And then?

MESSENGER: And then he sends you word

He dreamt to-night to boot had razed his helm.

SCENA II.

Înaintea casei lui Hastings.

Intră un vestitor.

VESTITORUL: Mylord, mylord...

HASTINGS: *(înăuntru)* Ei, cine bate?

VESTITORUL: Din partea lui Lord Stanley.

(intră Hastings)

HASTINGS: Ce oră e?

VESTITORUL: Aproape patru ore.

HASTINGS: Stăpânul tău nici noaptea nu s-odihnește oare?

VESTITORUL: Așa, Mylord, s-ar pare din vestea ce aduc,

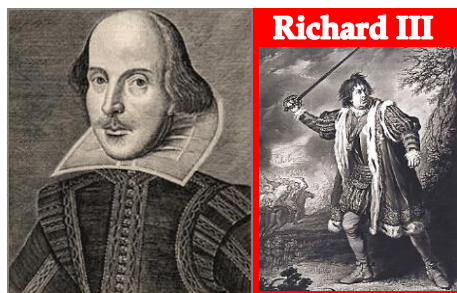
Întâi se recomandă cu amicie vouă.

HASTINGS: Pe urmă ce?

VESTITORUL: Comunică pe urmă c-azi noapte a visat

Că l-a tăiat mistrețul, pe când dormea, în două,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

123

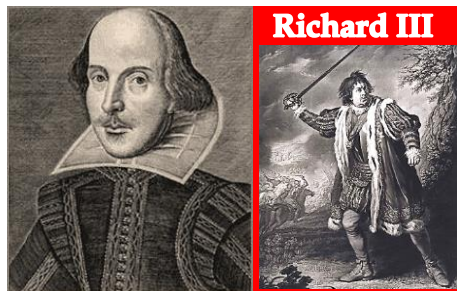
Besides, he says there are two councils held,
 And that may be determined at the one
 Which may make you and him to rue at the other.
 Therefore he sends to know your lordship's pleasure,
 If you will presently take horse with him
 And with all speed post with him toward the north,
 To shun the danger that his soul divines.
 HASTINGS: Go, fellow, go, return unto thy lord;
 Bid him not fear the separated councils:
 His honour and myself are at the one,
 And at the other is my good friend Catesby;
 Where nothing can proceed that toucheth us,
 Whereof I shall not have intelligence.
 Tell him his fears are shallow, without instance;
 And for his dreams, I wonder he is so fond
 To trust the mock'ry of unquiet slumbers.
 To fly the boar before the boar pursues,
 Were to incense the boar to follow us

Afară de aceasta că sunt două întruniri,
 Că ce se va decide în cea d-întâi din ele,
 Va face ca să plângeți la cea de-a doua poate.
 De-aceea mă trimite să aflu ce doriți, —
 E bine ca îndată cu dânsul să porniți,
 Să vă dirijați pasul spre Nord cu mare grabă,
 Ferindu-vă de răul ce-n viitor presimte.
 HASTINGS: Băiete, te întoarce, stăpânului tău spune-i,
 Că n-are să se teamă de-acele întruniri,
 Căci o să fie față amicul meu Catesby,
 Și nu se va decide ceva-n privința noastră,
 Fără ca pe loc să aflu de dânsul prevestit;
 Zi dar că fără cauză și în zadar se teme:
 În ce privește visu-i mă mir cum se încrede
 În goala ilusiune a somnului stricat;
 Fugind de la mistrețul făr' să-l gonească ăsta
 E mijloc să-l asmuțe.
 Stăpân-tău să se scoale, să vie îndată aicea;

C O N T E M P O R A R Y
 L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
 The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

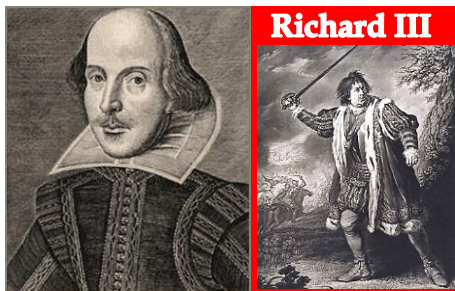
124

And make pursuit where he did mean no chase.
Go, bid thy master rise and come to me;
And we will both together to the Tower,
Where, he shall see, the boar will use us kindly.
MESSENGER: My gracious lord, I'll tell him what you say. *[Exit*
Enter CATESBY
CATESBY: Many good morrows to my noble lord!
HASTINGS: Good morrow, Catesby; you are early stirring.
What news, what news, in this our tottering state?
CATESBY: It is a reeling world indeed, my lord;
And I believe will never stand upright
Till Richard wear the garland of the realm.
HASTINGS: How, wear the garland! Dost thou mean the
crown?
CATESBY: Ay, my good lord.
HASTINGS: I'll have this crown of mine cut from my shoulders
Before I'll see the crown so foul misplaced.
But canst thou guess that he doth aim at it?

Și singur o să vadă că ne primește bine
Mistrețul.

VESTITORUL: Merg îndată, mylord, să-i spun porunca.
(Intră Catesby)

CATESBY: Salut cu plecăciune pe nobilul meu Lord.
HASTINGS: Sir Catesby, devreme venit-ai; bună ziua.
Ce noutăți, ce veste prin zdruncinata țară?
CATESBY: E-n adevăr o țară ce-n veci e clătinată,
Și cred că statul nostru nu va sta drept vreodată
Înainte ca ghirlanda s-o poarte Richard Gloster.
HASTINGS: Ghirlanda! Ce ghirlandă? Sau vrei să zici
coroana.
CATESBY: Așa, mylord, coroana.
HASTINGS: Prefer să mi se taie fără-ndurare capul
Decât să văd coroana ajunsă unde zici;
Ce, oare observat-ai că i-a intrat în gând?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

125

CATESBY: Ay, on my life; and hopes to find you forward
Upon his party for the gain thereof;
And thereupon he sends you this good news,
That this same very day your enemies,
The kindred of the Queen, must die at Pomfret.

HASTINGS: Indeed, I am no mourner for that news,
Because they have been still my enemies;
But that I'll give my voice on Richard's side
To bar my master's heirs in true descent,
God knows I will not do it to the death.

CATESBY: God keep your lordship in that gracious mind!

HASTINGS: But I shall laugh at this a twelve-month hence,
That they which brought me in my master's hate,
I live to look upon their tragedy.

I tell thee, Catesby, —

CATESBY: What, my lord?

HASTINGS: Ere a fortnight make me older,
I'll send some packing that yet think not on it.

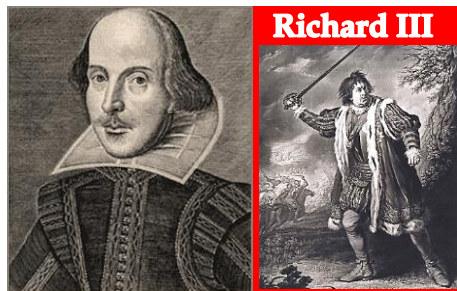
CATESBY: Pe viața mea, ghicit-ai și are chiar speranță
Să vă găsească gata să-i dați un ajutor,
Și asta e și cauza că vă trimite veste
Că rudele Reginei ai voștri inamici
Pieri-vor azi la Pomfret.

HASTINGS: Pe legea mea, o veste ce nu întristează!
Căci fost-au totdeauna mari dușmani pentru mine;
Dar ca să-i dau vreun sprijin lui Richard într-acesta,
S-exclud moștenitori iubitului Domn
N-aș face-o pân' la moarte, mi-e martor Dumnezeu!

CATESBY: În aste dispoziții dea Domnul să rămâi.

HASTINGS: Dar dup-un an de zile la rândul meu voi râde.
Când voi vedea sfârșitul acelor oameni tocmai
Ce au lucrat în viață s-aducă-a mea pieire
O lună nu va trece și vei vedea tu, Catesby,
Cum o să pață și alții la care nu te gândești.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

126

CATESBY: 'Tis a vile thing to die, my gracious lord,
When men are unprepared and look not for it.
HASTINGS: O monstrous, monstrous! And so falls it out
With Rivers, Vaughan, Grey; and so 'twill do
With some men else that think themselves as safe
As thou and I, who, as thou know'st, are dear
To princely Richard and to Buckingham.

CATESBY: The Princes both make high account of you-
[*Aside*] For they account his head upon the bridge.

HASTINGS: I know they do, and I have well deserv'd it.
[*Enter LORD STANLEY*]

Come on, come on; where is your boar-spear, man?
Fear you the boar, and go so unprovided?

STANLEY: My lord, good morrow; good morrow, Catesby.
You may jest on, but, by the holy rood,
I do not like these several councils, I.

CATESBY: Mylord, cât e de groaznic să moară cineva,
Când nu aşteaptă moartea şi nu e preparat!

HASTINGS: Îngrozitor, – aşa e! Şi astfel este cazul
Cu Lord Grey, Vaughan şi Rivers, precum o să mai fie
Cu mulţi alţi ce cunoaştem, şi care se cred mai siguri
Decât oricând acuma, şi chiar sunt prea iubiţi
De Buckingham fălosul şi Richard cel domnesc.

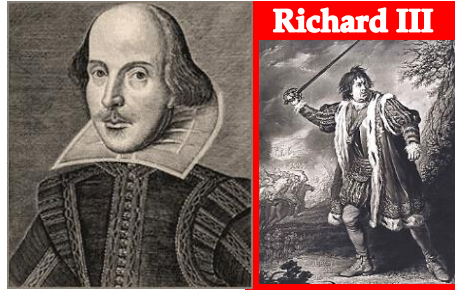
CATESBY: Ei, la Măria voastră țin foarte mult s-o credeți
(*aparte*) Căci capul ți-l şi vede pe poarta cea fatală.

HASTINGS: Mă preţuiesc, ştiu bine precum şi vrednic sunt.
(*intră Stanley*)

Dar cum? Aici venit-ai, mistreţul să-l vânezi
Şi suliţa-ţi lipseşte! Te temi de-acest mistreţ
Şi vii cu mâna goală?

STANLEY: Mylord cu plecăciune, Sir Catesby, cum mai
merge?

Ei, poţi s-o iei în glumă, dar jur pe sfânta cruce,
Deloc nu-mi place mie acest sfat îndoit.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

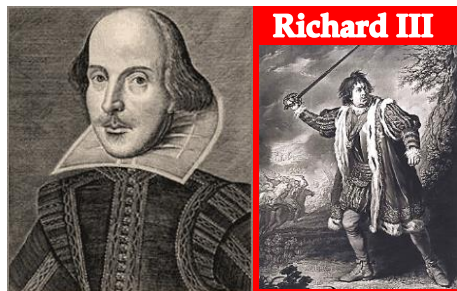
127

HASTINGS: My lord,
I hold my life as dear as yours,
And never in my days, I do protest,
Was it so precious to me as 'tis now.
Think you, but that I know our state secure,
I would be so triumphant as I am?
STANLEY: The lords at Pomfret, when they rode from
London,
Were jocund and suppos'd their states were sure,
And they indeed had no cause to mistrust;
But yet you see how soon the day o'ercast.
This sudden stab of rancour I misdoubt;
Pray God, I say, I prove a needless coward!
What, shall we toward the Tower? The day is spent.

HASTINGS: Come, come, have with you. Wot you what, my
Lord?

HASTINGS: Mylord, eu țin la viață cât și Domnia Ta
Și jur că niciodată mai mult decât acum
Ea nu mi-a fost mai scumpă.
De nu vedeam că statul e-n siguranță mare
M-aș pronunța acumă cu atâta confidență?

STANLEY: Când au pornit din Londra și au trecut prin
Pomfret
Erau destul de veseli sărmanii Lorzi, credeau,
Că sunt în siguranță cu starea lor în viață.
Și ce e drept nici n-aveau de ce să se îngrijească;
Cu toate astea, uite cum s-a întunecat.
Această război deodată izbucnită
De fel nu-mi place mie;
Și aș dori din suflet să-mi fie frica vană
Acum la Turn să mergem căci am întârziat.
HASTINGS: Să mergem dar, sunt gata, Myord, dușmanii
noștri

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

128

To-day the lords you talk'd of are beheaded.

STANLEY: They, for their truth, might better wear their heads,
Than some that have accus'd them wear their hats.

But come, my lord, let us away.

Enter a Pursuivant

HASTINGS: Go on before; I'll talk with this good fellow.

[Exeunt STANLEY and CATESBY]

How now, sirrah! How goes the world with thee?

PURSUIVANT: The better that your lordship please to ask.

HASTINGS: I tell thee, man, 'tis better with me now,
Than when thou met'st me last where now we meet:

Then was I going prisoner to the Tower,

By the suggestion of the Queen's allies;

But now, I tell thee-keep it to thyself-

This day those enernies are put to death,,

And I in better state than e'er I was.

PURSUIVANT: God hold it, to your honour's good content!

Deja la ceasul ăsta s-au și decapitat.

STANLEY: Mai drept era ca dâșii viața să-și conserve
Decât alți care astăzi nici nu-și scot pălăria —

Da, da, Mylord, să mergem.

(Intră un călăreț)

HASTINGS: Voi, mergeți înainte, vreau să vorbesc cu-
acesta. *(ies Stanley și Catesby)*

Ei, Domnule, ce veste? Și cum o duci cu lumea?

CĂLĂREȚUL: Mylord, merg și mai bine de când m-ați
întrebat.

HASTINGS: Să știi tu că și mie îmi merge mult mai bine
Decât când tot aicea ne-am întâlnit odată:

Atunci la închisoare, la Turn mă duceam;

De rudele Reginei trimis cu viclenie;

Îți dau o noutate, — dar vezi să fii discret;

Azi dușmani aceia au fost executați,

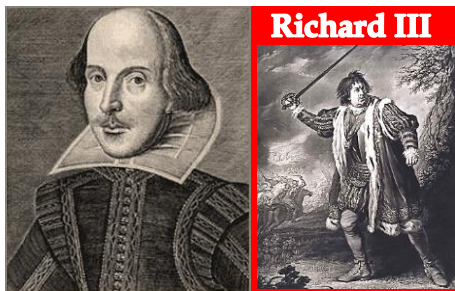
Și eu stau mult mai bine decât am stat vreodată.

CĂLĂREȚUL: Această mulțumire în veci s-aveți, Mylord.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

129

HASTINGS: Gramercy, fellow; there, drink that for me.

[Throws him his purse]

PURSUIVANT: God save your lordship. *[Exit]*

Enter a PRIEST

PRIEST: Well met, my lord; I am glad to see your honour.

HASTINGS: I thank thee, good Sir John, with all my heart.

I am in your debt for your last exercise;

Come the next Sabbath, and I will content you.

[He whispers in his ear]

Enter BUCKINGHAM

BUCKINGHAM: What, talking with a priest, Lord Chamberlain!

Your friends at Pomfret, they do need the priest:

Your honour hath no shriving work in hand.

HASTINGS: Good faith, and when I met this holy man,

The men you talk of came into my mind.

What, go you toward the Tower?

BUCKINGHAM: I do, my lord, but long I cannot stay;

HASTINGS: Îți mulțumesc, amice, bea asta-n sănătatea-mi.
(îi aruncă o pungă)

CĂLĂREȚUL: Mylord, vă sărut mâna. (iese călărețul)
(Intră un preot)

PREOTUL: Cu bucurie mare vă întâlnesc, Mylord.

HASTINGS: Părinte preasfințite, din inimă-s voios,

Sunt debitorul vostru, de câțva timp, veniți

Duminica, la mine ca să vă răsplătesc.

(Intră Buckingham)

BUCKINGHAM: C-un preot stai la vorbă, Lord mare Chambellan?

Amicilor la Pomfret le trebuie un preot.

Dar voi cu un duhovnic n-aveți, Mylord ce face.

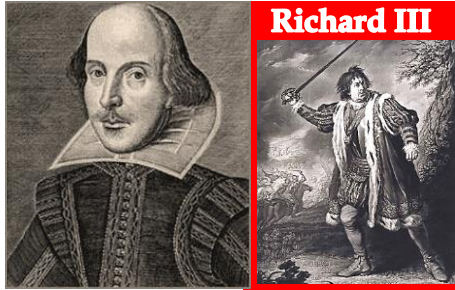
HASTINGS: În adevăr voi spune, că întâlnind aicea

Pe-acest prea sfânt părinte, la dâșii m-am gândit

La Turn te duci acum?

BUCKINGHAM: Acolo merg de-a dreptul; dar mult nu pot

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

130

I shall return before your lordship thence.

HASTINGS: Nay, like enough, for I stay dinner there.

BUCKINGHAM: *[Aside]* And supper too, although thou knowest it not.-

Come, will you go?

HASTINGS: I'll wait upon your lordship. *[Exeunt*

să stau;

Mă voi întoarce singur mai iute decât voi.

HASTINGS: E foarte cu putință, căci stau de prânz acolo.

BUCKINGHAM: *(aparte)* Da, stai și de cină, cu toate ce n-o crezi

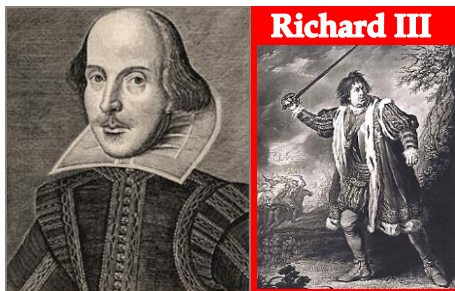
(tare) Acuma vii cu mine?

HASTINGS: Mylord, arată-mi drumul.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by Scarlat Ion Ghica, 1892

131

Scene III.

Pomfret Castle

Enter SIR RICHARD RATCLIFF, with halberds, carrying RIVERS, GREY, and VAUGHAN to death

RATCLIFF: Come, bring forth the prisoner.

RIVERS: Sir Richard Ratcliff, let me tell thee this:
To-day shalt thou behold a subject die
For truth, for duty, and for loyalty.

GREY: God keep the prince from all the pack of you!
A knot you are of damned blood-suckers.

VAUGHAN: You live that shall cry woe for this hereafter.

RATCLIFF: Dispatch; the limit of your lives is out.

SCENA III.

Pomfret, – înaintea castelului.

Intră Ratcliffe cu un păzitor ducând pe Rivers, Grey și Vaughan la moarte.

RATCLIFFE: Pe prizonieri adu-i.

RIVERS: Îți spun, Sir Richard Ratcliffe, înainte de-a muri
Că vei privi pieirea acelor ce plătesc
Credința, datoria c-un sânge inocent.

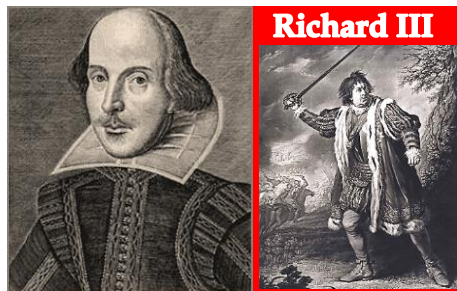
GREY: Ah! Domul să-l păzească pe Principe de voi!
Voi gașcă ucigasă de blestemați mișei.

VAUGHAN: Căci veți trăi să plângeți ce se petrece astăzi.
Grăbiți deci căci a viții măsură vi s-a scurs.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

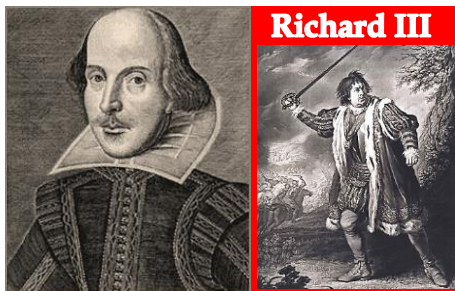
132

RIVERS: O Pomfret, Pomfret! O thou bloody prison,
Fatal and ominous to noble peers!
Within the guilty closure of thy walls
Richard the Second here was hack'd to death;
And for more slander to thy dismal seat,
We give to thee our guiltless blood to drink.
GREY: Now Margaret's curse is fallen upon our heads,
For standing by when Richard stabb'd her son.

RIVERS: Then curs'd she Hastings, then curs'd she
Buckingham,
Then curs'd she Richard. O, remember, God,
To hear her prayer for them, as now for us!
And for my sister, and her princely sons,
Be satisfied, dear God, with our true blood,
Which, as thou know'st, unjustly must be spilt.
RATCLIFF: Make haste; the hour of death is expiate.

RIVERS: Ah! Pomfret, negru Pomfret! Ah! Carceră fatală!
Locaş ursuz, mormântul atâtor nobili Lorzi.,
În zidurile tale, incintă sângeroasă
Ucis fu cu cruzime al doilea Richard;
Şi spre a fi mai neagră acea listă înfiorătoare
Pământul tău acum va bea al nostru sânge.
GREY: Blestemul Margaretei acum ne apasă;
Când invoca pe tine, pe Hastings şi pe mine
Fatala răzbunare, — pe noi ce stăm aproape,
Când Richard sângerosul i-a ucis copilul.
RIVERS: Pe Buckingham odată cu noi l-a blestemat,
Şi asemenea pe Richard. Ah! N-o uita, oh! Doamne,
Precum ai ascultat-o cu noi ascult-o iarăşi
În ceea ce-i priveşte. Iar pentru a mea soră
Şi copilaşii tineri, fii mulţumit, oh! Doamne,
Cu sângele ce curge acum pe nedrept!

RATCLIFFE: Grăbeşte, zic grăbeşte, căci ceasul a venit.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

133

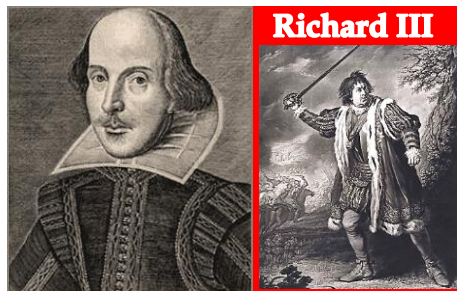
RIVERS: Come, Grey; come, Vaughan; let us here embrace.
And take our leave, until we meet in heaven. *[Exeunt*

RIVERS: Veniți, Grey, Vaugham, aproape, să ne
îmbrățișăm,
La revedere dară, ne întâlnim în cer. *(ies)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

134

Scene IV.

London. The Tower.

Enter BUCKINGHAM, DERBY, HASTINGS, the BISHOP of ELY, RATCLIFF, LOVEL, with others and seat themselves at a table

HASTINGS: My lords, at once: the cause why we are met
Is to determine of the coronation.

In God's name speak, when is the royal day?

BUCKINGHAM: Is all things ready for the royal time?

DERBY: It is, and wants but nomination.

BISHOP OF ELY: To-morrow then I judge a happy day.

BUCKINGHAM: Who knows the lord protector's mind
herein?

Who is most inward with the noble duke?

BISHOP OF ELY: Your Grace, we think, should soonest know
his mind.

SCENA IV.

Londra – o cameră în Turn.

Buckingham, Stanley, Hastings, Episcopul de Ely, Catesby, Lovel și alții șed împrejurul unei mese, ofițeri și consilieri etc.

HASTINGS: Noi, adunați aicea, stăpânii mei, suntem
Să hotărâm cu toții asupra încoronării;

În ce zi o să fie?

BUCKINGHAM: Sunt prentu sărbătoare destule pregătiri?

STANLEY: E gata tot, rămâne o zi să se fixeze.

EPISCOPUL: Atuncea cred că mâine ar fi mai nimerit.

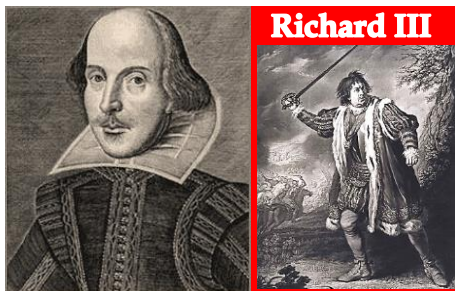
BUCKINGHAM: Cunoașteți hotărârea lui Gloster într-
aceasta?

Din cei ce sunt aicea e vreunul mai de-aproape

Cu el în legătură?

EPISCOPUL: Luminăția voastră se zice că sunteți.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

135

BUCKINGHAM: We know each other's faces,
But for our hearts, he knows no more of mine
Or I of his, my lord, than you of mine.
Lord Hastings, you and he are near in love.

HASTINGS: I thank his Grace, I know he loves me well;
But for his purpose in the coronation
I have not sounded him, nor he deliver'd
His gracious pleasure any way therein:
But you, my noble lords, may name the time;
And in the duke's behalf I'll give my voice,
Which, I presume, he'll take in gentle part.

Enter GLOUCESTER

BISHOP OF ELY: In happy time, here comes the Duke himself.

GLOUCESTER: My noble lords and cousins all, good morrow.
I have been long a sleeper, but I hope,

BUCKINGHAM: La față ne cunoaștem, cât însă pentru
suflet,

El mai puțin cunoaște pe-al meu decât cunosc
Pe-al Preasfinției voastre; din partea mea, pe-al lui
Nu-l pot ghici mai bine decât voi pe al meu; —
Lord Hastings e cu dânsul din toți cel mai legat.

HASTINGS: Da, știu că mă iubește, sunt recunoscător,
Dar n-am vorbit cu dânsul deloc de-ncoronare;
Nu i-am sondat părerea nici dânsul nu mi-a spus
Deloc ce vrea să facă.

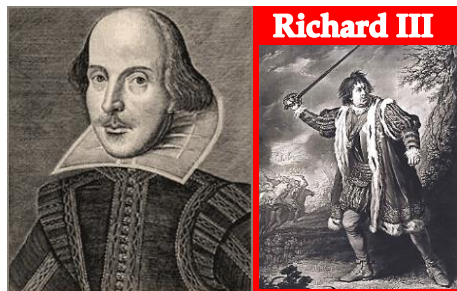
Prin glasul meu sunt sigur că Gloster consimți-va.

(Intră Gloster)

EPISCOPUL: La vreme tocmai vine chiar dânsul în
persoană.

GLOSTER: Lorzi prea înalți și rude, pe toți vă salutăm
Sunt în întârziere, cu toate astea sper

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

136

My absence doth neglect no great designs,
Which by my presence might have been concluded.
BUCKINGHAM: Had you not come upon your cue, my lord,
William Lord Hastings had pronounc'd your part-
I mean, your voice,- for crowning of the king.

GLOUCESTER: Than my Lord Hastings no man might be
bolder;

His lordship knows me well and loves me well.

HASTINGS: I thank your grace.

GOUCESTER: My Lord of Ely!

BISHOP of ELY: My lord?

GLOUCESTER: When I was last in Holborn,
I saw good strawberries in your garden there:

I do beseech you send for some of them.

BISHOP OF ELY: Marry, and will, my lord, with all my heart.

[Exit

GLOUCESTER: Cousin of Buckingham, a word with you.

Că n-are importanță venirea mea târzie.

BUCKINGHAM: De nu veneai la vreme, mylord, la
adunare;

Ne declara Lord Hastings plăcerea ce aveți,
Asupra încoronării, ce este să se facă.

GLOSTER: Din toți ce sunt aicea putea el să vă spuie;

Căci mă cunosc bine și tare mă iubește;

Mylord Episcop d'Ely plimbându-mă la Holborn

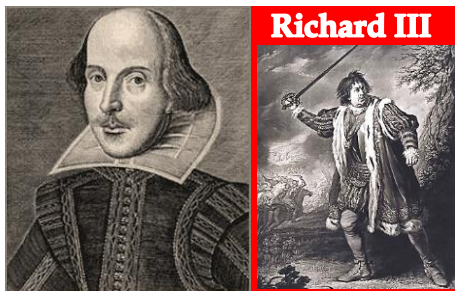
Văzut-am în grădină c-aveți căpșuni frumoase;

Vă rog dar să-mi trimiteți vreo câteva și mie.

EPISCOPUL: Cum nu, cu bucurie?

GLOSTER: Lord Buckingham, vere, aş vrea să-ți spun o

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

137

[Drawing him aside

Catesby hath sounded Hastings in our business,
 And finds the testy gentleman so hot,
 That he will lose his head ere give consent
 His master's child, as worshipfully he terms it,
 Shall lose the royalty of England's throne.
 BUCKINGHAM: Withdraw yourself awhile; I'll go with you.

Exit GLOUCESTER, BUCKINGHAM following

DERBY: We have not yet set down this day of triumph.
 To-morrow, in my judgment, is too sudden;
 For I myself am not so well provided
 As else I would be, were the day prolong'd.

Re-enter the BISHOP OF ELY

BISHOP OF ELY: Where is my lord protector? I have sent for
 these strawberries.

HASTINGS: His grace looks cheerfully and smooth to-day;
 There's some conceit or other likes him well
 When that he bids good morrow with such spirit.

vorbă.

(îl ia la o parte)

În treaba noastră, Catesby, pe Hastings l-a sondat,
 Și zice că-l găsește așa înflăcărat,
 Că capul și-l va pierde, dar nu ca consimți,
 Ca fiul lui stăpân-său (cum cheamă el pe Eduard)
 Să piardă cârmuirea regatului Engles.

BUCKINGHAM: Retrage-te o vreme și vin cu Domnia Ta.
(Ies Gloster și Buckingham)

STANLEY: Această zi de slavă n-o sorocirăm încă.
 Cred ziua cea de mâine cam prea apropiată;
 Căci eu chiar nu sunt gata cum aş dori să fiu
 De-ar fi mai depărtată.
(Reintră Episcopul de Ely)

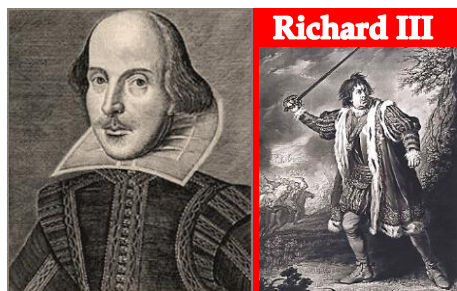
EPISCOPUL: Mylord Protector unde-i? — căci am trimis la
 fragi.

HASTINGS: Mi s-a părut azi Gloster voios și mulțumit,
 Și are-n gând îmi pare, un ce ce-i place mult, —
 N-ați observat ce vesel ne dete ziua bună?

C O N T E M P O R A R Y
 L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
 The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

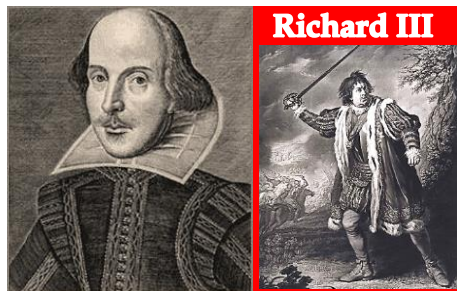
138

I think there's never a man in Christendom
That can lesser hide his love or hate than he;
For by his face straight shall you know his heart.
DERBY: What of his heart perceive you in his face
By any livelihood he show'd to-day?
HASTINGS: Marry, that with no man here he is offended;
For, were he, he had shown it in his looks.
DERBY: I pray God he be not, I say.
Re-enter GLOUCESTER and BUCKINGHAM
GLOUCESTER: I pray you all, tell me what they deserve
That do conspire my death with devilish plots
Of damned witchcraft, and that have prevail'd
Upon my body with their hellish charms?
HASTINGS: The tender love I bear your grace, my lord,
Makes me most forward in this princely presence
To doom the offenders, whosoe'er they be.
I say, my lord, they have deserved death.
GLOUCESTER: Then be your eyes the witness of this ill:

În lumea creștinească nici nu cunosc un om
Ca el să nu ascundă ura nici iubirea;
Vezi în a sa figură în inima-i ce mișcă.
STANLEY: Ș-obrazul său ce-ți spune de inima sa astăzi?

HASTINGS: Am înțeles că dânsul nu-i supărat pe nimeni
Din cei ce sunt aicea, căci altfel se vedea
Clar din a lui privire.
(Reintră Gloster și Buckingham)
GLOSTER: Vă rog, Mylord, să-mi spuneți, ce merită aceia
Ce-mi plăsmuiesc pieirea cu planuri îndrăcite,
Și scopuri infernale; și chiar au izbutit
Cu farmeci blestemate să mă lovească aprig?
HASTINGS: Iubirea mea adâncă cu care vă privesc,
Să îndrăznesc mă-ndeamnă înaintea acestor Domni
A-i osândi cu-asprime: orcine ar fi dâșii
De moarte sunt pasabili.
GLOSTER: Atuncea chiar cu ochi-ți privește răutatea,

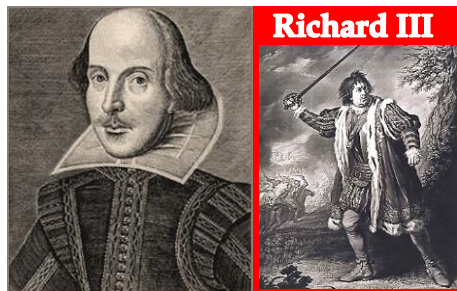
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

139

Look how I am bewitch'd; behold, mine arm
Is like a blasted sapling withered up;
And this is Edward's wife, that monstrous witch,
Consorted with that harlot strumpet Shore,
That by their witchcraft thus have marked me.
HASTINGS: If they have done this deed, my noble lord,-
GLOUCESTER: If!-thou protector of this damned strumpet,
Tellest thou to me of 'ifs'? Thou art a traitor:
Off with his head! Now by Saint Paul I swear
I will not dine until I see the same.
Lovel and Ratcliff, look that it be done.
The rest that love me, rise and follow me.
[Exeunt all but HASTINGS, LOVEL, and RATCLIFF]
HASTINGS: Woe, woe for England! not a whit for me;
For I, too fond, might have prevented this.
Stanley did dream the boar did raze our helms,
And I did scorn it and disdain to fly:
Three times to-day my foot-cloth horse did stumble,

Sunte fermecat, privește, e brațul meu uscat
Ca craca putezită, cumnata mea, nevasta
Lui Eduard, face asta, urâtă vrăjitoare,
Și cu acea femeie stricată Mistress Shore —
Sunt ele două cu farmeci ce astfel mă-nsemnară.
HASTINGS: De dânsle de-i faptul în adevăr comis...
GLOSTER: Ce Dracu! Țiitorul acestei desfrânate
Îmi mai răspunzi cu „dacă”, — un trădător ești, Hastings,
Pe loc să-i cadă capul! Pe sfântul Paul, jur
N-am să mă pun la masă pân' nu l-oi vedea mort!
Voi, Catesby și Lovel, vedeți în grabă de acesta,
Și toți ce țin la mine să mă urmeze-afară.
(iese consiliul cu Gloster și Buckingham)
HASTINGS: Vai! Pentru biata țară! Nu zic vai pentru mine;
Am fost bun totdeauna, vezi unde am ajuns;
Visase bietul Stanley că capul îi stă să cadă
Visase pe mistrețul!
Nu l-am băgat în seamă, și n-am voit să fug;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

140

And started when he look'd upon the Tower,
As loath to bear me to the slaughter-house.
O, now I need the priest that spake to me:
I now repent I told the pursuivant,
As 'twere triumphing at mine enemies
To-day at Pomfret bloodily were butcher'd,
And I myself secure in grace and favour.
O Margaret, Margaret, now thy heavy curse
Is lighted on poor Hastings' wretched head!

RATCLIFF: Dispatch, my lord; the duke would be at dinner;
Make a short shrift; he longs to see your head.

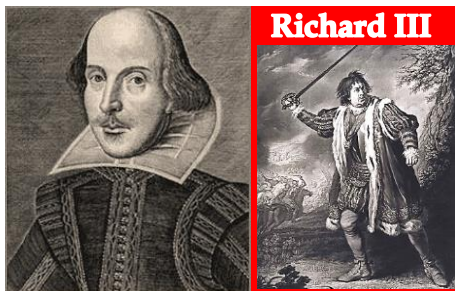
HASTINGS: O momentary grace of mortal men,
Which we more hunt for than the grace of God!
Who builds his hope in air of your good looks,
Lives like a drunken sailor on a mast,
Ready with every nod to tumble down

Vedem de trei ori astăzi că calul meu cel țeapăn
S-a poticnit aproape de Turn, rău speriat;
Parcă i-ar fi fost frică să vie la măcel.
Acum am trebuință destulă de duhovnic
Și acuma rău îmi pare c-adineauri numai
Mă bizuiam cu visuri, spuind c-ai mei dușmani
Chiar astăzi duși la Pomfret au fost executați,
Că sunt în siguranță de grație, de favoare!
Regina Margareta! Blestemul tău cel greu
Pe capu-mi cu cruzime descinde apăsând!
CATESBY: Mylord, rog isprăvește, căci Gloster e zorit,
Te spovedește iute, el nu vrea să mănânce
Pân' nu-ți va vedea capul.
HASTINGS: Iubire trecătoare de oameni resimțită.
Ce te căutam mai aprig decât pe-acea de sus,
Acela ce-și clădește speranța în privirea-ți
Atât de-nșelătoare, va fi ca marinarul
Ce pe catarg se suie, cu capul amețit

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

141

Into the fatal bowels of the deep.

LOVEL: Come, come, dispatch; 'tis bootless to exclaim.

HASTINGS: O bloody Richard! Miserable England!

I prophesy the fearfull'st time to thee

That ever wretched age hath look'd upon.

Come, lead me to the block; bear him my head.

They smile at me who shortly shall be dead. *[Exeunt]*

De multă băutură; fiind amenințat

Cu orișice mișcare să cadă, înghițindu-l

Prăpastia nesfârșită în sânul său adânc.

CATESBY: Mylord, am zis grăbește, e vană pocăința.

HASTINGS: Oh! Richard sângerosul! – Nenorocită țară!

Îți poruncesc o eră de groază, de durere

Ce-n mii de veacuri încă pe tine nu venise –

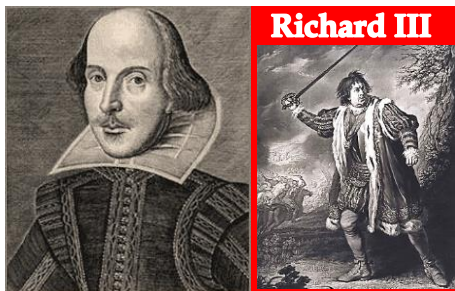
Duceți-mă la moarte, – purtați-i capul meu;

Din cei ce râd acum, curând mulți vor muri! *(iese)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

142

Scene V.

London. The Tower-walls.

*Enter GLOUCESTER and BUCKINGHAM in rotten armour,
marvellous ill-favoured*

GLOUCESTER: Come, cousin, canst thou quake and change
thy colour,
Murder thy breath in middle of a word,
And then again begin, and stop again,
As if thou were distraught and mad with terror?

BUCKINGHAM: Tut, I can counterfeit the deep tragedian;
Speak and look back, and pry on every side,
Tremble and start at wagging of a straw,
Intending deep suspicion: ghastly looks
Are at my service, like enforced smiles;
And both are ready in their offices,

SCENA V.

Zidurile Londrei.

*Buckingham și Gloster îmbrăcați în armură sângeroasă, ruginită,
în stare foarte rea.*

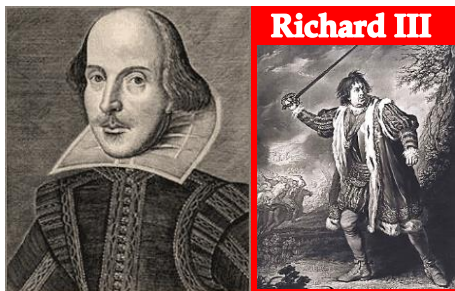
GLOSTER: Ce vrea să zică, vere? Cum tremuri, ce mișcat
ești,

Schimbându-te la față? Oprindu-te cu gura
În mijlocul vorbirii, — pe urmă iar vorbind
Oprindu-te și iarăși, chiar parc-ai fi nebun,
Cuprins de vreo frică îngrozitoare, mare?

BUCKINGHAM: Taci, ca tragedianul eu știu să mă prefac;
Vorbesc, o-ntorc pe urmă, privesc pe ici pe colo,
De zboară chiar un pai mă dau deoparte, tremur
Cu frică prefăcută; privirea-mi îngrozită
Pot orișicând îmi place preface într-un zâmbet.
Dar unde-i Catesby oare?

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

143

At any time to grace my stratagems.

But what, is Catesby gone?

GLOUCESTER: He is; and, see, he brings the mayor along.

Enter the LORD MAYOR and CATESBY

BUCKINGHAM: Lord Mayor,-

GLOUCESTER: Look to the drawbridge there!

BUCKINGHAM: Hark! a drum.

GLOUCESTER: Catesby, o'erlook the walls.

BUCKINGHAM: Lord Mayor, the reason we have sent-

GLOUCESTER: Look back, defend thee; here are enemies.

BUCKINGHAM: God and our innocency defend and guard us!

Enter LOVEL and RATCLIFF, with HASTINGS' head

GLOUCESTER: Be patient; they are friends, Ratcliff and Lovel.

LOVEL: Here is the head of that ignoble traitor,

The dangerous and unsuspected Hastings.

GLOUCESTER: So dear I lov'd the man that I must weep.

GLOSTER: S-a dus, — dar iacă vine, cu el e Lordul Mayor.

(Intră Lordul Mayor și Catesby)

BUCKINGHAM: Lăsați-mă cu dânsul, să-l întrețin, Lord Mayor.

GLOSTER: Vezi la podeț înainte.

BUCKINGHAM: Parc-auzii o toabă.

GLOSTER: Spre zid păzește; Catesby.

BUCKINGHAM: Cuvântul pentru care te-am chemat, Mylord...

GLOSTER: Te apără, sunt dușmani aceștia ce aleargă.

BUCKINGHAM: A voastră inocență și cerul să ne scape.
(Intră Lovel și Ratecliffe cu capul lui Hastings)

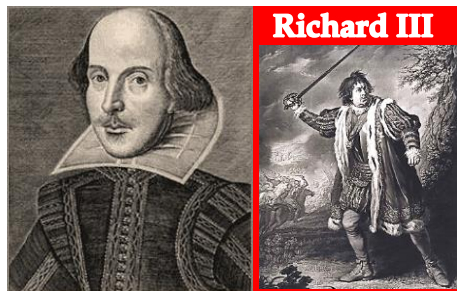
GLOSTER: Așteaptă, sunt prieteni; e Ratcliffe și cu Lovel.

LOVEL: Aicea este capul acelui trădător,

Periculosul Hastings, mult timp nebănuț.

GLOSTER: Așa mult îl iubisem că trebuie să plâng;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

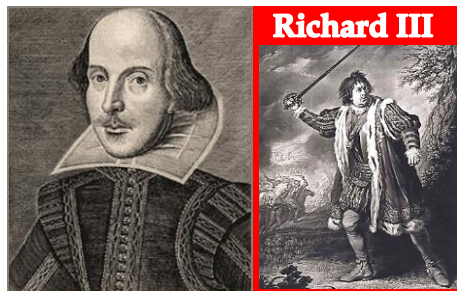
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

144

I took him for the plainest harmless creature
That breath'd upon the earth a Christian;
Made him my book, wherein my soul recorded
The history of all her secret thoughts;
So smooth he daub'd his vice with show of virtue
That, his apparent open guilt omitted,
I mean his conversation with Shore's wife-
He liv'd from all attainder of suspects.

BUCKINGHAM: Well, well, he was the covert'st shelt'red
traitor
That ever lived.
Would you imagine, or almost believe,
Were't not that by great preservation,
We live to tell it, the subtle traitor
This day had plotted, in the council-house,
To murder me and my good Lord of Gloucester?
MAYOR: Had he done so?

Credeam că este omul cel mai bun cel mai simplu
Din lumea creștinească.
Era chiar ca o carte în care al meu suflet
Vărsa cu confidență gândirea sa secretă.
Atât își poleise sub a virtuții mască
Ascunsă viclenie, că dacă exceptezi
Văditele păcate ce dânsul comitea,
Vreau să vorbesc, pricepeți și voi de Mistress Shore
Puteai să-l numeri lesne prin cei nesăbuiți.
BUCKINGHAM: Era, zău trădătorul cel mai ascuns și
negru
Ce-am pomenit vreodată, mă înțelegi, Lord Mayor –
Nu mă va crede nimeni, dar nu e o minciună,
Printr-o minune mare de nu scăpăm s-o spunem,
El, astăzi în consiliu, un trădător viclen,
Urzise să omoare pe Gloster și pe mine.
LORD MAYOR: Adevărat să fie?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

145

GLOUCESTER: What! think you we are Turks or Infidels?
Or that we would, against the form of law,
Proceed thus rashly in the villain's death
But that the extreme peril of the case,
The peace of England and our persons' safety,
Enforced us to this execution?

MAYOR: Now, fair befall you! He deserv'd his death;
And your good Graces both have well proceeded
To warn false traitors from the like attempts.
I never look'd for better at his hands,
After he once fell in with Mistress Shore.

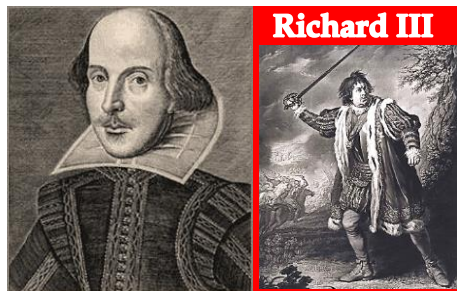
BUCKINGHAM: Yet had we not determin'd he should die,
Until your lordship came to see his death,
Which now the loving haste of these our friends,
Something against our meanings, have prevented;
Because, my lord, I would have had you heard
The traitor speak, and timorously confess

GLOSTER: Putea să fie altfel? Suntem păgâni și Turci?
Nu fără judecată putem dispune singuri
Să condamnăm la moarte pe lașul trădător,
Dar un urgent pericol amenință și pacea
Și viitorul țării în caz de-ntârziere;
Și siguranța noastră cerea imediat
Ca să se pedepsească.

LORD MAYOR: Lucrarăți foarte bine, el moarte merita;
Luminăția voastră aveți dreptate, pilda
Va prevesti pe alții de-a nu trăda ca el;
Să spun drept, de la dânsul mă așteptam la asta
De când căzu în mâna acelei Doamne Shore.

BUCKINGHAM: Nu hotărâsem însă să moară pentru
faptul,
Căci vream să fiți acolo să asistați și voi;
Prudența necesară și toți acești prieteni
Împinsu-ne-au cu grabă să nu cruțăm pe Hastings;
Am fi ținut ca sigur să auziți, Mylord,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

146

The manner and the purpose of his treason;
That you might well have signified the same
Unto the citizens, who haply may
Misconster us in him and wail his death.

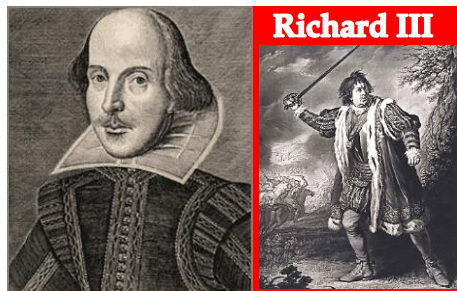
MAYOR: But, my good lord, your Grace's words shall serve,
As well as I had seen and heard him speak;
And do not doubt, right noble princes both,
But I'll acquaint our duteous citizens
With all your just proceedings in this cause.

GLOUCESTER: And to that end we wish'd your lordship here,
T' avoid the the the censures of the carping world.

BUCKINGHAM: Which since you come too late of our intent,
Yet witness what you hear we did intend;
And so, my good Lord Mayor, we bid farewell.
Exit MAYOR.

GLOUCESTER: Go, after, after, cousin Buckingham.
The Mayor towards Guildhall hies him in an post:

Vorbind pe trădătorul, și cum mărturisea
Trădările urzite, cu planul lor întreg;
Așa puteați mai lesne da deslușiri acelor
Din cetățeni, ce poate ar înțelege rău
Ce am făcut spre bine, și ar putea să-l plângă.
LORD MAYOR: Mai mare confidență-mi inspiră ce-ai spus
Decât de-l vedeam singur și-l auzeam vorbind;
Fiți fără îndoială, prinți nobili, străluciți,
Voi preveni în formă pe cetățenii toți
De marea-vă dreptate în tot ce ați făcut.
GLOSTER: Ba, chiar pentru acesta te-am chemat, Mylord
Să ne scapi de a lumii trândavă clevetire.
BUCKINGHAM: Deoarece venirăți târziu ca să vedeți,
Puteți voința noastră s-o garantați curată;
Cu astă rugăciune lua-vom ziua bună.
(iese Lord Mayor)
GLOSTER: Urmează-l de aproape, bun vere Buckingham,
Spre Guildhall cu grăbire își îndreptează pasul;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

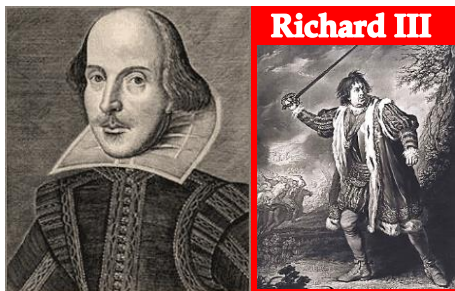
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

147

There, at your meet'st advantage of the time,
Infer the bastardy of Edward's children:
Tell them how Edward put to death a citizen,
Only for saying he would make his son
Heir to the crown-meaning indeed his house,
Which by the sign thereof was termed so.
Moreover, urge his hateful luxury
And bestial appetite in change of lust;
Which stretch'd unto their servants, daughters, wives,
Even where his raging eye or savage heart,
Without control lusted to make a prey.
Nay, for a need, thus far come near my person:
Tell them, when that my mother went with child
Of that unsatiate Edward, noble York
My princely father then had wars in France;
And, by true computation of the time,
Found that the issue was not his begot;
Which well appeared in his lineaments,

Când vei găsi momentul mai nimerit, acolo
Arată că băieții lui Eduard sunt bastarzi;
Mai spune ce fel Eduard a pedepsit cu moarte
Pe-un cetățean, ce tare a îndrăznit să zică
Că pe-al său fiu îl va face moștenitor la tron,
Deoarece coroana era semn de vechime
Al casei, și de aceea chiar numele-l luase, —
Afară de acesta de luxul lui vorbește,
De marea cheltuială făcută cu plăceri
Trupești, ce se întinde pe roabele, pe fiice,
Chiar pe-ale lor neveste când ochiul lui de fiară
Și nesătulu-i suflet fără niciun fel de cârmă
Zărește prada gata.
Mai spune când cu Eduard era însărcinată
A mea cinstită mamă, cum strălucitul York,
Domnescul nostru tată era dus în războaie
În Franța însă timpul drept socotindu-l dânsul
Descoperă că pruncul nu poate fi al său, —

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

148

Being nothing like the noble Duke my father.
Yet touch this sparingly, as 'twere far off;
Because, my lord, you know my mother lives.

BUCKINGHAM: Fear not, my lord, I'll play the orator
As if the golden fee for which I plead
Were for myself; and so, my lord, adieu.

GLOUCESTER: If you thrive well, bring them to Baynard's
Castle;

Where you shall find me well accompanied
With reverend fathers and well learned bishops.

BUCKINGHAM: I go; and towards three or four o'clock
Look for the news that the Guildhall affords.

[Exit.

GLOUCESTER: Go, Lovel, with all speed to Doctor Shaw.
[To CATESBY] Go thou to Friar Penker. Bid them both
Meet me within this hour at Baynard's Castle.

[Exeunt all but GLOUCESTER

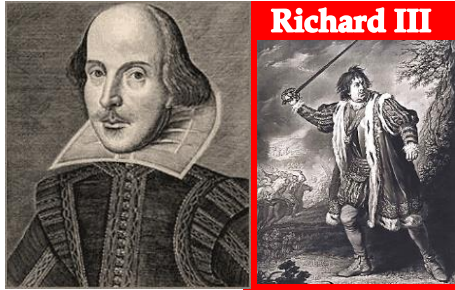
Și mai clar încă proba din chipu-i reieșea,
Căci tatăl copilului deloc nu semăna;
Alunecă pe asta ca lucru din trecut,
Căci mama mea trăiește, Mylord, să nu uităm.
BUCKINGHAM: Mylord, să fii pe pace, voi fi bun orator,
Că și cum premiul de-aur la care voi țintiți
Ar fi să-l iau cu însumi. Acuma plec, adio.
GLOSTER: De ți-e izbânda bună, cu tine imediat
La Baynards Castle adu-i; acolo mă găsiți
Înconjurat de preoți și învățați Episcopi.

BUCKINGHAM: Mă duc, puteți fi sigur că voi aduce scrire
La ora trei sau patru din Guildhall pentru voi.

(iese Buckingham)

GLOSTER: Tu Lovel, du-te iute la doctorul meu, Shaw,
(lui Catesby) Tu, la monachul Penker, chemați pe mândoi
S-adaste peste-o oră până vin la Baynards Castle.
(ies Lovel și Catesby)

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

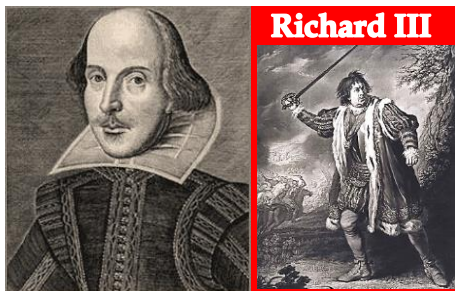
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

149

Now will I go to take some privy order
To draw the brats of Clarence out of sight,
And to give order that no manner person
Have any time recourse unto the Princes. *[Exit.]*

Acuma este vreme să iau măsuri secrete
Pentru ca să dispară lighioanele lui Clarence;
Să poruncesc pe urmă ca nimeni absolut
Cu niciun preț să intre la Principii cei tineri. *(iese)*

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

150

Scene VI.

London. A street.

Enter a SCRIVENER, with a paper in his hand.

SCRIVENER. Here is the indictment of the good Lord Hastings;
Which in a set hand fairly is engross'd
That it may be to-day read o'er in Paul's.
And mark how well the sequel hangs together:
Eleven hours I have spent to write it over,
For yesternight by Catesby was it sent me;
The precedent was full as long a-doing;
And yet within these five hours lived Lord Hastings,
Untainted, unexamined, free, at liberty.
Here's a good world the while! Who is so gross,
That cannot see this palpable device?
Yet who's so bold but says he sees it not?
Bad is the world; and all will come to nought,

SCENA VI.

Londra. – o stradă.

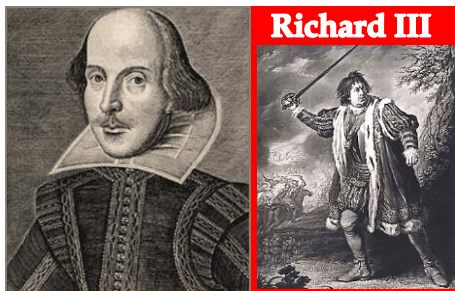
Un grefier.

GREFIERUL: Acesta este actul de acusație
Al bunului Lord Hastings, și este copiat
Curat, cu slovă mare, ce e să fie citească
La Sfântul Paul astăzi, s-audă toți cuvântul, —
Vedeți ce bine sună, ce clar e redactat;
Eu, unsprezece ore am stat să-l copiez.
De ieri chiar de cu seară mi l-a trimis Catesby,
Originalul singur fu și mai greu de scris;
Cu toate astea Hastings trăia acum cinci ore
Nebănuit și liber.
Ce lume e aceasta! Există oare prostul
Ce nu pricepe lesne vădita-nșelăciune?
Va îndrăzni el însă să spuie c-o pricepe?

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

151

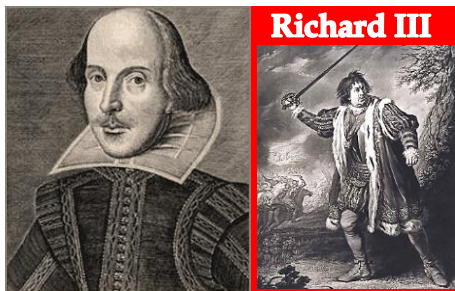
When such ill dealing must be seen in thought. [Exit.

E lumea păcătoasă, și ce se va alege
Când gândul cel mai tainic corupt e și stricat? (iese)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

152

Scene VII.

Baynard's Castle.

Enter GLOUCESTER and BUCKINGHAM, at several doors.

GLOUCESTER: How now, how now! What say the citizens?

BUCKINGHAM: Now, by the holy Mother of our Lord,
The citizens are mum, say not a word.

GLOUCESTER: Touch'd you the bastardy of Edward's
children?

BUCKINGHAM: I did; with his contract with Lady Lucy,
And his contract by deputy in France;
The insatiate greediness of his desire,
And his enforcement of the city wives;
His tyranny for trifles; his own bastardy,
As being got, your father then in France,
And his resemblance, being not like the duke:
Withal I did infer your lineaments,

SCENA VII.

Curtea la Baynards Castle.

Gloster și Buckingham se întâlnesc.

GLOSTER: Ce spun, iubite vere, cinstiții cetățeni?

BUCKINGHAM: Mulțimea este mută, o vorbă nu rostește.

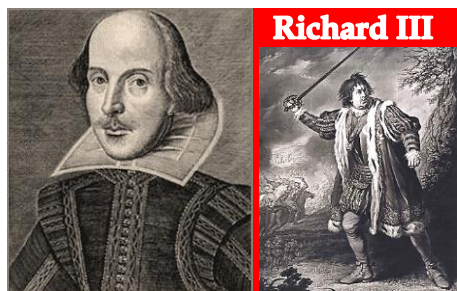
GLOSTER: Atins-ai chestiunea copiilor lui Eduard?

BUCKINGHAM: Da, da, și legătura cu Domnișoara Lucia,
Și apoi căsătoria printr-un trimis în Franța;
Dorința nesătulă a poftelor nedemne;
Nevestele luate de el prin silnicie;
Meschina-i tiranie și bastardia lui;—
De nașterea-i vorbit-am, fiind în Franța tat-său,
Puțina-i semănare cu Ducele de York;
Conchis-am c-ale voastre trăsături ne amintesc

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

153

Being the right idea of your father,
Both in your form and nobleness of mind;
Laid open all your victories in Scotland,
Your discipline in war, wisdom in peace,
Your bounty, virtue, fair humility;
Indeed, left nothing fitting for your purpose
Untouch'd or slightly handled in discourse:
And when mine oratory drew toward end,
I bid them that did love their country's good
Cry 'God save Richard, England's royal king!'

GLOUCESTER: And did they so?

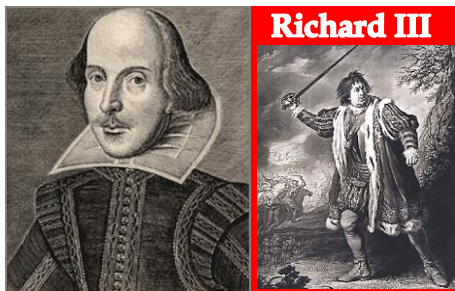
BUCKINGHAM: No, so God help me, they spake not a word;
But, like dumb statues or breathing stones,
Gazed each on other, and look'd deadly pale.
Which when I saw, I reprehended them;
And ask'd the Mayor what meant this wilfull silence:
His answer was, the people were not wont

Pe Ducele părinte, cu care semeni mult
Atât în aparență cât și în calitate;
Le-am adus aminte victoriei câștigate
În Scoția, în războaie, — v-am arătat purtarea
În bătălii vitează, în pace înțeleaptă, —
Virtutea, dărnicia, frumoasa modestie;
În fine, pentru scopu-mi, am zis tot, n-am uitat
S-ating ceva-n discursu-mi, nici n-am alunecat;
Când la sfârșit ajunse a mea vorbire lungă,
Am spus: „Voi toți, ce țara din inimă iubiți,
Strigați: Trăiască Richard, al Angliei Domn mare!”

GLOSTER: Ei bine, și strigat-au?

BUCKINGHAM: Pe legea mea, niciunul, o vorbă n-a rostit;
Ca statuie de piatră, ce suflet n-au, nici glas
Mă observau prosteste și abia ca niște morți,
Eu, când văzui aceasta, i-am dojenit pe toți,
Pe Mylord întrebat-am de ce tăcerea asta:
Răspunse că poporul nu este învățat

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

154

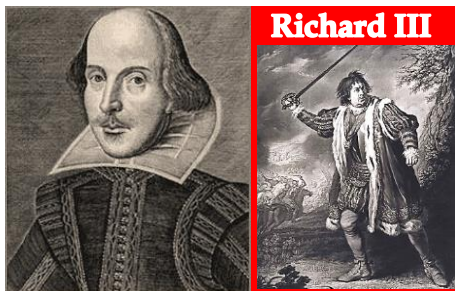
To be spoke to but by the recorder.
Then he was urged to tell my tale again;
'Thus saith the Duke, thus hath the Duke inferr'd';
But nothing spoke in warrant from himself.
When he had done, some followers of mine own
At lower end of the hall hurl'd up their caps,
And some ten voices cried 'God save King Richard!'
And thus I took the vantage of those few,
'Thanks, gentle citizens and friends,' quoth I
'This general applause and cheerful shout
Argues your wisdoms and your love to Richard.'
And even here brake off and came away.

GLOUCESTER: What, tongueless blocks were they! Would
they not speak?

BUCKINGHAM: No, by my troth, my lord.

GLOUCESTER: Will not the Mayor then and his brethren
come?

Să-l adreseze altul și numai archivarul;
Atuncea el începe să spuie după mine,
Ce Ducele vorbește și cam găsește dânsul;
Dar ne spunea acestea ca de la el venind.
Pe urmă când sfârșește, câțiva urmași ai mei,
În fundul sălii, șapca au azvârlit în sus,
Strigând din ei vreo zece: Trăiască Richard, Domnul!
Am profitat atuncea de-această întâmplare, —
„Vă mulțumesc, prieteni, buni cetățeni, zicei,
Obșteasca v-aprobare cu țipăt bucuros
Probează-nțelepciunea, și amorul ce purtați
Lui Richard Duke de Gloster.” Cu vorbele acestea
Am terminat cu vorba și am venit încoace.
GLOSTER: Ce nătărăi nemernici. Nu vrură să vorbească?
Și Mayorul nu mai vine încoace cu ai săi?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

155

BUCKINGHAM: The Mayor is here at hand. Intend some fear;
Be not you spoke with but by mighty suit;
And look you get a prayer-book in your hand,
And stand between two churchmen, good my lord;
For on that ground I'll make a holy descant;
And be not easily won to our requests.

Play the maid's part: still answer nay, and take it.

GLOUCESTER: I go; and if you plead as well for them
As I can say nay to thee for myself,
No doubt we'll bring it to a happy issue.

BUCKINGHAM: Go, go, up to the leads; the Lord Mayor
knocks.

[Exit GLOUCESTER.]

[Enter the LORD MAYOR and Citizens]

Welcome, my lord. I dance attendance here;
I think the Duke will not be spoke withal.

[Enter CATESBY.]

Here comes his servant: how now, Catesby,

BUCKINGHAM: Da vine, e aproape, prefă-te că ți-e grijă;
Cu rugămintele multe primește să-ți vorbească,
Bisericeasca carte n-o părăsi din mână,
Și între doi duhovnici așează-te, Mylord;
Iar eu pe tema asta voi face un discurs:
Să nu te lași prea lesne să fii înduplecat;
Ca fetele răspunde că nu vrei, și te lasă.

GLOSTER: Merg, dacă pledoaria ce faci îi va mișca
Pe dâșii, cât pe mine mă-mpinge să te-ascult
E fără îndoială că lesne izbutim.

BUCKINGHAM: Te du, aud Mayorul spre noi înaintând.
(iese Gloster)

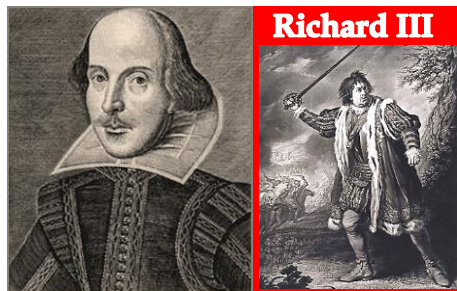
(Intră Lordul Mayor cu suita sa și alți cetățeni.)

Mylord, îmi pare bine, — și eu aștept aicea;
Cu Ducele probabil nu vom putea vorbi.

(Intră Catesby de la castel.)

Ei, Catesby, ce răspunde la rugăciunea noastră?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

156

What says he?

CATESBY: My lord, he doth entreat your grace
To visit him to-morrow or next day;

He is within, with two right reverend fathers,
Divinely bent to meditation;

And in no worldly suits would he be moved,
To draw him from his holy exercise.

BUCKINGHAM: Return, good Catesby, to thy lord again;
Tell him, myself, the Mayor and citizens,
In deep designs, in matter of great moment,
No less importing than our general good,
Are come to have some conference with his grace.

CATESBY: I'll signify so much unto him straight. *[Exit.]*

BUCKINGHAM: Ah, ha, my lord, this prince is not an Edward!
He is not lolling on a lewd day-bed,
But on his knees at meditation;
Not dallying with a brace of courtezans,

CATESBY: El pe Măria voastră cu insistențe roagă
Ca mâine sau pomăine să-l vizitați acasă:

Acum e înăuntru cu doi pioși părinți,
În meditație sfântă i-e duhul adâncit,
Nici suferind să-l miște vreo grijă pământească,
Ce l-ar putea distrage din sfintele-i lucrări.

BUCKINGHAM: Te du iar, scumpe Catesby, la grațiosul
Duce,
Anunță-i că aicea îl așteptăm cu toții
Cu planuri importante ce cer urgență mare,
Ce ne interesează pe toți deopotrivă,
C-asupra lor cu dânsul vrem să ne consultăm.

CATESBY: Mă duc, fără zăbavă, să fac precum ați spus.

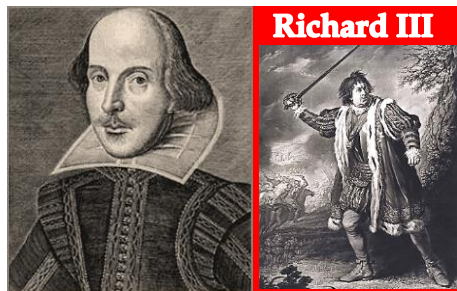
BUCKINGHAM: Ah! Principele ăsta, Mylord, nu e un
Eduard!

El nu-și petrece veacul trăit pe o sofa;
Îngenunchiat se roagă la Domnul să-l inspire;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

157

But meditating with two deep divines;
Not sleeping, to engross his idle body,
But praying, to enrich his watchful soul.
Happy were England would this gracious prince
Take on his Grace the sovereignty thereof;
But, sure, I fear we shall ne'er win him to it.
MAYOR: Marry, God defend his Grace should say us nay!

BUCKINGHAM: I fear he will.

[Re-enter CATESBY.]

How now, Catesby, what says your lord?

CATESBY: My lord,

He wonders to what end you have assembled

Such troops of citizens to come to him.

His grace not being warn'd thereof before;

My lord, he fears, you mean no good to him.

BUCKINGHAM: Sorry I am my noble cousin should

Suspect me that I mean no good to him:

Nu-și prăpădește vremea cu desfrânatele,
Și nu-și îngrașă trupul dormind o zi întreagă;
Cu rugăciune veghează pe duhul său continuu.
Ce fericită țară de-ar consimți vreodată
Un principe ca dânsul s-o ia în mâna sa. —
Cu greu aş crede însă că-l vom îndupleca.
LORD MAYOR: Să ne păzească Domnul de-o refuza s-
asculte!

BUCKINGHAM: Mă tem c-o să refuze; dar Catesby se
întoarce. *(Intră Catesby)*

Ce hotărăște, Catesby?

CATESBY: Întreabă ce-i cuvântul de face s-adunați

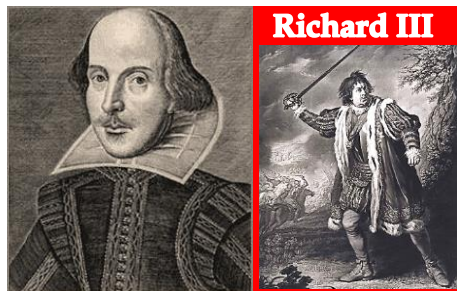
O ceată ca aceasta spre a-l întâmpina!

Fiindcă nu primise vreo știre despre lucrul

Se teme că în contra-i ați plăsmuit ceva.

BUCKINGHAM: Destul de rău îmi pare că vărul meu iubit
Să bănuiască chiară a noastră intențiune

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

158

By heaven, we come in perfect love to him;
And so once more return and tell his Grace.

[Exit CATESBY.]

When holy and devout religious men
Are at their beads, 'tis much to draw them thence,
So sweet is zealous contemplation.

Enter GLOUCESTER aloft, between two BISHOPS.

CATESBY returns.

MAYOR: See where his Grace stands between two clergymen!

BUCKINGHAM: Two props of virtue for a Christian prince,
To stay him from the fall of vanity;
And, see, a book of prayer in his hand,
True ornaments to know a holy man.
Famous Plantagenet, most gracious prince,
Lend favourable ear to our request;
And pardon us the interruption
Of thy devotion and right Christian zeal.

Cu dragoste în suflet venim deci către dânsul; —
Întoarce-te și spune-i odată ce am zis.

(iese Catesby)

Zău, când evlavioșii încep să se închine,
Nu-i poți atrage lesne cu gânduri pământești
Căci bucurie mare simțesc în rugăciune.

*(Se arată Gloster, sus la galerie între doi episcopi
Catesby se întoarce.)*

LORD MAYOR: Priviți acum pe Duce stând între doi
duhovnici.

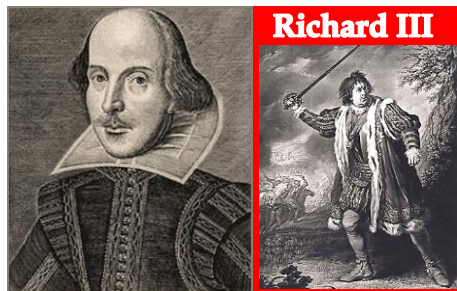
BRAKENBURY: Aceasta-i demnul reazăm al unui prinț
creștin

Căci ei o să oprească mândria de-al orbi.
Vedeți, în mână ține psaltirea cu sfințenie
Aceasta e proba că e un om de bine: —
Plantagenet iubite, al nostru Domn grațios,
Dă ascultare bună la rugăciunea noastră,
Și iartă supărarea nevolnic ce aducem

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

159

GLOUCESTER: My lord, there needs no such apology:

I do beseech your Grace to pardon me,

Who, earnest in the service of my God,

Deferr'd the visitation of my friends.

But, leaving this, what is your grace's pleasure?

BUCKINGHAM: Even that, I hope, which pleaseth God above,

And all good men of this ungovern'd isle.

GLOUCESTER: I do suspect I have done some offence

That seems disgracious in the city's eye,

And that you come to reprehend my ignorance.

BUCKINGHAM: You have, my lord; would it might please
your grace,

At our entreaties, to amend that fault!

GLOUCESTER: Else wherefore breathe I in a Christian land?

BUCKINGHAM: Then know, it is your fault that you resign

La sfânta meditație a sufletului tău.

GLOSTER: Mylord, nu-i trebuință de-a cere iertăciune

Ar fi mai drept ca însumi să cer iertarea voastră;

Slujind pe domnul însă cu întreaga mea silință,

Amicii ce mă cheamă sunt deseori uitați, —

Dar să lăsăm aceasta. De ce aveți plăcere?

BUCKINGHAM: Ce vrem, sper e voința și a Domnului din
cer,

Și a tuturor ce bine doresc acestei țări.

GLOSTER: Îmi vine bănuiala c-aș fi comis vreo faptă

Privită cu greșeală de-acești burghezi cinstiți

Și că veniți acum să mă muștrați din cauza-i.

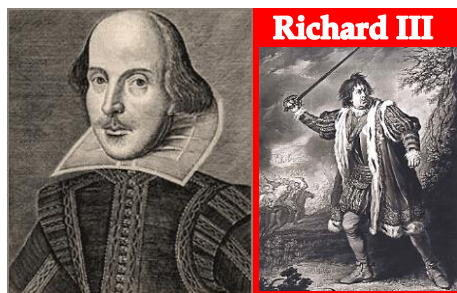
BUCKINGHAM: Mylord, așa e tocmai, ascultă ruga noastră
Și repara-vei lesne greșeala cea comisă.

GLOSTER: De ce trăiesc în lume, în țara creștinească,

De nu e ca pe dată să-mi îndreptez păcatul?

BUCKINGHAM: Greșești, ascultă bine, nepăsător, uitând

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

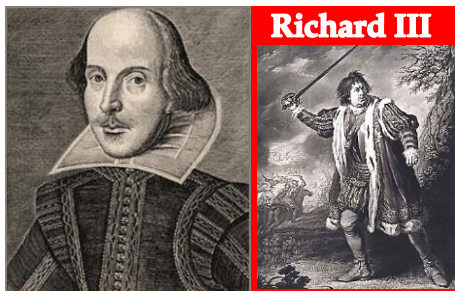
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

160

The supreme seat, the throne majestic,
The scept' red office of your ancestors,
Your state of fortune and your due of birth,
The lineal glory of your royal house,
To the corruption of a blemish'd stock;
Whilst, in the mildness of your sleepy thoughts,
Which here we waken to our country's good,
The noble isle doth want her proper limbs;
Her face defaced with scars of infamy,
Her royal stock graft with ignoble plants,
And almost should' red in the swallowing gulf
Of blind forgetfulness and deep oblivion.
Which to recure, we heartily solicit
Your gracious self to take on you the charge
And kingly government of this your land;
Not as protector, steward, substitute,
Or lowly factor for another's gain;
But as successively, from blood to blood,

Înalta cârmuire și tronul maiestos,
Și semnul de putere, cel sceptru strămoșesc,
Și averea cuvenită prin nașterea ta ție,
Și neatinsa cinste a neamului domnesc; —
Le va păstra-n vecie o spiță putrezită?
A adormit trecutul în gândul tău uitat?
Noi, în folosul țării, dorim să se deștepte.
Da, insula s-adune întreaga sa putere;
O rană rușinoasă îi urățește fața,
Pe nobila-i tulpină e un altoi bastard,
E ca și azvârlită adânc într-un mormânt,
Uitată-n veșnicie, în nepăsarea lumii.
Noi, pentru-a ei salvare, din inimă rugăm
Ca, chiar Măria Voastră să vă luați asupra
Suprema cârmuire a țării, țara noastră:
Dar nu vrem ca protector vechil sau loțiitor
Lucrând în locul altui și spre câștigul lui:
Vrem ca prin moștenire, prin dreptul dat de sânge,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

161

Your right of birth, your empery, your own.
For this, consorted with the citizens,
Your very worshipful and loving friends,
And by their vehement instigation,
In this just cause come I to move your grace.
GLOUCESTER: I know not wether to depart in silence
Or bitterly to speak in your reproof,
Best fitteth my degree or your condition:
If not to answer, you might haply think
Tongue-tied ambition, not replying, yielded
To bear the golden yoke of sovereignty,
Which fondly you would here impose on me;
If to reprove you for this suit of yours,
So season'd with your faithful love to me,
Then, on the other side, I check'd my friends.
Therefore, to speak, and to avoid the first,
And then, in speaking, not to incur the last,
Definitively thus I answer you.

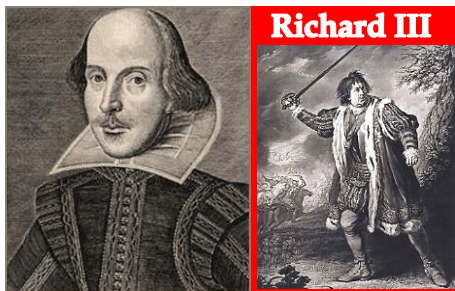
Să iei ce îți revine, domnia legitimă;
Aceasta e îndemnul chiar, ce pe noi ne-aduce
Uniți toți împreună, prieteni, cetățeni; –
Însărcinat de dâșii, m-închin să ne ascuți.

GLOSTER: Nu știu cum e mai bine, să plec fără-a răspunde,
Sau să vă cert amarnic pentru aceste vorbe,
Doresc ca ce aş face să se concilieze
Cu-a noastră demnitate și pozițiunea voastră;
Dar, dacă n-aş răspunde, voi ați putea să credeți
Că printr-a mea tăcere consimt, și că cedez
Amibiunii mele, și că m-ați ispitit
Să port cu bucurie domnia aurită
Ce buna-vă voință dorește să-mi confere;
Pe de-altă parte iarăși de v-aş ceda, primind
O rugă istovitoare din dragoste fidelă,
Aş ofensa prin faptul pe chiar amicii mei;
Silit dară a vorbi sunt spre a nu face una,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

162

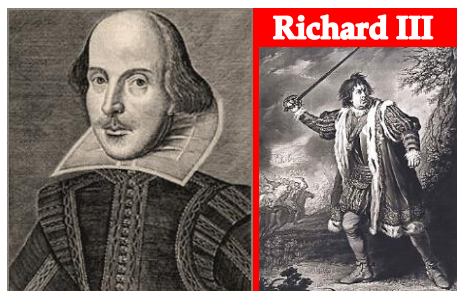
Your love deserves my thanks, but my desert
Unmeritable shuns your high request.
First, if all obstacles were cut away
And that my path were even to the crown,
As the ripe revenue and due of birth,
Yet so much is my poverty of spirit,
So mighty and so many my defects,
As I has rather hide me from my greatness,
Being a bark to brook no mighty sea,
Than in my greatness covet to be hid,
And in the vapour of my glory smother'd.
But, God be thanked, there is no need of me,
And much I need to help you, if need were;
The royal tree hath left us royal fruit,
Which, mellow'd by the stealing hours of time,
Will well become the seat of majesty
And make, no doubt, us happy by his reign.
On him I lay that you would lay on me,

Vorbind să caut însă să nu fac pe cealaltă; —
Acesta e răspunsul ce-l dau definitiv;
Iubirea-vă mă crede mă măgulește mult;
Din fericire însă de mine nu-i nevoie;
Chiar de s-ar simte însă, nu pot să fiu persoana
Ce o să vă convină
Din strămoșeasca spiță ieșit-a rod domnesc,
Un rod ce se va coace, trecând încet pe el
Ani nesimțiți, făcându-l bun pentru maiestate
Și în domnia-i lungă pe toți va ferici.
Acelui de incumbă cea sarcină înaltă
Ce vreți voi să-mi impuneți.
Căci steua sa ferice pe dânsul îl alege,
Și să ferească Domnul ca eu s-o smulg din mâna-i.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

163

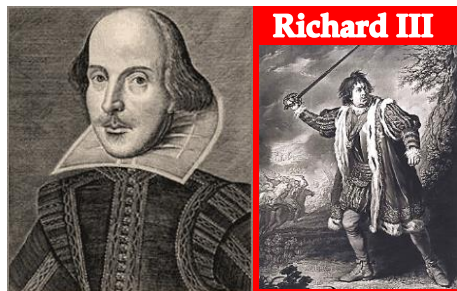
The right and fortune of his happy stars;
Which God defend that I should wring from him!
BUCKINGHAM: My lord, this argues conscience in your grace;
But the respects thereof are nice and trivial,
All circumstances well considered.
You say that Edward is your brother's son.
So say we too, but not by Edward's wife;
For first was he contract to Lady Lucy-
Your mother lives a witness to his vow-
And afterward by substitute betroth'd
To Bona, sister to the King of France.
These both put off, a poor petitioner,
A care-crazed mother to a many children,
A beauty-waning and distressed widow,
Even in the afternoon of her best days,
Made prize and purchase of his lustful eye,
Seduced the pitch and height of his thoughts
To base declension and loathed bigamy:

BUCKINGHAM: Mylord, vorbind probarăți că conștiința
voastră
În toate vă conduce; ați dat cuvinte însă,
Ce când le vezi de-aproape lipsesc de greutate;
Că Eduard e copilul lui Eduard, este sigur
Nici noi nu zicem altfel, dar nu prin soața sa;
Întâi cu Lady Lucia fusese logodit, —
Cinstita voastră mamă o va mărturisi;
Făcu lodogn-a doua printr-un ambasador,
Cu Bona, soră bună a Regelui de Franța.
Pe amândoua pe urmă uitându-le, o proastă,
Vădană sărăcită, c-o sumă de copii,
Ajunsă cam spre seara a zilele-i frumoase,
L-a captivat privirea-i prin ochu-i fermecat,
Robindu-i bărbăția și forțele gândirii,
Lăsându-l în rușinea spurcatei bigamii;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

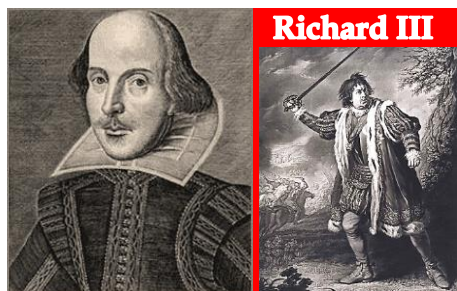
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

164

By her, in his unlawful bed, he got
This Edward, whom our manners term the prince.
More bitterly could I expostulate,
Save that, for reverence to some alive,
I give a sparing limit to my tongue.
Then, good my lord, take to your royal self
This proffer'd benefit of dignity;
If not to bless us and the land withal,
Yet to draw forth your noble ancestry
From the corruption of abusing times,
Unto a lineal true-derived course.
MAYOR: Do, good my lord; your citizens entreat you.
BUCKINGHAM: Refuse not, mighty lord, this proffer'd love.
CATESBY: O, make them joyful, grant their lawful suit!
GLOUCESTER: Alas, why would you heap this care on me?
I am unfit for state and majesty.
I do beseech you, take it not amiss:
I cannot nor I will not yield to you.

Din astă cununie nedemnă s-a născut
Cel Eduard cui de formă-i zicem numai Prinț.
Puteam da argumente puternice, amare,
Atât, respectul numai al unora ce trăiesc
M-obligă să-mi țin limba în marginea cuviinței;
Acum, Mylord iubite, în falnica-ți persoană
Primește demnitatea ce azi ți se oferă
Nu pentru noi primește-o, nu pentru bunul țării
Dar ca să-ți tragi norodul din groapa nămolosă
În care ajunsese, spre a-l restabili
În albia-i legitimă.
LORD MAYOR: Mylord iubit, primește cetățenii.
BUCKINGHAM: Acest semn de iubire nu-l refuza, Mylord.
CATESBY: Cu bucurie umple-i voința lor făcând-o. —
GLOSTER: Vai! Vai! Povoara asta de griji de ce-mi
impuneți?
Nu-mi place maiestatea, măririle mă-nfioară; —
Rog, fără supărare primiți răspunsul meu:

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

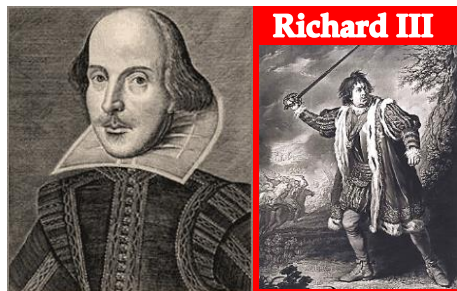
165

BUCKINGHAM: If you refuse it,-as, in love and zeal,
Loath to depose the child, your brother's son;
As well we know your tenderness of heart
And gentle, kind, effeminate remorse,
Which we have noted in you to your kin,
And egally indeed to all estates,-
Yet know, whe'er you accept our suit or no,
Your brother's son shall never reign our king;
But we will plant some other in the throne
To the disgrace and downfall of your house;
And in this resolution here we leave you.
Come, citizens: zounds! I'll entreat no more.
GLOUCESTER: O, do not swear, my lord of Buckingham.
Exeunt BUCKINGHAM with the Citizens
CATESBY: Call him again, my lord, accept their suit.
Another: Do, good my lord, lest the land do rue it.

Nu pot, mi-e imposibil zău să vă satisfac.
BUCKINGHAM: Răspunsul de-l dictează fidela pietate
Căci știu destul de bine că bunătatea voastră,
Cât și blândețea dulce și femeiasca milă
Ce-ați probat în toate atât rudelor voastre,
Amicilor de-aicea și tuturor din lume,
V-opesc de a evinge pe tânărul nepot. —
Să știi un lucru bine, primești or nu primești:
Copilul niciodată nu va domni pe noi;
Pe altul stabili-vom în tronul nostru falnic,
Desființând nevolnici măreața voastră casă —
Decizia-ne asta; plecăm, v-am prevenit.
Urmați-mă, prieteni, — destul ne-am rugat.

(iese Buckingham)

CATESBY: Mylord, să se întoarcă, oh! Chemați-l înapoi!
Acordă-le ce cere; căci dacă tot persiști
Întreaga noastră țară va suferi cu dânsii.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

166

GLOUCESTER: Would you enforce me to a world of cares?
Well, call them again. I am not made of stones,
But penetrable to your kind entreats,
Albeit against my conscience and my soul.
[Re-enter BUCKINGHAM and the rest.]
Cousin of Buckingham, and sage grave men,
Since you will buckle fortune on my back,
To bear her burden, whether I will or no,
I must have patience to endure the load;
But if black scandal or foul-faced reproach
Attend the sequel of your imposition,
Your mere enforcement shall acquittance me
From all the impure blots and stains thereof;
For God doth know, and you may partly see,
How far I am from the desire of thereof.

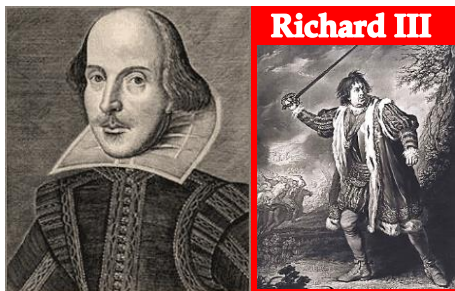
MAYOR: God bless your Grace! We see it, and will say it.

GLOSTER: Cu sila îmi impuneți cea viață zdruncinată,
Să fie deci cum spuneți. — Da, chemă-i înapoi!
Căci eu nu sunt de piatră, — nu pot să vă refuz;
(iese Catesby)

E-n contra deciziunii și conștiinței mele.
(reintră Buckingham cu ceilalți)

Vă Buckingham, prieteni, bărbați cu greutate,
Deoarece-mi impuneți în contra voiei mele
Să port pe ai mei umeri domnia zdrobitoare,
Silit voi fi nevolnic s-o duc cu îndurare.
Dar dacă calomnia sau neagra prevențiune
Urma-va de aproape un fapt ce fac silit,
În siluirea voastră găsi-voi descărcare
De orice bănuială sau pată rușinoasă:
Căci Domnul numai știe, și singuri chiar vedeți
Că depărtat de mine e lucrul ce se cere.

LORD MAYOR: Să vă ajute Domnul! Vedem și o vom
spune.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

167

GLOUCESTER: In saying so, you shall but say the truth.

BUCKINGHAM: Then I salute you with this royal title:

Long live King Richard, England's worthy King!

MAYOR and CITIZENS: Amen.

BUCKINGHAM: To-morrow may it please you to be crown'd?

GLOUCESTER: Even when you please, for you will have it so.

BUCKINGHAM: To-morrow, then, we will attend your Grace;

And so, most joyfully, we take our leave.

GLOUCESTER: Come, let us to our holy task again.

Farewell, my cousin; farewell, gentle friends. *[Exeunt*

GLOSTER: Puteți. — zicând aceasta veți spune adevărul.

BUCKINGHAM: Te salutăm atuncea cu titlul cel regesc. —

Trăiască bunul rege, domnească mult pe țară!

TOȚI: Amin!

BUCKINGHAM: Aveți plăcere mâine să fie încoronarea?

GLOSTER: Când vreți, căci în aceasta sunteți stăpâni, fixați.

BUCKINGHAM: Chiar mâine de veni-vom să vă luăm
porunca;

Cu bucurie mare primind ne-ați umplut.

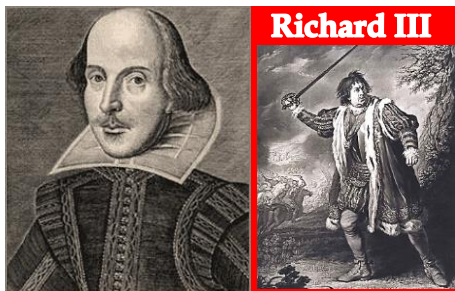
GLOSTER: (*episcopilor*) Acuma ne întoarcem la sfânta-ne
lucrare; —

Adio, dragă vere, prieteni buni, adio. *(ies)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

168

ACT FOURTH.

Scene I.

Before the Tower.

Enter, on one side, QUEEN ELIZABETH, DUCHESS of YORK, and MARQUIS of DORSET on the other, ANNE, DUCHESS of GLOUCESTER, leading LADY MARGARET PLANTAGENET, CLARENCE's young daughter.

DUCHESS: Who meets us here? My niece Plantagenet,
Led in the hand of her kind aunt of Gloucester?
Now, for my life, she's wand'ring to the Tower,
On pure heart's love, to greet the tender Princes.
Daughter, well met.

ANNE: God give your graces both
A happy and a joyful time of day!

QUEEN ELIZABETH: As much to you, good sister! Whither

ACTUL AL PATRULEA

SCENA I

Londra, – înaintea turnului.

Intră dintr-o parte, Regina Elisabetha, – Ducele de York și Marquizul de Dorset; din cealaltă: Anna Ducesă de Gloster conducând pe Lady Margareta Plantagenet fiica cea mică a lui Clarence.

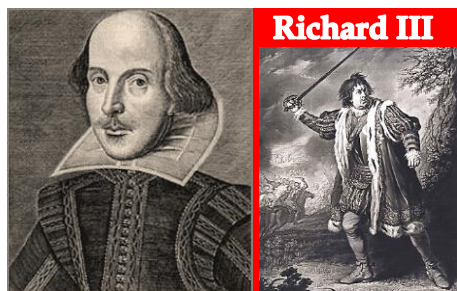
DUCESA: Ce dulce întâlnire! Iubita mea nepoată
Și nora mea de Gloster, ținându-se de mână.
Pe viața mea, spre Turn își îndreptează pasul;
Cu semn de amicie pe Prințul să-l salute;
Sosire bună, noro!

ANNA: Să vă păstreze cerul cu bine pe-amândouă.

REGINA ELISABETHA: Asemenea pe tine, cumnată: unde

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

169

away?

ANNE: No farther than the Tower; and, as I guess,
Upon the like devotion as yourselves,
To gratulate the gentle Princes there.

QUEEN ELIZABETH: Kind sister, thanks; we'll enter
all together.

[Enter BRAKENBURY]

And in good time, here the lieutenant comes.
Master Lieutenant, pray you, by your leave,
How doth the Prince, and my young son of York?
BRAKENBURY. Right well, dear madam. By your patience,
I may not suffer you to visit them;
The King hath strictly charg'd the contrary.

QUEEN ELIZABETH: The King! Who's that?

BRAKENBURY: I cry you mercy; I mean the Lord Protector.

QUEEN ELIZABETH: The Lord protect him from that kingly
title!

mergi?

ANNA: Spre Turn și atâta, dar dacă nu mă-nșel,
Și voi acolo mergeți să salutăm pe Prinți.

REG: Ești bună, surioară, să mergem împreună.
(Intră Brakenbury)

Întâmpinăm la vreme și pe locotenentul. —
Amice, ne permitem să întrebăm ce fac
Băieții, Prințul Eduard și mititelul York.

BRAKENBURY: Mă rog, merg bine, Doamnă, dar fără
supărare

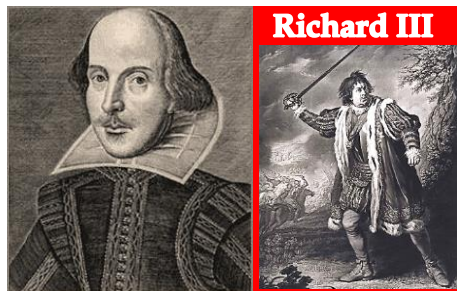
Nu pot permite astăzi să-i viziteze nimeni.
Avem poruncă strictă, de Regele chiar data.

REG: De Regele! Ce spune?

BRAKENBURY: Protectorul așa zice.

REG: Să n-aibă parte dânsul de titlul cel de Rege!
A pus o barieră el între ei și mine?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

170

Hath he set bounds between their love and me?
I am their mother; who shall bar me from them?
DUCHESS: I am their father's mother; I will see them.
ANNE: Their aunt I am in law, in love their mother.
Then bring me to their sights; I'll bear thy blame,
And take thy office from thee on my peril.
BRAKENBURY: No, madam, no. I may not leave it so;
I am bound by oath, and therefore pardon me.

[Exit

Enter STANLEY

STANLEY: Let me but meet you, ladies, one hour hence,
And I'll salute your Grace of York as mother,
And reverend looker on of two fair queens.
[To ANNE] Come, madam, you must straight to
Westminster,
There to be crowned Richard's royal queen.
QUEEN ELIZABETH: Ah, cut my lace asunder, hat my pent
heart

Sunt mama lor și nimeni nu poate să m-oprească?

DUCESA: Și eu le sunt bunică: am drept și eu să-i văd.

ANNA: Prin lege sunt mătușă, în dragoste ca mamă;
Răspunderea să cadă pe mine de greșești.

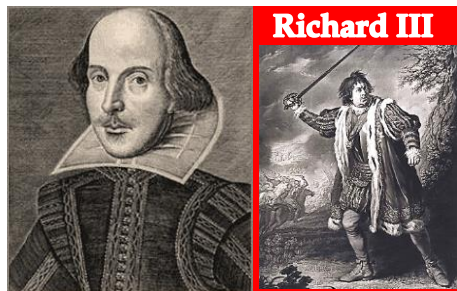
BRAKENBURY: Nu, Doamnelor, n-am voie, nu pot să vă
permit,

Un jurământ mă leagă, vă cer supus iertare. *(iese)*
(Intră Stanley)

STANLEY: Myladies, într-o oră să vă găsesc aicea.
(Ducesei de York) Să vă salut ca muma a două mari Regine;
(Ducesei Gloster) La Westminster îndată să mergeți Doamna
mea,
A fi încoronată Regina lui Richard.

REGINA ELISABETHA: La piept tăiați-mi rochia!
Ah! Inima-mi pleznește, leșin înăbușită,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

171

May have some scope to beat, or else I swoon
With this dead-killing news!

ANNE: Despiteful tidings! O unpleasing news!

DORSET: Be of good cheer; mother, how fares your Grace?

QUEEN ELIZABETH: O Dorset, speak not to me, get thee
hence!

Death and destruction dogs thee at thy heels;

Thy mother's name is ominous to children.

If thou wilt outstrip death, go cross the seas,

And live with Richmond, from the reach of hell:

Go, hie thee, hie thee from this slaughter-house,

Lest thou increase the number of the dead,

And make me die the thrall of Margaret's curse,

Nor mother, wife, nor England's counted queen.

STANLEY: Full of wise care is this your counsel, madam.

Take all the swift advantage of the hours;

You shall have letters from me to my son

Cea veste zdrobitoare ce aflu mă omoară.

ANNA: Nenorocită veste!

DORSET: Fii liniștită, mamă. Te simți acum mai bine?

REGINA ELISABETHA: Nu-mi mai vorbi, oh! Dorset, și
pleacă de aici!

Aici pieirea, moartea, te urmăresc de-aproape;

Aduc nenorocire chiar pe copii mei!

Spre a fugi de moarte străbate mări și țări;

Să scapi de iadul ăsta rămâi ascuns cu Richmond;

Aicea se comite măceluri fugi departe,

Să nu-ți sosească vremea să cazi a lor victimă:

Să mor adevărarea blestemului grozav

Prezis de Margareta!

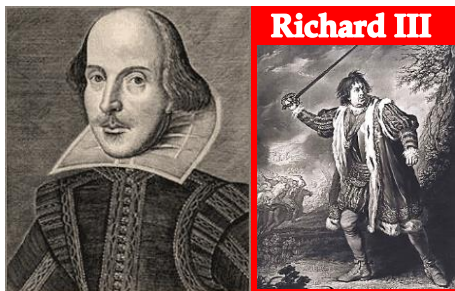
„Nici mamă, nici soție, nici Angliei Regină.”

STANLEY: Înțelepciunea mare în sfatu-vă probarăți;

Profită cât se poate de vremea trecătoare:

Îți dau și o scrisoare: rugând pe fiul meu;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

172

To meet you on the way, and welcome you.

Be not ta'en tardy by unwise delay.

DUCHESS: O ill-dispersing wind of misery!

O my accursed womb, the bed of death!

A cockatrice hast thou hatch'd to the world,

Whose unavowed eye is murderous.

STANLEY: Come, madam, come; I in all haste was sent.

ANNE: And I with all unwillingness will go.

I would to God that the inclusive verge

Of golden metal that must round my brow

Were red-hot steel, to sear me to the brain!

Anointed let me be with deadly venom,

And die ere men can say 'God save the Queen!'

QUEEN ELIZABETH: Go, go, poor soul; I envy not thy glory;

To feed my humour, wish thyself no harm.

ANNE: No, why? When he that is my husband now

Came to me, as I follow'd Henry's corse;

Te recomand la dânsul; te va întâmpina,

Fugi, căci întârzierea fatală poate fi!

DUCESA: Ah! Vânt de răutate, plin de nenorocire.

Ah! Pânteci blestemate, de moarte născătoare;

O scorpie clocit-ați în lume, ucigașă,

Ce-mprăstie cu privirea-i pieire, sânge, moarte!

STANLEY: Veniți mai iute, Doamnă, eu am trimis înainte!

ANNA: În contra voiei mele voi merge la palat!

Aș fi dorit din suflet ca cea cunună veche

De aur poleită ce are să mă-ncingă,

Să fie de fier roșu, să ardă pân' la ceruri!

Ca să mor înainte de-a pronunța vreunul

Urarea: „să trăiască!”

REGINA ELISABETHA: Nenorocito, du-te, n-aș vrea să fiu

în locu-ți;

Ca să-mi hrănesc necazul nu-ți pot ura rău însă.

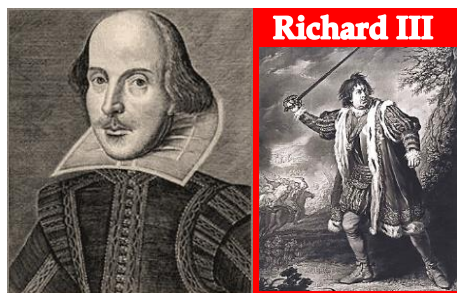
ANNA: Nu, căci pe când acela cui astăzi zic bărbat,

S-apropie de mine, urmând pe Henric mort

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

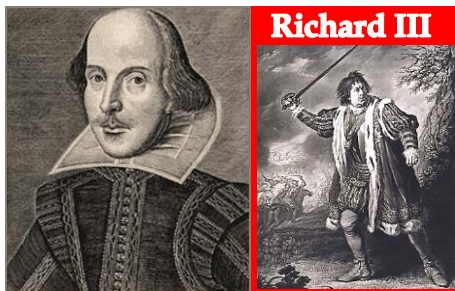
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

173

When scarce the blood was well wash'd from his hands
Which issued from my other angel husband,
And that dear saint which then I weeping follow'd;
O, when, I say, I look'd on Richard's face,
This was my wish: 'Be thou' quoth I 'accursed,
For making me, so young, so old a widow;
And when thou wed'st, let sorrow haunt thy bed;
And be thy wife- if any be so mad-
More miserable by the life of thee
Than thou hast made me by my dear lord's death!'
Lo, ere I can repeat this curse again,
Even in so short a space, my woman's heart
Grossly grew captive to his honey words,
And proved the subject of mine own soul's curse,
Which hitherto hath held my eyes from rest;
For never yet one hour in his bed
Did I enjoy the golden dew of sleep,
But have been waked by his timorous dreams.

De-abia-și spălase mâna, pătată de cel sânge
Curgând din blândul înger ce soț 'mi era în viață,
Și din cadavrul sacru ce îl urmam plângând,
Atunci privind pe Richard cu ură am rostit:
„Fii blestemat, tu, care ai transformat prin faptu-ți,
O tinerețe scurtă în lungă văduvie!
Chiar camera-ți nupțială să fie pentru tine
Un trist locaș de lacrimi!
De s-o găsi vreuna smintită într-atâta
Să fie-a ta soție, atunci și aceia
Prin viața ta să aibă mâhnire și mai mare
Decât avui prin moartea iubitului meu soț!”
Nebună, înainte de-a termina blestemul, —
Momentul nu trecuse și inima mea proastă
De niște dulci cuvinte s-a fermecat deodată,
Îndeplinind asupra-mi blestemul invocat:
Și neagra neodihnă de-atunci s-a pus pe mine
Fiind des deșteptată prin spaima ce-i cauzează

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

174

Besides, he hates me for my father Warwick;
 And will, no doubt, shortly be rid of me.

QUEEN ELIZABETH: Poor heart, adieu! I pity thy complaining.

ANNE: No more than with my soul I mourn for yours.

DORSET. Farewell, thou woeful welcomer of glory!

ANNE: Adieu, poor soul, that tak'st thy leave of it!

DUCHESS: *[To DORSET]* Go thou to Richmond, and good fortune guide thee!

[To ANNE] Go thou to Richard, and good angels guard thee!

[To QUEEN ELIZABETH] Go thou to sanctuary, and good thoughts possess thee!

I to my grave, where peace and rest lie with me!

Eighty odd years of sorrow have I seen,

And each hour's joy wreck'd with a week of teen.

QUEEN ELIZABETH: Stay, yet look back with me unto the

Înfiorătoare visuri

Pe urmă mă urăște din pricina lui Warwick,

Și va scăpa de mine prin mijloace ascunse.

REGINA ELISABETHA: Adio, mult cercato, și eu te plâng pe tine.

ANNA: Precum cu al meu suflet eu pentru tine plâng.

DORSET: Adio, tu mărirea cu lacrimi ce primești!

ANNA: Adio, tu, cu lacrimi ce cinstea părăsești.

DUCESA: *(lui Dorset)* Acum la Richmond du-te, să-ți fie bun norocul!

(Reginei Elisabetha) Tu, du-te la altare spre a te liniști. —

Eu la mormânt m-oi duce în liniște, în pace.

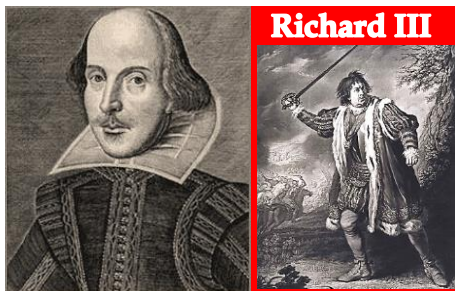
Optzeci de ani de trudă trecut-au peste mine;

Un veac de suferință a fost răsplata dreaptă

Momentului cel vesel trecut, uitat îndată.

REGINA ELISABETHA: Stai un moment cu mine spre turn

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

175

Tower.

Pity, you ancient stones, those tender babes
Whom envy hath immured within your walls,
Rough cradle for such little pretty ones!
Rude ragged nurse, old sullen playfellow
For tender princes, use my babies well!
So foolish sorrows bids your stones farewell.

[Exeunt.

să mai privim;

Ah! Pietre vechi și crude, vă cer puțină milă!

În zidurile voastre invidia vicleană

Închis-a fără milă doi fragezi copilași!

Ah! Pentru ei ce aspru e leagănul acela!

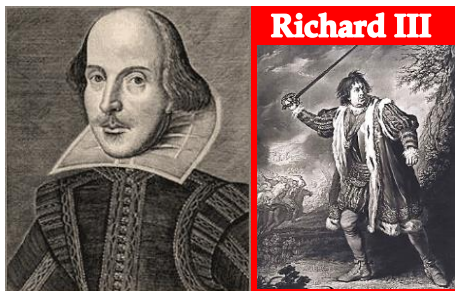
Ce doică fără suflet de dâșii îngrijește!

Mâhnirea mă zdrobește pe când mă depârtez! (ies)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

176

Scene II.

London. The palace.

*Sound a sennet. Enter RICHARD, in pomp, crowned;
BUCKINGHAM, CATESBY, RATCLIFF, LOVEL, a PAGE, and
others.*

KING RICHARD: Stand all apart. Cousin of Buckingham!

BUCKINGHAM: My gracious sovereign?

KING RICHARD: Give me thy hand.

[Here he ascendeth the throne]

Thus high, by thy advice

And thy assistance, is King Richard seated;

But shall we wear these glories for a day?

Or shall they last, and we rejoice in them?

BUCKINGHAM: Still live they, and for ever let them last!

KING RICHARD: Ah, Buckingham, now do I play the touch,

SCENA II

O cameră de ceremonie în palat.

*Trompete sună. – Richard ca Rege pe tron, – Buckingham,
Catesby, un pagiu și alții.*

REGELE RICHARD: Voi toți, stați la o parte, – văr
Buckingham, ascultă, –

BUCKINGHAM: Stăpâne înălțate...

REGELE RICHARD: Dă-mi mâna ta, iubite: – prin sfatul
tău împins,

Pe tronul său puternic e Richard așezat; –

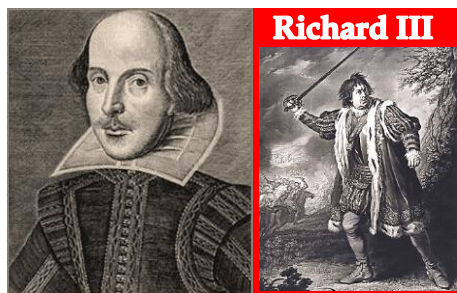
O zi, numai atâta, purta-voi astă cinste?

Sau va dura și mai mult ca să ne bucurăm?

BUCKINGHAM: Mult timp să fie, Sire, neîncetat în veci.

REGELE RICHARD: Ah! Buckingham, acum te voi proba

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

177

To try if thou be current gold indeed:
 Young Edward lives-think now what I would say.

BUCKINGHAM: Say on, my loving lord.

KING RICHARD: Why, Buckingham, I say I would be King.

BUCKINGHAM: Why, so you are, my thrice renowned liege.

KING RICHARD: Ha! am I King? 'Tis so; but Edward lives.

BUCKINGHAM: True, noble prince.

KING RICHARD: O bitter consequence,
 That Edward still should live-true noble Prince!

Cousin, thou wast not wont to be so dull:

Shall I be plain? I wish the bastards dead.

And I would have it suddenly perform'd.

What say'st thou now? Speak suddenly, be brief.

în fine

Să văd ce fel e aurul, — adevărat sau fals;

Trăiește micul Eduard! — Ghicești ce vreau să zic?

BUCKINGHAM: Vorbește deci stăpâne.

REGELE RICHARD: Ei, vreau să zic, amice, c-aș vrea să fiu eu Rege.

BUCKINGHAM: Dar nu ești Rege, Sire? — un Rege strălucit?

REGELE RICHARD: Glumești tu când zici Rege. — Trăiește încă Eduard.

BUCKINGHAM: Adevărat, stăpâne.

REGELE RICHARD: Și care-i consecința? Trăind copilul Eduard?

„Adevărat, stăpâne” — atât găsești să spui?

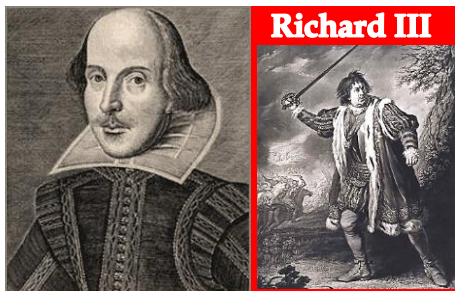
Era o vreme, vere, când pricepeai mai bine.

Curat vorbi-voi dară, — aș vrea să fie morți,

Și aș dori ca faptul să s-execute iute,

Ce zici tu de aceasta? Răspunde, fii mai scurt.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by Scarlat Ion Ghica, 1892

178

BUCKINGHAM: Your Grace may do your pleasure.

KING RICHARD: Tut, tut, thou art all ice; thy kindness freezeth;

Say, have I thy consent that they shall die?

BUCKINGHAM: Give me some little breath, some pause, my Lord,

Before I positively speak herein:

I will resolve your grace immrdiately. *[Exit*

CATESBY: *[Aside to a stander by]* The King is angry; see, he bites his lip.

KING RICHARD: I will converse with iron-witted fools And unrespective boys; none are for me

That look into me with considerate eyes:

High-reaching Buckingham grows circumspect.

Boy!

PAGE: My lord?

KING RICHARD: Know'st thou not any whom corrupting gold

BUCKINGHAM: Veți face cum vă place.

REGELE RICHARD: Taci, taci, te faci de gheță, iubirea ta se moaie

Ai consimți tu oare să moară cei bastarzi?

BUCKINGHAM: O pauză spre gândire vă rog să-mi dați.

Mylord,

Înainte de-a răspunde în mod definitiv,

Și fără întârziere vă voi da dezlegare. *(iese Buckingham)*

CATESBY: *(aparte)* E supărat Regele, vezi cum își mușcă buza?

REGELE RICHARD: Eu știu că stau la vorbă cu proștii fără creieri, —

Și fără judecată; nu, mie nu-mi convine

Persoane ce se uită cu scrupul la ce fac:

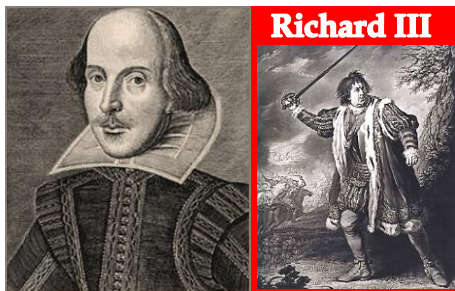
Pe legea mea devine prevăzător Buckingham

Băiete —

PAGIUL: Mylord?

REGELE RICHARD: Tu nu cunoști pe nimeni pe care l-ar

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

179

Will tempt unto a close exploit of death?

PAGE: My lord, I know a discontented gentleman,
Whose humble means match not his haughty mind.
Gold were as good as twenty orators,
And will, no doubt, tempt him to any thing.

KING RICHARD: What is his name?

PAGE: His name, my lord, is Tyrrel.

KING RICHARD: I partly know the man. Go, call him hither.

[Exit PAGE.]

The deep-revolving witty Buckingham
No more shall be the neighbour to my counsel;
Hath he so long held out with me, untired,
And stops he now for breath?

[Enter STANLEY]

How now, Lord Stanley! What news with you?

împinge

Corupătorul aur să săvârșească-o crimă?

PAGIUL: Da, Sire, aş cunoaşte pe-un paraponisit,

Ce are aspiraţii ce nu se potrivesc

Cu slabele-i mijloace: desigur pentru dânsul

Strălucitorul aur va fi mai elocinte

Decât discursuri multe, şi-l va convinge lesne

Orice să întreprindă.

REGELE RICHARD: Prea bine, — cum se cheamă?

PAGIUL: Mylord, se cheamă — Tyrrel.

REGELE RICHARD: Au auzit de dânsul; — mergi adu-mi-l
înceace. *(iese pagiul)*

Jur că cugetătorul, adâncul Buckingham,

Nu va mai fi de mine chemat ca să ia parte

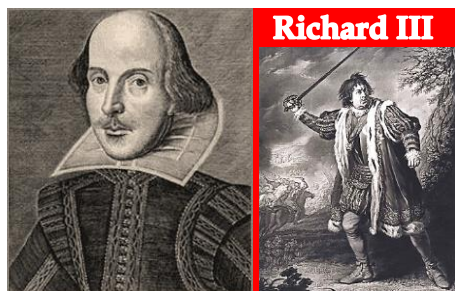
La planurile mele ascunse, întunecoase:

Cum merse pân-acuma neobosit şi sincer.

Ş-o data se opriş? — Aşa să fie dară.

(Intră Stanley)

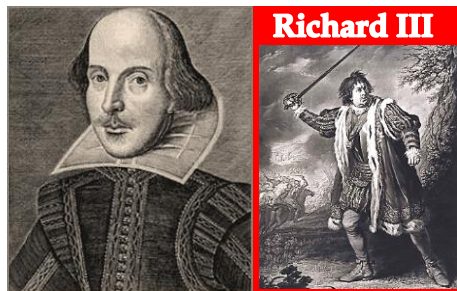
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

180

STANLEY: My lord, I hear the Marquis Dorset fled
To Richmond, in the parts beyond the seas
Where he abides. *[Stands apart.*
KING RICHARD: Come hither, Catesby. Rumour it abroad
That Anne, my wife, is sick and like to die;
I will take order for her keeping close.
Inquire me out some mean poor gentleman,
Whom I will marry straight to Clarence' daughter.
The boy is foolish, and I fear not him.
Look how thou dream'st! I say again, give out
That Anne, my queen, is sick and like to die.
About it; for it stands me much upon,
To stop all hopes whose growth may damage me.
[Exit CATESBY.
I must be married to my brother's daughter,
Or else my kingdom stands on brittle glass.
Murder her brothers, and then marry her!

Ah! Scumpul meu Lord Stanley. Ce veste mai aduci?
STANLEY: Stăpâne, vă comunic...
Marquesele de Dorset, precum aud, fugar
Se duse către Richmond, cu care va rămâne.
REGELE RICHARD: Tu, Catesby, vino-ncoace, mergi, fă să
meargă zvonul
Că Anna-a mea soție e foarte greu bolnavă;
Găsește-mi și un tânăr de naștere obscură,
Să se căsătorească cu fiica lui Clarence;
De fiul nu mi-e frică, căci este prostănac.
Dar nu ascuți, vezi tu? — Ți-am spus să dai de știre
Că e Regina Anna bolnavă greu de moarte;
Hai, pleacă și lucrează, căci țin peste măsură
S-opresc orice speranțe vătămătoare mie
(iese Catesby)
E trebuință mare să mă căsătoresc
Cu fiica lui Eduard, căci altfel stă domnia
Pe temelii prea slabe: întâi de voi ucide

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

181

Uncertain way of gain! But I am in
So far in blood that sin will pluck on sin:
Tear-falling pity dwells not in this eye.
[Re-enter PAGE, with TYRREL]
Is thy name Tyrrel?

TYRREL: James Tyrrel, and your most obedient subject.
KING RICHARD: Art thou, indeed?
TYRREL: Prove me, my gracious sovereign.
KING RICHARD: Darest thou resolve to kill a friend of mine?

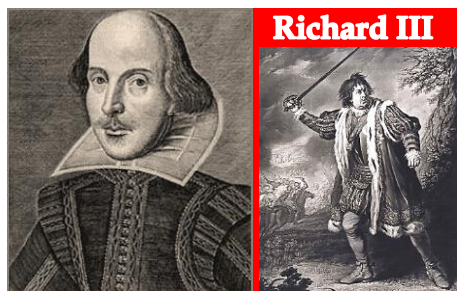
TYRREL: Ay, my lord;
But I had rather kill two enemies.
KING RICHARD: Why, then thou hast it: two deep enemies,
Foes to my rest, and my sweet sleep's disturbers
Are they that I would have thee deal upon:
Tyrrel, I mean those bastards in the Tower.

Pe frații ei, pe urmă o voi lua de soată.
Câștigul e nesigur. Dar am înaintat
Așa departe-n sânge că trebuie să urmez
Cu crimă peste crimă. —
Iar lacrimi nu vor curge din ochii mei uscați.
(reintră Pagiul cu Tyrrel)
Te cheamă Tyrrel?

TYRREL: James Tyrrel sunt, stăpâne, și slugă prea plecată.
REGELE RICHARD: Adevărat să fie?
TYRREL: Încearcă-mă stăpâne.
REGELE RICHARD: Ai îndrăzni, amice, s-omori pe-amicul
meu?

TYRREL: Mai bucuros sunt, Sire, s-omor doi inamici.

REGELE RICHARD: Atuncea tocmai asta-i, doi inamici la
moarte.
Dușmanii odihnei mele, ce-mi tulbură și somnul,
Cu ăștia ai a face.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

182

TYRREL: Let me have open means to come to them,
And soon I'll rid you from the fear of them.

KING RICHARD: Thou sing'st sweet music. Hark, come
hither, Tyrrel:

Go, by this token. Rise, and lend thine ear. *[Whispers.*

There is no more but so: say it is done,
And I will love thee and prefer thee too.

TYRREL: 'Tis done, my gracious lord. *[Exit*

Re-enter BUCKINGHAM

BUCKINGHAM: My lord, I have consider'd in my mind
The late request that you did sound me in.

KING RICHARD: Well, let that rest. Dorset is fled to Richmond.

BUCKINGHAM: I hear the news, my lord.

KING RICHARD: Stanley, he is your wife's son: well, look to it.

Da, Tyrrel, știi bastarzii ce sunt închiși în Turn.

TYRREL: Să-mi dați un mijloc numai la dânsii să pătrund,
Și în puțină vreme vă voi scăpa de ei.

REGELE RICHARD: Ca muzica ți-e glasul. Asculă, mai
aproape,

Cu semnul ăsta du-te. *(îi șoptește ceva la urechi)*

Atât aveam să-ți spun; să vii apoi aicea
Vei câștiga iubirea, și a mea recunoștință.

TYRREL: Voi termina pe dată. *(iese)*

(Intră Buckingham)

BUCKINGHAM: Mylord, adânc în gându-mi am cumpenit
îndemnul

De care odinioară mi-ai vorbit în taină.

REGELE RICHARD: Bun, să lăsăm acestea, la Richmond,
pleacă Dorset.

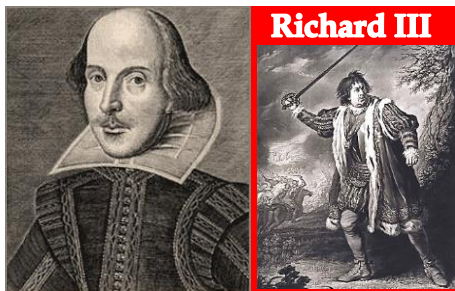
BUCKINGHAM: Mylord, aflai aceasta.

REGELE RICHARD: E fiul soției tale, vezi, Stanley, să nu
uiți.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

183

BUCKINGHAM: My lord, I claim the gift, my due by promise,
For which your honour and your faith is pawn'd:
The earldom of Hereford and the movables
Which you have promised I shall possess.

KING RICHARD: Stanley, look to your wife; if she convey
Letters to Richmond, you shall answer it.

BUCKINGHAM: What says your Highness to my just demand?

KING RICHARD: As I remember me: Henry the Sixth
Did prophesy that Richmond should be King,
When Richmond was a little peevish boy.
A king, perhaps, perhaps-

BUCKINGHAM: My lord!

KING RICHARD: How chance the prophet could not at that
time
Have told me, I being by, that I should kill him?

BUCKINGHAM: Mylord, cer împlinirea promisiunii
Voastre;

Știți bine către mine onoarea vă obligă
Domeniul și averea și titlul de Hereford
Îmi sunt promise, Sire.

REGELE RICHARD: Vezi de nevastă, Stanley, de va
comunica

Cu Richmond, prin srisoare, răspunzi tu pentru dânsa.

BUCKINGHAM: La cererea mea dreaptă ce zici Măria Ta?

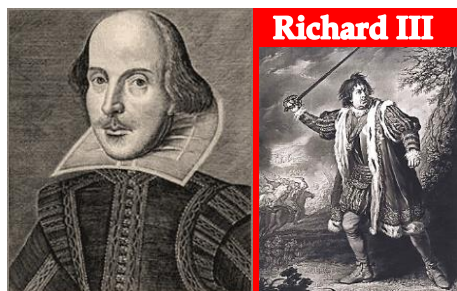
REGELE RICHARD: Parcă-mi aduc aminte, al șaselea
Henric

A prorocit odată că Richmond va fi Rege,
Demult, când Richmond ăsta era un băiețel, —
Un Rege! — E posibil?

BUCKINGHAM: Mylord cer ascultare.

REGELE RICHARD: Cum nu mi-a spus prorocul că-l voi
ucide eu
De mi-o ieși în cale?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

184

BUCKINGHAM: My lord, your promise for the earldom-
KING RICHARD: Richmond! When last I was at Exeter,
The mayor in courtesy show'd me the castle
And call'd it Rugemount, at which name I started,
Because a bard of Ireland told me once
I should not live long after I saw Richmond.

BUCKINGHAM: My lord!

KING RICHARD: Ay, what's o'clock?

BUCKINGHAM: I am thus bold to put your Grace in mind
Of what you promised me.

KING RICHARD: Well, but o'clock?

BUCKINGHAM: Upon the stroke of ten.

KING RICHARD: Well, let it strike.

BUCKINGHAM: Why let it strike?

KING RICHARD: Because that like a Jack thou keep'st the

BUCKINGHAM: Mylord, răspunsul Vostru?

REGELE RICHARD: Un Richmond! Într-o vreme trecând
prin Exeter,

M-au dus de curtoazie să vizitez castelul
Ce are nume Rougemoul, iar eu am tresărit,
Căci mi-a venit în minte demult când în Irlanda
Un brad îmi prorocise că voi trăi puțin
Când voi vedea pe Richmond.

BUCKINGHAM: Mylord, îmi dați răspunsul?

REGELE RICHARD: Ce oră e acum?

BUCKINGHAM: E sigur îndrăzneală din partea mea,
stăpâne,

Să v-amintesc într-un promisiunea Voastră.

REGELE RICHARD: Am întrebat ce ceas e.

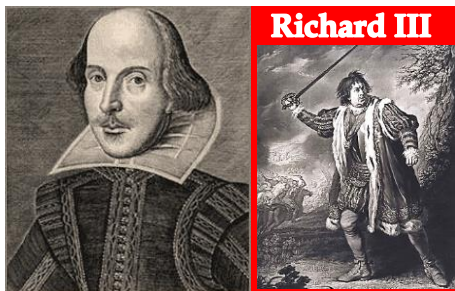
BUCKINGHAM: Curând va bate zece.

REGELE RICHARD: Atuncea las' să bată.

BUCKINGHAM: De ce zici „las' să bată”?

REGELE RICHARD: Să vie lovitura să-nece glasul tău

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

185

stroke

Betwixt thy begging and my meditation.

I am not in the giving vein to-day.

BUCKINGHAM: Why, then resolve me whether you will or no.

KING RICHARD: Tut, tut,

Thou troublest me; I am not in the vein.

Exeunt all but Buckingham.

BUCKINGHAM: Is it evens so? Rewards he my true service

With such deep contempt? Made I him King for this?

O, let me think on Hastings, and be gone

To Brecknock while my fearful head is on! *[Exit.*

Ce-mi tulbură ideea? Să știi, amicul meu

Că azi de dat n-am poftă.

BUCKINGHAM: Atunci te rog răspunde de vrei să ții sau nu.

REGELE RICHARD: Zău, crede-mă, mă superi, ți-am spus că azi n-am poftă.

Iese Regele Richard cu suita.

BUCKINGHAM: Cum astfel răsplătește serviciile mele,

Cu-atâta dispreț? De-aceea făcutu l-am eu Rege?

Mă voi gândi la Hastings, și voi pleca de-aicea,

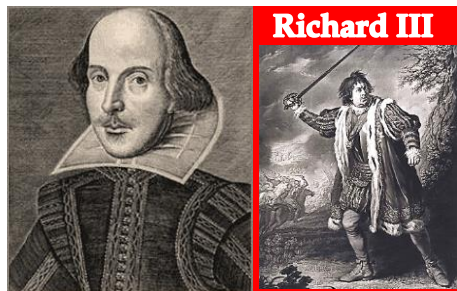
La Brecknock, cât în viață păstrez sufletul meu. *(iese)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

186

Scene III.

London. The palace

Enter TYRREL

TYRREL: The tyrannous and bloody act is done,
The most arch deed of piteous massacre
That ever yet this land was guilty of.
Dighton and Forrest, who I did suborn
To do this piece of ruthless butchery,
Although they were flesh'd villains, bloody dogs,
Melted with tenderness and mild compassion,
Wept like two children in their deaths' sad stories.
'Lo, thus' quoth Dighton 'lay those tender babes':
'Thus, thus,' quoth Forrest 'girdling one another
Within their alabaster innocent arms:
Their lips were four red roses on a stalk,
Which in their summer beauty kiss'd each other.

SCENA III

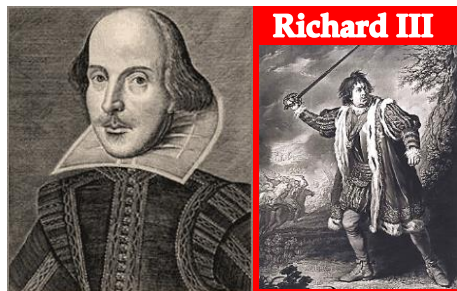
Intră Tyrrel

TYRREL: S-a săvârșit în fine păcatul sângeros,
Cea mai grozavă faptă de nemilos omor
Ce s-a comis vreodată în insula aceasta;
Chiar Dighton și-nusuși Forrest, pe care am mituit
Să săvârșească crima de crudă tiranie,
Obişnuïți cu sânge ca fiare fără milă,
În pieptul lor simțiră o blândă compasiune;
Și povesteau cu lacrimi cum au murit băieții.
„Pe îngerașii fragezi să-i fi văzut dormind”,
Spunea cu lacrimi Dighton, —
„Ținându-se de mână, îmbrățișați frățeste” —
(Pe când vorbea, nici Forrest nu înceta de-a plânge)
„Ca marmora curată era al lor trup fraged;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

187

A book of prayers on their pillow lay;
Which once, ' quoth Forrest 'almost chang'd my mind;
But, O, the devil'-there the villain stopp'd;
Whilst Dighton thus told on: 'We smothered
The most replenished sweet work of nature
That from the prime creation e'er she framed.'
Thus both are gone with conscience and remorse
They could not speak; and so I left them both,
To bear this tidings to the bloody King.
And here he comes.

[Enter KING RICHARD

All hail, my sovereign liege!

KING RICHARD: Kind Tyrrel, am I happy in thy news?

TYRREL: If to have done the thing you gave in charge
Beget your happiness, be happy then,
For it is done, my lord.

O dulce sărutare lipea acele buze,
Ca patru roze roșii înforite pe-o tulpină.
Pe perină căzuse din mâna lor o biblie,
Ce mi-a muiat tăria când am zărit-o 'colo;
Cu toate astea Dracu..." Aicea s-a oprit,
Spuind înainte Dighton: „Am stins în floarea sa
O dulce și perfectă făptură a naturei..." "

Cu vorbele acestea plecară, rău izbiți
Cu remușcare, glasul li se oprea în gât,
Erau grăbiți să meargă, și eu i-am lăsat,
Pe Rege să-l vestească de faptul izbutit.

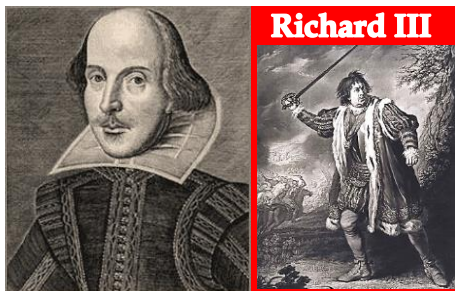
(intră Regele Richard)

Dar iacă-l că sosește: trăiți Măria Ta,

REGELE RICHARD: E scumpul nostru Tyrrel. – Aduci
plăcută veste?

TYRREL: Da, dacă fericire-a Maiestății Voastre
Constă în executarea poruncei ce mi-ați dat
Fii fericit, oh! Sire, căci lucrul s-a făcut.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

188

KING RICHARD: But didst thou see them dead?

TYRREL: I did, my lord.

KING RICHARD: And buried, gentle Tyrrel?

TYRREL: The chaplain of the Tower hath buried them;

But where, to say the truth, I do not know.

KING RICHARD: Come to me, Tyrrel, soon at after supper,
And thou shalt tell the process of their death.

Meantime, but think how I may do thee good,
And be inheritor of thy desire.

Farewell till then.

TYRREL: I humbly take my leave. Exit

KING RICHARD: The son of Clarence have I pent up close;

His daughter meanly have I match'd in marriage;

The sons of Edward sleep in Abraham's bosom,

And Anne my wife hath bid this world good night.

Now, for I know the Britaine Richmond aims

At young Elizabeth, my brother's daughter,

REGELE RICHARD: Văzut-ai singur. Tyrrel?

TYRREL: Da chiar, Mylord, cu ochi-mi.

REGELE RICHARD: Cadavrele văzut-ai, — chiar în
mormântul lor?

TYRREL: Chiar preotul sunt sigur i-a îngropat în Turn

Dar drept să spun în ce loc nu mi s-a arătat.

REGELE RICHARD: Să vii la mine Tyrrel, îndată după cină
Ți-voi împlini dorința; la revedere dară.

TYRREL: Cu plecăciune, Sire.

REGELE RICHARD: Închis-am în loc sigur pe fiul lui

Clarence;

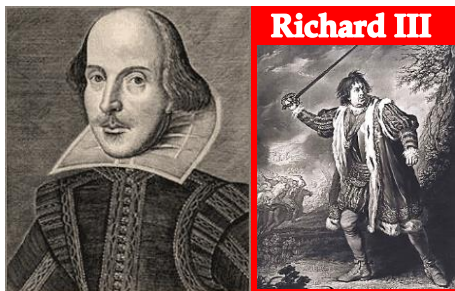
Pe fiă-sa am împins-o să se mărite prost;

Pe când repauzează în sânul lui Avram

Moștenitori gingași ai fratelui meu Eduard;

Și și-a luat adio nevasta mea din lume;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

189

And by that knot, looks proudly o'er the crown,
To her go I, a jolly thriving wooer.

Enter CATESBY.

CATESBY: My lord!

KING RICHARD: Good or bad news, that thou com'st in so
bluntly?

CATESBY: Bad news, my lord: Morton is fled to Richmond;
And Buckingham, back'd with the hardy Welshmen,
Is in the field, and still his power increaseth.

KING RICHARD: Ely with Richmond troubles me more near
Than Buckingham and his rash-levied army.

Come, I have learn'd that fearful commenting

Is leaden servitor to dull delay;

Delay leads impotent and snail-pac'd beggary:

Then fiery expedition be my wing,

Jove's Mercury, and herald for a king!

Eu bănuind acuma că Richmond de Bretagnia
La tron vrea să ajungă făcând o alianță
Cu tânăra Prințesă Eliasbetha, fata
Lui Eduard, drept la dânsa ca pețitor, mă duc.

Intră Catesby

CATESBY: Mylord...

REGELE RICHARD: E rea sau bună vestea de vii așa în
pripă?

CATESBY: E rea, Mylord, căci Morton la Richmond a fugit,
Iar Buckingham, în juru-i o ceată dârjă strânge
Din munții verzi ai Galliei, crescând din zi în zi.

REGELE RICHARD: Neliniște mai mare de Ely și de
Richmond

Simt eu, decât de ceata lui Buckingham din Gallia

Dar haide, căci știu bine că slaba chibzuire

Provine din zăbavă!

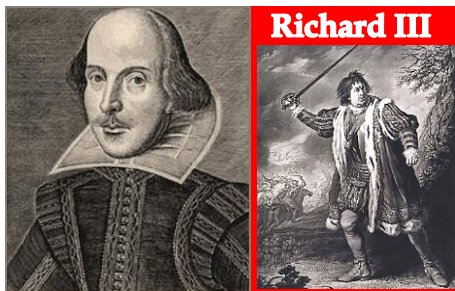
Zăbava este bună când este omul slab;

Pripita deciziune pe mine mă conduce!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

190

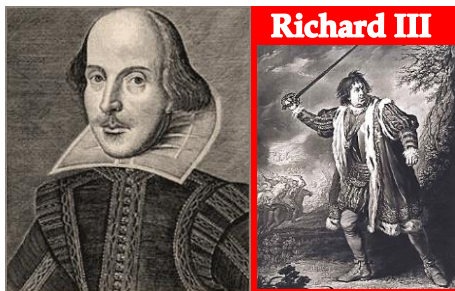
Go, muster men: my counsel is my shield;
We must be brief when traitors brave the field. *[Exeunt.]*

Tu, du-te, strânge oastea: în mine mi-e tăria;
Când trădători se mișcă scăparea e-n iuțeală! *(iese)*

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

191

Scene IV.

Before the palace.

Enter QUEEN MARGARET.

QUEEN MARGARET. So now prosperity begins to mellow
And drop into the rotten mouth of death.
Here in these confines slily have I lurk'd
To watch the waning of mine adversaries.
A dire induction am I witness to,
And will to France, hoping the consequence
Will prove as bitter, black, and tragical.
Withdraw thee, wretched Margaret. Who comes here?

Enter QUEEN ELIZABETH and the DUCHESS OF YORK

QUEEN ELIZABETH: Ah, my poor princes! ah, my tender
babes!

My unblown flowers, new-appearing sweets!

SCENA IV

Înaintea palatului.

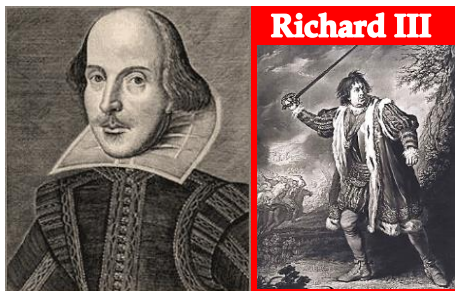
Regina Margareta.

MARGARETA: A început în fine să tragă spre sfârșit
A lor prosperitate; și pică parcă coaptă
În gura putrezită a morții răpitoare:
Eu m-am ținut ascunsă pe-aicea împrejur;
Spre a privi pieirea potrivnicilor mei;
Sunt martoră voioasă a întregii tragedii
Încet desfășurată. Spre Franța voi pleca
Sperând că și sfârșitul va fi mai negru încă
Decât promite astăzi; nenorocito, pleacă;
Sărmana Margareta. — Dar cine sunt aceștia?
Intră Regina Elisabetha cu Ducesa de York
REGINA ELISABETHA: Vai! Ce nenorocire! Vai! Scumpii
mei copii!
Ca floarea înflorită răpită primăvara!

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

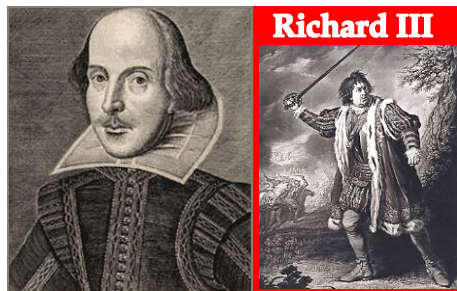
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

192

If yet your gentle souls fly in the air,
 And be not fix'd in doom perpetual,
 Hover about me with your airy wings,
 And hear your mother's lamentation!
 QUEEN MARGARET. Hover about her; say that right for right
 Hath dimm'd your infant morn to aged night.

DUCHESS: So many miseries have crazed my voice
 That my woe-wearied tongue is mute and dumb.
 Edward Plantagenet, why art thou dead?
 QUEEN MARGARET. Plantagenet doth quit Plantagenet,
 Edward for Edward pays a dying debt.
 QUEEN ELIZABETH: Wilt thou, O God, fly from such gentle
 lambs,
 And throw them in the entrails of the wolf?
 When didst thou sleep when such a deed was done?
 QUEEN MARGARET. When holy Harry died, and my sweet
 son.

De zboară înc-în aer iubitului vostru suflet
 Și nu-i plecat departe în lunga veșnicie
 Ușor stați împrejur-mi pe aripi îngerești
 Să ascultați bocirea neconsolatei mame!
 MARGARETA: Stând împrejur-i, spuneți cum, azi
 dreptatea schimbă
 Izvorul vieții voastre în noapte nesfârșită.
 DUCESA: Atâtea suferințe mi-au luat cuvântul,
 Și limba-mi obosită nu poate să se vaite.
 Plantagenet iubite, ah! Eduard unde ești?
 MARGARETA: Plantagenet răzbună pe-un alt Plantagenet,
 Și Eduard pentru Eduard murind plătește prețul.
 REGINA ELISABETHA: Ai părăsit, oh! Doamne, pe mielul
 fără sprijin,
 Ca să-l azvârli în ghiara aceluia lup cumplit,
 Și adormiseși oare când gingaș cu tat-său sfântul Henric?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

193

DUCHESS: Blind sight, dead life, poor mortal living ghost,
Woe's scene, world's shame, grave's due by life usurp'd,
Brief abstract and record of tedious days,
Rest thy unrest on England's lawful earth,

[Sitting down.]

Unlawfully made drunk with innocents' blood!

QUEEN ELIZABETH: O, that thou wouldst as soon afford a
grave

As thou canst yield a melancholy seat!

Then would I hide my bones, not rest them here.

Ah, who hath any cause to mourn but I?

[Sitting down by her.]

QUEEN MARGARET. If ancient sorrow be most reverend,
Give mine the benefit of senility,
And let my griefs frown on the upper hand.
If sorrow can admit society,

[Sitting down with them.]

DUCESA: Vai! Viața-mi e o moarte, vederea mea e oarbă.
Sunt umbra muritoare a crudului trecut;

Aicea odihnește-ți o lungă neodihnă!

(se așează pe pământ)

Chiar pe pământul ăsta ce bea în neștiință

Nevinovatul sânge ce zilnic e vărsat!

REGINA ELISABETHA: Nu știi să dai odihnă durerii,
oboselii,

Mormânt fii pentru mine să pot măcar uita

Să nu mai cat odihnă, ci numai să rămân

Uitată-n veșnicie; căci cine să mai aibă

Prilej ca noi să plângă?

(se așează lângă dânsa)

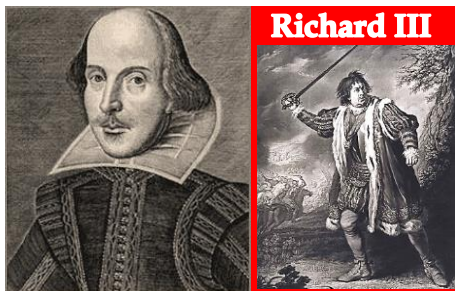
MARGARETA: De trebuie respectată durerea cea mai
veche,

Veți plânge voi cu mine, am dreptul de vechime,

Voi trece înainte a mele suferințe.

Iar dacă suferința să se discute rabdă,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

194

Tell o'er your woes again by viewing mine.
I had an Edward, till a Richard kill'd him;
I had a husband, till a Richard kill'd him:
Thou hadst an Edward, till a Richard kill'd him;
Thou hadst a Richard, till a Richard kill'd him.

DUCHESS: I had a Richard too, and thou didst kill him;
I had a Rutland too, thou holp'st to kill him.

QUEEN MARGARET. Thou hadst a Clarence too, and Richard
kill'd him.

From forth the kennel of thy womb hath crept
A hell-hound that doth hunt us all to death:
That dog, that had his teeth before his eyes,
To worry lambs and lap their gentle blood,
That foul defacer of God's handiwork.
That excellent grand tyrant of the earth
That reigns in galled eyes of weeping souls,
Thy womb let loose to chase us to our graves.

(se așează lângă dânsule)

Vorbind de ale mele veți aminti întocmai
Pe toate ale voastre: — Eu am avut un Eduard,
Până-l ucise Richard; avut-ai tu un Eduard,
Și Richard îl ucise; un Richard ai avut tu,
Și e ucis de Richard.

DUCESA: Aveam și eu un Richard pe care l-ai ucis, —
Căci nu erai tu față când au ucis pe Rutland?

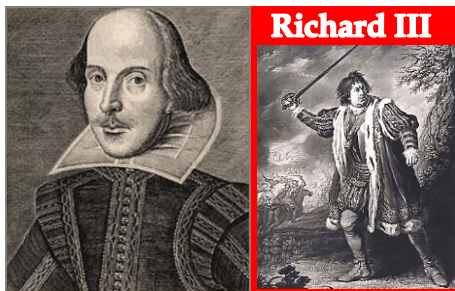
MARGARETA: Aveai un fiu, un Clarence, și Richard l-a
ucis,

Din pânțele tale un lup născut în lume
Ce seamănă pieirea pe unde se târăște;
Un câine, dinți ce are chiar în a sa privire,
Ce chinuiește mielul și sângele i-l bea;
Tiranul cel mai mare ce umblă pe pământ.
Cu lacrimi el domnește. — Din pânțele tale!
Pe cei ce-i urmărește chiar la mormânt îi duce.
Oh! Domn atotputernic, cel drept și milostiv,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

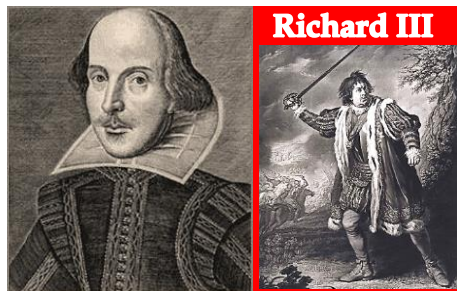
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

195

O upright, just, and true-disposing God,
How do I thank thee that this carnal cur
Preys on the issue of his mother's body,
And makes her pew-fellow with others' moan!
DUCHESS: O Harry's wife, triumph not in my woes!
God witness with me, I have wept for thine.

QUEEN MARGARET. Bear with me; I am hungry for revenge,
And now I cloy me with beholding it.
Thy Edward he is dead, that kill'd my Edward;
The other Edward dead, to quit my Edward;
Young York he is but boot, because both they
Matched not the high perfection of my loss:
Thy Clarence he is dead that stabb'd my Edward;
And the beholders of this frantic play,
The adulterate Hastings, Rivers, Vaughan, Grey,
Untimely smother'd in their dusky graves.
Richard yet lives, hell's black intelligencer;

Cât sunt de mulțumită că fiara sângeroasă
Prădează chiar pe rodul afurisitei mame
Ce l-a adus în lume; făcând-o să bocească
Pe lângă celelalte de dânsul văduvite!
DUCESA: Ah! Văduva lui Henric, nu, nu te mai bucura
De marea mea durere, căci martor-mi este cerul
C-am plâns mult pentru tine!
MARGARETA: Așteaptă că-mi e sete de răzbunare dulce
Și foarte mult mă bucur, căci pot să o privesc!
Cel Eduard ce ucise pe Eduard fiul meu
E mort, și celălalt Eduard s-a dus să-l răsplătească;
York tânărul e bașcă, căci ambii împreună
Nu prețuiesc cât fiul pe care l-am pierdut;
E mort și Clarence care mi-a înjunghiat pe Eduard
Cu toți cei ce priviră la scena înfriorătoare,
Curvarul Hastings, Rivers, Vaughan, junele Lord Grey,
Întâmpinat-au moarte în floarea vieții lor.
Iar Richard tot trăiește, al iadului agent

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

196

Only reserv'd their factor to buy souls
And send them thither. But at hand, at hand,
Ensues his piteous and unpitied end:
Earth gapes, hell burns, fiends roar, saints pray,
To have him suddenly convey'd from hence.
Cancel his bond of life, dear God, I pray,
That I may live and say 'The dog is dead!'

QUEEN ELIZABETH: O, thou didst prophesy the time would
come

That I should wish for thee to help me curse
That bottled spider, that foul bunch-back'd toad!

QUEEN MARGARET. I Call'd thee then vain flourish of my
fortune;

I call'd thee then poor shadow, painted queen,
The presentation of but what I was,
The flattering index of a direful pageant,
One heav'd a-high to be hurl'd down below,

Ce e trimis în lume s-aducă lui Satana
Ce suflele găsește dar vine, e aproape
Sfârșitul lui cel jalnic, nejefuit de nimeni.
Pământul se deschide, învăpăiat e iadul,
Țip demoni, iar sfinții se roagă ca să piară; —
Ah! Taie-i firul vieții; dă, Dumnezeuule,
Să pot cânta în fine; „mistrețul a murit!”

REGINA ELISABETHA: Spuseși drept odinioară că va veni
o vreme,

Când voi striga la tine să vii să blestemăm,
Vipera înveninată, spurcata sârpitură!

MARGARETA: Da, te numii atuncea van echo depărtat

Al fostei mele cinste; vopsită amintire

Și palidă ca umbr-a marelui trecut:

Figură lingușită, serbată ca în glumă,

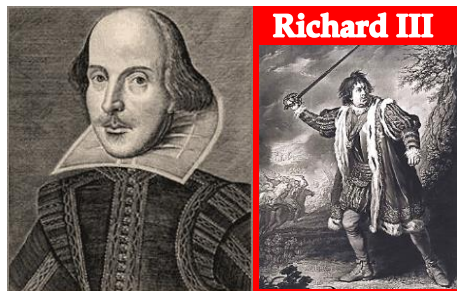
Și mai mult înălțată să cazi și mai de sus;

Batjocorită mamă a doi frumoși copii:

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

197

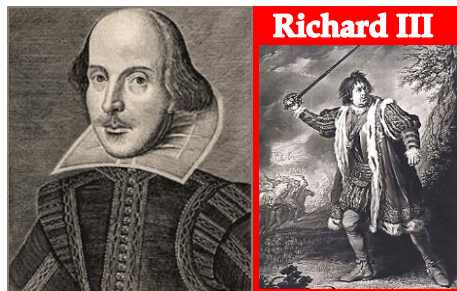
A mother only mock'd with two sweet babes,
A dream of what thou wert, a breath, a bubble,
A sign of dignity, a garnish flag,
To be the aim of every dangerous shot,
A queen in jest, only to fill the scene.
Where is thy husband now? Where be thy brothers?
Where be thy two sons? Wherein dost thou joy?
Who sues, and kneels, and says 'God save the Queen'?
Where be the bending peers that flattered thee?
Where be the thronging troops that followed thee?
Decline an this, and see what now thou art:
For happy wife, a most distressed widow;
For joyful mother, one that wails the name;
For one being su'd to, one that humbly sues;
For one that scorn'd at me, now scorn'd of me;
For she being fear'd of all, now fearing one;
For she commanding all, obey'd of none.
Thus hath the course of justice whirl'd about

Ca într-un vis privită, stindard strălucitor
Și ținută nimeirtă de orice întâmplare;
Icoana demnității, un suflet, o iasmă;
Regina numai în glumă să joci ca pe o scenă,
Dar unde ți-e bărbatul, și unde-s frații tăi?
Și copilașii unde-s? Și azi cu ce te bucuri?
Se roagă, zice vreunul: „Regina să trăiască.”
Baroni, Lorzi unde-s ce ieri te linguseu?
Și unde sunt ostași porunca-ți ascultând?
Răspunde la aceasta și vezi ce ești acum:
Nu fericită soață ci văduvă mâhnită,
Nu mamă bucuroasă căci plângi cuvântul „mamă”;
Cerând cu umilință la cei ce ți-au cerut;
În loc de o Regină, o târfă încoronată
C-o mie de necazuri, amar disprețuită;
Mulți tremurau înaintea-ți, azi nimeni nu te-ascultă;
Vezi cât de grabnic roata dreptății s-a întors,
Lăsându-te cu prada a anilor ce trec

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

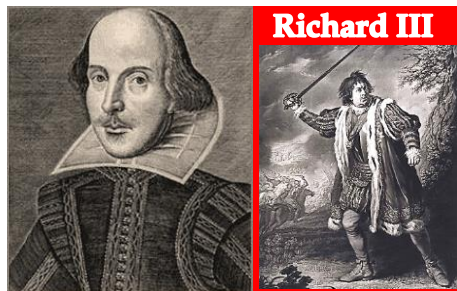
198

And left thee but a very prey to time,
Having no more but thought of what thou wert,
To torture thee the more, being what thou art.
Thou didst usurp my place, and dost thou not
Usurp the just proportion of my sorrow?
Now thy proud neck bears half my burden'd yoke,
From which even here I slip my weary neck,
And leave the burden of it all on thee.
Farewell, York's wife, and queen of sad mischance;
These English woes shall make me smile in France.
QUEEN ELIZABETH: O thou well skill'd in curses, stay awhile
And teach me how to curse mine enemies!

QUEEN MARGARET. Forbear to sleep the nights, and fast the
days;
Compare dead happiness with living woe;
Think that thy babes were sweeter than they were,
And he that slew them fouler than he is.

Cu suvenirul numai de ce-ai fost altădată
Ca să te chinuiască văzând ce ai ajuns.
Mi-ai uzurpat tu locul, deci nu e cu dreptate
Să uzurpezi o parte a suferinței mele?
Pe gâtul tău cel mândru lăsa-voi deci să cadă
Întreaga greutate ce am purtat în parte.
Regină mult cercată și văduva lui York.
Vă dau un lung adio, – căci merg să râd în Franța
De cele ce aicea făcutu-m-au să plâng.

REGINA ELISABETHA: Ah! Tu ce știi să blestemi, așteaptă,
nu pleca,
Fie-ți milă și mă învață cum să blestem ca tine.
MARGARETA: Gonește somnul dulce, postind zi după zi;
Durerea ta de astăzi compar-o zi și noapte
Cu fosta-ți fericire; la fii tăi gândește:
Mai dragi chiar și mai gingași decât în adevăr
Pe-acela ce-i ucise și-l zugrăvește, încă

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

199

Bettering thy loss makes the bad-causer worse;

Revolving this will teach thee how to curse.

QUEEN ELIZABETH: My words are dull; O, quicken them
with thine!

QUEEN MARGARET. Thy woes will make them sharp and
pierce like mine. *[Exit.*

DUCHESS: Why should calamity be fun of words?

QUEEN ELIZABETH: Windy attorneys to their client woes,
Airy succeeders of intestate joys,
Poor breathing orators of miseries!

Let them have scope; though what they do impart
Help nothing else, yet do they ease the heart.

DUCHESS: If so, then be not tongue-tied. Go with me,
And in the breath of bitter words let's smother
My damned son, which thy two sweet sons smother'd.
I hear his drum; be copious in exclams.

Enter KING RICHARD, marching with drums and trumpets

Mai negru decât este și mai neomenos.

Vei înțelege-atuncea ce lesne e să blestemi.

REGINA ELISABETHA: Învață-mă, cuvinte c-a mele sunt
prea slabe.

MARGARETA: Fă dup-a mea povață.

(iese Regina Margareta)

DUCESA: De ce nefericirea e plină de cuvinte?

REGINA ELISABETHA: Precum și avocatul, exprimă ce
clientul

Dorește să reiasă, așa cu vorbe aspre

Durerea se alină; folosul nu e mare

Dar inima-i ușoară când pasul și l-a spus.

DUCESA: Atunci dă drumul limbii: să mergem împreună,
Cuvintele amare ce voi rosti să taie

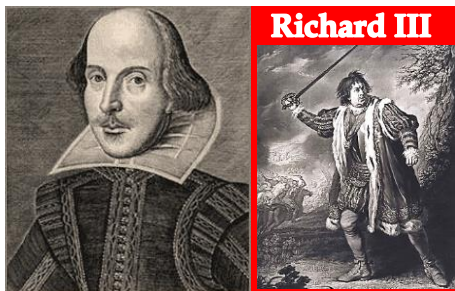
Pe fiul meu, cum dânsul tăiat-a viața dulce

A pruncilor tăi fragezi. *(se aud tobe)*

Ascultă toba, – el e; – fii elocinte dară.

Intră Regele Richard cu trupele în marș.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

200

KING RICHARD: Who intercepts me in my expedition?

DUCHESS: O, she that might have intercepted thee,
By strangling thee in her accursed womb,
From all the slaughters, wretch, that thou hast done!

QUEEN ELIZABETH: Hidest thou that forehead with a golden
crown

Where't should be graven, if that right were right,
The slaughter of the Prince that ow'd that crown,
And the dire death of my poor sons and brothers?
Tell me, thou villain slave, where are my children?

DUCHESS: Thou toad, thou toad, where is thy brother
Clarence?

And little Ned Plantagenet, his son?

QUEEN ELIZABETH: Where is kind Hastings, Rivers,
Vaughan, Grey?

KING RICHARD: A flourish, trumpets! Strike alarum, drums!

REGELE RICHARD: Cum? Cine întrerupe călătoria mea?

DUCESA: Aceia ce mai bine-ți întrerupea născarea
În pântecele sale, strângându-te de gât: —
Întrerupea ș-omoruri nenumărate-n lume
Ce ai comis, tâlhare!

REGINA ELISABETHA: Ascunde a ta frunte cu aurul
coroanei;

Căci văd, citesc acolo măcelul celui în drept
Să poarte acea Coroană; și moartea nemiloasă
A Lorzilor la Pomfret.

Răspunde, asasine, copii unde-mi sunt?

DUCESA: Răspunde-mi, păgâne, George Clarence unde
este?

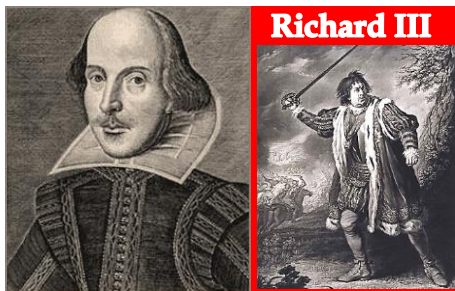
Și unde este Eduard, copilul său cel tânăr?

REGINA ELISABETHA: Și unde este Rivers, Vaughan
unde, unde Grey?

DUCESA: Și ce făcuși pe Hastings?

REGELE RICHARD: Sunați, sunați corniști, și tobele să

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

201

Let not the heavens hear these tell-tale women
Rail on the Lord's anointed: strike, I say!

[Flourish. Alarums.

Either be patient and entreat me fair,
Or with the clamorous report of war
Thus will I drown your exclamations.

DUCHESS: Art thou my son?

KING RICHARD: Ay, I thank God, my father, and yourself.

DUCHESS: Then patiently hear my impatience.

KING RICHARD: Madam, I have a touch of your condition
That cannot brook the accent of reproof.

DUCHESS: O, let me speak!

KING RICHARD: Do, then; but I'll not hear.

DUCHESS: I will be mild and gentle in my speech.

KING RICHARD: And brief, good mother; for I am in haste.

bată.

Să nu audă cerul pe babele acestea

Râzând cu miruitul; bateți, sunați, vă spun. —

(trompetele sună, tobele bat)

Acum aveți răbdare, vorbiți încet și dulce

Căci astfel glasul vostru prea lesne îl înec

Cu zgomotoasă notă ce sună în răsbel.

DUCESA: Ești fiul meu, tu, oare?

REGELE RICHARD: Da, să slăvesc pe Domnul, pe tată
meu, pe tine.

DUCESA: Ascultă cu răbdare ce nu mai pot să rabd.

REGELE RICHARD: Am moștenit prin sânge din caracterul
tău,

Nu pot răbda cuvinte ce sună ca mustrare.

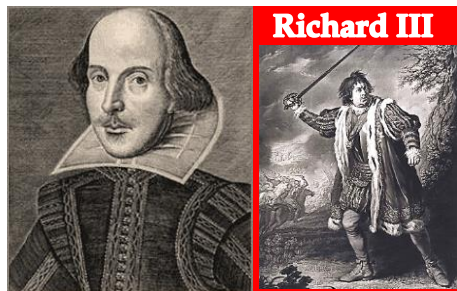
DUCESA: O vorbă să spun numai.

REGELE RICHARD: Vorbește, nu ascult.

DUCESA: Voi fi blajină, dulce și moderată-n grai.

REGELE RICHARD: Și mai cu seamă scurtă, căci, mamă,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

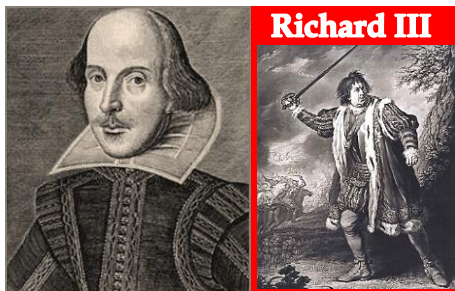
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

202

DUCHESS: Art thou so hasty? I have stay'd for thee,
God knows, in torment and in agony.
KING RICHARD: And came I not at last to comfort you?

DUCHESS: No, by the holy rood, thou know'st it well
Thou cam'st on earth to make the earth my hell.
A grievous burden was thy birth to me;
Tetchy and wayward was thy infancy;
Thy school-days frightful, desp'rate, wild, and furious;
Thy prime of manhood daring, bold, and venturous;
Thy age confirm'd, proud, subtle, bloody, treacherous;
More mild, but yet more harmful-kind in hatred:
What comfortable hour canst thou name,
That ever grac'd me with thy company?
KING RICHARD: Faith, none but Humphrey Hour, that call'd
your Grace
To breakfast once forth of my company.

mă grăbesc.
DUCESA: Atât de mult zorit ești? – Te așteptai pe tine
Răbdând nopți lungi și zile nespusă agonie.
REGELE RICHARD: Dar n-am venit în lume în fine să te
bucuri?
DUCESA: Nu, jur pe sfânta cruce; o știi precum o știu,
Căci ai veni în lume să mi-o preschimbi în iad
O tristă întâmplare mi-a fost a ta venire;
Posacă, arțăgoasă, copilăria ta;
Sălbatic când la școală cu camarazii tăi;
Furios în tinerețe, crud, îndrăzneț, șiret.
Crescând în vârstă, mândru, înșelător și rău.
Un ceas de bucurie avut-am eu cu tine?
Un singur ceas din viață?
REGELE RICHARD: Atât de neplăcută de este chiar
vederea
Mea, pentru tine, lasă șă-naintez mai iute

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

203

If I be so disgracious in your sight,
Let me march on and not offend your grace.
Strike up the drum.

DUCHESS: I prithee, hear me speak.

KING RICHARD: You speak too bitterly.

DUCHESS: Hear me a word;

For I shall never speak to thee again.

KING RICHARD: So.

DUCHESS: Either thou wilt die, by God's just ordinance

Ere from this war thou turn a conqueror;

Or I with grief and extreme age shall perish

And never more behold thy face again.

Therefore take with thee my most heavy curse,

Which in the day of battle tire thee more

Than all the complete armour that thou wear'st!

My prayers on the adverse party fight;

And there the little souls of Edward's children

Whisper the spirits of thine enemies,

Să nu te supăr, Doamnă. Sunați, corniști și tobe.

DUCESA: Ascultă-mă odată.

REGELE RICHARD: Rostești prea grele vorbe.

DUCESA: O vorbă, numai una.

Căci niciodată în viață nu voi mai fi cu tine.

REGELE RICHARD: Așa?

DUCESA: Sau vei muri prin justa cerească îndreptare,

Înainte de-a te-ntoarce când s-o sfârși răbelul;

Sau trista bătrânețe curma-va viața mea

Și niciodată în lume nu ne vom întâlni.

Ia deci cu tine în luptă blestemul meu cel aspru

Pe câmpul de bătaie să stea mai greu pe tine

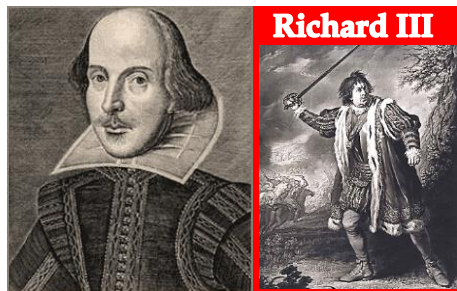
Decât armura groasă cu care te îmbraci.

Cu partea cea adveră e rugăciunea mea.

Dușmanii tăi în aer vor auzi șoptind

Neodihnitul suflet al pruncilor lui Eduard,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

204

And promise them success and victory.
 Bloody thou art; bloody will be thy end.
 Shame serves thy life and doth thy death attend. *[Exit.]*

QUEEN ELIZABETH: Though far more cause, yet much less
spirit to curse
Abides in me; I say amen to all.

KING RICHARD: Stay, madam, I must talk a word with you.

QUEEN ELIZABETH: I have no moe sons of the royal blood
For thee to murder: for my daughters, Richard,
They shall be praying nuns, not weeping queens;
And therefore level not to hit their lives.

KING RICHARD: You have a daughter call'd Elizabeth.
Virtuous and fair, royal and gracious.

Victorii și succese lor prezicându-le.

Ești ucigaș, sfârșitu-ți mai sângeros va fi:

O viață de rusine va fi demn terminată

C-o moarte sângeroasă.

(iese)

REGINA ELISABETHA: Cuvântul am și mai tare, cu toate
că în gura-mi

Sunt vorbele mai slabe. Amin deci zic din suflet

La toate ce-ți urează.

(voiește să iasă)

REGELE RICHARD: Mai stai puțin, oh! Doamnă, doresc să-ți spun ceva.

REGINA ELISABETHA: Băieți regești de sânge niciunul
nu-mi rămâne,

Să-l poți ucide, Richard; încât privește fiica,

Va fi călugăriță și nu Regină dânsa:

Deci n-ai de ce atinge a ei obscură viață.

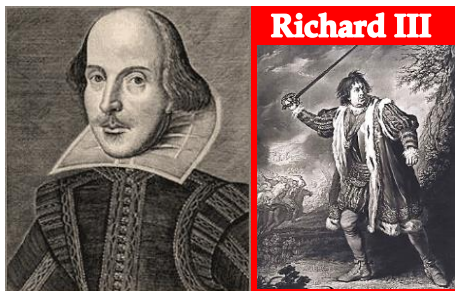
REGELE RICHARD: Vreau să-ți vorbesc de dânsa:

Elisabetha-o cheamă,

Frumoasă, grațioasă și plină de virtuți.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

205

QUEEN ELIZABETH: And must she die for this? O, let her live,
And I'll corrupt her manners, stain her beauty,
Slander myself as false to Edward's bed,
Throw over her the veil of infamy;
So she may live unscarr'd of bleeding slaughter,
I will confess she was not Edward's daughter.

KING RICHARD: Wrong not her birth; she of royal blood.

QUEEN ELIZABETH: To save her life I'll say she is not so.

KING RICHARD: Her life is safest only in her birth.

QUEEN ELIZABETH: And only in that safety died her
brothers.

KING RICHARD: Lo, at their birth good stars were opposite.

QUEEN ELIZABETH: No, to their lives ill friends were
contrary.

REGINA ELISABETHA: Vrei ca și ea să moară? Ah! Las-o
să trăiască!

Îi voi corupe cinstea, îi voi păta frumusețea,
Voi zice că lui Eduard am fost necredincioasă,
Voi arunca pe dânsa un vâl de infamie;
Tot, numai să trăiască departe de măceluri,
Mărturisi-voi tare că nu e a lui Eduard.

REGELE RICHARD: Aceasta n-o vei face, căci e de neam
regesc.

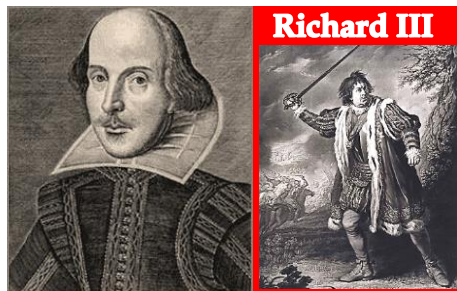
REGINA ELISABETHA: Dar ca s-o scap de moarte voi
spune că nu este.

REGELE RICHARD: În nașterea ei tocmai își găsește
siguranța.

REGINA ELISABETHA: Cu astă siguranță muriră frații ei.

REGELE RICHARD: În lume cine scapă de ce e scris să fie?
Când este scris destinul de cel ce nu cunoaște
Nici simțul chiar de milă: pe copilași altfel

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

206

KING RICHARD: All unavoided is the doom of destiny.

QUEEN ELIZABETH: True, when avoided grace makes destiny:

My babes were destin'd to a fairer death,

If grace had bless'd thee with a fairer life.

KING RICHARD: You speak as if that I had slain my cousins.

QUEEN ELIZABETH: Cousins, indeed; and by their uncle cozen'd

Of comfort, kingdom, kindred, freedom, life.

Whose hand soever lanc'd their tender hearts,

Thy head, an indirectly, gave direction.

No doubt the murd'rous knife was dull and blunt

Till it was whetted on thy stone-hard heart,

To revel in the entrails of my lambs.

But that stiff use of grief makes wild grief tame,

My tongue should to thy ears not name my boys,

Till that my nails were anchor'd in thine eyes;

Ar fi surâs destinul

REGELE RICHARD: Vorbești de parcă singur mi-aș fi ucis nepoții.

REGINA ELISABETHA: Destulă mulțumire nu fuse pentru tine

Să le iei libertatea, familia, domnia?

Ți-a trebuit și viața? Oricare va fi mâna

Ce-a săvârșit păcatul, de tine-i ordonat;

N-avea tăiș cuțitul până nu l-ai ascuțit

Pe inima ta crudă și tare ca o piatră,

Ca să pătrundă lesne în inima lor blândă.

Cu ale tale crime parcă-s obișnuită,

Și setea răzbunării în minte pare stinsă, —

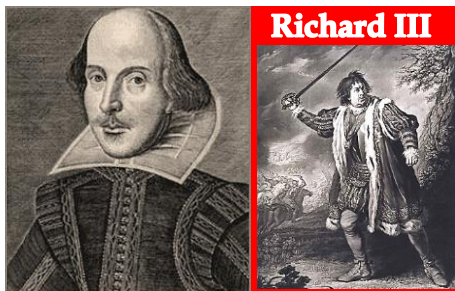
N-ar fi de dânsii altfel posibil să vorbesc.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

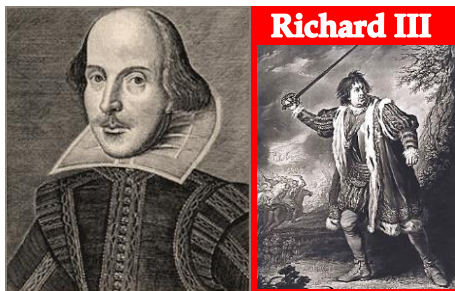
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

207

And I, in such a desp'rate bay of death,
Like a poor bark, of sails and tackling reft,
Rush all to pieces on thy rocky bosom.
KING RICHARD: Madam, so thrive I in my enterprise
And dangerous success of bloody wars,
As I intend more good to you and yours,
Than ever you or yours were by me wrong'd!
QUEEN ELIZABETH: What good is cover'd with the face of
heaven,
To be discover'd, that can do me good?
KING RICHARD: The advancement of your children, gentle
lady.
QUEEN ELIZABETH: Up to some scaffold, there to lose their
heads?
KING RICHARD: Unto the dignity and height of honour,
The high imperial type of this earth's glory.
QUEEN ELIZABETH: Flatter my sorrow with report of it;

Aș vrea să sfâșii ochii din chipul tău de câine,
Pe pieptu-ți aruncată m-aș rupe în bucăți,
Ca barca azvârlită pe stânci primejdioase!
REGELE RICHARD: Să n-am noroc oh! Doamnă, în ce am
întreprins
De nu doresc mai bine pentru voi și-ai voștri
Decât cel rău ce-ți pare c-au suferit prin mine.
REGINA ELISABETHA: Ce bine mai rămâne să gust în astă
lume?
REGELE RICHARD: Înaintarea, Doamnă, a tinerei Prințese.
REGINA ELISABETHA: Ah! Înțeleg s-ajungă la eșafod mai
iute.
REGELE RICHARD: La treapta cea mai înaltă a templului
glorios, —
Cununa împărătească dorită de toți oameni.
REGINA ELISABETHA: Deșartă măgulire, simt în aceste

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

208

Tell me what state, what dignity, what honour,
Canst thou demise to any child of mine?

KING RICHARD: Even all I have-ay, and myself and all
Will I withal endow a child of thine;
So in the Lethe of thy angry soul
Thou drown the sad remembrance of those wrongs,
Which thou supposest I have done to thee.

QUEEN ELIZABETH: Be brief, lest that the process of thy
kindness

Last longer telling than thy kindness' date.

KING RICHARD: Then know, that from my soul I love thy
daughter.

QUEEN ELIZABETH: My daughter's mother thinks it with her
soul.

KING RICHARD: What do you think?

QUEEN ELIZABETH: That thou dost love my daughter from
thy soul.

vorbe.

Ce demnitate oare, ce stare, ce onoare
Pot dobândi acuma sărmanii mei copii?

REGELE RICHARD: Voi răspândi onoare și cinste fără
marginii

Pe un copil al vostru

În Lethe de-ar îneca amara amintire

A răului acela ce crezi că am comis.

REGINA ELISABETHA: Vorbește dar o dată ca nu cumva
să piară

Cel gust de bunătate pe când vorbești cu mine.

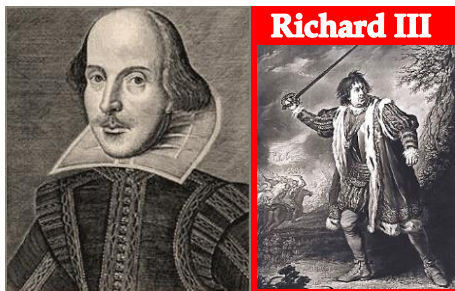
REGELE RICHARD: Să știi dar că din suflet iubesc pe fiica
voastră.

REGINA ELISABETHA: Fii sigur că din suflet te crede
mama ei.

REGELE RICHARD: Cum, ce fel zici mă crede?

REGINA ELISABETHA: Mylord, cred că din suflet iubești
pe fiica mea,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

209

So from thy soul's love didst thou love her brothers,
And from my heart's love I do thank thee for it.

KING RICHARD: Be not so hasty to confound my meaning:
I mean that with my soul I love thy daughter,
And do intend to make her Queen of England.

QUEEN ELIZABETH: Well, then, who dost thou mean shall be
her king?

KING RICHARD: Even he that makes her Queen: who should
be else?

QUEEN ELIZABETH: What, thou?

KING RICHARD: I, even I: what think you of it, madam?

QUEEN ELIZABETH: How canst thou woo her?

KING RICHARD: That would I learn of you,
As one being best acquainted with her humour.

QUEEN ELIZABETH: And wilt thou learn of me?

Tot cu aceeași iubire iubit-ai pe frații ei.

Îți mulțumesc din suflet de dragoste ca asta.

REGELE RICHARD: Nu judeca în pripă, confunzi ce vreau
să spun:

Am zis că da, din suflet iubesc pe fiica voastră,

Și am intențiunea chiar să o fac Regină.

REGINA ELISABETHA: Și cine-i va fi Rege în intențiunea
Voastră?

REGELE RICHARD: Chiar cel ce o face Regină; – care altul?

REGINA ELISABETHA: Ce, tu?

REGELE RICHARD: Chiar eu-n persoană. – Cum ți se pare
lucrul?

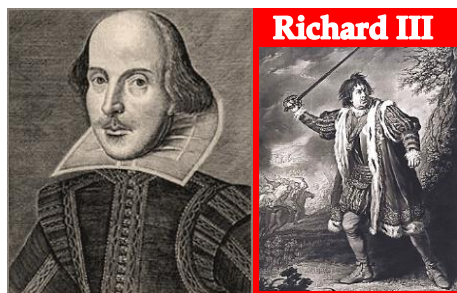
REGINA ELISABETHA: Cum speri a o decide?

REGELE RICHARD: Aceasta chiar e lucrul ce ai să mă
înveți,

Căci o cunoști mai bine.

REGINA ELISABETHA: Vrei s-afli de la mine?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

210

KING RICHARD: Madam, with all my heart.

QUEEN ELIZABETH: Send to her, by the man that slew her brothers,

A pair of bleeding hearts; thereon engrave
Edward and York; then haply will she weep;
Therefore present to her,-as sometimes Margaret
Did to thy father, steep'd in Rutland's blood,-
A handkerchief; which, say to her, did drain
The purple sap from her sweet brother's body,
And bid her wipe her weeping eyes therewith.
If this inducement move her not to love,
Send her a letter of thy noble acts;
Tell her thou mad'st away her uncle Clarence,
Her uncle Rivers; ay, and for her sake,
Madest quick conveyance with her good aunt Anne.

REGELE RICHARD: Te rog cu umilință.

REGINA ELISABETHA: Trimite-i chiar prin omul ce a ucis
pe Prinții,

Două inimi sângerânde, pe care ai să scrii
„Sunt Eduard, eu sunt Richard”; va plânge ea citind:

Pe urmă mai oferă-i precum odinioară
Regina Margareta a prezentat lui tat-tău
Batista fumegândă cu sângele lui Rutland.

Oferă-i o batistă, spuindu-i că a șters
Nevinovatul sânge al micilor ei frați,
Și spune-i să usuce a ochilor ei lacrimi
Cu cârpa caldă încă.

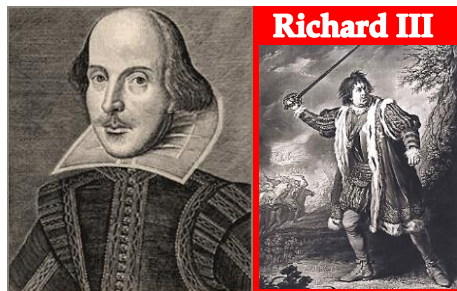
De vezi că nu se mișcă, că n-o faci să te-adore
Trimite-i și o listă pe care să înșiri
Și alte multe fapte.

Cum l-ai făcut să piară pe Clarence, unchiul ei,
Și unchiul Lovel Rivers, și zi că pentru dânsa
Ai otrăvit pe Anna, sărmana ei mătușă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

211

KING RICHARD: Come, come, you mock me; this is not the way

To win your daughter.

QUEEN ELIZABETH: There is no other way;
Unless thou couldst put on some other shape,
And not be Richard that hath done all this.

KING RICHARD: Say that I did all this for love of her.

QUEEN ELIZABETH: Nay, then indeed she cannot choose but hate thee,

Having bought love with such a bloody spoil.

KING RICHARD: Look what is done cannot be now amended;
Men shall deal unadvisedly sometimes,
Which after-hours gives leisure to repent.
If I did take the kingdom from your sons,
To make amends I'll give it to your daughter.
If I have kill'd the issue of your womb,

REGELE RICHARD: Dar râzi de mine, Doamnă, nu poate fi aceasta

Un mijloc ca de dânsa să fiu iubit vreodată.

REGINA ELISABETHA: Nu știu vreo altă cale.

Afară de ai pune un chip ce nu-i al tău,

Ca să nu fii cel Richard ce a comis acestea.

REGELE RICHARD: Dar spune-i că amorul ce pentru ea simțesc

Împinsu-m-a la crimă.

REGINA ELISABETHA: În adevăr atuncea te-ar lua, fii sigur,

Amoru-ți apărându-l c-un preț așa de mare.

REGELE RICHARD: Nu voi putea desface un fapt îndeplinit;

Și orice om greșește, iar mai târziu regretă,

Când judecă mai matur de ce s-a petrecut.

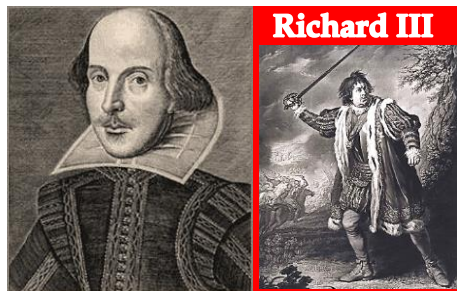
Chiar de smulsei domnia de la băieții tăi,

Ca să repar, voi da-o Prințesei sora lor.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

212

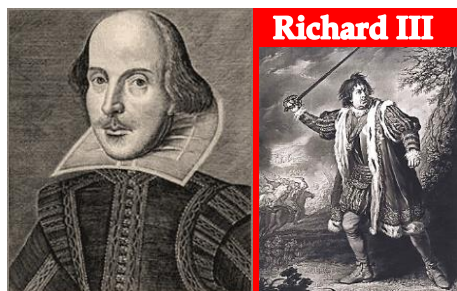
To quicken your increase, I will beget,
Mine issue of your blood upon your daughter.:
A grandam's name is little less in love
Than is the doating title of a mother;
They are as children but one step below,
Even of your metal, of your very blood;
Of all one pain, save for a night of groans
Endured of her, for whom you bid like sorrow.
Your children were vexation to your youth;
But mine shall be a comfort to your age.
The loss you have is but a son being king,
And by that loss your daughter is made queen.
I cannot make you what amends I would,
Therefore accept such kindness as I can.
Dorset your son, that with a fearful soul
Leads discontented steps in foreign soil,
This fair alliance quickly shall can home
To high promotions and great dignity:

Nu sună-atât de dulce cuvântul de bunică
Cât titlul cel de mamă? Nu-i dragoste aceeași
Ce simte ș-una și alta? Nepoți sunt ca copii,
O treaptă mai departe, — din sângele același:
În tinerețea voastră copii v-au supărat,
A voastră bătrânețe găsi-va mângâiere
În pruncii mei mai dulce; verși lacrimi de durere
Fiindcă fiul vostru nu a domnit ca Rege?
Prin faptul ăsta tocmai va deveni Regină
A voastră fiică, Doamnă!
Aș face și mai multe să pot recăpăta
Favoarea voastră, însă putere am acum
Să fac atâtea numai; — primește dar și iartă.
Marquesele de Dorset, ce-ncearcă să ascundă
Umblând în rătăcire prin țărmuri depărtate,
Va fi chemat acasă prin pașnica unire,
Și înaintat la slujbe, la funcțiuni înalte;
Iar Regele ce cheamă pe fiica ta soție,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

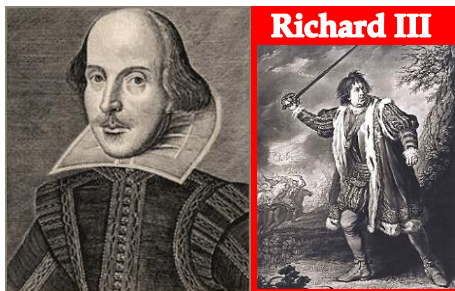
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

213

The King, that calls your beauteous daughter wife,
Familiarly shall call thy Dorset brother;
Again shall you be mother to a king,
And all the ruins of distressful times
Repair'd with double riches of content.
What! we have many goodly days to see:
The liquid drops of tears that you have shed
Shall come again, transform'd to orient pearl,
Advantaging their loan with interest
Of ten times double gain of happiness.
Go, then, my mother, to thy daughter go;
Make bold her bashful years with your experience;
Prepare her ears to hear a wooer's tale;
Put in her tender heart th' aspiring flame
Of golden sovereignty; acquaint the Princes
With the sweet silent hours of marriage joys.
And when this arm of mine hath chastised
The petty rebel, dull-brain'd Buckingham,

Voios va zice frate lui Dorset, fiul tău;
Și înc-o dată mamă vei fi a unui rege;
Voi înlocui ruina trecutului cel jalnic
Ah! Pentru noi mă crede, zâmbește viitorul!
Iar lacrimile calde ce ai vărsat se schimbă
În șire argintate de albi mărgăritare;
Căci înzecit mai tare simți-vei fericirea
Cu cât a fost mai crudă nenorocirea, care
Din ochii tăi le smulse.
Deci du-te, scumpă mamă, la tânăra prințesă
Cu mature cuvinte învinge-i modestia,
Prepar-o neînvățată pe-un pețitor s-asculte;
În sânul ei cel fraged o flacăra însuflă
Ce să-i ațâțe setea domniei aurite:
Asemenea mai spune-i că după ce cu oastea-mi,
Voi potoli răscoala – pe Buckingham mișelul
Cum merită plătindu-l, pe fruntea mea purtând
Cununa victorioasă, veni-voi să conduc,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

214

Bound with triumphant garlands will I come,
And lead thy daughter to a conqueror's bed;
To whom I will retail my conquest won,
And she shall be sole victoress, Caesar's Caesar.

QUEEN ELIZABETH: What were I best to say? her father's
brother

Would be her lord? Or shall I say her uncle?
Or he that slew her brothers and her uncles?
Under what title shall I woo for thee

That God, the law, my honour, and her love
Can make seem pleasing to her tender years?

KING RICHARD: Infer fair England's peace by this alliance.

QUEEN ELIZABETH: Which she shall purchase with still
lasting war.

KING RICHARD: Tell her the King, that may command,
entreats.

Cu pompă pe Regina la patul nupțial.
Și ascultând povestea triumfurilor mele,
Va fi triumfătoarea nevast-a lui Cezar.

REGINA ELISABETHA: Și cum crezi că-i mai bine, să zic
vorbind de tine, —

Al tatălui ei frate sau unchiul ei să zic?

Sau vrei c-acela ce a măcelărit

Pe unchii ei, pe frații, o cere de nevastă?

Făcând în locu-ți curte, ce titlu vrei să-ți dau,

Ce ar putea să-i placă mai mult și să te ia?

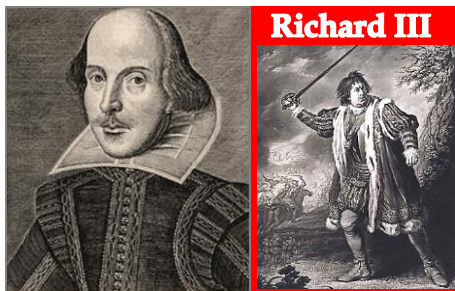
REGELE RICHARD: Convinge-o că pacea a țării noastre
întregi

Va fi asigurată prin astă alianță.

REGINA ELISABETHA: Va cumpăra cea pace c-o viață de
resbel.

REGELE RICHARD: Mai spune-i că stăpânul ce poate
porunci,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

215

QUEEN ELIZABETH: That at her hands which the king's King forbids.

KING RICHARD: Say she shall be a high and mighty queen.

QUEEN ELIZABETH: To wail the title, as her mother doth.

KING RICHARD: Say I will love her everlastingly.

QUEEN ELIZABETH: But how long shall that title 'ever' last?

KING RICHARD: Sweetly in force unto her fair life's end.

QUEEN ELIZABETH: But how long fairly shall her sweet life last?

KING RICHARD: As long as heaven and nature lengthens it.

QUEEN ELIZABETH: As long as hell and Richard likes of it.

KING RICHARD: Say I, her sovereign, am her subject love.

Cu umulință cere.

REGINA ELISABETHA: Un lucru la un Rege mai mare ca toți Regii

Oprit-a să se facă.

REGELE RICHARD: Arată-i c-o Regină puternică va fi.

REGINA ELISABETHA: Să plângă tot ca mă-sa, că titlul l-a purtat.

REGELE RICHARD: Mai spune-i că-mi inspiră o veșnică iubire?

REGINA ELISABETHA: Cu tine câtă vreme va ține veșnicia?

REGELE EDUARD: Cât viața ei va ține o sinceră iubire!

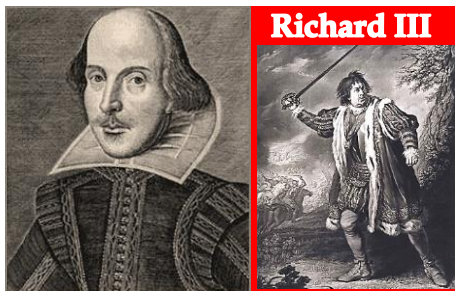
REGINA ELISABETHA: Dar câtă vreme, spune, va ține viața ei?

REGELE RICHARD: Cât va perite cerul, destinul și natura.

REINA ELISABETHA: Cât va lăsa-o iadul și Richard să trăiască!

REGELE RICHARD: Eu, Regele ei, astăzi devin supusul ei.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

216

QUEEN ELIZABETH: But she, your subject, loathes such sovereignty.

KING RICHARD: Be eloquent in my behalf to her.

QUEEN ELIZABETH: An honest tale speeds best being plainly told.

KING RICHARD: Then plain terms tell her my loving tale.

QUEEN ELIZABETH: Plain and not honest is too harsh a style.

KING RICHARD: Your reasons are too shallow and too quick.

QUEEN ELIZABETH: O, no, my reasons are too deep and dead;

Too deep and dead, poor infants, in their graves.

KING RICHARD: Harp not on that string, madam; that is past.

QUEEN ELIZABETH: Harp on it still shall I till heart-strings

REGINA ELISABETHA: Dar ea, ce ți-e supusă, ca Rege te urăște.

REGELE RICHARD: Te rog fii elocinte în interesul meu.

REGINA ELISABETHA: Mai mult efect va face o întâmplare, spusă

Adevărat, întocmai precum s-a întâmplat.

REGELE RICHARD: Curat dar povestește-i iubirea mea întreagă.

REGINA ELISABETHA: Curat de-aș povesti-o ar fi în stil prea aspru.

REGELE RICHARD: Cuvinte arzătoare, lipsite de-adâncime.

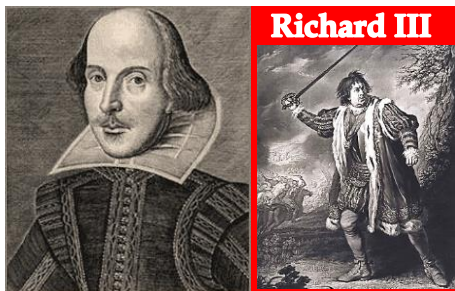
REGINA ELISABETHA: Sunt reci, înmormântate ca bieții copilași

Ascunși adânc în groapă în floarea vieții lor.

REGELE RICHARD: Nu mai vorbi de dânsii, e lucru din trecut.

REGINA ELISABETHA: Vorbi-voi, al meu suflet cu milă se

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

217

break.

KING RICHARD: Now, by my George, my garter, and my crown-

QUEEN ELIZABETH: Profan'd, dishonour'd, and the third usurp'd.

KING RICHARD: I swear-

QUEEN ELIZABETH: By nothing; for this is no oath:

Thy George, profan'd, hath lost his lordly honour;

Thy garter, blemish'd, pawn'd his knightly virtue;

Thy crown, usurp'd, disgrac'd his kingly glory.

If something thou wouldst swear to be believed,

Swear then by something that thou hast not wrong'd.

KING RICHARD: Now, by the world-

QUEEN ELIZABETH: 'Tis full of thy foul wrongs.

sfâșie!

REGELE RICHARD: Pe ordinele mele, jur, — pe coroana mea...

REGINA ELISABETHA: Mânjite, terfelite, mai mult chiar, urzupate.

REGELE RICHARD: Jur...

REGINA ELISABETHA: Ah! Nu jura pe ele, — căci nu-i un jurământ:

Sfințita sa onoare viteazul Sfânt George

O pierde când atârână pe pieptu-ți mișelesc;

Cavalereasca cinste a ordinelor tale

Pătat-ai cu necinste. Coroana-ți uzurpată

E dezbrăcată astăzi de fala sa regală.

Un jurământ de-ai face, nu poate fi crezut,

Jura-vei pe un lucru ce tu l-ai feștelit.

REGELE RICHARD: Jur dar pe astă lume...

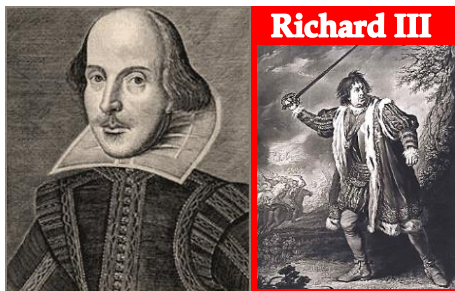
REGINA ELISABETHA: Și lumea este plină de răul ce-l comiți.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

218

KING RICHARD: My father's death-

QUEEN ELIZABETH: Thy life hath it dishonour'd.

KING RICHARD: Then, by myself-

QUEEN ELIZABETH: Thyself thyself misusest.

KING RICHARD: Wht then. By God-

QUEEN ELIZABETH: God's wrong is most of all.

If thou didst fear to break an oath with Him,

The unity the King my husband made

Thou hadst not broken, nor my brother slain;

If thou hadst fear'd to break an oath by Him,

The imperial metal, circling now thy brow,

Had graced the tender temples of my child;

And both the Princes had been breathing here,

Which now, two tender bedfellows for dust,

Thy broken faith hath made the prey for worms.

What canst thou swear by now?

REGELE RICHARD: Pe-a tatălui meu moarte —

REGINA ELISABETHA: Prin viața ta cea moartă destul ai necinstit-o.

REGELE RICHARD: Jur dar pe mine însumi —

REGINA ELISABETHA: Persoana ta pe tine prea mult te maltratează.

REGELE RICHARD: Pe Dumnezeu atuncea.

REGINA ELISABETHA: În contra Lui păcate mai multe ai comis.

De-aveai puțină cinste să nu-ți calci jurământul

Unirea întocmită de fratele tău Eduard

Era să ție încă, — Și el trăia acum:

De-aveai puțină frică credința s-o păstrezi,

Coroana împărătească ce-ncinge fruntea ta

Era să-ncingă fruntea a pruncilor mei gingași. —

Era azi să trăiască și Prinții amândoi,

Cei, care acum sunt pradă, prin viclenia ta

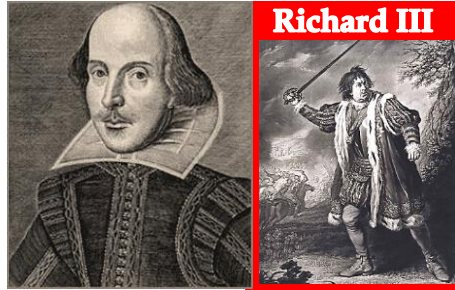
A viermilor în groapă! Ce-ți mai rămâne, spune,

C O N T E M P O R A R Y
 L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

219

KING RICHARD: The time to come.

QUEEN ELIZABETH: That thou hast wronged in the time
o'erpast;

For I myself have many tears to wash

Hereafter time, for time past wrong'd by thee.

The children live whose fathers thou hast slaughter'd,

Ungovern'd youth, to wail it in their age;

The parents live whose children thou hast butcher'd,

Old barren plants, to wail it with their age.

Swear not by time to come; for that thou hast

Misused ere used, by time misused o'erpast.

KING RICHARD: As I intend to prosper and repent,

So thrive I in my dangerous attempt

Of hostile arms! Myself myself confound!

Heaven and fortune bar me happy hours!

Day, yield me not thy light; nor, night, thy rest!

Be opposite all planets of good luck

Pe ce să juri acuma?

REGELE RICHARD: Pe viitor jura-voi.

REGINA ELISABETHA: Pierdut-ai viitorul prin tot trecutul
tău.

REGELE RICHARD: Să nu-mi ajute Domnul să asupresc cu
brațul

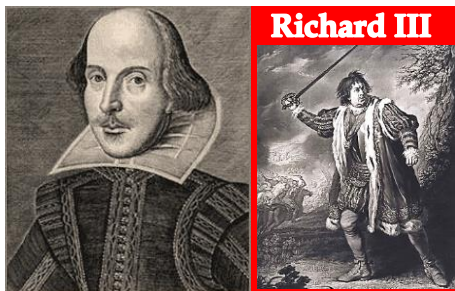
Pe dușmani. Ei din contră să cad prin mine însumi;

Să nu-mi zâmbească dulce nici cerul nici norocul,

Să n-am repaos ziua, să n-am odihnă noaptea; —

Stați, stele, împotriva, a tot ce întreprind,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

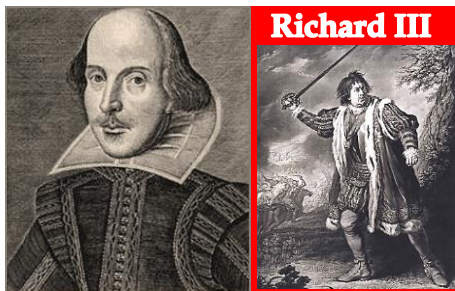
220

To my proceeding, if, with dear heart's love,
Immaculate devotion, holy thoughts,
I tender not thy beauteous princely daughter!
In her consists my happiness and thine;
Without her, follows to his land and me,
To thee, herself, and many a Christian soul,
Death, desolation, ruin, and decay:
It cannot be avoided but by this;
It will not be avoided but by this.
Therefore, dear mother,-i must call you so-
Be the attorney of my love to her:
Plead what I will be, not what I have been;
Not my deserts, but what I will deserve.
Urge the necessity and state of times,
And be not peevish-fond in great designs.
QUEEN ELIZABETH: Shall I be tempted of the devil thus?

KING RICHARD: Ay, if the devil tempt you to do good.

De n-oi iubi în viață cu dragoste eternă
Cu sfânta devoțiune, cu inima curată
Pe fiica ta frumoasă cu chip împărătesc.
Într-însa fericire găsi-vei pentru tine
Cu mine împreună; iar fără dânsa moartea,
Pieirea, nimicirea, ruina îngrozitoare,
Urmează pentru țară și pentru toți ai noștri.
E singura scăpare aceea ce am spus.
Și astfel, dragă mamă, căci astfel te numi-voi,
Te rog fii avocat, pledează pentru mine,
Ce am să fiu, rog, spune-i și nu ceea ce-am fost;
Nu cer ceea ce merit dar ce voi merita;
Erau și timpuri grele ce au împins la multe
Spre a și ajunge scopul cel mare, glorios.
REGINA ELISABETHA: Mă ispitește Dracu când te ascult
pe tine.

REGELE RICHARD: De poate fi ispită să faci ce este bine

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

221

QUEEN ELIZABETH: Shall I forget myself to be myself?

KING RICHARD: Ay, if yourself's remembrance wrong yourself.

QUEEN ELIZABETH: But thou didst kill my children.

KING RICHARD: But in your daughter's womb I bury them;
Where, in that nest of spicery, they will breed
Selves of themselves, to your recomforture.

QUEEN ELIZABETH: Shall I go win my daughter to thy will?

KING RICHARD: And be a happy mother by the deed.

QUEEN ELIZABETH: I go. Write to me very shortly,
And you shall understand from me her mind.

KING RICHARD: Bear her my true love's kiss; and so, farewell.

[Exit QUEEN ELIZABETH]

Relenting fool, and shallow, changing woman!

[Enter RATCLIFF; CATESBY following]

How now! what news?

RATCLIFF: Most gracious sovereign, on the western coast

REGINA ELISABETHA: Dar să mă uit eu însumi?

REGELE RICHARD: Uitându-te doar numai îți vei face mai mult bine.

REGINA ELISABETHA: Tu însă ești acela ce mi-ai ucis copii, —

Și voi putea cu mâna-mi să-ți dau pe a mea fiică?

REGELE RICHARD: Vei fi prin faptul ăsta o mamă fericită.

REGINA ELISABETHA: Mă duc, să-mi scrii îndată,
Afla-vei de la mine ce are să-ți răspundă.

REGELE RICHARD: Dă-i dulcea sărutare ce dragostea trimite

(o sărută, iese Regina Elisabetha)

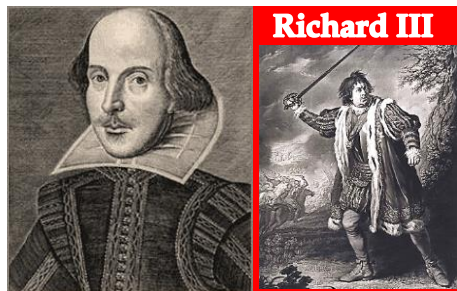
Ah! Proastă, îndulcită, femeie, schimbătoare!

Ce vești dulci, amice?

(Intră Ratcliffe, după dânsul Catesby)

RATCLIFFE: Stăpâne preaputernic, pe apa apuseană

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

222

Rideth a puissant navy; to our shores
Throng many doubtful hollow-hearted friends,
Unarm'd, and unresolv'd to beat them back;
'Tis thought that Richmond is their admiral;
And there they hull, expecting but the aid
Of Buckingham to welcome them ashore.
KING RICHARD: Some light-foot friend post to the Duke of
Norfolk.

Ratcliff, thyself, or Catesby; where is he?

CATESBY: Here, my good lord.

KING RICHARD: Fly to the Duke. *[To Ratcliff]* Post to
Salisbury;

When thou com'st thither,- *[To CATESBY]* Dull, unmindfull
villain,

Why stay'st thou here, and go'st not to the Duke?

CATESBY: First, mighty liege, tell me your Highness' pleasure,

Plutește cu mândrie o flotă numeroasă;
Spre țărmul ce-o primește aleargă s-o respingă
O ceată îndoioasă din partizanii noștri
Se crede chiar că Richmond e admiralul lor;
Acolo ancorează, se zice, așteptând
Pe Buckingham, cu care vor debarca în țară.

REGELE RICHARD: Să mergem unu iute la Ducele de
Norfolk, —

Tu, în persoană, Ratcliffe, — sau Catesby, unde e?

CATESBY: Aici, stăpâne, gata.

REGELE RICHARD: Te du la Duce, Catesby.

CATESBY: Cu cea mai mare grabă, Mylord, la el voi merge.

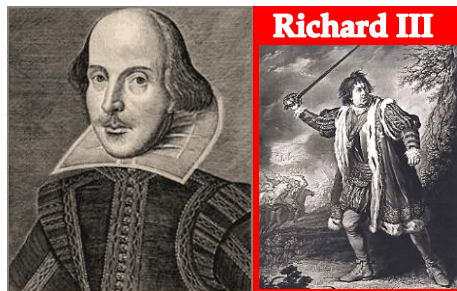
REGELE RICHARD: Aici aproape, Ratcliffe, — pornește
drept la Salisbury,

Și când ajungi acolo — *(lui Catesby)* uituc și nătărău,

De ce rămâi aicea și nu te duci la Duce?

CATESBY: Întâi să-mi spuneți, Sire, ce porunciți să-i zic

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

223

What from your Grace I shall deliver to him.

KING RICHARD: O, true, good Catesby. Bid him levy straight
The greatest strength and power that he can make
And meet me suddenly at Salisbury.

CATESBY: I go. *[Exit.*

RATCLIFF: What, may it please you, shall I do at Salisbury?

KING RICHARD: Why, what wouldst thou do there before I
go?

RATCLIFF: Your Highness told me I should post before.

KING RICHARD: My mind is chang'd., sir, my mind is
changed.

[Enter LORD STANLEY.

How now, what news with you?

STANLEY: None good, my liege, to please you with the
hearing;

Că Maiestatea Voastră dorește să se facă.

REGELE RICHARD: Adevărat zici Catesby, să strângă
imediat

Oștire cât de multă și bine încercată,
Să-mi iasă înainte în câmpul de la Salisbury,
Fără a vesti pe nimeni.

CATESBY: Mylord, mă duc îndată. *(iese)*

RATCLIFFE: La Salisbury, ce poruncă e pentru mine, Sire?

REGELE RICHARD: Ce vrei să faci acolo pân' n-oi ajunge
eu?

RATCLIFFE: Mi-ați poruncit, stăpâne, să merg eu înainte.
(iese)

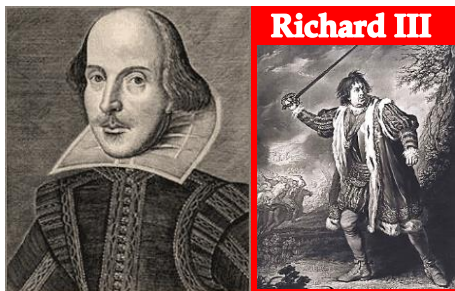
REGELE RICHARD: Îmi vine o idee. —

(Intră Stanley)

Ei, Stanley, ce mai spui?

STANLEY: Nici bună veste, Sire, cu care să te bucuri,
Nici rea destul să facă ca să fii supărat.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

224

Nor none so bad, but it may well be told.

KING RICHARD: Hoyday, a riddle! neither good nor bad!
What need'st thou run so many miles about,
When thou mayest tell thy tale the nearest way?
Once more, what news?

STANLEY: Richmond is on the seas.

KING RICHARD: There let him sink, and be the seas on him!
White-liver'd runagate, what doth he there?

STANLEY: I know not, mighty sovereign, but by guess.

KING RICHARD: Well, as you guess?

STANLEY: Stirr'd up by Dorset, Buckingham, and Ely,
He makes for England here to claim the crown.

KING RICHARD: Is the chair empty? Is the sword unsway'd?
Is the King dead, the empire unpossess'd?
What heir of York is there alive but we?
And who is England's King but great York's heir?

REGELE RICHARD: Ei bravo! — o enigma! Ceva nici bun,
nici rău.

Ce trebuință este de-atâta ocolire,
Când poți așa de bine să spui ce ai de spus?
Răspunde dar, — ce veste?

STANLEY: Pe mare este Richmond.

REGELE RICHARD: Acolo să se înece; pe el să fie marea;
Ce face el acolo mișelul renegat?

STANLEY: De altfel nu pot spune, ghicind doar bănuiesc.

REGELE RICHARD: Și cum e ce ghicești?

STANLEY: Cred că e împins de Dorset, de Buckingham și
Morton

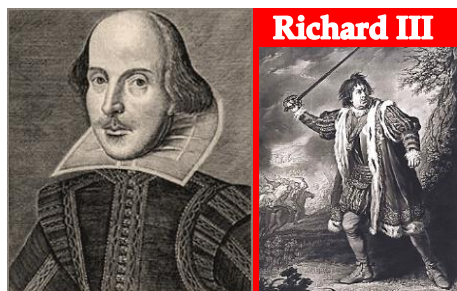
Revendică coroana și tronul ce deții.

REGELE RICHARD: Ce gol e oare tronul și spade e
netrasă?

Murit-a Domnitorul? Domnia e vacantă?

Moștenitor în viață e altul decât mine?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

225

Then tell me what makes he upon the sea?

STANLEY: Unless for that, my liege, I cannot guess.

KING RICHARD: Unless for that he comes to be your liege,
You cannot guess wherefore the Welshman comes.
Thou wilt revolt and fly to him, I fear.

STANLEY: No, my good leige; therefore mistrust me not.

KING RICHARD: Where is thy power then, to beat him back?
Where be thy tenants and thy followers?
Are they not now upon the western shore,
Safe-conducting the rebels from their ships?

STANLEY: No, my good lord, my friends are in the north.

KING RICHARD: Cold friends Richard. What do they in the
north,

Și-n Anglia nu domnește heredele lui York?

Acuma spune-mi dară, cu ce drept vine Richmond?

STANLEY: De nu pentru aceasta nu pot ghici ce cată.

REGELE RICHARD: Că dacă el nu vine coroana să-mi
răpească,

Nu poți ghici ce cată pe teritoriul nostru.

Ah! Stanley, mult mi-e frică că vrei să mergi cu dânsul.

STANLEY: Nu, Sire, de aceasta să nu mă bănuiești.

REGELE RICHARD: Atuncea unde ți-e trupa cu care să-l
respingi?

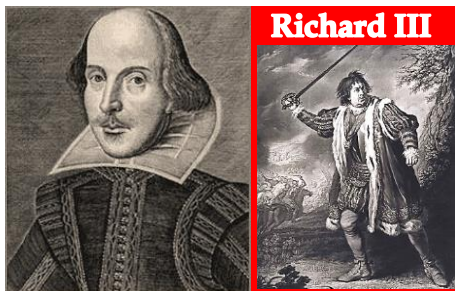
Urmașii unde-s? Unde sunt toți vasalii tăi?

Nu-mi spune! – Știu prea bine, – spre mare ei aleargă,
Conduc în siguranță pe trădăător ce vine
Coroana să-mi răpească.

STANLEY: Stăpâne, să nu credeți; – în Nord îmi sunt
amicii.

REGELE RICHARD: Prieteșug de gheață: – ce caută în
nord?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

226

When they should serve their sovereign in the west?

STANLEY: They have not been commanded, mighty sovereign:
Please it your Majesty to give me leave,
I'll muster up my friends and meet your Grace
Where and what time your Majesty shall please.

KING RICHARD: Ay, ay, thou wouldst be gone to join with
Richmond;

I will not trust you, sir.

STANLEY: Most mighty sovereign,
You have no cause to hold my friendship doubtful:
I never was nor never will be false.

KING RICHARD: Go, then, and muster men. But leave behind
Your son, George Stanley. Look your heart be firm,
Or else his head's assurance is but frail.

STANLEY: So deal with him as I prove true to you. *[Exit*

Enter a MESSENGER.

Când în apus pe Rege să ocrotească cată?

STANLEY: Nici n-am primit porunca, stăpâne
preaputernic;

Dar dați-mi numai voie de-aci să plec în grabă,
S-adun ai mei prieteni, și apoi să vă-ntâlnesc
Oriunde vă va place.

REGELE RICHARD: Da, da, ești din aceia ce se-ntrunesc cu
Richmond;

Eu nu mă pot încrede.

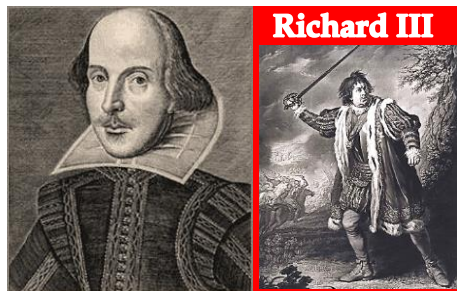
STANLEY: Prea înalte Doamne,
N-aveți cuvânt, mă credeți, să vă-ndoiți de mine;
Nici n-am trădat vreodată, nici voi fi trădător.

REGELE RICHARD: Ei du-te, strânge oameni: dar vei lăsa
cu mine

Pe fiul tău George Stanley; credință deci păstrează,
Căci altfel, de-a sa viață nu voi putea răspunde. *(iese Stanley)*

(Intră un Vestitor)

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

227

MESSENGER: My gracious sovereign, now in Devonshire,
As I by friends am well advertised,
Sir Edward Courtney and the haughty prelate,
Bishop of Exeter, his brother there,
With many moe confederates, are in arms.

Enter another MESSENGER.

SECOND MESSENGER: In Kent, my liege, the Guilfords are in
arms;

And every hour more competitors
Flock to the rebels, and their power increaseth.

Enter another MESSENGER.

THIRD MESSENGER: My lord, the army of great Buckingham-

KING RICHARD: Out on you, owls! Nothing but songs of
death?

[He strikes him.

There, take thou that till thou bring better news.

THIRD MESSENGER: The news I have to tell your Majesty

VESTITORUL: Aflat-am, Maiestate, din zvon și prin
prieteni

Că Courtenay cu-al său frate Episcopul trufaș
La Exter, ațăță în arme să se scoale
Tot Devonșirul gata s-alerge la semnal.

(Intră un al doilea vestitor)

2-lea VESTITOR: Aflat-am, Maiestate, din sigură sorginte,
Că-n Kent și prin districte s-au răsculat în arme
Toți oamenii lui Guildford: pe fiecare ceas
Se întărește forța răzvrătiților.

(Intră un al treilea Vestitor)

3-lea VESTITOR: Mylord, armata dârjă a marelui
Buckingham...

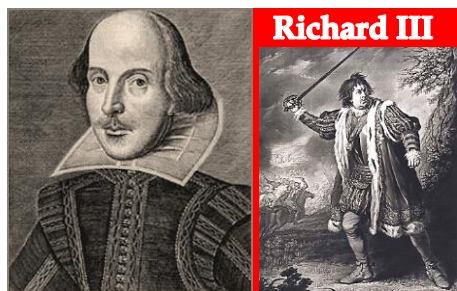
REGELE RICHARD: Nu mai cobiți întruna ca bufnițe ce
sunteți.

Plecați de-aicea iute, și nu veniți la mine

Cu astfel de vestire. *(il lovește)*

3-lea VESTITOR: Aceasta este vestea ce vream să vă o spun;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

228

Is that by sudden floods and fall of waters,
Buckingham's army is dispers'd and scatter'd;
And he himself wand'ring away alone,
No man knows whither.

KING RICHARD: I cry thee mercy:
There is my purse to cure that blow of thine.
Hath any well-advised friend proclaim'd
Reward to him that brings the traitor in?

THIRD MESSENGER: Such proclamation hath been made,
my liege.

Enter another MESSENGER.

FOURTH MESSENGER: Sir Thomas Lovel and Lord Marquis
Dorset,

'Tis said, my liege, in Yorkshire are in arms.
But this good comfort bring I to your Grace,
The Breton navy is dispersed by tempest:
Richmond, in Dorsetshire sent out a boat

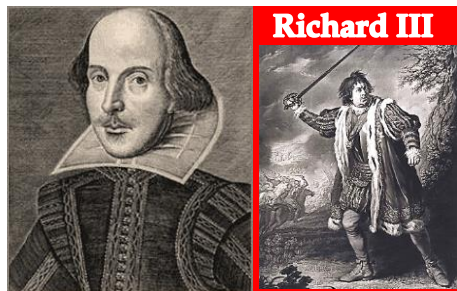
Înundațiuni subite au risipit deodată,
Armata lui Buckingham, și dânsul e fugăr
Nu se mai știe unde.

REGELE RICHARD: Amice, cer iertare.
Poftim ceva cu care să vindecî lovitura. (*îi aruncă o pungă*)
Luatu-s-a măsura să se proclame tare
Că cel ce va aduce pe trădător înainte-mi,
Primi-va de la mine răsplată pentru fapta-i!
3-lea VESTITOR: Deja ieșit-a astăzi această proclamare.

(Intră un al patrulea Vestitor)

4-lea VESTITOR: Venit-a de la Yorkșire o scrisoare pozitivă
C-a izbucnit răscola, la care s-au unit
Marquesele de Dorset și cu Sir Thomas Lovel.
Măriei Voastre însă aduc plăcută veste,
Că vijelii grozave au risipit pe mare
Puternica flotilă pornită din Bretania;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

229

Unto the shore, to ask those on the banks
 If they were his assistants, yea or no;
 Who answer'd him, they came from Buckingham
 Upon his party: he, mistrusting them,
 Hoised sail, and made away for Brittany.

KING RICHARD: March on, march on, since we are up in arms;
 If not to fight with foreign enemies,
 Yet to beat down these rebels here at home.
Re-enter CATESBY.

CATESBY: My liege, the Duke of Buckingham is taken;
 That is the best news. That the Earl of Richmond
 Is with a mighty power landed at Milford
 Is colder tidings, yet they must be told.

KING RICHARD: Away towards Salisbury! While we reason
 here,
 A royal battle might be won and lost:

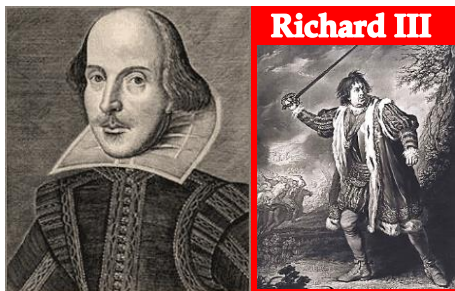
Trimise Richmond luntre spre Dorsetshire, să afle
 Cât sunt de favorabili locuitorii țării,
 Venit-au cu răspunsul c-au întâlnit mergând
 Împrăștiată ceata lui Buckingham fugarul:
 Pierdea atunci curajul, s-au imbarcat din nou
 Spre Franța cu grăbire...

REGELE RICHARD: Înainte! Înainte! Deoarece sub arme
 Nu suntem pentru luptă cu un ostaș străin,
 Ci să stârpim un dușam ieșit chiar dintre noi.
(Intră Catesby)

CATESBY: S-a prins în fine, Sire, puternicul Buckingham
 Aceasta este vestea cea bună ce aduc;
 Mai este încă o știre mai rea decât aceasta
 Ce trebuie însă spusă, că Conte de Richmond
 A debarcat la Milford c-o forță însemnată.

REGELE RICHARD: Aleargă tu la Salisbury, (pe când
 vorbim aicea
 O bătălie mare putem să câștigăm)

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

230

Some one take order Buckingham be brought
To Salisbury; the rest march on with me.

[Flourish. Exeunt.]

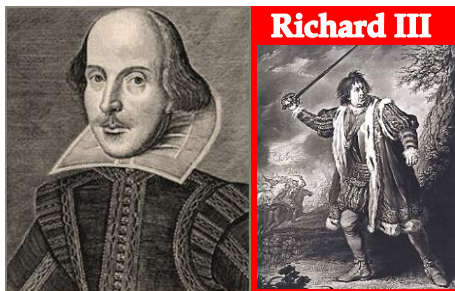
Și să se dea porunca pe Buckingham să-l ducă
La Salisbury, iară ceilalți să vie după mine.

(iese)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

231

Scene V.

LORD DERBY'S house.

Enter STANLEY and SIR CHRISTOPHER URSWICK.

STANLEY: Sir Christopher, tell Richmond this from me:

That in the sty of the most deadly boar

My son George Stanley is frank'd up in hold;

If I revolt, off goes young George's head;

The fear of that holds off my present aid.

But tell me, where is princely Richmond now?

CHRISTOPHER: At Pembroke, or at Ha'rford-west in Wales.

STANLEY: What men of name resort to him?

CHRISTOPHER. Sir Walter Herbert, a renowned soldier;

Sir Gilbert Talbot, Sir William Stanley,

Oxford, redoubted Pembroke, Sir James Blunt,

SCENA V

O cameră în casa Lordului Stanley.

Stanley și Sir Christoper Urswick.

STANLEY: Sir Christoper, din partea-mi, lui Richmond

spune asta:

Pe fiu meu George Stanley mistrețul l-a închis

În neagra-i vizuină.

De vin în ajutoru-i acesta va muri;

E lucru ce m-oprește de a lucra cu dânsul.

Dar spune-mi unde oare se află el acum?

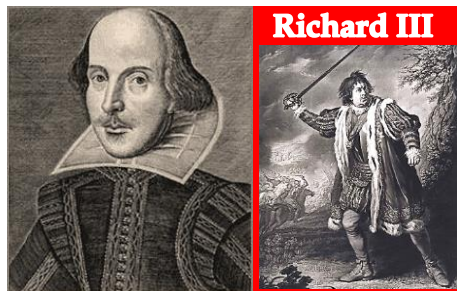
SIR CRISTOPHER: La Pembroke, sau la Harford în Galia apuseană.

STANLEY: Din cei ce sunt cu dânsul numește pe câțiva.

SIR CRISTOPHER: Întâi Sir Walter Herbert, un renumit soldat.

Apoi Sir Gilbert Talbot, mai e și William Stanley;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

232

And Rice ap Thomas, with a valiant crew;
And many other of great name and worth;
And towards London do they bend their course,
If by the way they be not fought withal.

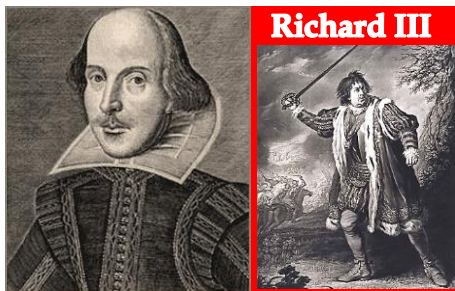
STANLEY: Return unto thy lord; commend me to him:
Tell him the queen hath heartily consented
He shall espouse Elizabeth her daughter.
These letters will resolve him of my mind.
Farewell.

[Exeunt.]

Și Pembroke cel războinic, cu Oxford, Sir James Blunt,
Pe urmă Rice ap Thomas, c-o vitejească ceată;
Și alți destui cu dânsul de nume și valoare,
Înaintând spre Londra, de nu luați măsuri
Să li se întrerupă prin forță marșul lor.

STANLEY: Întoarce-te acum în grabă la stăpân-tău,
Din partea mea salută-l și spune-i de la mine
C-a consimțit Regina cu mare bucurie
Pe fiică-sa cu dânsul s-o logodească-n Londra.
Afară de acestea scrisorile de față
Vor arăta și alte ce am în gândul meu,
Prietene, Adio.
(Îi dă hârtii Sir Christopher)
(ies)

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

233

ACT FIFTH.

Scene I.

Salisbury. An open place.

Enter the SHERIFF and BUCKINGHAM, with halberds, led to execution.

BUCKINGHAM: Will not King Richard let me speak with him?

SHERIFF: No, my good lord; therefore be patient.

BUCKINGHAM: Hastings, and Edward's children, Grey, and Rivers,

Holy King Henry, and thy fair son Edward,

Vaughan, and all that have miscarried

By underhand corrupted foul injustice,

If that your moody discontented souls

Do through the clouds behold this present hour,

ACTUL AL CINCILEA

SCENA I

Salisbury, – o piață.

Intră șeriful cu un păzitor, ducând pe Buckingham la moarte.

BUCKINGHAM: Nu-mi va permite Richard să-i fac o rugămintă?

ȘERIFUL: Aceasta nu se poate, supune-țe, Mylord.

BUCKINGHAM: Voi, Hastings, copilași lui Eduard, Rivers, Grey,

Sfințite Rege Henric și tinere Prinț Eduard,

Tu, Vaughan, și toți aceia pe care v-a asuprit

Mârșava nedreptate a tiraniei de-astăzi;

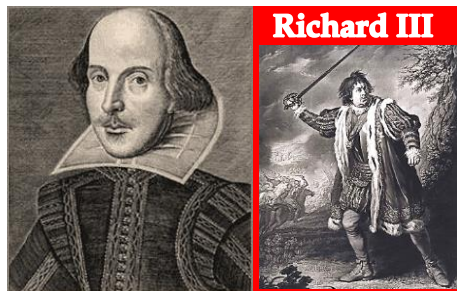
Priviți a mea pieire: și chiar spre răzbunare

Râdeți de mine; însă de pot în ceasul ăsta,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

234

Even for revenge mock my destruction!
This is All-Souls' day, fellow, is it not?

SHERIFF: It is, my lord.

BUCKINGHAM: Why, then All-Souls' day is my body's
doomsday.

This is the day which in King Edward's time,
I wish'd might fall on me when I was found
False to his children and his wife's allies;
This is the day wherein I wish'd to fall
By the false faith of him whom most I trusted;
This, this All-Souls' day to my fearful soul
Is the determin'd respite of my wrongs;
That high All-Seer which I dallied with
Hath turn'd my feigned prayer on my head
And given in earnest what I begg'd in jest.
Thus doth he force the swords of wicked men

Sufletele-ve triste, în veci neodihnite,
Văzduhul să-l pătrundă, să vadă pe pământ.
În câte sunteți astăzi? E ziua morților,
Așa băieți, îmi pare.

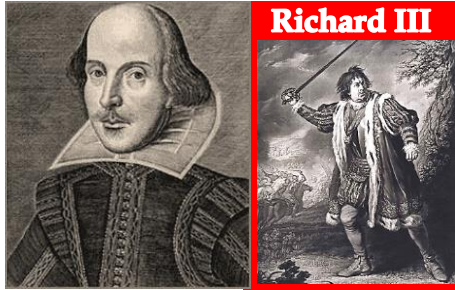
ȘERIFUL: Mylord, chiar astăzi este.

BUCKINGHAM: Ah! Praznicul acesta va trebui să fie
Și ziua morții mele! În timpul lui Eduard,
Pe astă zi jurat-am că voi fi credincios
Copiilor săi fragezi și soției Regelui:
Pe asta și jurat-am aceuia credință
În care-avem credință mai mare ca-n oricare;
Această zi nefastă fricosului meu suflet,
Va fi cea de pe urmă a faptelor nedrepte
Ce am comis în lume.
Și cel ce vede toate, cu care am glumit,
Pe capul meu nemernic îmi împinește ruga;
Chiar astfel El întoarce tăișul celui rău
Ca-n pieptul său să intre.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

235

To turn their own points in their masters' bosoms.
Now Margaret's curse is fallen upon mt head;
'When he' quoth she 'shall split thy heart with sorrow,
Remember Margaret was a prophetess.'
Come , sirs, convey me to the block of shame;
Wrong hath but wrong, and blame the due of blame.

[Exeunt.

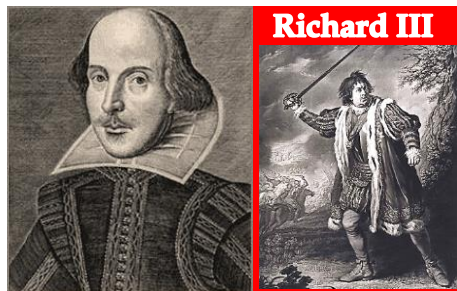
Pe mine cade astăzi blestemul Margaretei;
Zicea: „când cu durere el, sufletul tău mândru
Îl va zbrobi, atuncea mărturisește în fine
C-am fost proroacă bună.”
Acuma dar mă duceți la moarte rușinoasă:
Rău răsplătesc răul pe cel ce are vină.

(iese Buckingham etc.)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

236

Scene II.

The Camp near Tamworth.

*Enter RICHMOND, OXFORD, SIR JAMES BLUNT, SIR
WALTER HERBERT, and others, with drum and colours.*

RICHMOND: Fellows in arms, and my most loving friends,
Bruised underneath the yoke of tyranny,
Thus far into the bowels of the land
Have we march'd on without impediment;
And here receive we from our father Stanley
Lines of fair comfort and encouragement.
The wretched, bloody, and usurping boar,
That spoil'd your summer fields and fruitful vines,
Swills your warm blood like wash, and makes his trough
In your embowell'd bosoms, this foul swine
Is now even in the centre of this isle,
Near to the town of Leicester, as we learn.

SCENA II

O câmpie lângă Tamworth.

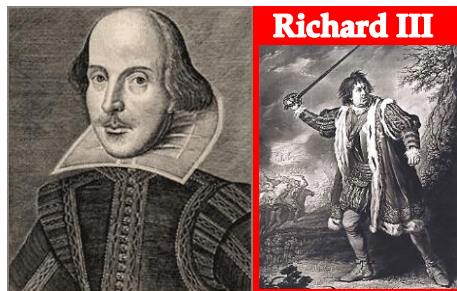
*Intră Richmond cu muzica și drapelul, – Oxford, – Sir James
Blunt, – Sir Walter Herbert cu trupele în marș.*

RICHMOND: Vitejilor tovarăși și mult iubiți prieteni,
Voi, suferind ca mine sub jugul tiraniei,
Intrărăm pân-aicea în interiorul țării
Și nu întâmpinarăm nici semn de-mpiedicare.
Era socrul meu, Lord Stanley, prin chiar scrisoarea asta
Ne dă speranță bună, urându-ne izbândă.
Mistrețul cel sălbatic, infam uzurpator,
Ce via și câmpia v-a devastat-o în floare,
Din caldul vostru sânge bând și făcându-și jghiabul
Adânc în piepul vostru, – acest mistreț scârbos
Își are vizuina în centrul țării noastre.
Precum aflai, aproape de Leicester el prădează:

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

237

From Tamworth thither is but one day's march.
In God's name cheerly on, courageous friends,
To reap the harvest of perpetual peace
By this one bloody trial of sharp war.
OXFORD: Every man's conscience is a thousand swords,
To fight against this guilty homicide.
HERBERT. I doubt not but his friends will turn to us.

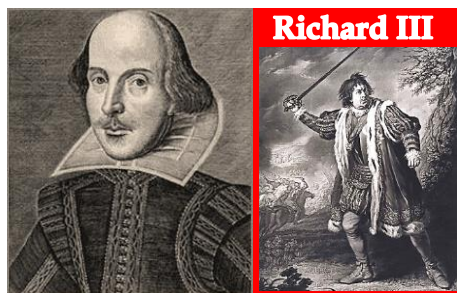
BLUNT: He hath no friends but what are friends for fear,
Which in his dearest need will fly from him.

RICHMOND: All for our vantage. Then in God's name march:
True hope is swift, and flies with swallow's wings;
Kings it makes gods, and meaner creatures kings.

[Exeunt.]

O zi e pân-acolo din Tamworth unde suntem.
Cu Dumnezeu să mergem, vitejii mei prieteni,
Să dobândim și pace și liniște eternă
Printr-o supremă luptă de viață și de moarte.
OXFORD: Găsi-va fiecare în conștiința sa
O sabie ascuțită să taie pe-ucigașul.
RICHMOND: N-am nicio îndoială că chiar amicii lui
Spre noi se vor întoarce.
BLUNT: El n-are alți prieteni decât acei ce frica
Îi ține lângă dânsul; La ceas de nevoie
Îi va chema, și atuncea nu vor fi lângă el.
RICHMOND: Da toate ce le spuneți vin în favoarea
noastră;
Deci, scumpii mei tovarăși, cu Dumnezeu-nainte:
Speranț-i lucru mare și iute ne conduce;
Pe-un rege-l poate face un Zeu, pe cel mai mic
Îl poate face Rege.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

238

Scene III.

Bosworth Field.

Enter KING RICHARD in arms, with NORFOLK, RATCLIFF, the EARL of SURREYS and others.

KING RICHARD: Here pitch our tent, even here in Bosworth field.

My Lord of Surrey, why look you so sad?

SURREY: My heart is ten times lighter than my looks.

KING RICHARD: My Lord of Norfolk!-

NORFOLK: Here, most gracious liege.

KING RICHARD: Norfolk, we must have knocks; ha! must we not?

NORFOLK: We must both give and take, my gracious lord.

KING RICHARD: Up With my tent there! Here will I lie to-night;

SCENA III

Câmpia de la Bosworth.

Intră Regele Richard cu trupele, – Ducele de Norfolk, – Comitele de Surrey și alții.

REGELE RICHARD: Taberile le faceți chiar în câmpia asta
Ce se numește Bosworth.

Mylord de Surrey, spune-mi de ce ești așa trist?

SURREY: Mai îngrijit par poate decât mă simt în suflet.

REGELE RICHARD: Mylord de Norfolk...

NORFOLK: Sire, grațioase sunt aicea.

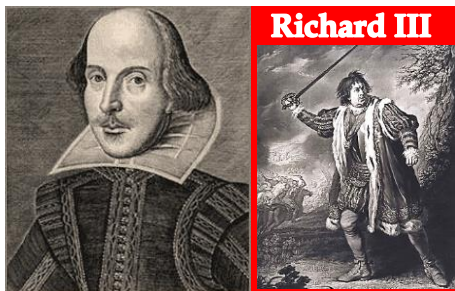
REGELE RICHARD: Ne vom ciocni, – ce zici tu, ei, Norfolk iubite?

NORFOLK: Sperăm să dăm mai multe decât primim,
Mylord.

REGELE RICHARD: Deci așezați-mi cortul: aicea voi
dormi:

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

239

[Soldiers begin to set up the KING'S tent]

But where to-morrow? Well, all's one for that.

Who hath descried the number of the foe?

NORFOLK: Six or seven thousand is their utmost power.

KING RICHARD: Why, our battalion trebles that account;

Besides, the King's name is a tower of strength,

Which they upon the adverse faction want.

Up with the tent! Valiant gentlemen,

Let us survey the vantage of the field;

Call for some men of sound direction:

Let's lack no discipline, make no delay;

For, lords, to-morrow is a busy day.

[Exeunt]

Enter, on the other side of the field, RICHMOND, SIR WILLIAM BRANDON, OXFORD, DORSET, and others. Some of the Soldiers pitch RICHMOND'S tent.

RICHMOND: The weary sun hath made a golden set,

And by the bright tract of his fiery car

Gives token of a goodly day to-morrow.

(Soldații încep să așeze cortul lui Richard)

Dar unde oare mâine? Tot una-i pentru mine.

În număr, cine știe ce forță au dușmanii?

NORFOLK: Mii șase, poate șapte cel mult, de-o fi atâția.

REGELE RICHARD: Bun, combatanții noștri-s trei ori cât ai zis.

Pe urmă e o forță în numele de Rege

Ce le lipsește-acolo. Nu-i gata încă cortul?

Mylord, să recunoaștem terenul unde suntem;

Chemați câțiva din oameni ce se pricep la asta; —

Vedeți de disciplină; să nu mai zăbovim;

Pe ziua cea de mâine avem destulă treabă.

(Intră pe partea opusă a câmpiei, Richmond, Sir William Brandon, Oxford și alți Lorzi, câțiva din soldați așează cortul lui Richmond)

RICHMOND: Vezi, somnoroșul soare în aur a apus.

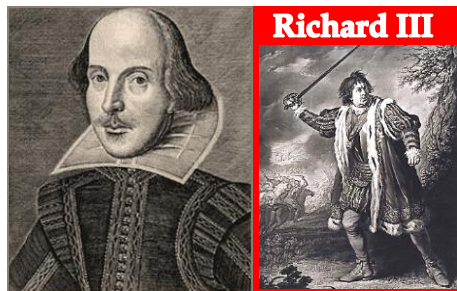
Strălucitoarea cale ce a descins din cer,

Promite pentru mâine un timp senin, frumos. —

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

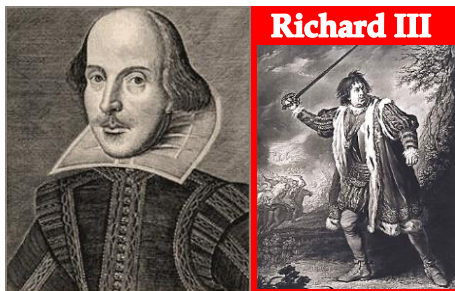
240

Sir William Brandon, you shall bear my standard.
Give me some ink and paper in my tent:
I'll draw the form and model of our battle,
Limit each leader to his several charge,
And part in just proportion our small strenght.
My Lord of Oxford-you, Sir William Brandon,
And you, Sir Walter Herbert, stay with me.
The Earl of Pembroke keeps his regiment;
Good Captain Blunt, bear my good night to him,
And by the second hour in the morning
Desire the Earl to see me in my tent.
Yet one thing more, good Blunt, before thou go'st,
Where is Lord Stanley quarter'd, do you know?
BLUNT: Unless I have mista'en his colours much,
Which well I am assur'd I have not done,
His regiment lies half a mile at least
South from the mighty power of the King.
RICHMOND: If without peril it be possible,

Îți încredințez, Sir William, să porți stindardul meu. —
Hârtie și cerneală în cortul meu trimite-mi;
Voi chibzui acolo proiectul bătăliei,
Anume fiecărui voi desemna purtarea,
Trăgând folos mai mare din mica noastră trupă.
Iubite Lord de Oxford, — și bun Sir William Brandon,
Precum și Walter , voi rămâneți cu mine,
Și-n zor de dimineață, din partea mea poștește-l
Să vie să mă vadă în cortul meu aicea: —
Mai am o rugămintă să-ți fac, iubite Blunt;
Știi oare unde Lord Stanley cu ai săi?

BLUNT: De n-am greșit drapelul, (ce greu se poate crede,)
E depărtat de-aicea spre sud un kilometru
De locul unde este chiar Regele postat.

RICHMOND: De este cu putință, dar fără a fi pericol,

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

241

Good Captain Blunt, bear my good-night to him,
And give him from me this poor needful note.

BLUNT: Upon my life, my lord, I'll undertake it;
And so, God give you quiet rest to-night!

RICHMOND: Good night, good Captain Blunt.

Come, gentlemen,
Let us consult upon to-morrow's business.
In to my tent; the dew is raw and cold.

[They withdraw into the tent.]

*Enter, to his-tent, KING RICHARD, NORFOLK, RATCLIFFE,
CATESBY, and others.*

KING RICHARD: What is't o'clock?

CATESBY: It's supper-time, my lord;
It's nine o'clock.

KING RICHARD: I will not sup to-night.
Give me some ink and paper.
What, is my beaver easier than it was!
And all my armour laid into my tent?

Iubite Blunt, încearcă să te-ntâlnești cu dânsul,
Și grabnic dă-i din partea-mi un important răvaș.

BLUNT: De m-o costa chiar viața, voi încerca, Mylord.
Dea Domnul astă noapte să dormi liniștit .

RICHMOND: Adio, căpitane. Să mergem Domnii mei,
Să chibzuim de toate ce mâine o să facem;
Dar să intrăm înăuntru, căci vântul bate rece.

(se retrag în cort)

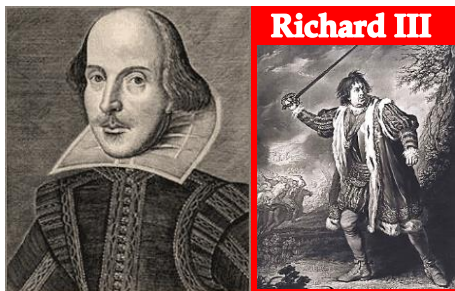
*(Intră, în cortul opus, Regele Richard, Norfolk, Ratcliffe și
Catesby)*

REGELE RICHARD: Ce oră e? — Spuneți-mi.

CATESBY: Nouă ore chiar trecute.

REGELE RICHARD: Nu voi cina diseară.
Puneți-mi lângă mine hârtie și cerneală. —
Lărgitu-s-a mantaua; în ea să nu mă-mpiedic?
Ați pus la îndemână armura mea în cort?

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

242

CATESBY: It is, my liege; and all things are in readiness.

KING RICHARD: Good Norfolk, hie thee to thy charge;
Use careful watch, choose trusty sentinels.

NORFOLK: I go, my lord.

KING RICHARD: Stir with the lark to-morrow, gentle Norfolk.

NORFOLK: I warrant you, my lord. *[Exit*

KING RICHARD: Catesby!

CATESBY: My lord?

KING RICHARD: Send out a pursuivant at arms
To Stanley's regiment; bid him bring his power
Before sunrising, lest his son George fall
Into the blind cave of eternal night. *[Exit CATESBY.*

Fill me a bowl of wine. Give me a watch.

Saddle white Surrey for the field to-morrow.

Look that my staves be sound, and not too heavy.

Ratcliff!

CATESBY: Precum doriți sunt toate și preparate gata.

REGELE RICHARD: Te du, iubite Norfolk, la postul tău
acuma,

Veghează cu credință, ia sentinele bune.

NORFOLK: Mă duc, Mylord.

REGELE RICHARD: Cu ciocârlia mâine deșteaptă-te, bun
Norfolk.

NORFOLK: Poți fi pe pace, Sire.

REGELE RICHARD: Ratcliffe...

RATCLIFFE: Mylord?

REGELE RICHARD: Trimite o patrulă la regiment, la
Stanley,

Comandă-i să sosească până nu se face zi

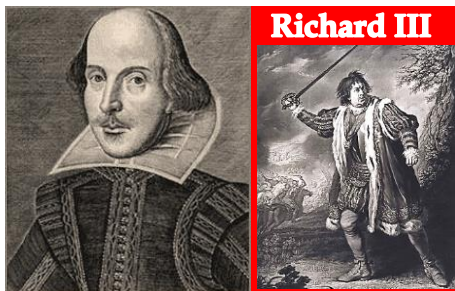
Cu oastea sa, aicea: ca nu cumva să cadă

Copilul său în noaptea ce n-are dimineată. —

(lui Catesby) Tu, toarnă-mi vin, mi-e sete, — și dă-mi și un
ceasornic.

Pe calul meu alb Surrey să puneți șaua mâine. —

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

243

RATCLIFF: My lord?

KING RICHARD: Saw'st thou the melancholy Lord
Northumberland?

RATCLIFF: Thomas the Earl of Surrey and himself,
Much about cock-shut time, from troop to troop
Went through the army, cheering up the soldiers.

KING RICHARD: So, I am satisfied. Give me a bowl of wine.
I have not that alacrity of spirit
Nor cheer of mind that I was wont to have.
Set it down. Is ink and paper ready?

RATCLIFF: It is, my lord.

KING RICHARD: Bid my guard watch; leave me, Ratcliff,
About the mid of night come to my tent,
And help to arm me. Leave me, I say.

Aveți de lance grijă să nu atârne greu. —
Ratcliffe...

RATCLIFFE: Mylord?

REGELE RICHARD: Văzut-ai pe posacul Northumberland
pe-aicea?

RATCLIFFE: Da, dânsul în persoană, și contele de Surrey,
Când soarele sfințise, se preumblau prin lagăr
Îmbrățișând soldați.

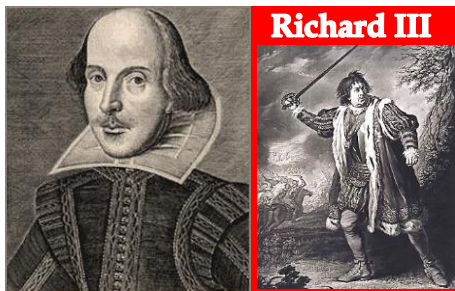
REGELE RICHARD: Sunt mulțumit acum, dă-mi un pahar
de vin

Nu simt ca totdeauna găteala cea de spirit
Ce nu-mi lipsise încă. Bun, pune-l jos acolo. —
Hărtia și cerneala sunt gata cum am spus?

RATCLIFFE: Mylord, sunt toate gata.

REGELE RICHARD: Comandă sentinelei să ție pază bună;
Și acum mă lasă singur; cam pe la miezul nopții
La cortul meu revino, s-ajuti când mă armez. —
Acum mă lasă, pleacă.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

244

(se retrage în interiorul cortului)

[Exit RATCLIFF and the other attendants.

Enter DERBY to RICHMOND in his tent; LORDS and others attending.

DERBY: Fortune and victory sit on thy helm!

RICHMOND: All comfort that the dark night can afford

Be to thy person, noble father-in-law!

Tell me, how fares our loving mother?

DERBY: I, by attorney, bless thee from thy mother,

Who prays continually for Richmond's good:

So much for that. The silent hours steal on,

And flaky darkness breaks within the east.

In brief, for so the season bids us be,

(ies Catesby și Ratcliffe)

(Se deschide cortul lui Richmon, descoperindu-l în mijlocul ofițerilor săi)

Intră Stanley

STANLEY: Norocul și izbânda asupra ta să zboare.

RICHMOND: De poate o scânteie cerească de speranță

Să iasă strălucind din neagra-ntunecine

A nopții, ce-nconjoară pământul ostenit;

Pe tine să descindă, părinte mult iubit;

Dar spune-mi, cum mai merge iubita noastră mamă?

STANLEY: Însărcinat de dânsa, te binecuvântează;

Se roagă ea continuu să-ți meargă bine Richmond,

Destul acum de dânsa. Trecând înaintea

Din oră-n oră noaptea, cu pete negre cerul

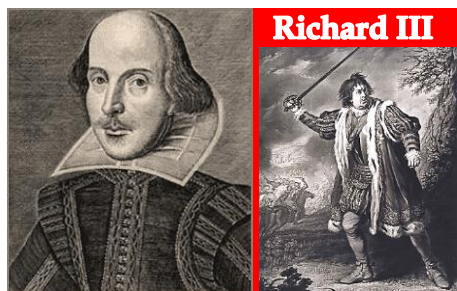
Se-ntunecă, lumina murind dinspre apus.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

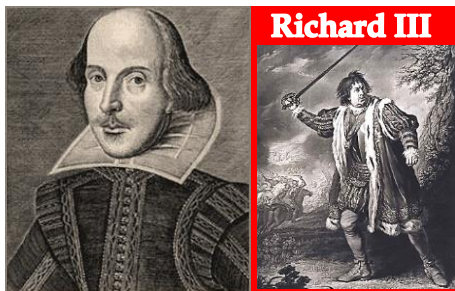
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

245

Prepare thy battle early in the morning,
 And put thy fortune to the arbitrement
 Of bloody strokes and mortal-staring war.
 I, as I may-that which I would I cannot-
 With best advantage will deceive the time
 And aid thee in this doubtful shock of arms;
 But on thy side I may not be too forward,
 Lest, being seen, thy brother, tender George,
 Be executed in his father's sight.
 Farewell; the leisure and the fearful time
 Cuts off the ceremonious vows of love,
 And ample interchange of sweet discourse,
 Which so long sund' red friends should dwell upon:
 God give us leisure for these rites of love!
 Once more, adieu: be valiant, and speed well!

RICHMOND: Good lords, conduct him to his regiment.

În scurt, (împrejurarea m-obligă să fiu scurt)
 Prepară bătălia devreme dimineața;
 Destinul tău depinde de lupta sângeroasă;
 Eu, cât mi-o sta-n putință (cât vreau să fac știi, nu pot)
 Voi întârzia venirea, întârzierea mea
 În lupta cea de mâine va fi un ajutor
 Pe față nu pot însă să țin cu tine, vere,
 Căci de m-ar prinde Richard, frățiorul tău cel tânăr
 Ar fi ucis, sărmanul, chiar înaintea mea.
 Adio, n-avem vreme, și ar fi primejdios
 Să ne luăm adio în termene mai dulci
 Precum ni s-ar cuveni, ce de atâta vreme
 Nu ne îmbrățișarăm.
 Dar sper să vie timpul în care fără grijă,
 Vom observa aceste sfințite datorii.
 Adio, înc-o dată: – viteaz și norocos.
 Aceasta mi-e urarea.
 RICHMOND: Mylords, vă rog să-l duceți la regimental său;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

246

I'll strive with troubled thoughts to take a nap,
 Lest leaden slumber peise me down to-morrow
 When I should mount with wings of victory:
 Once more, good night, kind lords and gentlemen.

[Exeunt all but RICHMOND.]

O Thou, whose captain I account myself,
 Look on my forces with a gracious eye;
 Put in their hands Thy bruising irons of wrath,
 That they may crush down with a heavy fall
 The usurping helmets of our adversaries!
 Make us thy ministers of chastisement,
 That we may praise thee in the victory!
 To Thee I do commend my watchful soul,
 Ere I let fall the windows of mine eyes:

Sleeping and waking, O, defend me still! *[Sleeps.]*

*Enter the GHOST Of YOUNG PRINCE EDWARD, son to HENRY
 THE SIXTH*

GHOST: *[To RICHARD]* Let me sit heavy on thy soul

Cu gândul plin de grijă voi încerca să dorm;
 Să nu atârne mâine pe mine oboseala,
 În loc să zbor la luptă pe aripe de vânt:
 Și iarăși noapte bună, Mylords și Domnii mei.

(ies Lorzii și cu Stanley)

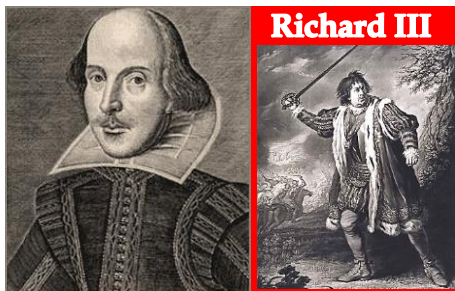
Părinte tot părinte, al cărui căpitan
 Doresc să mă consider, privește-a mea armată
 C-un zâmbet de favoare: Armeaz-o ca să poată
 Distruge până-n urmă pe inamicii mei,
 A răzbunării tale să fie instrumentul,
 Ca în izbânda noastră să te putem slăvi.
 Las în păstrara-ți sfântă neodihnit-mi suflet,
 Înainte de-a se-nchide în somn greoii-mei ochi:
 Dormind, deștept. Oh! Doamne, în paza ta să fiu.

(adoarme)

*(Umbra principelui Eduard, fiul Regelui Henric VI, apare)
 (între corturi)*

UMBRA: *(lui Richard)* Pe tine atârna-voi cu greutate mâine.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

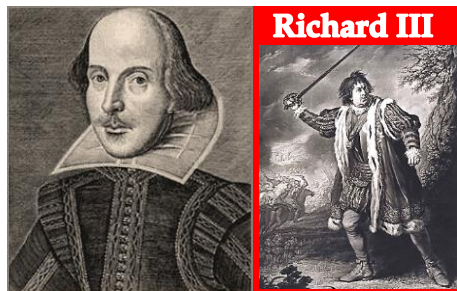
247

to-morrow!
 Think how thou stabb'dst me in my prime of youth
 At Tewksbury; despair, therefore, and die!
[To RICHMOND] Be cheerful, Richmond; for the wronged
 souls
 Of butcher'd princes fight in thy behalf:
 King Henry's issue, Richmond, comforts thee.
Enter the GHOST of HENRY THE SIXTH
 GHOST: *[To RICHARD]* When I was mortal, my anointed
 body
 By thee was punched full of deadly holes.
 Think on the Tower and me: despair, and die!
 Harry the Sixth bids thee despair and die!
[To RICHMOND] Virtuous and holy, be thou conqueror!
 Harry, that prophesied thou shouldst be King,
 Doth comfort thee in thy sleep: live and flourish!
Enter the GHOST of CLARENCE
 GHOST: *[To RICHARD]* Let me sit heavy in thy soul

În floarea tinereții și a vieții m-ai ucis;
 Gândește-te la mine și mori în disperare.
(lui Richmond) Să ai speranță bună; se luptă pentru tine
 Nedreptățite duhuri de regi și Prinți uciși,
 Moștenitor lui Henric, eu, îți spun să speri, oh! Richmond.

Umbra Regelui Henric VI apare
 UMBRA: *(lui Richard)* Pe când era în lume chiar trupul meu
 sfințit
 Fu găurit de tine cu sângeroase răni:
 Gândește-te la Henric și mori în disperare.
(lui Richmond) Plin de virtuți, viteze, vei fi biruitor.
 Eu, Henric, prorocisem că vei ajunge Rege,
 Fii fericit în somnu-ți, trăiește și prosperă.

Umbra lui Clarence apare
 UMBRA: *(lui Richard)* Să stau cu greutate pe sufletul tău

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

248

to-morrow!

I that was wash'd to death with fulsome wine,

Poor Clarence, by thy guile betray'd to death.

To-morrow in the battle think on me,

And fall thy edgeless sword: despair and die!

[To RICHMOND] Thou offspring of the house of Lancaster,

The wronged heirs of York do pray for thee:

Good angels guard thy battle! Live and flourish!

Enter the GHOSTS of RIVERS, GREY, and VAUGHAN

GHOST OF RIVERS: [To RICHARD] Let me sit heavy in thy
soul to-morrow,

Rivers that died at Pomfret! Despair and die!

GHOST OF GREY: [To RICHARD] Think upon Grey, and let
thy soul despair!

GHOST OF VAUGHAN: [To RICHARD] Think upon Vaughan,
and with guilty fear,

Let fall thy lance: despair and die!

ALL: [To RICHMOND] Awake, and think our wrongs in

măine.

Eu, care după moarte în vin fui înecat,

Nenorocitul Clarence, ucis , trădat de tine.

Gândește-te la mine în bătălie mâine;

Căzând din mână-ți spada să mori în disperare.

(lui Richmond) Tu, spiță strălucită a casei de Lancaster,

Nedreptățiții erezi lui York sunt pentru tine;

Să te păzească îngeri în bătălie mâine.

Umbrele lui Rivers, lui Grey și lui Vaughan apar

UMBRA LUI RIVERS: (lui Richard) Să șed cu greutate pe
sufletul tău mâine.

Eu, Rivers mort la Pomfret, zic: mori în disperare.

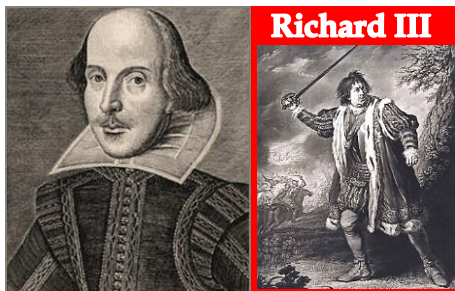
UMBRA LUI GREY: (lui Richard) De Grey adu-ți aminte și
mori în disperare.

UMBRA LUI VAUGHAN: (lui Richard) Gândește-te la
mine; cu frica conștiinței.

Să-ți cadă mâine spada și disperând să mori.

TOȚI: (lui Richmond) Deșteaptă-te cu gândul că sufletul lui

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

249

Richard's bosom
 Will conquer him. Awake and win the day!

Enter the GHOST of HASTINGS

GHOST: [To RICHARD] Bloody and guilty, guiltily awake,
 And in a bloody battle end thy days!
 Think on Lord Hastings: despair and die.
 [To RICHMOND] Quiet untroubled soul, awake, awake!
 Arm, fight, and conquer, for fair England's sake!

Enter the GHOSTS of the two young PRINCES

GHOSTS. [To RICHARD] Dream on thy cousins smothered in
 the Tower:
 Let us be lead within thy bosom, Richard,
 And weigh thee down to ruin, shame, and death!
 Thy nephews' souls bid thee despair and die!
 [To RICHMOND] Sleep, Richmond, sleep in peace, and
 wake in joy;

Richard

De răul comis de dânsul va fi împovărat;
 Te du dar la victorie.

Umra lui Hastings apare.

UMBRA: (lui Richard) Ah! sângeros și aspru, deșteaptă-te în
 sânge,

Termină a ta viață în sânge și bătaie.

Gândește-te la mine și mori în disperare.

(lui Richmond) Duh liniștit și nobil, deșteaptă-te, te scoală.

Și spre binele țării câștigă bătălia.

Umbrele celor doi Prinți apar

UMBRA: (lui Richard) Ca plumbul pe-al tău suflet, ah!

Richard să

[ședem,

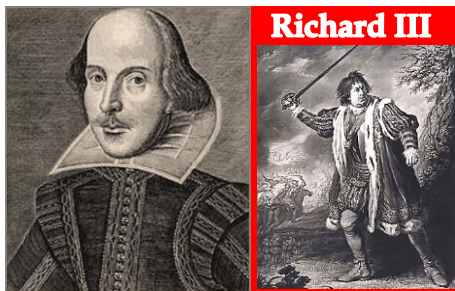
Târându-te la moarte, ruină și rușine.

Nepoții tăi, îți spunem să mori în disperare.

(lui Richmond) În pace dormi, Richmond, în slavă te

[deșteaptă

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

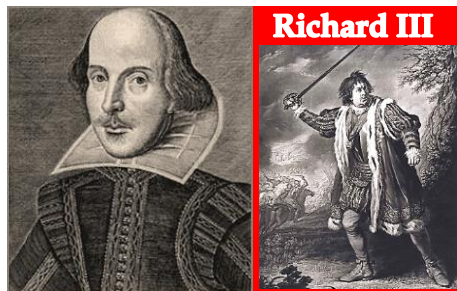
250

Good angels guard thee from the boar's annoy!
Live, and beget a happy race of kings!
Edward's unhappy sons do bid thee flourish.
Enter the GHOST of LADY ANNE, his wife
GHOST: *[To RICHARD]* Richard, thy wife, that wretched
Anne thy wife
That never slept a quiet hour with thee,
Now fills thy sleep with perturbations:
To-morrow in the battle think on me,
And fall thy edgeless sword: despair and die!
[To RICHMOND] Thou quiet soul, sleep thou a quiet sleep;
Dream of success and happy victory!
Thy adversary's wife doth pray for thee.

Enter the GHOST of BUCKINGHAM
GHOST: *[To RICHARD]* The first was I that help'd thee
to the crown;
The last was I that felt thy tyranny.

Trăiește și fondează o serie de Regi:
Îți spun copii lui Eduard: Trăiește și prosperă.

Umbra Reginei Anna apare
UMBRA: *(lui Richard)* Nevasta ta, oh! Richard, nenorocita
Anna,
Ce un moment în pace cu tine n-a dormit,
Acum umple somnul cu groază și vedenii:
În bătălie mâine gândește-te la mine,
Căzând din mâna-ți spada să mori în disperare.
(lui Richmond) Murii sperând, înainte de a-ți da un ajutor;
Dar fii cu gândul vesel și nu te îndoi;
Căci Domnul și ai săi îngeri se luptă pentru Richmond;
Și Richard cade pradă mândriei ce atinse.

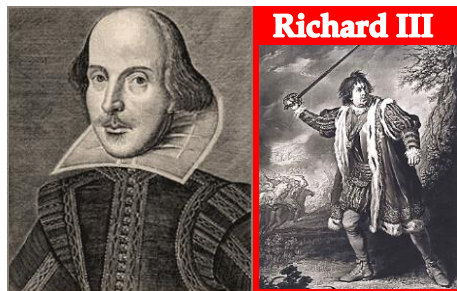
William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

251

O, in the battle think on Buckingham,
And die in terror of thy guiltiness!
Dream on, dream on of bloody deeds and death;
Fainting, despair; despairing, yield thy breath!
[To RICHMOND] I died for hope ere I could lend thee aid;
But cheer thy heart and be thou not dismay'd:
God and good angels fight on Richmond's side;
And Richard falls in height of all his pride.
[The GHOSTS vanish. KING RICHARD starts out of his dream.
KING RICHARD: Give me another horse: bind up my wounds.
Have mercy, Jesu! Soft! I did but dream.
O coward conscience, how dost thou afflict me!
The lights burn blue. It is now dead midnight.
Cold fearful drops stand on my trembling flesh.
What do I fear? Myself? There's none else by:
Richard loves Richard; that is, I am I.
Is there a murderer here? No. Yes, I am.
Then fly. What, from myself? Great reason why:

(Umbrele dispar, Regele Richard se deșteaptă din somn)
REGELE RICHARD: Schimbați-mi calul iute! — legați-mi
rănilor! —
Christoase miluiește! — Încet, era un vis —
Fricoasa conștiință anarhic m-a muncit! —
Ce vânăta-i lumia! E tocmai miezul nopții!
Înădușeala rece de frică m-a cuprins.
De ce mă tem? — de mine? Alt nimeni nu-i aicea:
La Richard ține Richard: așa zice, eu sunt eu.
Sunt ucigași aceia? Nu, — da, căci sunt aicea:

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

252

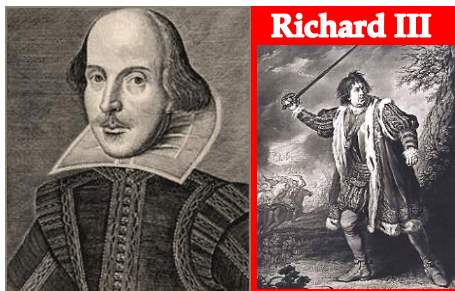
Lest I revenge. What, myself upon myself!
Alack, I love myself. Wherefore? For any good
That I myself have done unto myself?
O, no! Alas, I rather hate myself
For hateful deeds committed by myself!
I am a villain; yet I lie, I am not.
Fool, of thyself speak well: fool, do not flatter.
My conscience hath a thousand several tongues,
And every tongue brings in a several tale,
And every tale condemns me for a villain.
Perjury, perjury, in the high'st degree;
Murder, stern murder, in the dir'st degree;
All several sins, all us'd in each degree,
Throng to the bar, crying all 'Guilty! guilty!'
I shall despair. There is no creature loves me;
And if I die no soul will pity me:
Nay, wherefore should they, since that I myself
Find in myself no pity to myself?

Fugi dară, — de la mine? Prea bine m-am gândit:
Să mă răzbun. Pe cine? — pe mine! Pentru ce?
Dar pentru ce aş ţine la mine? Am făcut
Vreun bine mie însumi? Nu, din nenorocire.
Mai lesne-mi vine-a crede că singur mă urăsc;
Din fapte urăcioase ce însumi am comis.
Sunt un mişel: acuma mint, nicidecum nu sunt.
Vorbeşte-te de bine: ba, nu te linguşi.
Conştiinţa mea, o mie de glasuri parcă are:
Şi fiecare suflet chiar astfel glăsuieşte:
Dar sunetele toate îmi spun că sunt mişel,
Sperjur, sperjur la culme şi ucigaş la culme,
Şi altele să-nşiră strigându-mi „Vinovat”.
Voi dispera, căci nimeni la mine nu mai ţine;
Şi de-aş muri, niciunul n-a fi ca să mă plângă: —
De ce m-ar plânge alţii când singur pentru mine
Nu pot să mai simt vreo milă? Mi s-a părut în vis,
Că sufletele celor pe care i-am ucis,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

253

Methought the souls of all that I had murder'd
Came to my tent, and every one did threat
To-morrow's vengeance on the head of Richard.

Enter RATCLIFF

RATCLIFF: My lord!

KING RICHARD: Zounds, who is there?

RATCLIFF: Ratcliff, my lord; 'tis I. The early village-cock
Hath twice done salutation to the morn;
Your friends are up and buckle on their armour.

KING RICHARD: O Ratcliff, I have dream'd a fearful dream!
What think'st thou-will our friends prove all true?

RATCLIFF: No doubt, my lord.

KING RICHARD: O Ratcliff, I fear, I fear.-

RATCLIFF: Nay, good my lord, be not afraid of shadows.

KING RICHARD: By the apostle Paul, shadows to-night
Have stuck more terror to the soul of Richard,
Than can the substance of ten thousand soldiers

Ar fi venit la uşă şi tot ameninţau
O aspră răzbunare pe Richard pentru mâine.

(Intră Ratcliffe)

RATCLIFFE: Mylord...

REGELE RICHARD: Ce? Cine e acolo?

RATCLIFFE: Mylord, chiar eu sunt – Ratcliffe, – Cocosul
satului

A salutat de două ori a zilei dimineată;

Ai noştri se prepară, şi armura lor încing.

REGELE RICHARD: Visat-am scumpe Ratcliffe, un vis
îngrozitor.

Ce crezi, tu, de ai noştri, vor fi ei credincioşi?

RATCLIFFE: Să nu te înspăimânte viziuni şi umbre goale.

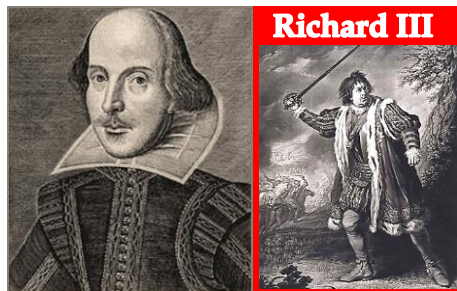
REGELE RICHARD: Dar jur pe Sfântul Paul, c-azi noapte
umbre goale,

L-au speriat pe Richard mai mult decât ar face-o

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

254

Armed in proof and led by shallow Richmond.
'Tis not yet near day. Come, go with me;
Under our tents I'll play the eaves-dropper,
To see if any mean to shrink from me.

[Exeunt

Enter the LORDS to RICHMOND sitting in his tent

LORDS: Good morrow, Richmond!

RICHMOND: Cry mercy, lords and watchful gentlemen,
That you have ta'en a tardy sluggard here.

LORDS: How have you slept, my lord?

RICHMOND: The sweetest sleep and fairest-boding dreams
That ever ent'red in a drowsy head
Have I since your departure had, my lords.
Methought their souls whose bodies Richard murder'd
Came to my tent and cried on victory:
I promise you my soul is very jocund

Un batalion puternic de zece mii de oameni,
Armați perfect și tare și comandați de Richmond;
Nu-i încă dimineașă; mergi, rogu-te cu mine!
Prin corturile noastre vreau să ascult puțin,
Să aflu dacă vreunu ar vrea să ne trădeze.

(ies Regele Richard cu Rattcliffe)

(Richmond se deșteaptă, intră Oxford și alții)

LORZII: Te salutăm, Richmonde.

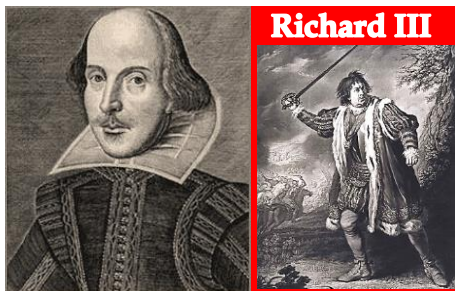
RICHMOND: Mylords, cer iertăciune că voi sunteți
deștepți,

Prinzându-mă pe mine, un leneș somnoros.

LORZII: Cum ați dormit, stăpâne?

RICHMOND: Un somn ușor și dulce, iar visuri fericite,
Mylords, de când plecarăți au încântat întruna
Gândirea-mi ostenită. Mi s-a părut în vis
Că sufletele celor pe care barbarul Richard
Ucise odinioară, veneau la cortul meu
Strigându-mi: „înainte purcede la victorie”.

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

255

In the remembrance of so fair a dream.
How far into the morning is it, lords?

LORDS: Upon the stroke of four.

RICHMOND: Why, then 'tis time to arm and give direction.

HIS ORATION TO HIS SOLDIERS.

More than I have said, loving countrymen,
The leisure and enforcement of the time
Forbids to dwell upon; yet remember this,
God and our good cause fight upon our side;
The prayers of holy saints and wronged souls,
Like high-rear'd bulwarks, stand before our faces;
Richard except, those whom we fight against
Had rather have us win than him they follow:
For what is he they follow? Truly, gentlemen,
A bloody tyrant and a homicide;
One rais'd in blood, and one in blood establish'd;
One that made means to come by what he hath,

Vă jur că al meu suflet e mult înveselit
Când îmi aduc aminte d-un vis atât de dulce
Ce ceas, Mylords, să fie?

LORZII: Pe punctul chiar de patru.

RICHMOND: Atunci este vreme să ne armăm, pe urmă
Să dăm a noastre ordini.

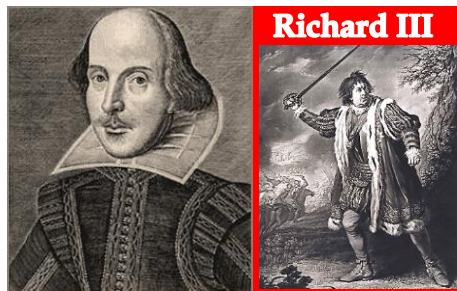
(înaintează către trupă)

Concetăţeni, prieteni, mai mult decât am zis
Să spun nici circumstanţa, nici timpul nu-mi permite.
Aveţi prezent în mine un lucru dar vă rog, —
Că pentru noi se luptă şi Domnul şi dreptatea;
Victimele şi sfinţii se roagă pentru noi;
Şi astă pomenire va sta-naintea voastră
Ca ziduri de tărie
Iar cei cu care ne batem (afară doar de Richard)
Mai mult doresc izbânda a noastră ca a lui.
Căci cine este dânsul? În adevăr, prieteni,
Un ucigaş sălbatic, un sângeros tiran;

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

256

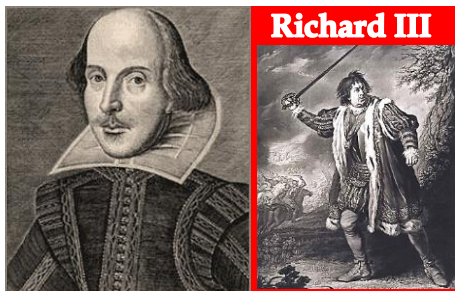
And slaughtered those that were the means to help him;
A base foul stone, made precious by the foil
Of England's chair, where he is falsely set;
One that hath ever been God's enemy.
Then if you fight against God's enemy,
God will in justice ward you as his soldiers;
If you do sweat to put a tyrant down,
You sleep in peace, the tyrant being slain;
If you do fight against your country's foes,
Your country's foes shall pay your pains the hire;
If you do fight in safeguard of your wives,
Your wives shall welcome home the conquerors;
If you do free your children from the sword,
Your children's children quits it in your age.
Then, in the name of God and all these rights,
Advance your standards, draw your willing swords.
For me, the ransom of my bold attempt
Shall be this cold corpse on the earth's cold face;

Crescut în sânge, tronul l-a căpătat prin sânge;
Creat-a instrumente s-ajungă unde este
Și aceste instrumente chiar el le-a distrus;
O piatră, ce valoarea și-o ia din legătură,
Al Angliei fotoliu pe care pe nedrept
El șede și domnește.
Pe urm-a fost un dușman al cerului, în veci;
Luptându-vă c-un dușman al cerului, desigur,
Vă va păzi chiar cerul ca pe soldații săi.
De este-n lupta voastră să doborâți tiranul,
În liniște dormive-ți când va fi jos acesta;
De sunt dușmanii țării cu care vă luptați,
În țară chiar răsplata găsi-veți pentru munca:
De e această muncă să ocrotiți pe soațe
Veți fi primiți acasă de soațe bucuroase;
Pe copilașii voștri de-i apărați cu fierul,
În bătrânețea voastră, copiilor și vouă
Vor da răsplată dreaptă.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

257

But if I thrive, the gain of my attempt
The least of you shall share his part thereof.
Sound drums and trumpets boldly and cheerfully;
God and Saint George! Richmond and victory!

[Exeunt.

Re-enter KING RICHARD, RATCLIFF, attendants, and forces

KING RICHARD: What said Northumberland as touching
Richmond?

RATCLIFF: That he was never trained up in arms.

KING RICHARD: He said the truth; and what said Surrey,
then?

RATCLIFF: He smiled, and said 'The better for our purpose.'

KING RICHARD: He was in the right; and so indeed it is.

[The clock striketh.

Tell the clock there. Give me a calendar.

În numele acestor dreptăți ce le aveți
Înaintați stindardul și trageți paloșul:
Iar pentru mine plata supremei încercări
Va fi al meu corp rece zăcând pe glodul umed;
În caz de izbândă însă, cel mai mic dintre voi
Va împărți cu mine câștigul cuvenit:
Trompete să sune dar curajos și vesel,
Și noi cu Sfântul George și Richmond înainte. *(ies)*

(Reintră Regele Richard, Ratcliffe și alți Lorzi cu trupele lor)

REGELE RICHARD: Ce vorbe despre Richmond spune
Northumberland?

RATCLIFFE: Că niciodată dânsul n-a fost crescut în arme.

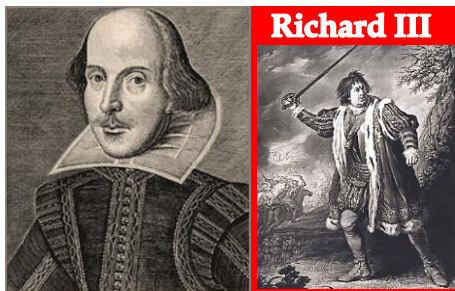
REGELE RICHARD: Chiar adevăr spuse: și Surrey ce
răspunse?

RATCLIFFE: Spunea: „Atât mai bine va fi dară pentru noi”

REGELE RICHARD: Răspunse foarte bine, căci negreșit că
este.

(cesornicul sună)

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

258

Who saw the sun to-day?

RATCLIFF: Not I, my lord.

KING RICHARD: Then he disdains to shine; for by the book
He should have brav'd the east an hour ago.

A black day will it be to somebody.

Ratcliff!

RATCLIFF: My lord?

KING RICHARD: The sun will not be seen to-day;
The sky doth frown and lour upon our army.

I would these dewy tears were from the ground.

Not shine to-day! Why, what is that to me

More than to Richmond? For the selfsame heaven

That frowns on me looks sadly upon him.

Re-enter NORFOLK

Ce ceas sună acolo? – Dă-ncoace un calendar, –
E soare zi afară?

RATCLIFFE: Nu se arată încă.

REGELE RICHARD: Atunci nu vrea să iasă; căci după
calendar,

Mai bine de o oră de vreme a trecut.

Va fi o zi ursuză aceasta pentru unu!

Ratcliffe...

RATCLIFFE: Mylord?

REGELE RICHARD: Azi n-are să lucească nici soarele, căci
cerul

Se uită cu mânie pe ceata mea de oameni

Aș vrea să nu lucească nici roua pe pământ. –

Să nu lecească. – bravo? – Ce-mi face asta mie,

Mai mult decât lui Richmond? Căci tot același cer

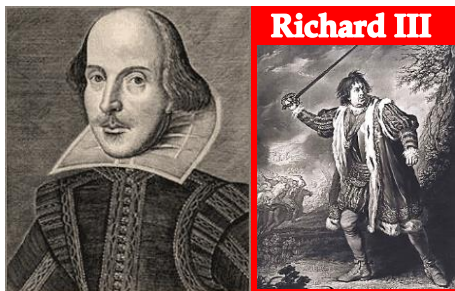
Ce nu-mi surâde mie, la dânsul se încruntă.

(Intră Norfolk)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

259

NORFOLK: Arm, arm, my lord; the foe vaunts in the field.

KING RICHARD: Come, bustle, bustle; caparison my horse.
Call up Lord Stanley, bid him bring his power.

I will lead forth my soldiers to the plain,

And thus my battle shall be ordered:

My foreward shall be drawn out all in length,

Consisting equally of horse and foot;

Our archers shall be placed in the midst.

John Duke of Norfolk, Thomas Earl of Surrey,

Shall have the leading of this foot and horse.

They thus directed, we will follow

In the main battle, whose puissance on either side

Shall be well winged with our chiefest horse.

This, and Saint George to boot! What think'st thou,
Norfolk?

NORFOLK: A good direction, warlike sovereign.

This found I on my tent this morning.

NORFOLK: Să alergăm la arme, Mylord, căci inamicul
De vreme se înșiră pe câmpul de bătălie.

REGELE RICHARD: Mișcați-vă mai iute și preparați-mi
calul;

Chemați-l și pe Stanley cu forța sa încoace;

Eu voi conduce trupa aceasta la câmpie,

Și ascultați: acesta este planul bătăliei:

Întregul front al forței va fi desfășurat,

Având deopotrivă atâția călăreți;

Iar trupele cu arcul vor rămânea la mijloc:

Lord Ducele de Norfolk cu contele de Surrey

Vor comanda împreună această trupă mică.

Atât pentru dâșii; iar noi vom rămânea

Cu grosul al armatei; ea astfel întărită

Pe amândouă flancuri, cu călăreți aleși: —

Și așa cu Sfântul George. Cum ți se pare, Norfolk?

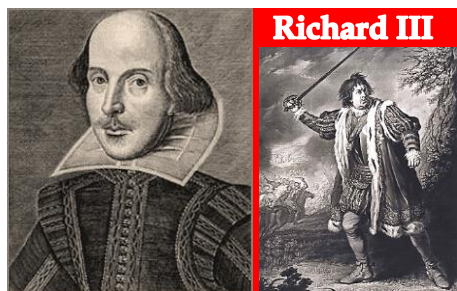
NORFOLK: Prea înțelept e planul, războinic suveran;

În cort azi dimineață, poftim ce am găsit.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

260

[He sheweth him a paper.]

KING RICHARD: *[Reads]* 'Jockey of Norfolk, be not so bold,
For Dickon thy master is bought and sold.'

A thing devised by the enemy.

Go, gentlemen, every man unto his charge:

Let not our babbling dreams affright our souls;

Conscience is but a word that cowards use,

Devis'd at first to keep the strong in awe.

Our strong arms be our conscience, swords our law.

March on, join bravely, let us to it pell-mell;

If not to heaven, then hand in hand to hell.

HIS ORATION TO HIS ARMY.

What shall I say more than I have inferr'd?

Remember whom you are to cope withal;

A sort of vagabonds, rascals, and runaways,

A scum of Bretons, and base lackey peasants,

Whom their o'er-cloyed country vomits forth

To desperate adventures and assured destruction.

(îi dă lui Richard o scrisoare)

REGELE RICHARD: *(citește)* „Departă mâine, Norfolk, nu
te înainta,

Căci s-a vândut stăpân-tău și noi îl vom cumpăra”.

O glumă infernală de inamici urzită.

Acuma fiecare la locul său să meargă; —

Să alungăm teroarea de visuri născocită; —

Conștiința e un lucru ce ne slăbește gândul,

Slujind să domolească pe cel cu duhul tare;

Tăria-mi e conștiința, și sabia legea noastră. —

Mergeți dar înainte să dăm precum putem;

Mai mult ce vă pot spune decât ați înțeles?

Gândiți-vă toți numai cu cine aveți a face:

O ceată pungășească de vagabonzi fugari,

Tâlhari de prin Bretania, lachei chiar de țărani,

Pe care chiar a lor țară îi varsă în mulțime

La rele întreprinderi și sigură pieire,

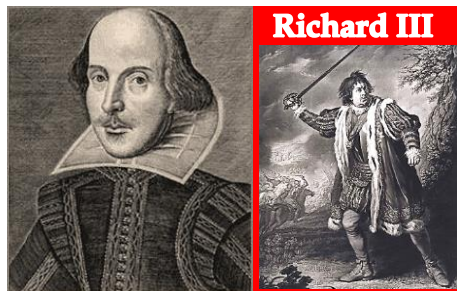
Pe când dormiți în pace, vă tulbură odihnă,

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

261

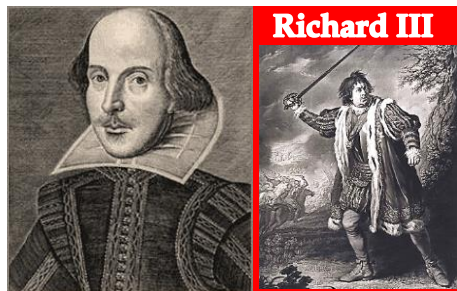
You sleeping safe, they bring to you unrest;
 You having lands, and bless'd with beauteous wives,
 They would restrain the one, distain the other.
 And who doth lead them but a paltry fellow,
 Long kept in Britaine at our mother's cost?
 A milk-sop, one that never in his life
 Felt so much cold as over shoes in snow?
 Let's whip these stragglers o'er the seas again;
 Lash hence these over-weening rags of France,
 These famish'd beggars, weary of their lives;
 Who, but for dreaming on this fond exploit,
 For want of means, poor rats, had hang'd themselves.
 If we be conquered, let men conquer us,
 And not these bastard Britaines, whom our fathers
 Have in their own land beaten, bobb'd, and thump'd,
 And, in record, left them the heirs of shame.
 Shall these enjoy our lands? lie with our wives,
 Ravish our daughters? [Drum afar off]

Aveți o moșioară, se încearcă să o ia,
 Aveți frumoase soațe, vrea să vi le răpească,
 Și cine-i conduce? Un prost, un ticălos,
 Crescut de mama noastră cu cheltuiala sa,
 Un răsfățat ce-n viață n-a suferit de frig,
 Nu știe ce e gerul, zăpada doar văzând-o.
 Să biciuim de-aceea pe veneticii ăștia,
 Li s-a urât cu viața, de vin ca să cerșească
 Pe-aicia, nemâncați; ei, dacă nu sperau
 Să izbutească astăzi, demult se spânzurau
 Ne mai având nimica cu ce să se hrănească?
 Bărbați aș mai pricepe să vie să ne bată,
 Dar nu Bretonii ăștia, pe care tatăl nostru
 I-a bătut acasă de i-a snopit la dâșii:
 Ei să ne ia pământul, nevestele frumoase.
 Și gingașele fete? – Ascultă toba lor.
 (se aud tope în depărtare)
 Luptați cu bărbăție precum se bat Englezii.

CONTEMPORARY
 LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
 The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

262

Hark! I hear their drum.
Fight, gentlemen of England! Fight, bold yeomen!
Draw, archers, draw your arrows to the head!
Spur your proud horses hard, and ride in blood;
Amaze the welkin with your broken staves!

[Enter a MESSENGER]

What says Lord Stanley? Will he bring his power?

MESSENGER: My lord, he doth deny to come.

KING RICHARD: Off with his son George's head!

NORFOLK: My lord, the enemy is pass'd the marsh:

After the battle let George Stanley die.

KING RICHARD: A thousand hearts are great within my
bosom:

Advance our standards, set upon our foes;

Our ancient word of courage, fair Saint George,

Împingeți înainte, dați pintoni cailor,
Înaintând în sânge: — ca lumea să se mire
Privind la voi uimită.

(intră un vestitor)

Ce zice Lordul Stanley?

VESTITORUL: Mylord, nu vrea s-asculte.

REGELE RICHARD: Imediat să moară băiatul George
Stanley.

NORFOLK: Mylord, dușmanul vine, el traversează balta
Să moară după luptă copilul osândit.

REGELE RICHARD: În pieptu-mi parcă bate de inimi o
mulțime;

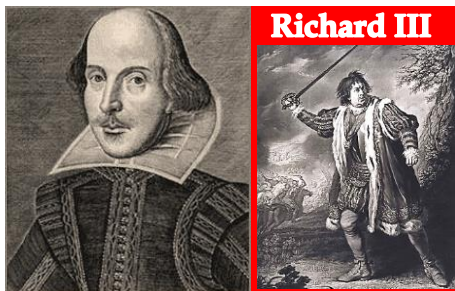
Înaintați stindardul, cădeți pe inamici:

Și vechiul nostru strigăt: „Înainte Sfântul George.”

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare

Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

263

Inspire us with the spleen of fiery dragons!

Upon them! Victory sits on our helms.

[Exeunt.

Cu foc să ne inspire ca să zburăm ca zmeii

Pe dâșii, căci victoria ne va acoperi!

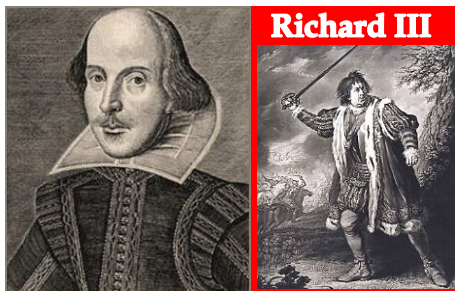
(iese)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

264

Scene IV.

Another part of the field.

Alarum; excursions. Enter NORFOLK and forces; to him CATESBY

CATESBY: Rescue, my Lord of Norfolk, rescue, rescue!
The King enacts more wonders than a man,
Daring an opposite to every danger:
His horse is slain, and all on foot he fights,
Seeking for Richmond in the throat of death.
Rescue, fair lord, or else the day is lost!

Alarums. Enter KING RICHARD

KING RICHARD: A horse! a horse! my kingdom for a horse!

CATESBY: Withdraw, my lord! I'll help you to a horse.

KING RICHARD: Slave, I have set my life upon a cast,
And I Will stand the hazard of the die.

SCENA IV

O altă partea a câmpiei.

Atacul sună, – se vede lupta în fund. – Intră Norfolk cu trupa, după dânsul Catesby.

CATESBY: În ajutor, Lord Norfolk, veniți în ajutor,
Căci Regele se luptă făcând minuni cu spada;
Căzu un cal sub dânsul, dar el pe jos se bate
Și-mprăstie pieirea cătând să dea în Richmond;
Veniți în ajutoru-i, căci altfel pierdem ziua.

(Intră regele Richard)

REGELE RICHARD: Un cal! Un cal! Regatul mi-aș vinde pe un cal!

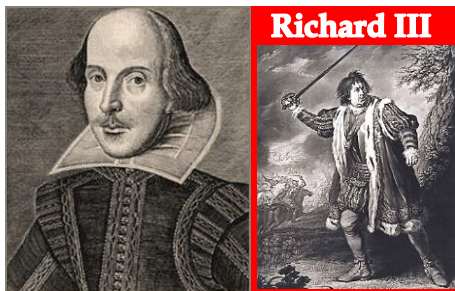
CATESBY: Retrage-te stăpâne, să văd eu de un cal!

REGELE RICHARD: Jucat-am a mea viață, pe o aruncătură,
Și acuma nu-mi rămâne decât s-aștept norocul.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

265

I think there be six Richmonds in the field;
Five have I slain to-day instead of him.
A horse! a horse! my kingdom for a horse!

[Exeunt.]

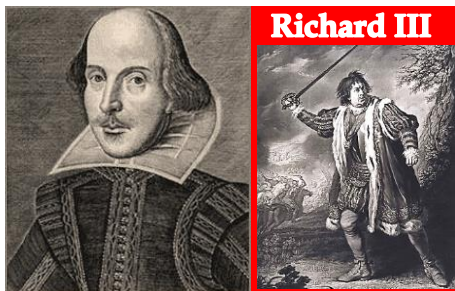
Zău, parcă văd pe Richmond în șase, șapte locuri:
Am omorât cinci oameni crezând că-l țin pe dânsul.
Un cal! Un cal! Mi-aș vinde regatul pe un cal!

(iese)

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

266

Scene V.

Another part of the field.

Alarum. Enter RICHARD and RICHMOND; they fight; RICHARD is slain. Retreat and flourish. Enter RICHMOND, DERBY bearing the crown, with other LORDS

RICHMOND: God and your arms be prais'd, victorious friends;
The day is ours, the bloody dog is dead.

DERBY: Courageous Richmond, well hast thou acquit thee.

Lo, here, this long-usurped royalty
From the dead temples of this bloody wretch
Have I pluck'd off, to grace thy brows withal:

Wear it, enjoy it, and make much of it.

RICHMOND: Great God of heaven, say Amen to all!
But, tell me is young George Stanley living?

DERBY: He is, my lord, and safe in Leicester town,

SCENA V

(Intră Richmond și Regele Richard și se retrag luptându-se, – Se sună retragerea și încetarea luptei. – Intră Richmond, Stanley cu coroana și alți Lorzi cu trupele.

RICHMOND: Să laudăm pe Domnul, suntem victorioși:
Și sângerosul câine în fine a murit;

STANLEY: Cu vitejie, Richmond mărețe, v-ați purtat!

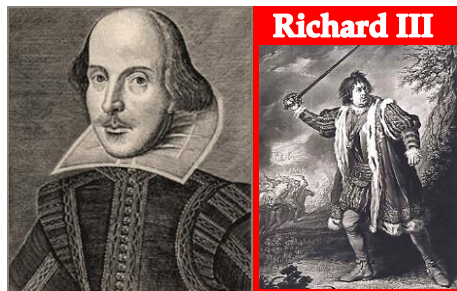
Însemnele domniei, atâta timp uzurpate,
Răpit-am de pe fruntea mistrețului sălbatic,
Ca să împodobească a voastră frunte, Sire;

Purtați-le cu cinste și mult timp le păstrați!

RICHMOND: Oh! Doamne-atotputernic! – la toate zic
Amin!

Înainte de tot spune, trăiește George Stanley?

STANLEY: Mylord, în siguranță el s-a retras la Leicester;

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

267

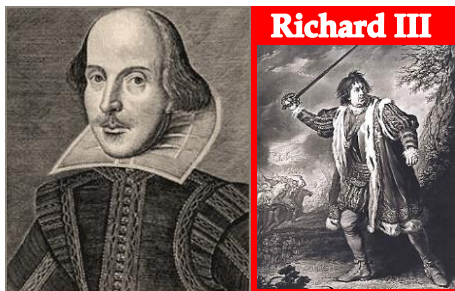
Whither, if it please you, we may now withdraw us.
RICHMOND: What men of name are slain on either side?
DERBY: John Duke of Norfolk, Walter Lord Ferrers,
Sir Robert Brakenbury, and Sir William Brandon.
RICHMOND: Inter their bodies as becomes their births.
Proclaim a pardon to the soldiers fled
That in submission will return to us:
And then, as we have ta'en the sacrament,
We will unite the white rose and the red.
Smile heaven upon this fair conjunction,
That long have frown'd upon their emnity!
What traitor hears me, and says not Amen?
England hath long been mad, and scarr'd herself;
The brother blindly shed the brother's blood,
The father rashly slaughter'd his own son,
The son, compell'd, been butcher to the sire:
All this divided York and Lancaster,
Divided in their dire division,

Și acolo mă voi duce de-mi dați îngăduire.
RICHMOND: Prin cei ce azi căzură numiți-mi pe câțiva.
STANLEY: John Ducele de Norfolk, pe urmă Lord Ferrars,
Sir Robert Brakenbury și bietul William Brandon.
RICHMOND: Dați ordin să se-ngroape precum li se cuvine.
Proclamă iertăciune soldaților fugari
Ce vor veni îndată să se supună nouă:
Deoarece e dată o promisiune sacră,
Uni-vom roza albă cu roșia împreună: —
Și cerul va surâde pe astă alianță,
Căci mult timp le cercase o lungă dușmănie:
Cel ce *Amin* nu zice, un trădător va fi.
A fost nebună țara și mult a suferit
Al fratelui său sânge, un frate îl vărsa,
Un fiu de un părinte se ucidea-n mânie,
Părintele de fiu-său, des s-a măcelărit.
Aceasta este vrajba ce ani întregi pe York
Cu Lancaster certase.

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts

Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

268

O, now let Richmond and Elizabeth,
The true succeeders of each royal house,
By God's fair ordinance conjoin together!
And let their heirs, God, if thy will be so,
Enrich the time to come with smooth-fac'd peace,
With smiling plenty, and fair prosperous days!
Abate the edge of traitors, gracious Lord,
That would reduce these bloody days again
And make poor England weep in streams of blood!
Let them not live to taste this land's increase,
That would with treason wound this fair land's peace!
Now civil wounds are stopp'd, peace lives again:
That she may long live here, God say amen!

[Exeunt.]

THE END

Se vor uni acumă Elisabetha, Richmond,
Erede fiecare al fiecărui neam.
Moștenitorii noștri, de vei permite, Doamne!
În pace neatinsă sfârși-vom viața lor,
Pe țară înzestrând-o cu zile fericite
Și veacuri de belșug.
Oh! Doamne, rupe spada aceluia trădător
Ce ar dori să-nceapă de iznoavă dezbinarea,
Făcând să plângă țara cu sângeroase lacrimi!
Din bogăția țării, niciunul să nu guste
Ce ar cerca s-atingă această sfântă pace,
Acum pe noi zâmbește domnia sfintei păci,
Cu noi mult să rămâie: — Răspundeți toți *Amin!*

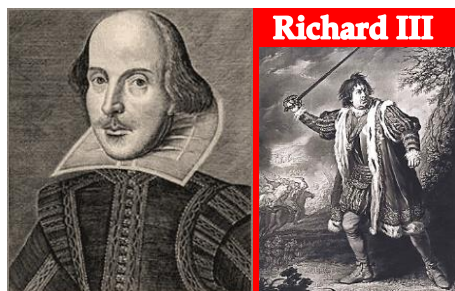
(ies)

— FINE —

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2016

William Shakespeare
Richard III. Parallel Texts
 Translated into Romanian by **Scarlat Ion Ghica, 1892**

269

Contemporary Literature Press

Bucharest University
 The Online Literature Publishing House
 of the University of Bucharest

A Manual for the Advanced Study of *Finnegans Wake* in One Hundred and Twenty-Three Volumes

Totalling 35,000 pages

by **C. George Sandulescu and Lidia Vianu**

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

Holograph list of the
40 languages
used by James Joyce
in writing *Finnegans Wake*

You can download our books for free,
 including the full text of *Finnegans Wake* line-numbered, at
<http://editura.mttlc.ro/>, <http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Director
Lidia Vianu

Executive Advisor
C. George Sandulescu